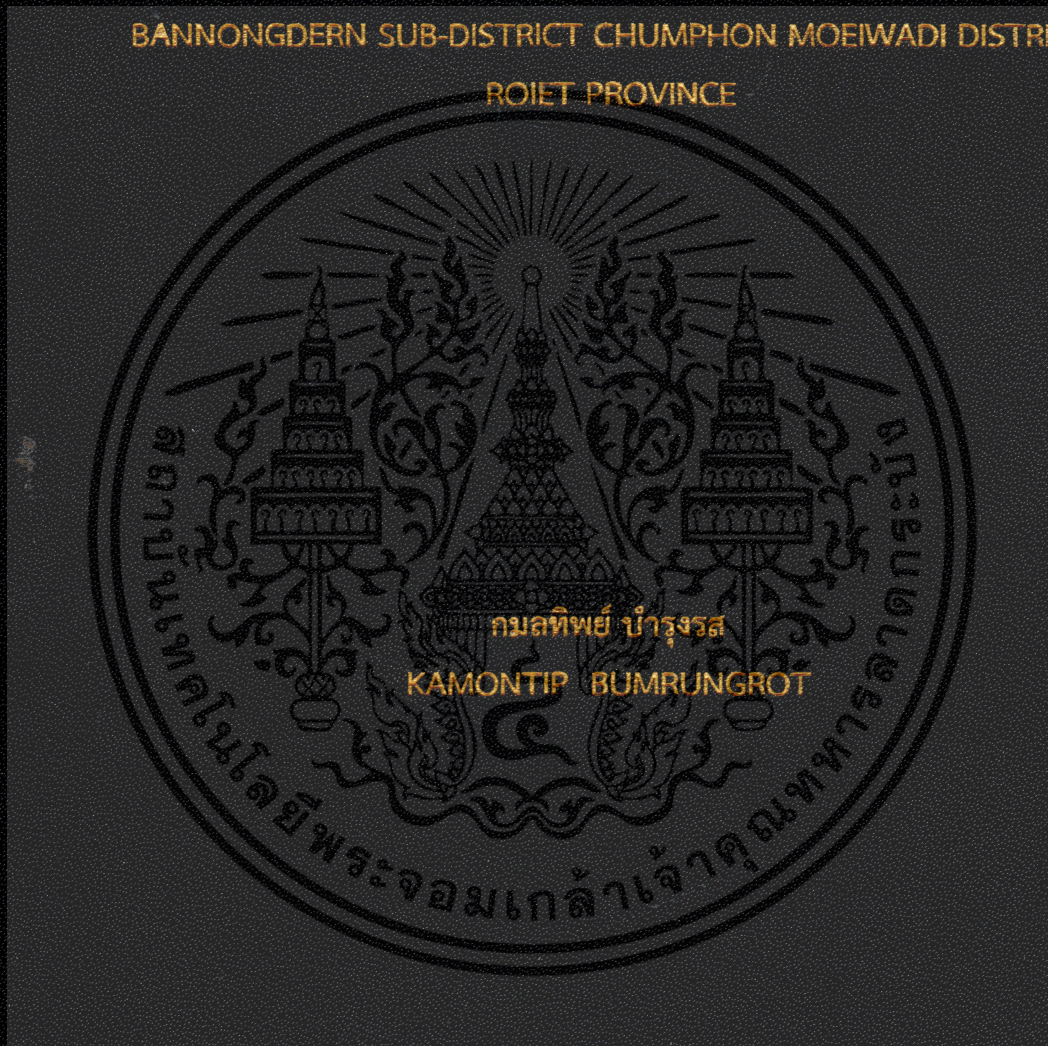

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับส่งเสริมการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร
อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

THE STUDY AND DEVELOPMENT OF PRODUCTS PROMOTING FOR
CHILDHOOD EDUCATION EXPERIENCE, CHILD DEVELOPMENT CENTER
BANNONGDERN SUB-DISTRICT CHUMPHON MOEIWADI DISTRICT
ROIET PROVINCE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตรอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2560

KMITL-2017-ED-M-222-092

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับส่งเสริมการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร
อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

THE STUDY AND DEVELOPMENT OF PRODUCTS PROMOTING FOR
CHILDHOOD EDUCATION EXPERIENCE, CHILD DEVELOPMENT CENTER
BANNONGDERN SUB-DISTRICT CHUMPHON MOEIWADI DISTRICT
ROIET PROVINCE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตรอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้วงนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
KMITL-2017-ED-M-222-092
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE STUDY AND DEVELOPMENT OF PRODUCTS PROMOTING FOR
CHILDHOOD EDUCATION EXPERIENCE, CHILD DEVELOPMENT CENTER
BANNONGDERN SUB-DISTRICT CHUMPHON MOEIWADI DISTRICT
ROIET PROVINCE

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN INDUSTRIAL EDUCATION
IN TECHNOLOGY OF INDUSTRIAL PRODUCT DESIGN
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2017

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีศึกษาที่อาจารย์ผู้สอนได้อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
KMITL-2017-ED-M-222-092
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2017

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ยืมได้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับส่งเสริมการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร
อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

The Study and Development of Products Promoting
for Childhood Education Experience, Child Development
Center Bannongdern Sub-district Chumphon Moiewadi
District Roiet Province

นักศึกษา

นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส

รหัสประจำตัว

57603150

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

เทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิมวงศา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
ผศ.ดร.เกรียงศักดิ์	เชียวมิ่ง	
ผศ.ดร.จตุรงค์	เลาะห์เพ็ญแสง	
รศ.ดร.ทรงวุฒิ	เอกวุฒิมวงศา	
ผศ.ดร.ธเนศ	ภิรมย์การ	
ดร.สมชาย	เซวะวิเศษ	

วัน / เดือน/ ปี ที่สอบ

16 กรกฎาคม 2560 เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ

ณ ห้อง ค. 417 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มนะโน)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

วันที่ 31 เดือน ก.ค. พ.ศ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่อนำมาใช้เพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
กมลทิพย์ บำรุงรส

นักศึกษา

รหัสประจำตัว

57603150

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขา

สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ.

2560

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร. จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รศ.ดร. ทรงวุฒิ เอกภูมิจวงศา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี 2) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด 3) เพื่อประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ก่อนและหลังเรียน 4) เพื่อประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กอายุ 3-5 ปี ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ปีการศึกษา 2560 จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การแปลงหน้าที่ผลิตภัณฑ์เชิงคุณภาพให้เป็นแนวทางปฏิบัติ แบบการแก้ปัญหาเชิงประดิษฐ์คิดค้น โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลจากการศึกษาสรุปได้ว่า หน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก ตั้งแต่ครอบครัว บ้าน โรงเรียน ชุมชน จนไปถึงจังหวัด ซึ่งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สามารถให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น การเรียนรู้ที่ทำให้เด็กสามารถเข้าใจได้ง่าย และรับรู้จากภาพประกอบ สัญลักษณ์ และการใช้สีสันที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นชุดมีทั้งหมด 4 ชิ้น ได้แก่ บัตรภาพ ตัวต่อจิ๊กซอ การจำแนกส่วนประกอบของบ้าน และแผนที่ชุมชน ผู้วิจัยได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในหน่วยเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ซึ่งได้พัฒนาแบบร่างผลิตภัณฑ์ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.12$) (S.D.=0.52) อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินประสิทธิภาพหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นจากก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.63$) (S.D.= 0.52) อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.46$) (S.D.= 0.50) อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	The study and development of products promoting For childhood education. Experience, Child development center Bannongdern Sub-district Chumphon Moeiwadi district Roiet province.
Student	Kamontip Bumrungrot
Student ID	57603150
Degree	Master of Science in Industrial Education
Program	Technology of Industrial Product Design
Year	2017
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Chaturong Louhapensang
Thesis Co-Advisor	Assoc. Prof. Dr. Songwut Eakwutvongsa

ABSTRACT

The objective of this research are 1) to study the learning about the people and places surrounding the child. And promote early childhood education 3-5 years 2) To development of products promoting the experience of early childhood education. Child development center Bannongdern. 3) To evaluate the effectiveness of promoting products experience, education child development center at Bannongdern, before and after school. 4) To assess satisfaction with parents and teachers to promote the products of experience in early childhood education for 3-5 year old child development center at Bannongdern. The sample population of children aged 3-5 years in child development center at Bannongdern year 2017 with 28 people. The instruments used in this research including observation, interview, questionnaire, QFD and Triz40. The results were as follows.

The results from the study showed that the unit about individuals and surroundings kids learn about people and places around children. Since the family. Home, school, community, to the province. The development of products can make children learn through play. Learning that children can easily understood and recognized from the illustration symbol and color attracts the attention of the children. The development set product have all 4 pieces Include Card image, Jigsaw puzzles, Identification of components of the house and Map community. The developed products to comply with children's learning and the early childhood curriculum in the unit stories about people and the surroundings. The development of a draft products with the score at the highest average at ($\bar{X} = 4.12$) (S.D. = 0.52) at a high level. The efficiency evaluation after learning the average increase from before learning the highest average in ($\bar{X} = 3.63$) (S.D. = 0.52) at a high level. The effect assessment of satisfaction with the highest average in ($\bar{X} = 4.46$) (S.D. = 0.50) were very satisfied by difference .05

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่าน ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา เป็นอย่างยิ่งที่กรุณาต่อผู้วิจัยให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทาง และจุดบกพร่องต่าง ๆ ให้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขด้วยความเอาใจใส่เสมอมา อีกทั้งได้มอบโอกาส และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์อย่างสูงแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมวิชาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ให้คำแนะนำที่ดีและประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้เป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เขียวมั่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธเนศ ภิรมย์การ และ ดร. สมชาย เซะวิเศษ ที่กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนข้อชี้แนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย จึงทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ข้อมูลรวมถึงการให้คำแนะนำด้านต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณครูผู้ดูแล ผู้ปกครอง และเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิน ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การทดลอง และคอยให้คำแนะนำเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้ให้การสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้รับการศึกษาด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณญาติพี่น้อง และเพื่อน ที่ได้มอบกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยในทุก ๆ

เรื่อง

สำหรับคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้ามอบให้กับคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนพ้อง ตลอดจนครู อาจารย์ที่เคารพรักทุกท่าน และผู้ที่มีอุปการคุณทุกท่านด้วย

กมลทิพย์ บำรุงรส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	4
1.3 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 คำนิยามศัพท์.....	8
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 การศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย.....	10
2.2 หลักสูตรการศึกษาของเด็กปฐมวัย.....	17
2.3 แผนนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษา.....	46
2.4 หลักการออกแบบเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.....	52
2.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	77
2.6 หลักการยศาสตร์.....	93
2.7 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับเด็ก.....	97
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	102
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	110
3.1 ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี	110*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	110
3.2 ขั้นตอนที่ 2 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด.....	112
3.3 ขั้นตอนที่ 3 เพื่อประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ก่อนและหลังเรียน.....	114
3.4 ขั้นตอนที่ 4 เพื่อประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อ ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด.....	116
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	120
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและ สถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี	120
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด.....	138
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ก่อนและหลังเรียน.....	145
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อ ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด.....	158
บทที่ 5 การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	161
5.1 สรุปผลการวิจัย การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด.....	161
5.2 อภิปรายผล.....	165

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	161
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	167
บรรณานุกรม.....	169
ภาคผนวก.....	173
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการทำวิจัย.....	175
ภาคผนวก ข หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือในการวิจัย.....	178
ภาคผนวก ค หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	183
ภาคผนวก ง หนังสือรับรองผลการนำเสนอผลการวิจัย.....	197
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	208
ภาคผนวก ฉ ภาพถ่ายการเก็บข้อมูล.....	236
ภาคผนวก ช ภาพถ่ายการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์.....	242
ประวัติผู้วิจัย.....	245

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 คุณลักษณะตามวัย.....	14
2.2 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....	26
2.3 ประสพการณ์สำคัญ (ด้านร่างกาย)	28
2.4 ประสพการณ์สำคัญ (ด้านอารมณ์และจิตใจ)	29
2.5 ประสพการณ์สำคัญ (ด้านสังคม)	30
2.6 ประสพการณ์สำคัญ (ด้านสติปัญญา).....	30
2.7 ตารางกิจกรรมประจำวันของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	39
2.8 วิเคราะห์ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กโดยใช้หลักการ SWOT.....	71
2.9 วิเคราะห์ผลิตภัณฑ์เดิม (SWOT) ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิน	88
2.10 สรุปผลการสำรวจสัดส่วนร่างกายเด็กหญิง อายุ 1-10 ปี (แยกแต่ละอายุ).....	95
2.11 สรุปผลการสำรวจสัดส่วนร่างกายเด็กชาย อายุ 1-10 ปี (แยกแต่ละอายุ)	96
4.1 สรุปพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กในกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม.....	125
4.2 สารการเรียนรู้และความสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย.....	130
4.3 สรุปหน่วยจัดประสบการณ์เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก.....	132
4.4 ตารางหลักการ Quality Function Deployment (QFD).....	138
4.5 สรุปความต้องการของลูกค้า.....	139
4.6 ตารางแมทริกซ์ความขัดแย้งทางเทคนิค.....	139
4.7 ตารางการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงการออกแบบ.....	141
4.8 ผลการประเมินแบบร่างผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย.....	143
4.9 ผลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ การศึกษาปฐมวัยต่อพัฒนาการของเด็กก่อนเรียนและหลังเรียน.....	145
4.10 ผลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ การศึกษาปฐมวัยที่มีต่อการเรียนรู้ของเด็กก่อนเรียนและหลังเรียน.....	148
4.11 ผลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ การศึกษาปฐมวัยที่มีต่อการเล่นของเด็กก่อนเรียนและหลังเรียน.....	151
4.12 ผลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ การศึกษาปฐมวัยที่มีต่อวัฒนธรรมและสังคมก่อนเรียนและหลังเรียน.....	154
4.13 สรุปผลรวมการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ การศึกษาปฐมวัย ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	157
4.14 ผลการประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริม การจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย.....	158

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 การแต่งกายของเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	79
2.2 ครูผู้ดูแลเด็กประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน.....	80
2.3 กิจกรรมเสรีของเด็ก กิจกรรมมุมหนังสือ การวาดภาพระบายสี	81
2.4 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ การทำท่าทางประกอบเพลงต่าง ๆ.....	82
2.5 กิจกรรมสร้างสรรค์ การระบายสีจากสีเทียน.....	83
2.6 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ การร้องเพลง ทำท่าทางประกอบเพลง.....	83
2.7 กิจกรรมกลางแจ้ง การเล่นเครื่องเล่นสนาม.....	84
2.8 กิจกรรมเกมการศึกษา การเล่นเกมเกี่ยวกับเรื่องของสี.....	85
2.9 การวัดสัดส่วนเด็กไทย.....	94
2.10 การวัดสัดส่วนเด็กไทย (มือ).....	95
3.1 แสดงแผนผังขั้นตอนการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับส่งเสริมการจัดประสบการณ์.....	118
4.1 การเยี่ยมบ้านเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน.....	120
4.2 การเรียนการสอนในห้องเรียนของเด็กอายุ 4-5 ปี.....	121
4.3 การสัมภาษณ์คุณครูจิตพิสัย สุখনองบัว ครูผู้ดูแลประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน.....	122
4.4 การสัมภาษณ์ คุณพัชราภรณ์ ดวงแก้ว นักวิชาการเทศบาลตำบลชุมพร.....	123
4.5 กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน.....	124
4.6 ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนรู้หน่วยจัดประสบการณ์เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่.....	137
4.7 แบบร่างขั้นต้นของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย.....	140
4.8 แบบร่างที่ 1.....	142
4.9 แบบร่างที่ 2.....	142
4.10 แบบร่างที่ 3.....	143
ข.1 การตรวจเครื่องมือในการวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ.....	182
ค.1 การตรวจแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็ก.....	193
ค.2 การตรวจแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็ก.....	193
ค.3 การตรวจแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย.....	194
ค.4 การตรวจแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์.....	194
ค.5 การตรวจแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์.....	195
ค.6 การตรวจแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์.....	195
ค.7 การตรวจแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญด้านการกราฟิก.....	196
ค.8 การตรวจแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญด้านการกราฟิก.....	196
จ.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน ตำบลชุมพร อำเภอเมวดี จังหวัดร้อยเอ็ด.....	230

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
ฉ.2 การเรียนการสอนภายในห้องเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอแม่วटी จังหวัดร้อยเอ็ด.....	230
ฉ.3 กิจกรรมสร้างสรรค์ การวาดภาพพระบายสี.....	231
ฉ.4 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ.....	231
ฉ.5 กิจกรรมเกมการศึกษา.....	232
ฉ.6 กิจกรรมเสรี การเล่นตามมุมการเรียนรู้.....	232
ฉ.7 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ การเรียนรู้ขนาดจากรูปทรงเรขาคณิต.....	233
ฉ.8 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ การเขียนตามรอยเส้นปะ.....	233
ฉ.9 กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ การละเล่นพื้นบ้าน.....	234
ฉ.10 กิจกรรมเกมการศึกษา การต่อบล็อก การจับคู่ภาพ.....	234
ฉ.11 การสำรวจพื้นที่ภายในชุมชน.....	235
ฉ.12 การสำรวจพื้นที่บริเวณโดยรอบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	235
ช.1 ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย.....	237
ช.2 การประเมินประสิทธิภาพของการ์ดภาพ.....	238
ช.3 การเรียนรู้การ์ดภาพ.....	239
ช.4 การประเมินประสิทธิภาพของตัวต่อภาพ.....	239
ช.5 การเล่นเกมตัวต่อภาพ.....	240
ช.6 การประเมินประสิทธิภาพของ แผ่นภาพส่วนประกอบต่าง ๆ ของบ้าน.....	240
ช.7 การจำแนกประเภทของสิ่งของภายในห้องต่าง ๆ.....	240
ช.8 การประเมินประสิทธิภาพแผนที่ชุมชน.....	241
ช.9 การเล่นเกมที่ชุมชน.....	241

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

การพัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่เกิดจนไปถึงตลอดชีวิต โดยมีการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กันตามช่วงวัยช่วงอายุของมนุษย์ ซึ่งเมื่อพัฒนาการของมนุษย์มีต้นตอตั้งแต่เกิด วัยเด็กก็มีส่วนสำคัญในการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เพื่อจะส่งผลต่อพัฒนาการในอนาคต เด็กในแต่ละช่วงวัยก็จะมีกิจกรรมที่มีพัฒนาการที่แตกต่างกัน ผู้ปกครองจะต้องดูแลและส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสม การเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้เรียนรู้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ในการพัฒนาเด็กให้มีความรู้ที่ก้าวหน้า โดยเรียนรู้วัฒนธรรม สังคมที่อยู่อาศัย ความเข้าใจของคนรอบ ๆ ข้าง เพื่อสร้างพื้นฐานและคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่เด็ก สถานที่ศึกษาก็มีส่วนในการพัฒนา โดยกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยช่วงวัย 0-5 ปี ทุกคนอย่างมีคุณภาพ และเต็มศักยภาพ มีครอบครัวเป็นแกนหลัก และผู้มีหน้าที่ดูแลเด็กและทุกภาคส่วนของสังคม ได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการและสิ่งแวดล้อมที่ดี เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นและการพัฒนาเด็กตามวัย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.2550:17-18)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็กสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในชุมชน เป็นสถานที่ขั้นต้นในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้รับความรู้และสามารถพัฒนาการเรียนรู้ไปสู่อขั้นต่อไปได้ดียิ่งขึ้น ในการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนมากเด็กที่เข้ามาจะเป็นเด็กในชุมชนหรือเด็กที่ไม่ค่อยมีฐานะ หรือแม้กระทั่งเด็กที่พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาดูแล เพราะเนื่องด้วยสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองต้องทำงานหาเงิน เพื่อมาเลี้ยงดูครอบครัว เลี้ยงดูลูก ให้การศึกษา ด้วยเหตุนี้เด็กจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ในสถาบันการเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชนหรืออยู่ใกล้ชุมชน และมีค่าใช้จ่ายน้อย เนื่องด้วยรัฐบาลสนับสนุนในการจัดการศึกษา และให้กรมการปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลและกำกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาได้ในระดับใดระดับหนึ่งตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553:1) ซึ่งอดีตศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นอยู่กับพัฒนาการชุมชนของท้องถิ่น แต่ได้มีการปรับเปลี่ยนการดูแล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงอยู่ในความดูแลของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น และจึงต้องจัดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยขึ้น เพื่อให้มีการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กตามขั้นตอนของการพัฒนาและมีหลักใน

เอกสารการพัฒนาการของเด็ก โดยหลักสูตรมุ่งเน้นการเรียนรู้รอบตัวเด็ก ซึ่งเป็นหลักสูตรสอดคล้องกับศูนย์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่จะอยู่ในชุมชน ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชนก็จะต้องมีการส่งเสริมในทุก ๆ ด้านชุมชนก็มีส่วนในการเสริมทางด้านวัฒนธรรมในชุมชนหรือศิลปะองค์ความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ความรู้ในชุมชนด้วย การเรียนรู้ของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะแตกต่างจากเด็กในเมืองใหญ่คือ โอกาสที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่ทันสมัยและส่งเสริมเนื้อหาในทุก ๆ ด้าน ซึ่งภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามชุมชนมีการพัฒนาเด็กตามหลักสูตรและตามวิถีชีวิตที่ดำเนินอยู่ การให้ความสำคัญในการศึกษาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงมีความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมให้มากขึ้น

การจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ซึ่งหลักสูตรในการเรียนรู้ที่มีอยู่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว และพัฒนาการของแต่ละในแต่ละวัยก็มีความแตกต่างกัน ในแต่ละคนก็มีบริบททางสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพสังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่ จะทำให้เด็กได้รับการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมโดยรอบ หลักสูตรของปฐมวัยจะมีสาระการเรียนรู้ ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคลและสิ่งแวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก การพัฒนาการเด็กควรคำนึงถึงแนวคิดที่เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก การเรียนรู้วัฒนธรรม และสังคม โดยการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้แก่เด็กเป็นสิ่งที่ดี โดยอาจจะยึดจากสถานที่หรือสภาพแวดล้อมเดิม ให้เด็กได้เรียนรู้วัฒนธรรมในชุมชนที่อาศัยอยู่เพิ่มมากขึ้น กิจกรรมที่จะเตรียมเพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน มีกิจกรรมหลัก ๆ อยู่ 6 กิจกรรมหลักที่กรมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3-5 ปี กิจกรรมหลักได้แก่ กิจกรรมเสรีและการเล่นตามมุม กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์ และเกมการศึกษา โดยเป็นกิจกรรมหลักที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในแต่ละด้านอย่างเต็มที่และเหมาะสมสำหรับเด็ก กิจกรรมที่เด็กจะได้พัฒนาการในแต่ละด้านนั้นผู้ดูแลจะเป็นผู้จัดให้เด็กได้เรียนรู้ตามกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งในแต่ละสัปดาห์เด็กจะได้ทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กตามหลักสูตรที่กำหนด ในการจัดหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่สนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ก็เป็นสิ่งจำเป็น และเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.2547:53)

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมที่จัดให้เด็กในแต่ละวันอาจใช้ชื่อเรียกที่ต่างกันไป แต่ทั้งนี้ประสบการณ์ที่จะจัดขึ้นจะต้องครอบคลุมประสบการณ์ที่สำคัญที่กำหนดตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และควรยืดหยุ่นให้มีสาระการเรียนรู้ที่เด็กสนใจและสาระการเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนด เมื่อเด็กได้ประสบการณ์สำคัญและทำกิจกรรมในแต่ละหัวข้อเด็กจะเกิดแนวคิดตามที่ได้เสนอแนะในหลักสูตร (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.2547:53) กิจกรรมต่างๆที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ผู้ดูแลจะต้องส่งเสริมกิจกรรมให้เด็กทั้ง 6 กิจกรรมหลัก เพื่อให้เด็กได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาติให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนรู้ได้อย่างครบถ้วน สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว เด็กจะเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้เจอ ได้ทำมาก่อน สิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งเรียนรู้ชั้นเยี่ยมของเด็ก พฤติกรรมของเด็กที่เกิดขึ้นจะเกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เช่น การเลียนแบบหรือทำตามพ่อแม่ ผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเด็กมีทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ซึ่งจะมีความแตกต่างกัน ในโรงเรียนก็จะมีหลักสูตรหรือการเรียนรู้ที่คุณครูได้ให้เด็กปฏิบัติ แต่ภายนอกโรงเรียนจะเป็นการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมจาก บุคคล สถานที่ ธรรมชาติ เป็นต้น สิ่งแวดล้อมจะกระตุ้นให้เด็กเกิดประสบการณ์ที่ดี (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551:38-40)

ผลิตภัณฑ์ในการสอนภายในศูนย์พัฒนาเด็กได้จากการสนับสนุนของหน่วยงานกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ควบคุมดูแลทั้งด้านหลักสูตรและผลิตภัณฑ์ในการเรียนการสอน ผลิตภัณฑ์หรือสื่อการสอนที่ใช้กับเด็กจะต้องมีความเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก โดยให้เด็กได้พัฒนาการอย่างถูกต้องและเหมาะสม ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการสอนควรมีความสอดคล้องกับหลักสูตรที่เด็กเรียนรู้ เพื่อจะได้ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กได้ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการพัฒนาจากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ (เทพ เลิศเทวศิริ. 2536: 105) กล่าวว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กควรคำนึงถึงหลายปัจจัย เพื่อจะได้ให้เด็กได้ใช้ผลิตภัณฑ์ในการเรียนรู้และเสริมพัฒนาการที่ถูกต้อง เช่น การเลือกวัสดุ สี สัน และลวดลายที่ดึงดูด โครงสร้างที่แข็งแรง พื้นผิวสัมผัส ขนาด รูปร่างรูปทรง และความปลอดภัย เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่หน่วยงานจะจัดการ โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของเด็กมาให้ครูผู้ดูแลเลือกสรร เพื่อจะนำมาให้เด็กได้เรียนรู้ เช่น เครื่องเล่น ของเล่น ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ผลิตภัณฑ์ที่หน่วยงานนำมาให้ใช้ในการเรียนรู้กับเด็กบางชนิดไม่มีความเหมาะสมกับวัย และมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ จึงทำให้ในการเลือกผลิตภัณฑ์ในแต่ละปีการศึกษา ครูผู้ดูแลจะต้องเลือกผลิตภัณฑ์ที่จำเป็น และส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กได้มากที่สุด ซึ่งจะมีปัญหาในการเรียนการสอนที่ผลิตภัณฑ์ในหน่วยการเรียนรู้ไม่เพียง ผลิตภัณฑ์ไม่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ของเด็ก และบางหน่วยการเรียนรู้ไม่ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการสอน ครูผู้ดูแลจึงจำเป็นต้องจัดทำขึ้นเอง เพื่อให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

จากเหตุผลดังกล่าวการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชนพบปัญหาในด้านหลักสูตรที่นำมาให้เด็กได้ใช้ในการเรียนรู้ในบางหน่วยสาระการเรียนรู้ที่ใช้ในการสอนยังไม่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก มีเนื้อหาที่เด็กยังไม่สามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการสอนเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบเดิม ซึ่งในช่วงวัยของเด็ก 3-5 ปี ต้องการการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอด ทำให้เด็กไม่สนใจในการเรียน และมีพัฒนาการที่ช้ากว่าเด็กในช่วงวัยเดียวกัน ทำให้เกิดปัญหาการเรียนรู้ของเด็กในระดับการศึกษาขั้นต่อไป โดยควรมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ในการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยเห็นถึงปัญหาจึงมีความสนใจในการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย

อายุ 3-5 ปี สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิน ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี

1.2.2 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

1.2.3 เพื่อประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ก่อนและหลังเรียน

1.2.4 เพื่อประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

1.3 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

1.3.1 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี โดยใช้กรอบแนวคิดของแผนจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย สารระการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น 2550:489) โดยมีกรอบในการเรียนรู้ของเด็กดังนี้

1. ครอบครัวหรือชุมชน
2. บ้านสุขสันต์
3. ที่พักอุ่นใจ
4. เพื่อนบ้านของหนู
5. เรียนรู้จังหวัด
6. สายใยชุมชน
7. ชื่นชมอาชีพ

1.3.2 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก (พรเทพ เลิศเทวศิริ 2536:105) กล่าวถึงการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก ควรมีลักษณะดังนี้

1. วัสดุ
2. ขนาด
3. รูปร่างรูปทรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สีสัน
5. ลวดลายและภาพประกอบ
6. โครงสร้าง
7. ความปลอดภัย

1.3.3 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ก่อนและหลังเรียน แนวคิดในการประเมินประสิทธิภาพตามเกณฑ์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 3-5 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ 2547:3) ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก
2. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก
4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม

1.3.4 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้กรอบแนวคิดประเมินความพึงพอใจ (สมพงษ์ เกษมสิน 2530:89-96) ดังนี้

1. ความต้องการดำรงอยู่ ความต้องการด้านร่างกายและด้านความปลอดภัย
2. ความต้องการด้านความสัมพันธ์ การสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม
3. ความต้องการด้านความก้าวหน้า การได้รับการยกย่องและความสำเร็จ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กได้มาจากการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแล และการสัมภาษณ์นักวิชาการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. การสังเกตพฤติกรรมของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆ เก็บรวบรวมข้อมูลได้จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในเวลาเรียน เล่น และการทำกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลของผลิตภัณฑ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในท้องตลาดที่ผลิตออกมา เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ และผลิตภัณฑ์เดิมที่ใช้ในการเรียนรู้ของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ขั้นต่อไป

1.4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ

1. การศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมการ เอกสภกรณ์ส่วนท้องถิ่น หน่วยจัดประสบการณ์ และกิจกรรมหลักที่เด็กต้องการเรียนรู้ ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การศึกษาพัฒนาการของเด็กช่วงปฐมวัย
 3. การศึกษาทฤษฎีที่ใช้ในพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กและจิตวิทยาที่ใช้กับเด็ก
 4. การศึกษาหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกอบการเรียนการสอนของเด็ก
- โดยข้อมูลทฤษฎีได้จากการศึกษาและค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบการพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กให้มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก

1.4.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี

1. กรณีศึกษา

1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 ท่าน โดยเลือกมีประสบการณ์ในการทำงานด้านพัฒนาการเด็กไม่ต่ำกว่า 10 ปี

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการของเด็ก จำนวน 3 ท่าน โดยเลือกมีประสบการณ์ในการทำงานด้านพัฒนาการเด็กไม่ต่ำกว่า 10 ปี

2. เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบการสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก แบบการสัมภาษณ์นักวิชาการ และครูผู้ดูแล โดยการใช้การจดบันทึก และบันทึกเป็นภาพถ่าย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมจากการสังเกตพฤติกรรม และการสัมภาษณ์จากนักวิชาการและครูผู้ดูแล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและพฤติกรรมพัฒนาการของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลของผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กทั้งในท้องตลาด และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เก็บรวบรวมโดยใช้การจดบันทึกและการบันทึกภาพ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ขั้นต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก และการสัมภาษณ์จากนักวิชาการ ครูผู้ดูแลเด็ก และนำมาวิเคราะห์โดยการบรรยายสรุป โดยวิเคราะห์จากหน่วยจัดประสบการณ์เรื่องบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และการสรุปเป็นแผนผัง (Mind map) การวิเคราะห์ข้อมูลของผลิตภัณฑ์ที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากผลิตภัณฑ์ที่มีในท้องตลาด และผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้หลักการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ SWOT ซึ่งวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อนำมาใช้ประกอบขั้นพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไป

5. ตัวแปรที่ศึกษา คือ หน่วยการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็ง ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

1. กลุ่มกรณีศึกษา

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบกราฟิก 3 ท่าน

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ 3 ท่าน

1.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก จำนวน 3 ท่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ในการทำงานในด้านการออกแบบกราฟิก ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และด้านการศึกษาและพัฒนาการเด็กไม่ต่ำกว่า 10 ปี

2. เครื่องมือในการวิจัย คือ การแปลงหน้าที่ผลิตภัณฑ์เชิงคุณภาพให้เป็นแนวทางปฏิบัติ (QFD) แบบการแก้ปัญหาเชิงประดิษฐ์คิดค้น (Triz 40) แบบการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงออกแบบผลิตภัณฑ์ และแบบประเมินแบบร่างผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเป็นการประเมินแบบร่างเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ ทั้งด้านการออกแบบกราฟิก ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก โดยตรวจเครื่องมือหาความเที่ยงตรง (IOC) ของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ได้เก็บรวบรวมความต้องการของผู้ดูแล โดยใช้การแปลงหน้าที่ผลิตภัณฑ์เชิงคุณภาพให้เป็นแนวทางปฏิบัติ (QFD) รวบรวมความต้องการของผู้ดูแลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบกราฟิก ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก โดยเก็บรวบรวมเป็นค่าคะแนนจากแบบสอบถาม ซึ่งคิดคะแนนเป็นระดับ 5 ระดับ และนำผลมาวิเคราะห์ขั้นต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลจากการแปลงหน้าที่ผลิตภัณฑ์เชิงคุณภาพให้เป็นแนวทางปฏิบัติ (QFD) เพื่อวิเคราะห์หาความต้องการของผู้ดูแลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และนำข้อมูลที่ได้อธิบายการแก้ปัญหาเชิงประดิษฐ์คิดค้น (Triz 40) เพื่อวิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการพัฒนาแบบร่าง และแบบการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงออกแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อวิเคราะห์แบบร่างจำนวน 18 แบบร่าง ซึ่งใช้ในการเลือกแบบร่างผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปประเมินกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งทางด้านการออกแบบกราฟิก ด้านออกแบบผลิตภัณฑ์ และด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก เพื่อนำข้อมูลที่วิเคราะห์จากแบบสอบถามมาจัดทำเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กที่สมบูรณ์ โดยใช้การวิเคราะห์ผลทางสถิติการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากแบบสอบถาม และนำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาสรุปบรรยาย

5. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็ง ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ก่อนและหลังเรียน

1. กรณีศึกษา

1.1 ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 2 ท่าน โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ในการทำงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี

1.2 เด็กอายุ 3-5 ปี ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็ง ปีการศึกษา 2560 จำนวน 28 คน โดยกลุ่มกรณีศึกษาใช้การเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย โดยตรวจหาค่าความเที่ยงตรง (IOC) ของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำแบบสอบถามมาใช้ประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ และนำมาข้อมูลมาวิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล จากการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย โดยประเมินจากการนำผลิตภัณฑ์ให้เด็กได้เรียนรู้ ซึ่งครูเป็นผู้สอน และทำการเก็บรวบรวมเป็นคะแนนจากก่อนและหลังเรียนของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็ก ปีการศึกษา 2560 จำนวน 28 คน โดยการสุ่มเลือกแบบเจาะจง และครูผู้ดูแลจำนวน 2 คน นำคะแนนที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์ขั้นต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์จากแบบสอบถามประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์จากครูผู้ดูแล และเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการนำผลการสอบถามประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยมาวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์ทางสถิติหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า T-Test dependent ซึ่งนำผลมาสรุปบรรยายขั้นต่อไป

5. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อประเมินความพึงพอใจ ผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมหน่วยจัดประสบการณ์บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิน ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

1. กรณีศึกษา

1.1 ผู้ปกครองของเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปีการศึกษา 2560 จำนวน 28 คน

1.2 ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิน จำนวน 2 คน โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ในการทำงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี

2. เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้ดูแลเด็กที่มีต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง ผู้ปกครองของเด็ก จำนวน 28 คน และครูผู้ดูแล จำนวน 2 คน การประเมินคิดเป็นระดับค่าคะแนน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูผู้ดูแลที่มีต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย โดยการรวบรวมจากค่าคะแนนที่ผู้ปกครองและครูผู้ดูแลได้ทำจากแบบสอบถาม ซึ่งคิดเป็นระดับคะแนน 5 ระดับ และนำผลจากการรวบรวมมาวิเคราะห์ขั้นต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลจากแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองจำนวน 28 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 3 คน โดยเป็นการให้ค่าคะแนนตามลำดับความพึงพอใจนำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำข้อมูลทางสถิติมาบรรยายเพื่อสรุปความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูผู้ดูแล

5. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กเล็ก

1.5 คำนิยามศัพท์

1.5.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลให้การศึกษา อายุระหว่าง 3-5 ปี มีฐานะเทียบเท่าการศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนราชการต่างๆ ที่ถ่ายโอนอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น

1.5.2 ผลลัพธ์ส่งเสริมของเด็ก หมายถึง ชุดอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ในหน่วยสาระการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก

1.5.3 หน่วยจัดประสบการณ์ หมายถึง เป็นหน่วยการเรียนรู้ของเด็ก ที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องเรียนรู้ในหน่วยจัดประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆโดยตรง โดยยึดหลักตามที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

1.5.4 เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุ ระหว่าง 3-5 ปี ที่เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

1.5.5 ประสบการณ์บุคคล หมายถึง การถ่ายทอดความรู้จากผู้ที่มีความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ซึ่งสามารถถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิดไปยังบุคคลอื่นได้

1.5.6 สถานที่แวดล้อมเด็ก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเด็ก ที่เด็กสามารถเรียนรู้จากสิ่งต่างรอบตัวได้

1.5.7 ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลของการประเมินผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการเรียนรู้ของเด็ก ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยประเมินผลหาค่า t-test for dependent ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน

1.6 ผลที่ได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ประโยชน์ต่อเด็ก

1. เด็กได้เรียนรู้และพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย
2. เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นจากการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์
3. ทำให้เด็กเข้าใจในการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมมากยิ่งขึ้น

1.6.2 ประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม

1. ชุมชนสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก
2. เด็กได้เรียนรู้สภาพแวดล้อมในชุมชน วิถีชีวิต ภูมิปัญญาผ่านการเรียนรู้จากผลิตภัณฑ์
3. ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็ก

1.6.3 ประโยชน์ต่อประเทศชาติ

1. ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้มีศักยภาพมากขึ้นเพื่อนำมาพัฒนาประเทศต่อไป
2. ทำให้เห็นความสำคัญของการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็กเพิ่มมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งได้ศึกษาและเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยมีดังนี้

- 2.1 การศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
- 2.2 หลักสูตรการศึกษาของเด็กปฐมวัย
- 2.3 แผนนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษา
- 2.4 หลักการออกแบบเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.6 หลักการยศาสตร์
- 2.7 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับเด็ก
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.1.1 ความหมายของพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก

พัฒนาการของเด็กเป็นการแสดงออกพฤติกรรมทั้งด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านอารมณ์ และด้านสติปัญญา ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของพัฒนาการการเจริญเติบโตของเด็กไว้ดังนี้

นิตยา คชภักดี (2543:1) ได้กล่าวถึง การเจริญเติบโต หมายถึง การเปลี่ยนแปลงขนาดของร่างกายและอวัยวะ ซึ่งเกิดจากการเพิ่มจำนวนและขนาดของเซลล์และหลอดเลือด ทำให้รูปร่างเปลี่ยนแปลง เช่น มีขนาดใหญ่ขึ้น สูงขึ้น สัดส่วนที่เปลี่ยนแปลง การเพิ่มจำนวน เช่น ฟัน และการเปลี่ยนแปลงลักษณะ เช่น การเข้าสู่วัยหนุ่มสาว โดยสามารถประเมินได้ว่าเด็กมีการเจริญเติบโตปกติ โดยจากการวัดหรือชั่งน้ำหนักของร่างกายจึงนำมาเปรียบเทียบกับค่าปกติที่เป็นมาตรฐาน ได้แก่ การชั่งน้ำหนัก การวัดความยาวหรือความสูง ในทางการแพทย์ และสภาวะสุขจะประเมินเพิ่มเติม โดยการวัดเส้นรอบวงศีรษะ เส้นรอบวงอก ความหนาของผิวหนัง การนับจำนวนฟัน และถ่ายภาพรังสีอายุกระดูก แล้วจึงนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานอายุ

นิตยา คชภักดี (2543:1) พัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงด้านทำหน้าที่ และวุฒิภาวะของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย รวมทั้งตัวบุคคล ทำให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำสิ่งที่ยากสลับซับซ้อนได้ดีมากขึ้น และตลอดจนการเพิ่มทักษะใหม่ ๆ ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือภาวะใหม่ในบริบทของครอบครัว และสังคมการประเมินพัฒนาการสามารถทำได้จากการสังเกตหรือทดสอบความสามารถได้ในการทำหน้าที่แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานตามวัย โดยจำแนกการประเมินออกเป็น 2 ระดับ คือ การประเมินพัฒนาการทางสรีรวิทยา

ของระบบอวัยวะ เช่น การประเมินสมรรถภาพการทำงานของระบบไหลเวียนเลือด และการประเมิน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการมนุษย์ เป็นการประเมินความสามารถในการทำหน้าที่ด้านต่าง ๆ ของบุคคลโดยสังเกตจาก พฤติกรรมและผลงาน เช่น การประเมินทักษะในการช่วยตัวเอง การทรงตัวและเคลื่อนไหว การใช้ ภาษา และวิธีสื่อความหมายการเขียน การแก้ปัญหา เป็นต้น

นิชรา เรื่องคารกานนท์ (2551:135) พัฒนาการของเด็ก หมายถึงพฤติกรรมของเด็กที่ แสดงออกให้สังเกตเห็นได้ ซึ่งสะท้อนถึงพัฒนาการของสมอง และระบบประสาทที่ได้รับอิทธิพลจาก ปัจจัยต่าง ๆ ตั้งแต่ช่วงที่อยู่ในครรภ์มารดา และในสภาพแวดล้อมภายหลังเกิด

สุชา จันทรเอม (2536: 40) พัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านโครงสร้าง และ แบบแผนอินทรีย์ทุกส่วน การเปลี่ยนแปลงนี้จะก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ เป็นขั้น ๆ จากระยะหนึ่งไปอีก ระยะหนึ่ง ทำให้เด็กมีลักษณะและความสามารถใหม่ ๆ เกิดขึ้น ซึ่งมีผลทำให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ตามลำดับทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

นิตยา ประพศุทธิกิจ (2536:11) ได้กล่าวถึง พัฒนาการเด็ก หมายถึง พฤติกรรมของเด็กที่ แสดงออกที่โรงเรียนมีพื้นฐานมาจากพฤติกรรมที่เขาเคยปฏิบัติมาก่อนแล้ว ก่อนอื่นเราจะต้องเข้าใจ ว่าเด็กมีความแตกต่างกันระหว่างบุคคล ต่างกันเรื่องอายุ พื้นฐานทางครอบครัวและโอกาส ความ เข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมหลักของแต่ละวัยจะช่วยให้ครูเข้าใจและสามารถวางแผนสร้างหลักสูตรได้ อย่างเหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า พัฒนาการ หมายถึง พฤติกรรมของเด็กที่ แสดงออกตามความเหมาะสมของช่วงวัย โดยได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวเด็ก ส่งผลให้ เกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งพัฒนาการของเด็กแต่ละคนก็มี ความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการดูแลเอาใจใส่ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก

พัฒนาการของเด็กอาจแบ่งได้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. วัยเด็กตอนต้นหรือวัยเด็กก่อนเข้าโรงเรียน อายุ 2-6 ปี
2. วัยเด็กตอนกลาง อายุ 6-10 ปี
3. วัยเด็กตอนปลาย อายุ 10-12 ปี

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก

1. ปัจจัยด้านธรรมชาติของตัวบุคคล เป็นผลโดยตรงของพันธุกรรมที่กำหนดศักยภาพ กำหนดเพศและลักษณะแตกต่างจำเพาะของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ยังรวมถึงขั้นตอนการบรรลุนิติ ภาวะและระดับความอ่อนแอเมื่อบุคคลนั้นถูกกระทบโดยสิ่งแวดล้อม

2. ปัจจัยด้านสภาวะแวดล้อมที่หล่อเลี้ยง แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

2.1 ชีวกายภาพ ได้แก่ อาหาร ภูมิประเทศ สภาวะอากาศ สิ่งแวดล้อม ที่อยู่อาศัย การติด เชื้อ การเจ็บป่วย การได้รับรังสี สารเคมี และมลภาวะ เป็นต้น

2.2 จิตสังคม วัฒนธรรม ได้แก่ การเลี้ยงดูโอกาสรับการศึกษา ลักษณะครอบครัว บิดา มารดา และผู้เลี้ยงดู ฐานะ สภาพสังคม วัฒนธรรม การเมือง ตลอดจนระบบสาธารณสุข โภค สื่อมวลชน บริการทางสังคม การศึกษา สุขภาพและสวัสดิภาพการที่มีอยู่ในสังคม

ปัจจัยเหล่านี้เอื้ออำนวยต่อชีวิตและการเจริญเติบโตและพัฒนาการในระดับที่แตกต่างกัน ขึ้นกับโอกาสที่เด็กจะได้รับการตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ และประสบการณ์ที่เด็กจะมีใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ถ้าภาวะแวดล้อมเอื้ออำนวยเต็มที่ เด็กจะมีโอกาสเติบโตและพัฒนาการสมบูรณ์ตามศักยภาพ (นิตยา คชภักดี.2543: 5)

2.1.2 พัฒนาการของเด็ก (3-5 ขวบ)

พัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย

พัฒนาการทางด้านร่างกาย ซึ่งประกอบด้วย พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก เด็กจะได้พัฒนาการจากการวิ่ง เดิน การเล่น การจับ การปา การกระโดด เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาทางด้านร่างกายจะพัฒนาในการที่เด็กใช้ชีวิตประจำวันหรือเรียนรู้ในโรงเรียน และเด็กได้มีการส่งเสริมทางด้านร่างกายอย่างถูกต้องและเหมาะสม การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือพัฒนาการทางด้านร่างกาย เมื่อร่างกายพัฒนาขึ้น เด็กเริ่มพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น สามารถใช้ร่างกายและอวัยวะต่าง ๆ ให้ประสานสัมพันธ์กันมากขึ้น มีรายงานการวิจัยหลายเรื่องทีกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทำด้านร่างกายและความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองของเด็ก เมื่อเด็กรู้สึกว่ามีความสามารถ เด็กจะเต็มใจในการทดลองประสบการณ์ใหม่ ๆ และแปลกออกไป เมื่อเด็กยังเล็กเด็กจะใช้ร่างกายตัวเองเป็นสื่อในการแสดงออก เพราะการเคลื่อนไหวของเด็ก จะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเนื้อที่ว่างและการเคลื่อนไหวของสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนที่ ความเร็ว และพลังกำลัง โรงเรียนส่วนมากมักมีเนื้อที่ภายในอาคารค่อนข้างจำกัด ดังนั้นกิจกรรมการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ มักจะใช้บริเวณนอกอาคาร เป็นการ เล่นเครื่องเล่นหรือกิจกรรมกลางแจ้ง เด็กควรที่จะได้เล่นกลางแจ้งทุกวัน เพื่อพัฒนาการของเด็ก ถ้าเครื่องสามารถเคลื่อนย้ายได้ก็จะสะดวกอย่างมากในการใช้งาน

2. พัฒนาการทางด้านอารมณ์

พัฒนาการด้านอารมณ์ เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามสถานการณ์ จะแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง และพฤติกรรมอื่น ๆ ตลอดจนการสื่อสารด้วยคำพูด การเขียน การวาด (นิตยา คชภักดี.2543:42) ในอารมณ์ของเด็กจะเป็นอารมณ์ที่เปิดเผยแบบอิสระ มักจะแสดงออกถึงอารมณ์นั้น ๆ เลย เด็กในวัยนี้จะเป็นอารมณ์โมโหก็จะโมโหร้าย รู้สึกกลัวและอิจฉาแบบไม่มีเหตุผล การที่เด็กมีอารมณ์แบบนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมหรือครอบครัวเพราะในเด็กวัยนี้มีการเลียนแบบพฤติกรรม และการเรียนรู้ซึมซับจากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ข้าง การอบรมเลี้ยงดูและการแสดงของพ่อแม่มีส่วนต่อพฤติกรรมของเด็ก ผู้ใหญ่บางคนไม่มีความอดทนและไม่เข้าใจพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของเด็ก การที่เด็กได้เล่นจะช่วยให้เด็กรู้จักจัดไว้วางใจผู้อื่น เกิดความมั่นใจตนเองและผู้อื่น

ทิศทางพัฒนาการ จากความรู้สึกผิวเผินและกว้าง เช่น ชอบ ไม่ชอบ จะรู้สึกที่ลึกซึ้ง ได้แก่ รัก มีความสุข โกรธ เกลียด เศร้า เสียใจ ในวัย 2 ขวบขึ้นไป และในการจะรู้จักอารมณ์ของตนเองและคนอื่น ตลอดจนการรู้จักควบคุมความรู้สึก และการแสดงออกได้ (นิตยา คชภักดี.2543:42)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. พัฒนาการทางด้านสังคม

พัฒนาการด้านสังคม เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การผูกพัน และการมีชีวิตอยู่ร่วมกัน โดยสังคมและวัฒนธรรมที่อยู่รอบตัวเด็กจะเป็นตัวกำหนดว่าเด็กจะถูกเลี้ยงดูและอบรมในลักษณะใด พัฒนาการด้านสังคมยังครอบคลุมไปถึงความสามารถในการช่วยเหลือตัวเอง และการปรับตัวเข้ากับสังคม (นิตยา คชภักดี.2543:43) การพัฒนาทางด้านสังคม สามารถวัดได้จากการเคลื่อนไหวของเด็ก ความสามารถทางด้านการสื่อสาร การดูแลตัวเอง การทำกิจกรรมด้วยตัวเอง ทักษะคิดต่อสังคมและพฤติกรรมของเด็ก การเล่นช่วยให้เด็กได้ทดลองทักษะทางสังคม

การเล่นจะช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ทางสังคม ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อน เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตัวเด็กกับผู้อื่น เด็กจะได้เรียนรู้จากการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ ครู เพื่อให้เด็กได้เข้าใจ วัฒนธรรม ค่านิยม ศีลธรรมทีละนิด โดยเริ่มจากการพูดจาไพเราะ การไหว้การเคารพผู้ใหญ่ เพื่อให้เด็กเติบโตในสังคมได้ และสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย การเข้าสังคมก็เกิดขึ้นกับเด็กในช่วงเวลาที่ไปโรงเรียนที่ต้องทำกิจกรรมกับเพื่อน และเด็กจะเริ่มเรียนรู้จากสิ่งรอบข้าง

4. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา

พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความสามารถด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวและความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งทำให้บุคคลสามารถปรับตัว สร้างทักษะเพิ่มขึ้นจากความเข้าใจและทักษะเดิมมาใช้ในการแก้ปัญหา ซึ่งแสดงออกด้วยการใช้ภาษาและการกระทำ ดังนั้นพัฒนาการทางด้านภาษาและสื่อความหมายกับการใช้ตัวกับมือทำงานประสานกันเพื่อแก้ปัญหา จึงมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสติปัญญา (นิตยา คชภักดี. 2543:2)

ทิศทางของพัฒนาการ จากการเข้าใจและเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ตนสัมผัสได้โดยตรง มาเป็นการเข้าใจและใช้สัญลักษณ์และต่อมา รู้จักคิด เข้าใจ และแก้ปัญหาได้ (นิตยา คชภักดี. 2543:31)

พัฒนาการด้านภาษาและสื่อความหมาย มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทุก ๆ ด้านที่กล่าวมา ซึ่งใช้ในการสื่อสารจากเด็กให้ผู้ปกครองรับรู้ถึงความต้องการ และแต่ละช่วงวัยจะมีการสื่อสารที่แตกต่างกัน การสื่อสารของเด็ก อาจจะเป็นการพูด เขียน หรือทำทางต่าง ๆ พัฒนาการทางด้านภาษาและการสื่อสารเป็นด้านที่สำคัญในการดำรงชีวิตของเด็กในอนาคต เป็นเครื่องมือช่วยเกิดการเรียนรู้ การแสดงออกนึกคิด ความรู้สึกและความต้องการของเด็กได้

จากการสรุปพัฒนาการของเด็ก ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา โดยพัฒนาการของเด็กแต่ละด้านจะพัฒนาตามช่วงวัยของเด็ก ซึ่งจะต้องมีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กจากการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากการเล่น การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน จนเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ พัฒนาการของเด็กเกิดขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น สิ่งแวดล้อมรอบตัว สังคม ครอบครัว และโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งเด็กจะเกิดการพัฒนาได้นั้นจะต้องมีการส่งเสริมถูกต้องและเหมาะสมกับช่วงวัย

2.1.3 คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ พัฒนาการแต่ละวัยอาจเกิดขึ้นมากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์ที่เด็กได้รับ ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจคุณลักษณะ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตามวัยของเด็กอายุ 3-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละคนอย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคน ซึ่งมีความแตกต่างกันระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วย พัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพ และความสามารถ คุณลักษณะตามวัยซึ่งเกิดในเด็ก 3-5 ปี ที่นำเสนอ ต่อไปนี้มีทั้งส่วนที่นำจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (2547:11-14) และส่วนที่ ค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งสามารถศึกษาจกแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ได้อีก

ตารางที่ 2.1 คุณลักษณะตามวัย

พัฒนาการ	อายุ 3 ปี	อายุ 4 ปี	อายุ 5 ปี
1. พัฒนาการด้านร่างกาย 1.1 กล้ามเนื้อใหญ่	- รับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นด้วยแขนทั้งสอง - เดินขึ้นลงบันไดด้วยตัวเอง - กระโดดขึ้น ลงกับที่ได้ - วิ่งตามลำพัง	- รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง - ดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้ - กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ - วิ่งและหยุดได้คล่อง	- รับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง - เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว - กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าข้างหลังได้ - วิ่งได้รวดเร็วและหยุดได้ทันที
1.2 กล้ามเนื้อเล็ก	- ใช้กรรไกรตัดกระดาษให้ขาดได้ - เขียนรูปวงกลมตามแบบได้ - ร้อยลูกปัดขนาดใหญ่ได้	- ใช้กรรไกรตัดกระดาษให้อยู่ในแนวเส้นตรงตามที่กำหนดได้ - เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ - ร้อยลูกปัดขนาดเล็กได้	- ใช้กรรไกรตัดกระดาษให้อยู่ในเส้นแนวโค้งตามที่กำหนดได้ - เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ - ใช้เชือกร้อยวัสดุตามแบบได้ - ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษเส้นผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ

(ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547:11-14)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

พัฒนาการ	อายุ	อายุ 3 ปี	อายุ 4 ปี	อายุ 5 ปี
1.3 สุขภาพอนามัย		-มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีน้ำหนักส่วนสูง และมีเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์	-มีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีน้ำหนักส่วนสูง และเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์	-มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีน้ำหนักส่วนสูง และเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์
2. พัฒนาการด้านอารมณ์		-ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจ และได้คำชม	-ชอบทำทนายผู้ใหญ่	-รักครู/ผู้สอน
2.1 การแสดงออกทางด้านอารมณ์		-การแสดงอารมณ์ตามความรู้สึก	-เริ่มควบคุมอารมณ์ได้ บางขณะ	-ควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้นมีเหตุผล
2.2 ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น		-เริ่มรู้จักเลือกเล่นสิ่งที่ตนชอบ สนใจ	-รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง -รู้จักเลือกเล่นสิ่งที่ตนเองชอบ สนใจ -เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถ และผลงานของตนเอง และผู้อื่น	-รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย -รู้จักเลือกเล่น ทำงานตามที่ตนเองชื่นชอบ สนใจ -รู้จักชื่นชมในความสามารถ และผลงานของตนเอง และผู้อื่น
2.3 คุณธรรม และจริยธรรม		-เริ่มแสดงความรักเพื่อน และสัตว์เลี้ยง -ไม่ทำร้ายผู้อื่น เมื่อไม่พอใจ -เริ่มรู้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเอง และสิ่งใดเป็นของคนอื่น -เริ่มรู้จักเก็บของเล่น -เริ่มรู้จักการรอคอย	-แสดงความรักเพื่อน และสัตว์เลี้ยง -ไม่ทำร้ายผู้อื่น และ ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน -ไม่แย่งหรือหยิบของผู้อื่นเป็นของตนเอง -รู้จักเก็บของเล่นเป็นที่ -รู้จักการรอคอยอย่างเหมาะสมกับวัย	-แสดงความรักเด็กที่เล็กกว่า และสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ -ไม่ทำร้ายผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน -ไม่หยิบของคนอื่น มาเป็นของตนเอง -รู้จักการรอคอย และเข้าแถวตามลำดับหลัง

(ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547:11-14)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

พัฒนาการ	อายุ 3 ปี	อายุ 4 ปี	อายุ 5 ปี
	-เริ่มตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ	-รู้จักการตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	-รู้จักการตัดสินใจเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น
3. พัฒนาการด้านสังคม 3.1 การช่วยเหลือตนเอง	-ล้างมือได้- รับประทานอาหารเองได้ -เริ่มรู้จักการใช้ห้องน้ำ	-แต่งตัวได้-รับประทานอาหารได้ด้วยตัวเอง โดยไม่หกเลอะเทอะ -รู้จักทความสะอาดหลังจากเข้าห้องน้ำห้องส้วม	-เลือกเครื่องแต่งกายของตนเองได้ และแต่งตัวได้ -ใช้เครื่องมือ ในการรับประทานอาหารได้ -ทำความสะอาดร่างกายได้
3.2 การอนุรักษ์วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม	-เริ่มรู้จักแสดงความเคารพ -ทิ้งขยะได้ถูกที่ -ไม่ทำลายสิ่งของเครื่องใช้	-รู้จักแสดงความเคารพ -ทิ้งขยะได้ถูกที่ -รักษาสิ่งของที่ใช้ร่วมกัน	-แสดงความเคารพได้เหมาะสมกับโอกาส -ทิ้งขยะได้ถูกที่ -ช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมรอบตัว
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา	-ฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ได้ -บอกชื่อของตัวเองได้ -รู้จักใช้คำถาม “อะไร” -ขีดเขียนเส้นอิสระ -จับคู่สีต่าง ๆ ได้ประมาณ 3-4 สี -ยังคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมไม่ได้ -จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสามสัมผัสทั้ง 5 -อยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว	-ฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งที่ต่อเนื่องได้ -บอกชื่อ-นามสกุลของตนเองได้ -สอบถาม “ทำไม” -เขียนภาพ และสัญลักษณ์ตามความต้องการของตนเองได้ -ชี้ และบอกสีได้ประมาณ 4-6 สี -พูดเกี่ยวกับ “เมื่อวาน” “วันนี้” “พรุ่งนี้” -จำแนกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5	-ฟังแล้วนำมาเล่าได้ -บอกชื่อ-นามสกุล อายุ ที่อยู่ของตนเองได้ -สอบถาม “ทำไม” “อย่างไร” “ที่ไหน” -เขียนชื่อ-นามสกุลตามแบบได้ -บอกและจำแนกสีได้ -บอกเวลา “เมื่อวาน” “วันนี้” “พรุ่งนี้” -จำแนกสิ่งต่าง ๆ ได้ -ประสาทสัมผัสทั้ง 5 -ใช้สิ่งรอบๆ ตัวเป็นสิ่งแวดล้อมในการเล่น

(ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547:11-14)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

อายุ	อายุ 3 ปี	อายุ 4 ปี	อายุ 5 ปี
พัฒนาการ	-วาดภาพตามความ พอใจของตน	-สำรวจและทดลองเล่น กับตนเองได้	วาดภาพ ความคิด สร้างสรรค์

(ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547:11-14)

2.2 การศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

2.2.1 ความหมายและความสำคัญการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กปฐมวัย ลักษณะของการจัดการศึกษาเน้น การดูแลควบคู่ไปกับการให้การศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อดูแล และสร้างเสริมเด็กให้มีการ พัฒนาศักยภาพ ด้วยการเรียนรู้ที่ถูกต้องแข็งแรง ลักษณะการจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งเน้นจำเพาะไป ที่พัฒนาเด็ก ใจเด็ก และอนาคตของเด็ก ตามความหมายดังนี้

พัฒนาการเด็ก หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ครูจัดตรงกับระดับพัฒนาการของเด็ก และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแบบองค์รวม

ใจเด็ก หมายถึง การเรียนการสอนที่ครูจัดขึ้นนั้นตรงกับความต้องการของเด็ก และความ สนใจของเด็ก เด็กสนุกกับการเรียน

อนาคตเด็ก หมายถึง การจัดการเรียนการสอนต้องสร้างความพร้อมให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่มี คุณภาพ มีพหุปัญญา

กุลยา ตันติพิลาชีวะ (2551: 6-7) ได้กล่าวถึง เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุตั้งแต่แรกเกิด จนถึง 6 ขวบ สำหรับการกำหนดอายุเด็กปฐมวัยนี้ประเทศไทยต่างจากประเทศอื่น โดยเฉพาะ ประเทศสหรัฐอเมริกาที่กำหนดให้เด็กปฐมวัยหมายถึง เด็กอายุแรกเกิดถึง 8 ขวบ ทำให้ระบบการจัด การศึกษาปฐมวัยของประเทศเขาไม่มีปัญหาช่วงรอยต่อระหว่างเด็กอนุบาลกับเด็กประถมศึกษา ที่ กำลังเป็นปัญหาของประเทศไทยในปัจจุบัน

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้อบบริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็ก อาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อ สร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2. กระบวนทัศน์ในการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย 4 ประการ คือ เด็ก ครอบครัว ชุมชน และวิชาชีพ ความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างการศึกษาปฐมวัยกับ ครอบครัว และชุมชน นำไปสู่ความสำเร็จของการศึกษาปฐมวัย ที่ประกอบด้วยการจัดการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิใช่เพื่อเผยแพร่หรือใช้เพื่อการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฐมวัย ที่ประกอบด้วยการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง การให้คำปรึกษา การจัดโปรแกรม การรู้หนังสือ การส่งต่อองค์กรชุมชน และแก้ปัญหาการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยร่วมกัน ในขณะที่เดียวกัน การศึกษาปฐมวัยต้องสอดคล้องกับบริบทของชุมชนและความต้องการของชุมชนในการพัฒนาเด็ก วิชาชีพปฐมวัยก็คือ การสานความเข้าใจในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับเด็กวัยเดียวกันกับคุณครู ผู้ปกครอง และชุมชน (กุลยา ตันติผลาชีวะ.2551:11)

3. จุดประสงค์การศึกษาปฐมวัย

การศึกษามีความหมายมาสำหรับคนและสังคม เพราะการศึกษาทำให้คนตระหนักรู้และเข้าใจถึงการดำรงชีพตน ดูแลตน สร้างตนและสังคมในแต่ละวัยให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นการจัดการศึกษาไม่ว่าการศึกษาระดับใดก็ตาม จะมีความหมายกับคนแต่ละวัย ความยุ่งยาก ความซับซ้อนของสาระวิชา เนื้อหาหลักสูตรจึงแตกต่างกันไป สำหรับการศึกษาปฐมวัยมีจุดประสงค์เพื่อจัดการศึกษาเป็นบริการการดูแลและเลี้ยงดูให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551:11)

2.2.2 การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

1. ความหมายของการเรียนรู้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551:27) การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากประสบการณ์ ทั้งนี้ไม่รวมถึงวุฒิภาวะและอาการที่ปรากฏชั่วคราว การเรียนรู้ไม่ได้เกิดขึ้นอัตโนมัติ แต่เกิดจากการได้รับประสบการณ์แล้วมีกระบวนการบูรณาการในสมอง ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบข้อมูลที่ได้จากการรับรู้ไปสู่ความจำ ถ้าเราได้รับประสบการณ์นั้นแล้วมีการกระตุ้นที่ดีจะทำให้รับข้อมูลหรือประสบการณ์นั้นสร้างความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น การเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงความคิด ความสามารถ การกระทำและพฤติกรรมได้ การเรียนรู้ทำให้เกิดความจำในสมอง ซึ่งสมองจะถูกถ่ายโอนไปสู่ประสบการณ์ต่อ ๆ ไป และนาประสบการณ์นั้นมาใช้บ่อย ๆ จะทำให้จดจำได้นาน

2. การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยเป็นวัยแห่งธรรมชาติของการเรียนรู้ เด็กสามารถสังเกตและสะสมประสบการณ์ การเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ถ้ามีวิธีการสอนที่ถูกต้องและสอดคล้องกับวัย เด็กจะเรียนรู้และพัฒนาสติปัญญาได้รวดเร็วขึ้น เด็กจะได้เรียนรู้จากการสัมผัส การเห็นตัวแบบ การซึมซับจากประสบการณ์ โดยเฉพาะจากการทำงานคือ การเล่นของเด็กซึ่งการสอนและการฝึกที่ถูกต้องจะเป็นตัวเสริมพัฒนาการของเด็กได้มีศักยภาพ

การสัมผัส ในช่วงขวบปีแรกของชีวิตสัมผัสมีความหมายต่อการเรียนรู้ เด็กจะรับและถ่ายทอดความรู้สึกจากสิ่งที่สัมผัสไปสู่การคิดและการเรียนรู้ การสัมผัสไม่ว่าจะเป็นทางร่างกายหรือความรู้สึกจะทำให้เด็กได้ซึมซับการเรียนรู้ พิเจอาร์ ให้ความสำคัญต่อพัฒนาการเด็กจากการสัมผัสมากซึ่งตามขั้นตอนของพิเจอาร์ จะเป็นการพัฒนาการทางพุทธิปัญญาจากการสัมผัส นำไปสู่การเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น

การเลียนแบบ การเรียนรู้ของเด็กจากการเลียนแบบเป็นกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสังเกต พฤติกรรม และนำมาลองทำ และมีการประเมินตัวเอง ผู้ใหญ่จะต้องให้ความสนใจการเลียนแบบของเด็กให้มาก เด็กจะเลียนแบบบุคคลที่ใกล้ชิดเด็ก เช่น พ่อแม่ หรือครู ช่วงอายุที่มีการเลียนแบบจะเกิดขึ้นในเด็กอายุ 2-7 ปี

การเล่น การเล่นเป็นประสบการณ์สำคัญในการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ขณะที่เด็กเล่นเด็กได้คิด ได้ทำ ได้สัมผัสและสนุกกับการเล่น เด็กในวัยนี้ชอบรื้อคันสีของ การรื้อคันสีของก็เป็น การเรียนรู้อย่างหนึ่งของเด็ก ถ้าเด็กมีการเล่นกับผู้อื่นเด็กจะมีการเรียนรู้ที่กว้างมากขึ้น และได้พัฒนาทางด้านสังคมไปด้วย จะเห็นว่าการเล่นมีคุณค่ากับเด็กมาก การเล่นเป็นประโยชน์ต่อเด็ก ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาด้วย(กุลยา ตันติผลาชีวะ 2551:27)

ในการเล่นทางสังคมของเด็กจะพัฒนาไปสู่กระบวนการเล่นเป็นกลุ่ม นับว่าเป็นการฝึกหัดนิสัยในการเข้าสังคมระหว่างกลุ่มพวกได้เป็นอย่างดี จึงนับว่าเป็นประโยชน์ต่อพฤติกรรมทางด้านสังคมของวัยเด็ก เมื่อเจริญวัยขึ้นทางด้านอารมณ์ก็จะพัฒนาตามไปด้วย การเล่นอาจจะช่วยระบายอารมณ์ ความสุขคับข้องใจ ที่เกิดปัญหาทางด้านสุขภาพจิตด้วย เช่น เด็กที่มีอารมณ์อึดอั้น อาจเล่นตีตุ๊กตา รังแกสัตว์ หรือทุบ ตี ขี้ ขยำสิ่งของที่ตนเล่น บางทีการเล่นอาจจะเป็นกิจกรรมเชิงบำบัดได้ ทฤษฎีการเล่นเชิงสังคม และเป็นการบำบัดนี้ นักจิตวิทยาอย่างฟรอยด์ และอีริกสัน ได้นำมาใช้ในการวางรากฐานในตัวเด็ก และในทางตรงกันข้ามก็ใช้เป็นแนวทางในการช่วยเด็กที่มีปัญหา ด้านบุคลิกภาพด้วย (ฉวีพรรณ จึงเจริญ.2528:29)

จากข้อมูลข้างต้นที่กล่าวมาการเรียนรู้ของเด็กเกิดจากสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ซึ่งเกิดจากประสบการณ์จากการเรียนรู้ จากการสัมผัส การเล่น การเลียนแบบ ทำให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ทำให้เกิดพัฒนาการการเรียนรู้สำหรับเด็ก ทั้งพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ซึ่งการเรียนรู้สำหรับเด็กจะต้องมีความเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็กด้วย การเรียนรู้จึงจะมีประสิทธิภาพ

3. การสร้างเด็กปฐมวัยให้เกิดการเรียนรู้

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นกลไกและกระบวนการธรรมชาติ ซึ่งหมายความว่าเด็กเรียนรู้ได้ เข้าใจได้จากประสบการณ์และการสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัว เด็กที่จะได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพนั้น จะต้องได้รับประสบการณ์ตรง พบความหลากหลายของประสบการณ์ ได้ค้นคว้าหาคำตอบ เรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหาด้วยตนเองและครูช่วยสนับสนุนในการเรียนรู้อย่างเต็มที่ การเรียนรู้ส่วนใหญ่เกิดจากการสัมผัส เด็กจะสนใจทุกสิ่งรอบตัว เป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น อยากรู้ และต้องการแสดงออกด้วยตนเอง การให้โอกาสเด็กได้สัมผัสเด็กจะซึมซับประสบการณ์ สรุปลความรู้โดยการปรับตัว การปรับตัวต้องใช้ประสบการณ์ ดังนั้นเด็กจึงชอบทำอะไรซ้ำ ๆ ทำนาน ๆ เมื่อเป็นที่พอใจแล้วจะเลิกทำ ด้วยการอยากรู้อยากเห็น อยากรอง ผู้ใหญ่จึงต้องคอยดูแลและสนับสนุน คอยให้คำชี้แนะที่ถูกต้องและเหมาะสม (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551:31-36)

4. องค์ประกอบในการสร้างการเรียนรู้

เด็กปฐมวัยเป็นเด็กที่มีการเรียนรู้ แต่มีเงื่อนไขในการพัฒนาการตามวัยของเด็กที่มีการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการสร้างการเรียนรู้กับเด็กจึงต้องเข้าถึงองค์ประกอบเกี่ยวข้องกับการสร้างการเรียนรู้ ดังนี้

4.1 ความพร้อมของพัฒนาการเด็ก เด็กต้องมีฐานข้อมูลในการเรียนรู้ที่ดีและถูกต้องโดยผู้ใหญ่จะต้องใส่ใจในพฤติกรรมของเด็กทุก ๆ ด้าน ซึ่งถ้าเด็กมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน การเรียนรู้ก็จะมีประสิทธิภาพ และเด็กจะได้เรียนรู้และเข้าใจอย่างถูกต้องจริง ๆ

4.2 ปฏิสัมพันธ์ การเรียนรู้ของเด็กมีมีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขึ้น โดยเด็กจะได้เรียนรู้จากบุคคลรอบข้าง ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนครู หรืออุปกรณ์การศึกษาด้านต่างๆ มากขึ้น เพื่อเด็กจะได้เรียนรู้และสร้างกระบวนการทางสมองให้เด็กได้คิดเพื่อการเรียนรู้ เด็กจะประทับใจและเรียนรู้พฤติกรรมที่เกิดขึ้นด้วย

4.3 สื่อการเรียน การสัมผัสเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ขั้นต้น เด็กจะได้เห็น หยิบ จับ ฟัง เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งสื่อการเรียนทุกอย่างจะเป็นการพัฒนาเด็ก ให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจมากขึ้น นอกจากนี้สื่อยังมีอุปกรณ์หรือสิ่งของที่จะช่วยให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้เกิดขึ้นทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน อุปกรณ์หรือสื่อเป็นตัวช่วยให้เด็กได้เรียนเข้าใจอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับวัย

4.4 สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว เด็กจะเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้เจอ ได้ทำมาก่อน สิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งเรียนรู้ชั้นเยี่ยมของเด็ก พฤติกรรมของเด็กที่เกิดขึ้นจะเกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เช่น การเลียนแบบหรือทำตามพ่อแม่ ผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเด็กมีทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ซึ่งจะมีความแตกต่างกัน ในโรงเรียนก็จะมีหลักสูตรหรือการเรียนรู้ที่คุณครูได้ให้เด็กปฏิบัติ แต่ภายนอกโรงเรียนจะเป็นการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมจาก บุคคล สถานที่ ธรรมชาติ เป็นต้น สิ่งแวดล้อมจะกระตุ้นให้เด็กเกิดประสบการณ์ที่ดี

เราสามารถจำแนกสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1 สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียน หมายถึง ศูนย์การเรียนรู้หรือมุมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้นเพื่อให้เด็กใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ จำแนกเป็น 4 ประเภทดังนี้

1.1 มุมการเรียนรู้ถาวร หมายถึง มุมการเรียนรู้ที่ครูจัดไว้ในชั้นเรียนเป็นประจำไม่เปลี่ยนแปลง เด็กให้ความสนใจ และใช้ประจำ ได้แก่ มุมหนังสือ มุมไม้บล็อก มุมบ้าน เป็นต้น

1.2 มุมเคลื่อนที่ เป็นมุมที่จัดสำหรับห้องเรียนที่มีขนาดเล็ก ลักษณะของมุมที่จัดให้เคลื่อนที่ได้ สามารถหยิบ ยก เคลื่อนย้าย และเก็บได้สะดวก อาจจัดทำเป็นตู้ชุดเคลื่อนที่หรือทำเป็นตะกร้าหรือกล่องอุปกรณ์ แล้วทำมุมจัดเก็บให้สวยงาม มุมเคลื่อนที่เป็นมุมชั่วคราว เช่น มุมศิลปะ มุมละคร มุมกิจกรรมเคลื่อนไหว เป็นต้น

1.3 มุมเปิด หมายถึง แหล่งเรียนรู้ที่ครูจัดไว้นอกห้องเรียน เช่น สวนสมุนไพร สวนครัว ศูนย์มีสื่อ เป็นต้น มุมเปิดนี้รวมถึงบ่อน้ำ บ่อทราย ที่เด็กสามารถเล่นได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะน้ำเด็กจะเล่นและหอย ถ้าเป็นมุมเปิดจะดูแลได้ง่ายกว่า แต่ถ้าหากว่าครูต้องการจะจัดเป็นกระบะทราย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรืออ่างน้ำในห้องเรียนก็ได้ ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ควรอยู่ในมุมเคลื่อนที่ที่ครูสามารถปรับใช้ และเคลื่อนที่เคลื่อนย้ายเก็บเข้าที่ได้เมื่อเด็กไม่สนใจ หรือยังไม่ใช้เวลาเสรี

1.4 ศูนย์การเรียนรู้ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ครูจัดแยกเป็นห้องต่างหาก เรียกว่าศูนย์การเรียนรู้ ส่วนใหญ่มักเป็นแหล่งเรียนรู้ที่จำเป็นต้องใช้บริเวณมาก เพราะต้องติดตั้งอุปกรณ์หลากหลาย เช่น ศูนย์วิทยาศาสตร์หรือเป็นศูนย์ที่มีเสียงดังมาก เช่น ศูนย์ดนตรี เป็นต้น การจัดศูนย์การเรียนรู้มักจะใช้อุปกรณ์จริงขนาดเหมาะสมกับเด็ก เด็กสามารถจับ เรียนและฝึกปฏิบัติได้จริง ลักษณะของศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าวนี้ได้แก่ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์ดนตรี ศูนย์งานไม้ ศูนย์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2. สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้นอกโรงเรียน ได้แก่ ผู้ทรงความรู้ พระ สถานที่ ธรรมชาติ ชุมชน รวมถึงสถานที่ต่าง ๆ เช่น วัด พิพิธภัณฑสถานแล้วแต่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับเด็ก สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้เป็นพลังที่ยิ่งใหญ่สำหรับเด็ก สามารถเพิ่มหรือลดการเรียนรู้ของเด็กได้ เพราะสิ่งแวดล้อมเป็นตัวสนองปฏิสัมพันธ์ที่เป็นความต้องการพื้นฐานของเด็กและดีที่สุด ดังนั้นสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นประสบการณ์เด็กควรต้องเลือกสรรให้เหมาะสม

จุดประสงค์ของสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้มุ่งส่งเสริมให้เด็กค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีบรรยากาศการเรียนรู้ตามความสนใจ เกิดการพัฒนาตามวัยที่เหมาะสม อีกทั้งยังเป็นที่พักผ่อนรับผิตชอบ การเรียนรู้ทางสังคม การได้เล่นกับเพื่อนเป็นหมู่คณะด้วย นอกจากนี้การเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมนอกชั้นเรียนยังเป็นสิ่งสร้างเสริมเด็กให้เกิดสุนทรียภาพต่อบุคคล สิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่เด็กสัมผัสด้วย

5. ผู้ปกครอง เป็นผู้สนับสนุนให้เด็กได้มีการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสม และผู้ปกครองก็มีหน้าที่ในการให้การศึกษาเหมือนกัน ผู้ปกครองต้องคอยดูแลทุกอย่างของเด็กซึ่งจะมีการแลกเปลี่ยนความรู้ในการให้เด็กได้เรียนรู้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับทางโรงเรียน ผู้ปกครองต้องใส่ใจในการเรียนรู้ของเด็ก (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551:36-41)

5. รูปแบบการเรียนรู้ของเด็ก

รูปแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กเรียนรู้ด้วยการรับรู้ทางสัมผัสของประสาททั้ง 5 โดยฉวีพรรณ จิ่งเจริญ (2528:16) ได้กล่าวไว้ดังนี้

5.1 การเรียนรู้โดยใช้ความสามารถในการใช้สายตา การมองเห็นความแตกต่างความเหมือน สี ขนาด รูปร่าง การทำงานประสานกันของสายตา กล้ามเนื้อมือ เด็กสามารถลอกแบบโดยลากเส้นการจดจำภาพที่มองเห็น และเรียงลำดับเหตุการณ์

5.2 การรับรู้เรียนรู้อันเกิดจากการได้ยินได้ฟัง สามารถรู้ที่มาของเสียงแยกแยะความเหมือน ความแตกต่างของเสียงได้ ฟังคำสั่งเรื่องปฏิบัติตามคำสั่งได้

5.3 การรับรู้เรียนรู้ด้วยมโนทัศน์ กระบวนการคิดความเป็นไป ความสามารถในการจัดหมวดหมู่ จำแนกประเภท ความสามารถในการคิดหาเหตุผล ความสามารถการเรียงลำดับความสามารถในการให้เหตุผล

5.4 การรับรู้เรียนรู้ด้วยการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อันเกิดจากการสัมผัสการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของกล้ามเนื้อ ร่างกาย ลำตัว

5.5 การรับรู้เรียนรู้ด้วยการสัมผัส จากการเล่นขมิ้น และนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น เมื่อจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก จึงจำเป็นต้องมีการสังเกตพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของเด็ก แล้วนำมาจัดสื่อวัสดุ-อุปกรณ์ ให้เป็นสื่อการเล่นเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยให้เด็กได้สัมผัสทางด้านต่าง ๆ ตามรูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าว องค์ประกอบของการสร้างการเรียนรู้ก็มีส่วนสำคัญในการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งมีองค์ประกอบได้แก่ ความพร้อมในการเรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์ สื่อการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ และผู้ปกครอง เป็นปัจจัยในสร้างการเรียนรู้ของเด็ก จะเห็นได้ว่าสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ของเด็กคือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก มีผลทำให้เกิดประสบการณ์ และการเรียนรู้ให้กับเด็กได้ดี เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก ผู้ปกครองและครูผู้สอนจึงมีส่วนในการแนะนำดูแลในการพัฒนาการเรียนรู้อุปกรณ์ และทำให้เด็กมีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2.3 แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

1. แนวคิดการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 พัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยแนวคิดต่อไปนี้

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาจะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี

พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน หรือทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ที่อธิบายว่าเด็กจะพัฒนาได้ดีถ้าในแต่ละช่วงอายุเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจ ได้รับความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยเหลือตนเอง ได้รับความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยเหลือตนเอง ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและมีอิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้อบ ๆ ตนเอง

ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็ก จึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล ในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการการเรียนรู้เด็ก การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยเด็กจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง และการการเรียนรู้จะเป็นไปได้ดี ถ้าเด็กได้ใช้ประสบการณ์สัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการ และความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระ อบอุ่น และปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น ทั้งคนเราเรียนรู้มาตั้งแต่แรกเกิดไม่เว้นใครสักคน อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกิดตามธรรมชาติก่อนที่จะเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกตมีโอกาสมำการทดลอง สร้างสรรค์คิดแก้ไขปัญหา และค้นพบตัวเอง การเล่นจะมีอิทธิพล และมีผลต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาการร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากการเล่นเด็กมีโอกาสนเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัส และการรับรู้ ผ่อนคลายอารมณ์ แสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น การเล่นจึงเป็นทางที่ดีที่เด็กจะสร้างประสบการณ์เรียนรู้สิ่งแวดล้อม เรียนรู้ความเป็นอยู่ผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่น กับธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้จึงถือ “การเล่น” อย่างมีจุดหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ถือว่าผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจ และยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมเด็กมีอิทธิพลต่อเด็ก และการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และการพัฒนาของแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บทบาททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนกันหรือต่างกันได้อย่างราบรื่น

เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ผนวกกับแนวคิด 4 ประการดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดปรัชญาการศึกษาให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ทราบถึงแนวคิด หลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ทั้งนี้ผู้รับผิดชอบจะต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของตน และนำไปสู่การปฏิบัติให้เด็กปฐมวัยมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดในหลักสูตร (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547:3-5)

2. หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จะยึดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

2.1 การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ ได้พัฒนารวมทั้งยอมรับวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบัน

2.2 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องสภาพแวดล้อมให้เด็กอยู่ได้อย่างในที่ที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลายไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลาย เหมาะสมวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง และโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์ในการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสาร กรุณาแจ้งเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังคม ดังนั้น สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือนอีกหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคนจะเรียนรู้ และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษากับปฐมวัย

2.3 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้ออกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการจัดสภาพแวดล้อม ประสบการณ์และกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอน และเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะ และการเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำเรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้สอนจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่ารู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบก่อน เพื่อจะได้วางแผน สร้างสภาพแวดล้อม และจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้สอนต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุง ใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับผู้เด็ก

2.4 การบูรณาการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

2.5 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กปฐมวัยยึดวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะต้องสังเกต และประเมินทั้งการสอนของตน พัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการ จากข้อมูลเชิงบรรยาย จากการรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงานสามารถบอกได้ว่าเด็กการเรียนรู้ และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรม ชี้ให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก และขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการศึกษา

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับ และร่วมมือกันรับผิดชอบหรือถือเป็นส่วนหนึ่งส่วนที่จะต้องกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการเด็กเท่านั้น แต่จะต้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย

จากแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่มีความสัมพันธ์ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยึดให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเองในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับการพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน โดยถือว่าการเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก และแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็ก (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547: 5-7)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4 สารสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

เป็นหลักการสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหลักการของหลักสูตรให้เข้าใจ เพราะในการจัดประสบการณ์ให้เด็กอายุ 3-5 ปี จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแล เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล โดยมีกิจกรรมที่หลากหลายบูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดีและคนเก่งของสังคม และสอดคล้องกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

หลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

1. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย เด็กจะบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดหมาย 12 ข้อ และในแต่ละช่วงอายุผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัยของเด็กด้วย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จะครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2547:8-9) ดังนี้

1.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี

1.2 กล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสาน

สัมพันธ์กัน

1.3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ตั้งงาม
- 1.5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว รักการออกกำลังกาย
- 1.6 ช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย
- 1.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- 1.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 1.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 1.10 มีความสามารถในการคิดและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับวัย
- 1.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 1.12 มีเจตคติที่ดีต่อกาเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

2.2.5 โครงสร้างหลักสูตร

เพื่อให้จัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรปฐมวัย ดังนี้

ตารางที่ 2.2 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546		
ช่วงอายุ	อายุต่ำกว่า 3 ปี	
	อายุ 3-5 ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านร่างกาย - ด้านอารมณ์และจิตใจ - ด้านสังคม - ด้านสติปัญญา 	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก - ธรรมชาติรอบตัว - สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก
ระยะเวลาเรียน	ขึ้นอยู่กับอายุเด็กที่เริ่มเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและรับการศึกษา	

(ที่มา: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547:16)

1. การจัดชั้นหรือกลุ่มเด็ก ให้ยึดอายุเป็นหลัก และอาจเรียกชื่อแตกต่างกันไปตามหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล เช่น การแบ่งกลุ่มตามช่วงวัยของเด็ก ตั้งแต่ 3-5 ปี
2. ระยะเวลาในการเรียน ใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1-3 ปีการศึกษา โดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเด็กที่เข้ารับการดูแลและให้การศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สารการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็ก 3-5 ปี ประกอบด้วย 2 ส่วน คือประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ทั้งสองเป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

จากการสรุปโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่กล่าวมาข้างต้น โดยจะมีการแบ่งตามช่วงวัยของเด็ก สารการเรียนรู้ และระยะเวลาในการเรียนรู้ ซึ่งมีความสำคัญและจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับช่วงวัยของเด็ก เพราะในเด็กแต่ละช่วงวัยมีพัฒนาการการเรียนรู้ที่ต่างกัน กิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์ก็จะมี ความแตกต่างกัน ทั้งนี้การเรียนรู้ของเด็กจะต้องส่งเสริมพัฒนาการในแต่ละด้านอย่างเหมาะสม ทั้งพัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการสติปัญญา และให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่เด็กจะต้องได้รับการเรียนรู้ โดยมีระยะเวลาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก จะทำให้การเรียนรู้ของเด็กเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้การเรียนรู้ของเด็กจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้นจะต้องมีผู้สอนที่สามารถเข้าใจและมีวิธีการสอนที่เด็กจะสามารถรับรู้ได้มากขึ้น

2.2.6 ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์จะช่วยอธิบายให้ผู้สอนเข้าใจว่าเด็กปฐมวัยต้องทำอะไรเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว อย่างไร และทุกประสบการณ์มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก ช่วยแนะผู้สอนในการสังเกต สนับสนุน และวางแผนการจัดกิจกรรมให้เด็ก ประสบการณ์สำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้ของเด็ก ประสบการณ์ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ทั้งจากประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมรอบตัว สังคม และครอบครัว ซึ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่พบเจอ สัมผัส ทำให้เกิดการเรียนรู้และรับรู้จากประสบการณ์ เด็กจะสามารถคิดวิเคราะห์ แยกแยะจดจำจากประสบการณ์ในการเรียนรู้ ช่วยส่งเสริมพัฒนาการในการเรียนรู้ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

ดังนั้น ผู้สอนจึงวางแผนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการในการเรียนรู้สำหรับเด็กให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้สอนที่เข้าใจและเห็นความสำคัญจะยึดประสบการณ์สำคัญเป็นเสมือนเครื่องมือสำหรับการสังเกตพัฒนาการเด็ก แปลการกระทำของเด็ก ช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสื่อ และช่วยวางแผนกิจกรรมในแต่ละวัน กำหนดให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ให้ครบถ้วน และเหมาะสมกับช่วงวัยของแต่เด็ก โดยครูผู้สอนจะต้องเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน การวางแผนการจัดกิจกรรมก็ต้องดูความเหมาะสมทั้งด้านกิจกรรมและพัฒนาการของเด็กให้มีความสอดคล้องกัน ซึ่งประสบการณ์สำคัญสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี จะครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ

1. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขภาพอนามัย รักษาความปลอดภัย พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ดังนี้

ตารางที่ 2.3 ประสบการณ์สำคัญ (ด้านร่างกาย)

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านร่างกาย)	ตัวอย่างกิจกรรม
การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่	
การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่	เช่น ตบมือ ผงกศีรษะ ขยิบตา เคาะเท้า เคลื่อนไหวมือและแขน มือและนิ้วมือ เท้าและปลายเท้าอยู่กับที่ ฯลฯ เช่น คลาน คืบ เดิน วิ่ง กระโดด ควบม้า ก้าว กระโดด เคลื่อนที่ไปข้างหน้า-ข้างหลัง ข่างซ้าย-ข้างขวา ฯลฯ
การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์	เช่น เคลื่อนไหวพร้อมเชือก ผ้าแพรว ฯลฯ ตามจินตนาการหรือตามคำบรรยายของผู้สอน ฯลฯ
การเล่นเครื่องเล่นสนาม	เช่น เล่นปีนป่ายเครื่องเล่น ซึ่จักรบานสามล้อ ฯลฯ
การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก	
การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส	เช่น ร้อยลูกปัด ต่อภาพตัดต่อ ฯลฯ
การเขียนภาพและการเล่นกับสี	เช่น เขียนภาพด้วยสีเทียน สีน้ำ เป่าสี ทับสี ฯลฯ
การปั้นและประดิษฐ์ สิ่งต่าง ๆ	เช่น ปั้นดินเหนียว ดินน้ำมัน ประดิษฐ์เศษวัสดุ ฯลฯ
การต่อของบรรจุ เท และแยกชิ้นส่วน	เช่น เล่นทราย น้ำ ต่อก้อนไม้/บล็อก/พลาสติก สร้างสรรค์ ฯลฯ
การรักษาสุขภาพ	
การปฏิบัติตามสุขอนามัย	เช่น ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร ทำความสะอาดหลังจากเข้าห้องน้ำ ห้องส้วม รับประทานอาหารกลางวันที่ครบห้าหมู่ การนอนกลางวัน เล่นอิสระ เล่นเครื่องเล่นสนาม ดูแลรักษาความสะอาดของของเล่น ฯลฯ
การรักษาความปลอดภัย	
การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน	เช่น เล่นเครื่องเล่นที่ถูกวิธี การระวังรักษาตนเองและผู้อื่น ฯลฯ

(ที่มา: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.2547:16-21)

2. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.4 ประสบการณ์สำคัญ (ด้านอารมณ์และจิตใจ)

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านอารมณ์และจิตใจ)	ตัวอย่างกิจกรรม
ดนตรี	
การแสดงปฏิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี	เช่น ทำท่าจังหวะ เสียงดนตรี ฯลฯ
การเล่นเครื่องดนตรีง่าย ๆ	เช่น เล่นเครื่องดนตรีประเภทเคาะ ประเภทตี ฯลฯ
การร้องเพลง	เช่น ร้องเพลงฝัก ผลไม้ เพลงแปรงฟัน ฯลฯ
สุนทรียภาพ	
การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม	เช่น เขียนภาพตามความคิดสร้างสรรค์ แสดงความคิดเห็นต่อผลงานศิลปะ ฯลฯ
การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราวเหตุการณ์ที่สนุกสนานต่าง ๆ	เช่น ฟัง/เล่าเรื่องราว/เหตุการณ์สนุกสนานต่าง ๆ และเล่นบทบาทสมมติ ฯลฯ
การเล่น	
การเล่นอิสระ	เช่น เล่นอิสระตามมุมเล่นในห้องเรียน เล่นอิสระกลางแจ้ง ฯลฯ
การเล่นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม	เช่น ทำศิลปะเป็นรายบุคคล ศิลปะแบบร่วมมือ เล่นเสรี เล่นอิสระในมุมเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย ฯลฯ
การเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	เช่น เล่นตามมุมเล่นในห้องเรียน เล่นกลางแจ้ง ฯลฯ
คุณธรรมจริยธรรม	
การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ	เช่น ไปทำบุญที่วัด มัสยิด โบสถ์ ฯลฯ

(ที่มา: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.2547:16-21)

(3) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาขัดแย้งต่าง ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.5 ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสังคม)

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสังคม)	ตัวอย่างกิจกรรม
การเรียนรู้ทางสังคม	
การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง	เช่น แต่งตัว ล้างมือ รับประทานอาหาร ฯลฯ
การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	เช่น แบ่งกลุ่ม 2-4 คน ร่วมกันประดิษฐ์วัสดุ ฯลฯ
การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ	เช่น วางแผนเลือกทำกิจกรรมศิลปะ ทำงานศิลปะตามที่วางแผนไว้ ฯลฯ
การมีโอกาสได้รับรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น	เช่น เลือกทำกิจกรรมศิลปะตามความสนใจเลือกมุมเล่นตามความสนใจของตน ฯลฯ
การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น	เช่น สนทนาอภิปรายเกี่ยวกับเหตุการณ์ในนิทาน แสดงความคิดเห็น/รับฟังความคิดเห็นของเด็กอื่น ฯลฯ
การแก้ไขปัญหาในการเล่น	เช่น เล่นเกมการศึกษา แก้ปัญหา/ข้อขัดแย้งขณะเล่นอิสระกับเด็กอื่น ฯลฯ
การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ และความเป็นไทย	เช่น รดน้ำดำหัว ทำบุญตักบาตรในวันสำคัญต่างๆ ฯลฯ

(ที่มา: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.2547:16-21)

(4) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้ เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า ผ่านการคิด การใช้ภาษา การสังเกต การจำแนกและเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) และเวลา ดังนี้

ตารางที่ 2.6 ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสติปัญญา)

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสติปัญญา)	ตัวอย่างกิจกรรม
การคิด	
การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิม รส และดมกลิ่น	เช่น ชิมรสผลไม้ สัมผัสผิววัตถุเรียบ-ขรุขระ ฯลฯ
การเลียนแบบการกระทำ และเสียง ต่าง ๆ	เช่น เคลื่อนไหวเลียนแบบท่าทางสัตว์ชนิดต่าง ๆ บุคคลที่ชอบเลียนเสียงสัตว์ ฯลฯ
การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง	เช่น ใช้บล็อกก่อสร้างสัตว์หลังจากไปทัศนศึกษาที่สวนสัตว์ ปั้นดินน้ำมันเป็นตัวสัตว์ต่าง ๆ ฯลฯ
การรับรู้ และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และผลงาน	เช่น เขียนภาพระบายสี ปั้นดิน ฯลฯ
การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ ต่าง ๆ	เช่น ประดิษฐ์เศษวัสดุ เคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้วัสดุประกอบ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสติปัญญา)	ตัวอย่างกิจกรรม
การใช้ภาษา	
การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด	เช่น ให้เด็กแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ฯลฯ
การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง	เช่น ให้เด็กเล่น/ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ฯลฯ
การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน	เช่น ฟังนิทาน/เรื่องราวต่าง ๆ /คำคล้องจอง/คำกลอน ฯลฯ
การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก เขียนภาพ เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง	เช่น เขียนภาพ เขียนชื่อตนเอง เขียนบัตรอวยพร เขียนภาพนิทาน/เรื่องนิทาน ฯลฯ
การอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจ	เช่น อ่านนิทาน อ่านป้ายและสัญลักษณ์ที่เด็กสนใจ อ่านนิทานให้เพื่อนฟัง ฯลฯ
การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ	
การสำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ	เช่น สำรวจสิ่งของต่าง ๆ และสนทนาเกี่ยวกับลักษณะที่สนใจ และสนทนาร่วมกัน ฯลฯ
การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม	เช่น จับคู่ความเหมือนความต่างของสิ่งต่าง ๆ จำแนกชนิดของผัก/ผลไม้/เครื่องใช้ต่าง ๆ ฯลฯ
การเปรียบเทียบ เช่น ยาว/สั้น ชรุขระ/เรียบ	เช่น ใช้วัสดุของจริงเปรียบเทียบยาว-สั้น ฯลฯ
การเรียงลำดับ	เช่น เรียงลำดับขนาดลูกบอล เรียงลำดับขนาดดินสอ ฯลฯ
การคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ	เช่น จม-ลอย แม่เหล็กกับวัตถุต่าง ๆ หนัก-เบา การปลูกพืช
การสืบค้นข้อมูล	เช่น ให้เด็กออกไปศึกษานอกสถานที่ สัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ฯลฯ
การใช้หรืออธิบายสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลาย	เช่น ให้เด็กสำรวจก้อนไม้รูปทรงต่าง ๆ และนำมาก่อสร้างเป็นเก้าอี้ โต๊ะ โทรศัพท์หรือสิ่งต่าง ๆ ฯลฯ

(ที่มา:กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.2547:16-21)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสติปัญญา)	ตัวอย่างกิจกรรม
จำนวน	
การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน	เช่น จัดสื่อ วัสดุของจริงให้เด็กเปรียบเทียบจำนวน ประกอบอาหาร ชั่ง ตวงส่วนผสม ฯลฯ
การนับสิ่งต่าง ๆ	เช่น นับจาน/ถ้วย รวบรวมสิ่งต่าง ๆ และนับจำนวน ฯลฯ
การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ	เช่น จัดสื่อ อุปกรณ์ให้เด็กเล่นนับจำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลง ฯลฯ
มิติสัมพันธ์ (พื้นที่ระยะ)	
การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุ และการเทออก	เช่น เล่นทราย - น้ำ ก่อสร้างบล็อก ฯลฯ
การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กัน	เช่น ให้เด็กเล่นปีนป่ายเครื่องเล่นสนาม ลอดอุโมงค์ และสนทนากับเด็กเกี่ยวกับพื้นที่/ระยะจากมุมมองต่าง ๆ
การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน	เช่น สำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่คุ้นเคยและอธิบายตำแหน่งที่อยู่สิ่งนั้น ๆ ฯลฯ
การอธิบายในเรื่องทิศทางการเคลื่อนที่ของคน และสิ่งต่าง ๆ	เช่น เล่นสำรวจสถานที่ที่คุ้นเคย และอธิบายถึงทิศทางระยะทางของสถานที่นั้น ๆ ฯลฯ
การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วย ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ	เช่น ให้เด็กเขียนภาพด้วยสีเทียน สีน้ำ-คู่มือสื่อภาพกับเด็ก ฯลฯ
เวลา	
การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญาณ	เช่น เคลื่อนไหวเร็ว-ช้า และหยุดตามจังหวะสัญญาณทดลองขี่จักรยานสามล้อ และหยุดตามสัญญาณ ฯลฯ
การเปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ ฯลฯ	เช่น เชื่อมโยงระยะเวลากับการกระทำ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ทบทวนกิจวัตรประจำวัน
การเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ	เช่น ให้เด็กทำกิจกรรมประจำวันตามลำดับอย่างสม่ำเสมอทุกวัน เล่นเกมเรียงลำดับเหตุการณ์ ฯลฯ
การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดู	เช่น สังเกตอากาศแต่ละวัน สนทนาเกี่ยวกับสภาพอากาศ ฯลฯ

(ที่มา:กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.2547:16-21)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.7 สารที่ควรเรียนรู้

การกำหนดสารที่ควรเรียนรู้เพื่อประสงค์จะให้ผู้สอนกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการความสนใจของเด็ก อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ผู้สอนสามารถนำสารที่ควรเรียนรู้มาบูรณาการ จัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ง่ายต่อการเรียนรู้ สารที่ควรเรียนรู้ประกอบด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ดังนี้

1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ-นามสกุล รูปร่างหน้าตาของตน รู้จักอวัยวะต่าง ๆ และวิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย มีสุขภาพอนามัยที่ดี เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และแสดงมารยาทที่ดี เมื่อเด็กมีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเอง เด็กก็จะเกิดแนวคิดต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ฉันมีชื่อตั้งแต่เกิด ฉันมีเสียง รูปร่างหน้าตาไม่เหมือนใคร ฉันภูมิใจที่เป็นตัวฉันเอง เป็นคนไทยที่ดี มีมารยาท มีวินัย รู้จักแบ่งปัน ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น แต่งตัว แปรงฟัน รับประทานอาหาร

1.2 ฉันมีอวัยวะต่าง ๆ เช่น ตา หู มูก ปาก ขา มือ ผม นิ้วมือ นิ้วเท้า ฯลฯ และฉันรู้จักวิธีรักษาร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย มีสุขภาพที่ดี

1.3 ฉันต้องรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ออกกำลังกาย และพักผ่อน เพื่อให้ร่างกายเจริญเติบโต

1.4 ฉันเรียนรู้ข้อตกลงต่าง ๆ รู้จักระมัดระวังรักษาความปลอดภัยของตนเอง และผู้อื่น เมื่อทำงาน

2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรได้มีโอกาสรู้จักและรับรู้เรื่องราวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้อง หรือมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ เมื่อเด็กมีโอกาสเรียนรู้แล้วเด็กควรเกิดแนวคิด ดังนี้

2.1 ทุกคนในครอบครัวของฉันเป็นบุคคลสำคัญ ต้องการที่อยู่อาศัย อาหาร เสื้อผ้า และยารักษาโรค รวมทั้งความรัก ความเอื้ออาทร ช่วยดูแลซึ่งกันและกัน ช่วยกันทำงานและปฏิบัติตามข้อตกลงภายในครอบครัว ฉันต้องเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ และผู้ใหญ่ในครอบครัวปฏิบัติตามกฎ กติกา เทศะ ครอบครัวของฉันมีวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเกิดของบุคคลในครอบครัว วันทำบุญบ้าน ฯลฯ

2.2 สถานศึกษาของฉันชื่อ เป็นสถานที่ที่เด็ก ๆ มาทำกิจกรรมร่วมกันและทำให้ได้เรียนรู้ต่าง ๆ มากมาย สถานศึกษาของฉันมีคนอยู่ร่วมกันหลายคน ทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ช่วยกันรักษาความสะอาด และทรัพย์สินสมบัติของสถานศึกษา

2.3 ห้องถิ่นของฉันมีสถานที่ บุคคล แหล่งวิทยากร แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สำคัญ คนในห้องถิ่นที่ฉันอาศัยอยู่มีอาชีพที่หลากหลาย เช่น ครู แพทย์ ทหาร ตำรวจ ขาวนา ขาวสวน พ่อค้า แม่ค้า ฯลฯ ห้องถิ่นของฉันมีวันสำคัญของตนเอง ซึ่งจะมีการปฏิบัติกิจกรรมที่แตกต่างกันไป

3. ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้รู้จักสิ่งมีชีวิตที่เป็นต้นไม้ ดอกไม้ สัตว์ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน เป็นต้น แนวคิดที่ควรให้เกิดหลังจากเด็กเรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว มีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1 ธรรมชาติรอบตัวฉันมีทั้งสิ่งมีชีวิต และสิ่งไม่มีชีวิต สิ่งมีชีวิตต้องการน้ำ และอาหาร เพื่อเจริญเติบโต สามารถปรับตัวให้เข้ากับลักษณะอากาศ ฤดูกาล และยังคงพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สำหรับสิ่งไม่มีชีวิต เช่น น้ำ หิน ดิน หวาย ฯลฯ มีรูปร่าง สี ประโยชน์ และโทษต่างกัน

3.2 สิ่งแวดล้อมธรรมชาติรอบตัวฉัน เช่น ต้นไม้ สัตว์ น้ำ ดิน หิน หวาย อากาศ ฯลฯ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตต้องได้รับการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นรอบ ๆ ตัวฉัน เช่น บ้านอยู่อาศัย ถนนหนทาง สวนสาธารณะ สถานที่ต่าง ๆ ฯลฯ เป็นสิ่งที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทุกคนรวมทั้งฉันช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและรักษาสาธารณสุขสมบัติ โดยไม่ทำลาย และบำรุงรักษาให้ดีขึ้นได้

4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรจะได้รู้จักสิ่งของเครื่องใช้ยานพาหนะ และการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันของเด็ก สิ่งที่อยู่รอบตัวเด็กส่วนใหญ่จะมีสีสัมผัสและเป็นสิ่งที่เด็กเห็นอยู่เป็นประจำของเด็ก ทั้งนี้เมื่อเด็กมีโอกาสเรียนรู้แล้วเด็กควรเกิดแนวคิด ดังนี้

4.1 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวฉันมีชื่อ ลักษณะต่าง ๆ กัน สามารถแบ่งตามประเภทชนิด ขนาด สี รูปร่าง พื้นผิว วัสดุ รูปเรขาคณิต ฯลฯ

4.2 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวฉันส่วนใหญ่มีสี ยกเว้นกระจกใส พลาสติก น้ำบริสุทธิ์ อากาศบริสุทธิ์ ฉันเห็นสีต่าง ๆ ด้วยตา แสงสว่างช่วยให้ฉันมองเห็นสี สีมีอยู่ทุกหนทุกแห่งที่ฉันสามารถเห็นตามดอกไม้ เสื้อผ้า อาหาร รถยนต์ และอื่น ๆ สีที่ฉันเห็นมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น แดง เหลือง น้ำเงิน เป็นต้น

4.3 การนับสิ่งต่าง ๆ ทำให้ฉันรู้จำนวนสิ่งของ และจำนวนนับนั้นเพิ่มหรือลดได้ ฉันเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ขนาด จำนวน น้ำหนัก และจัดเรียงลำดับสิ่งของต่าง ๆ ตามขนาด ตำแหน่ง ลักษณะที่ตั้งได้

4.4 คนเราใช้ตัวเลขในชีวิตประจำวัน เช่น เงิน โทรศัพท์ บ้านเลขที่ เป็นต้น ฉันรวบรวมข้อมูลง่าย ๆ นำมาถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยนำเสนอด้วยรูปภาพ แผนภูมิ แผนผัง แผนที่ เป็นต้น (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547:24-27)

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปสาระที่ควรเรียนรู้ได้ว่า สาระที่เด็กควรเรียนรู้ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัว และเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ซึ่งมีการเรียนรู้ที่มีการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กที่เหมาะสมกับวัย สาระการเรียนรู้ที่เด็กจะต้องเรียนรู้จะมีการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในพัฒนาการแต่ละด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่เด็กควรจะได้รับอย่างเหมาะสม สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนก็มีส่วนสำคัญในการเรียนรู้ของเด็ก เพราะเด็กในช่วงปฐมวัยมีการเรียนรู้จากการจดจำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งสีสัมผัส ภาพประกอบมีส่วนในการดึงดูดความสนใจของเด็กในการเรียนรู้ ฉะนั้นองค์ประกอบในการเรียนรู้ของเด็กจึงมีหลากหลาย แต่ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับหลักสูตรสาระการเรียนรู้ที่เด็กควรได้รับ เพื่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของเด็ก

2.2.8 การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมที่จัดให้เด็กในแต่ละวันอาจใช้ชื่อเรียกที่แตกต่างกัน แต่ทั้งนี้ประสบการณ์ที่จะจัดขึ้นจะต้องครอบคลุมประสบการณ์ที่สำคัญที่กำหนดตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และควรยืดหยุ่นให้มีสาระการเรียนรู้ที่เด็กสนใจและสาระการเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนด เมื่อเด็กได้ประสบการณ์สำคัญ และทำกิจกรรมในแต่ละหัวข้อเด็กจะเกิดแนวคิดตามที่ได้เสนอแนะในหลักสูตร สำหรับการนำแนวคิดจากนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ในการจัดประสบการณ์ ผู้สอนต้องทำความเข้าใจในนวัตกรรมนั้น ๆ แต่ละนวัตกรรมจะมีจุดเด่นของตนเอง แต่โดยภาพรวมแล้วนวัตกรรมส่วนใหญ่จะยึดเด็กเป็นสำคัญ การลงมือปฏิบัติจริง ด้วยตัวเด็กจะเป็นหัวใจสำคัญในแต่ละนวัตกรรมต่อไปนี้คือ ตัวอย่างของนวัตกรรมที่เข้ามามีบทบาทในสถานศึกษาปฐมวัย (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2547: 42-43)

การสอนแบบโครงการ (Project Approach) คือ การศึกษาสืบค้นลงลึกในเรื่องที่เด็กสนใจหรือทั้งผู้สอนและเด็กสนใจ แบ่งเป็น 3 ระยะเริ่มต้นโครงการ ระยะพัฒนาโครงการ และระยะสรุปโครงการ ซึ่งในแต่ละระยะจะประกอบด้วย การอภิปราย การออกภาคสนาม การสืบค้น การนำเสนอ และจัดแสดง

การสอนภาษาโดยรวม/ธรรมชาติ (Whole Language) นวัตกรรมนี้มีปรัชญาความเชื่อว่าการสอนภาษาให้กับเด็กนั้นต้องเป็นการสอนภาษาที่สื่อความหมายกับเด็ก ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน เด็กจึงจะสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดีและเด็กควรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษาที่สื่อความหมาย มีการจัดสื่อเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการเล่นได้อย่างเป็นธรรมชาติที่สุด ไม่ใช่การทำแบบฝึกปฏิบัติ

การสอนตามแนวคิดวอลดอร์ฟ (Waldorf) แนวคิดนี้เชื่อว่า เด็กปฐมวัยเรียนรู้จากการเลียนแบบ ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก จุดมุ่งหมายของวอลดอร์ฟ คือ ช่วยให้มีมนุษย์บรรลุศักยภาพสูงสุดที่มีคนพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่ดี มีสังคมที่สมบูรณ์ โดยเน้นในเรื่องจิตวิญญาณความรู้สึกรู้จัก เน้นการสำร็จเจตคติในตัวเด็ก เน้นสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ทำจากธรรมชาติ

การสอนตามแนวคิดนีโอ-ฮิวแมนนิส (Neo-Humanist) แนวคิดนี้เชื่อว่า เด็กเปรียบเสมือนกิ่งไม้ไผ่อ่อน ๆ ที่ตัดได้ เพราะฉะนั้นจึงควรให้ความสนใจกับการศึกษาระดับอนุบาลยิ่งกว่าการศึกษาในระดับใด ๆ การจะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้นั้นเกิดจากศักยภาพ 4 ด้าน คือ ร่างกาย จิตใจ ความมีน้ำใจ และวิชาการ กระบวนการเรียนรู้จะอาศัยหลัก 4 ข้อ คือ คลื่นสมองต่ำ การประสานกันของเซลล์สมอง ภาพพจน์ต่อตนเอง และการให้ความรู้สึก

ผู้สอนระดับปฐมวัยต้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักการจัดประสบการณ์ แนวการจัดประสบการณ์ และรูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน เพื่อนำหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติ ดังนี้

1 หลักการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ไว้ ดังนี้

1.1 จัดประสบการณ์การเล่น และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอยู่อาศัย

1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการผลิต

1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. แนวทางการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ไว้ ดังนี้

2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับการพัฒนาเด็กเต็มศักยภาพ

2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก คือ การลงมือปฏิบัติ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหวสำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้

2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือปฏิบัติ และเสนอความคิดเห็นโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนการกิจกรรมแบบร่วมมือกันในลักษณะต่างๆ กัน

2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่คาดหวังไว้

2.9 ให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน

2.10 จัดทำสารนิเทศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำข้อมูลที่ได้มาไตร่ตรอง และใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเด็ก และงานวิจัยในชั้นเรียน

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ผู้สอน และเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวัน และขอบข่ายของกิจกรรมมีหลักการจัด ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

1.1 การกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก และมีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการ และความสนใจของเด็ก เช่น

วัย 3 ขวบ มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 8 นาที

วัย 4 ขวบ มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 12 นาที

วัย 5 ขวบ มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 15 นาที

1.2. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็กไม่ควรนานเกิน 20 นาที

1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้อง และนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้การจัดกิจกรรมต้องออกกำลังกายควรสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังกายมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

2. ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัชวะ จึงควรจัดกิจกรรม โดยให้เด็กเล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม

2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ผูกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย

2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้ที่ติดต่อดตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย และศาสนาที่นับถือ

2.4 พัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตัวเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเอง

2.5 พัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการความคิดรวบยอด รู้จักสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้มีการสนทนากับเพื่อน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของเด็กหรือพูดคุยกับครูเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การจัดกิจกรรมให้เด็กเล่นเกม การศึกษา จะช่วยให้เด็กฝึกการคิด ทบทวน และแก้ปัญหาได้

2.6 พัฒนาการภาษา ให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกของตนเอง โดยอาจจะเกิดจากประสบการณ์ที่เด็กพบเจอ และมีการพูดคุยใช้ภาษาสื่อสารกับคนรอบ ๆ ข้างจึงควรจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้เด็กมีกิจกรรมทางภาษาที่หลากหลาย ปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และควรมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กด้วย

2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ให้เด็กได้พัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก และเห็นความสวยงามของสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยกิจกรรมที่ส่งเสริม คือ กิจกรรมศิลปะและดนตรี ใช้การเคลื่อนไหวเข้าจังหวะตามจินตนาการของเด็ก ให้เด็กวาดภาพตามจินตนาการ การประดิษฐ์สิ่งของฝึกให้เด็กใช้ความคิดสร้างสรรค์ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.2547:45-46)

3. รูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดตารางกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานลสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน จึงขอเสนอแนะสัดส่วนเวลาในการพัฒนาเด็กแต่ละวัน ดังนี้

1. สัดส่วนของเวลาในแต่ละวันที่เสนอไว้สามารถปรับและยืดหยุ่นได้ ขึ้นอยู่กับผู้สอน และสภาพการณ์ โดยยึดหลักการกิจกรรมประจำวันประกอบ

2. ตัวอย่างข้อรายการการพัฒนาที่นำเสนอให้ความสำคัญกับทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาขั้นแรกๆ ที่ช่วยให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง ในกิจวัตรประจำวัน ซึ่งช่วงอายุ 3 ปี ต้องให้เวลาในการทำกิจวัตรประจำวันมาก และเมื่อเด็กอายุมากขึ้นเวลาที่ให้จะน้อยลง เพราะเด็กเกิดทักษะการช่วยเหลือตนเอง แต่กิจกรรมด้านสังคมเด็กที่อายุน้อยยังยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นการให้เวลาในช่วงวัย 3 ขวบจึงให้เวลาน้อยและจะเพิ่มขึ้นเมื่อเด็กอายุมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเด็กต้องการเวลาในการเล่น ทำกิจกรรมกับคนอื่นมากขึ้น เป็นการฝึกให้เด็กอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

3. การเล่นเสรีเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย ช่วยฝึกเด็กให้รู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ในแต่ละวัน เด็กทุกวันควรมีโอกาสเล่นเสรี 1 ชั่วโมง : วัน

4. กิจกรรมที่ต้องมีวางแผนโดยผู้สอน จะช่วยให้เด็กเกิดทักษะหรือความคิดรวบยอดในเรื่องหนึ่งตามที่กำหนดในหลักสูตร เช่น ผู้สอนต้องการให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับผลไม้ ซึ่งผู้สอนต้องวางแผนกิจกรรมล่วงหน้า เวลาที่ใช้ในแต่ละวันที่กำหนดไว้ ¼ ชั่วโมง (45 นาที) ในเด็กอายุ 3 ขวบ มิได้หมายให้ผู้สอนต่อเนื่อง 45 นาทีใน 1 กิจกรรม เพื่อให้เด็กเกิดความคิดรวบยอด ผู้สอนต้องพิจารณาว่าเด็กมีช่วงความสนใจสั้นจะต้องแบ่งเวลาหลายช่วงให้เหมาะกับเด็กและเวลาที่เหลือ เด็กอาจถูกสอนความคิดรวบยอดเรื่องผลไม้ในกิจกรรมอื่น ๆ

ตารางที่ 2.7 ตารางกิจกรรมประจำวันของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เวลา	กิจกรรมประจำวัน
08:00 – 08:30	รับเด็ก
08:30 – 08:45	เคารพหน้าเสาธง
08:45 – 09:00	ตรวจสอบสุขภาพ สวดมนต์
09:00 – 09:20	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
09:20 – 10:20	กิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุม
10:20 – 10:30	พัก (ของว่างเช้า)
10:30 – 10:45	กิจกรรมในวงกลม
10:45 – 11:30	กิจกรรมกลางแจ้ง
11:30 – 12:00	พัก (รับประทานอาหารเช้า)
12:00 – 14:00	นอนพักผ่อน
14:00 – 14:20	เก็บที่นอน ล้างหน้า
14:20 – 14:30	พัก (ของว่างบ่าย)
14:30 – 14:50	เกมการศึกษา
14:50 – 15:00	เตรียมตัวกลับบ้าน

(ที่มา: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.2548:53-5)

4. กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม

กิจกรรมประจำวันที่เด็กควรจัดให้แก่เด็ก คือ กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม เมื่อเด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ จะได้รับประสบการณ์ 9 ข้อ ได้รับเนื้อหาสาระเกิดแนวคิดทั้ง 9 เรื่อง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548:57-66) ซึ่งมีกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอิสระตามมุมการเล่น หรือมุมประสบการณ์หรือศูนย์การเรียนรู้ ที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ มุมบ้าน มุมตุ๊กตา เป็นต้น ซึ่งเด็กมีโอกาสที่จะเลือกเล่นสิ่งที่ตนเองสนใจและต้องการเล่น ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม การจัดกิจกรรมเสรี/การเล่นตามมุม อาจจัดได้หลายลักษณะ เช่น

จัดกิจกรรมเสรี โดยเปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุมเล่น ในช่วงเวลาเดียวกันอย่างอิสระ

จัดกิจกรรมเสรี โดยเน้นให้เด็กเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างน้อย 1-2 อย่าง หรือตามข้อตกลงในแต่ละวัน

จัดกิจกรรมเสรี โดยการจัดมุมศิลปะหรือศูนย์ศิลปะให้เป็นส่วนหนึ่งของมุมเล่น หรือศูนย์การเรียนรู้ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

1.1 ขณะเด็กเล่น ผู้สอนต้องคอยสังเกตความสนใจในการเล่น หากพบว่ามุมใดเด็กส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะเล่นแล้ว ควรปรับเปลี่ยนจัดสื่อมุมเล่นใหม่ อาจดัดแปลงหรือเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนเป็นมุมร้านค้า มุมเสริมสวย มุมหมอ ฯลฯ

1.2 หากมุมใดมีจำนวนมากเกินไป ผู้สอนควรให้เด็กมีโอกาสคิดแก้ปัญหาหรือผู้สอนชักชวนให้แก้ปัญหาในการเลือกเล่นมุมใหม่

1.3 การเลือกมุม การเล่นมุมเดียวเป็นระยะเวลาาน อาจทำให้ขาดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านอื่น ผู้สอนควรชักชวนให้เด็กเลือกมุมอื่น ๆ ด้วย

1.4 สื่อเครื่องเล่นในแต่ละมุม ควรมีการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมเป็นระยะ เพื่อมิให้เกิดความเบื่อหน่าย เช่น เกียรติหนังสือนิทานบางเล่มที่เด็กหมดความสนใจ และนำหนังสือนิทานใหม่มาวางแทน ฯลฯ

2. กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยเด็กแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีก-ปะ การตัด-ปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นๆ ที่ทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ และเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก การจัดกิจกรรม ควรจัดให้เด็กทำทุกวัน โดยอาจจัดวันละ 3-5 กิจกรรม ให้เด็กเลือกทำอย่างน้อย 1-2 กิจกรรมตามความสนใจ

ข้อเสนอแนะ

2.1 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ควรพยายามหาวัสดุท้องถิ่นมาใช้ก่อนเป็นอันดับแรก

2.2 ก่อนให้เด็กทำกิจกรรม ต้องอธิบายวิธีใช้วัสดุที่ถูกต้องให้เด็กทราบพร้อมทั้งสาธิตให้ดูจนเข้าใจ เช่น การใช้พู่กันหรือกาว จะต้องปาดพู่กันหรือกาวนั้นกับขอบภาชนะที่ใส่ เพื่อไม่ให้กาวหรือสีไหลเลอะเทอะ

2.3 ให้เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ประเภทใดประเภทหนึ่งร่วมกันในกลุ่มย่อย เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักวางแผน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.4 แสดงความสนใจในงานของเด็กทุกคน ไม่ควรมองผลงานเด็กด้วยความขบขัน และควรนำผลงานของเด็กทุกคนหมุนเวียนจัดแสดงร่วมกับผู้อื่น

2.5 หากพบว่าเด็กคนใดสนใจทำกิจกรรมอย่างเดียวตลอดเวลา ควรกระตุ้นเร้า และจูงใจให้เด็กเปลี่ยนทำกิจกรรมอื่นบ้าง เพราะกิจกรรมสร้างสรรค์แต่ละประเภทพัฒนาเด็กแต่ละด้านแตกต่างกัน และเมื่อเด็กทำตามที่แนะนำได้ ควรให้แรงเสริมทุกครั้ง

2.6 เก็บผลงานชิ้นที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลสังเกตพัฒนาการเด็ก

3. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยการใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง ซึ่งจังหวะและดนตรีที่ใช้ประกอบได้แก่ เสียงตบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะไม้ เคาะเหล็ก รำมะนา กลอง ฯลฯ มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เด็กในวัยนี้ร่างกายกำลังอยู่ใน

ระหว่างพัฒนาการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายยังไม่ผสมผสานหรือประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ การเคลื่อนไหวของเด็กมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. ซ้ำ ได้แก่ การคืบ คลาน
2. เร็ว ได้แก่ การวิ่ง
3. นุ่มนวล ได้แก่ การไหว้ การบิน
4. ชิ่งชิ่ง ได้แก่ การกระต๊อบเท้าตัง ๆ ตีกลองตัง ๆ
5. ร่างเร็งมีความสุข ได้แก่ การตบมือ หัวเราะ
6. เศร้าโศกเสียใจ ได้แก่ สีหน้า ท่าทาง ฯลฯ

ทิศทางการเคลื่อนไหว

1. เคลื่อนไหวไปข้างหน้าและข้างหลัง
2. เคลื่อนไหวไปข้างซ้ายและขวา
3. เคลื่อนตัวขึ้นและลง
4. เคลื่อนไหวรอบทิศ

รูปแบบการเคลื่อนไหว

1. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน ได้แก่ การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก มี 2 ประเภท
 - 1.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ได้แก่ การตบมือ ผงกศีรษะ ขยิบตา เคาะเท้า เคลื่อนไหวมือและแขน มือและนิ้วมือ เท้าและปลายเท้า
 - 1.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ได้แก่ คลาน คืบ เดิน วิ่ง กระโดด ควบม้า ก้าวกระโดด
2. การเลียนแบบ มี 4 ประเภท
 - 2.1 เลียนแบบท่าทางสัตว์
 - 2.2 เลียนแบบท่าทางคน
 - 2.3 เลียนแบบเครื่องดนตรีกลไกและเครื่องเล่น
 - 2.4 เลียนแบบปรากฏการณ์ธรรมชาติ
3. การเคลื่อนไหวตามบทเพลง ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือท่าทางประกอบเพลง เช่น เพลงไก่ เพลงข้ามถนน ฯลฯ
4. การเคลื่อนไหวท่าทางกายบริหารประกอบเพลง ได้แก่ การทำท่าทางกายบริหารตามจังหวะและทำนองเพลง หรือคำคล้องจอง
5. การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ การเคลื่อนไหวที่让孩子คิดสร้างสรรค์ท่าทางขึ้นเอง อาจขึ้นำการป้อนคำถามเคลื่อนไหว โดยใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น ห่วงหวาย แแถบผ้า ริบบิ้น ลูกทราย ฯลฯ
6. การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยาย เรื่องราว ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือแสดงท่าทางตามจินตนาการจากเรื่องราวหรือคำบรรยายที่ผู้สอนเล่า
7. การปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลง ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือท่าทางตามสัญญาหรือคำสั่งตามที่ได้ตกลงไว้ก่อนเริ่มกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. การฝึกทำท่าทางเป็นผู้นำ ผู้ตาม ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือท่าทางจากความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเอง แล้วให้เพื่อนปฏิบัติตามกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเริ่มกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระ และวิธีที่ไม่ยุ่งยากมากนัก เช่น ให้เด็กได้กระจายอยู่ในห้องหรือบริเวณที่ฝึก และให้เคลื่อนไหวไปตามธรรมชาติของเด็ก

2. ควรให้เด็กได้แสดงออกด้วยตนเองอย่างอิสระและเป็นไปตามความนึกคิดของเด็กเอง ผู้สอนไม่ควรชี้แนะ

3. ควรเปิดโอกาสให้เด็กคิดหาวิธีเคลื่อนไหวทั้งที่ต้องเคลื่อนที่ และไม่ต้องเคลื่อนที่เป็นรายบุคคล เป็นคู่ เป็นกลุ่ม ตามลำดับและกลุ่มไม่ควรเกิน 5-6 คน

4. ควรใช้สิ่งของที่อยู่กับเด็ก เศษวัสดุ ต่าง ๆ เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ เศษผ้า ท่อนไม้ เข้ามาช่วยในการเคลื่อนไหวและให้จังหวะ

5. ควรกำหนดจังหวะสัญญาณนัยในการเคลื่อนไหวต่าง ๆ หรือเปลี่ยนท่า หรือหยุด ให้เด็กทราบเมื่อทำกิจกรรมทุกครั้ง

6. ควรสร้างบรรยากาศอย่างอิสระ ช่วยให้เด็กรู้สึกอบอุ่น เฟลิดเฟลิน และรู้สึกสบาย และสนุกสนาน

7. ควรจัดให้มีเกมการเล่นบ้างนาน ๆ ครั้ง เพื่อช่วยให้เด็กสนใจมากขึ้น

8. กรณีเด็กไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรม ผู้สอนไม่ควรใช้วิธีบังคับ ควรใช้เวลาและโน้มน้าวให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ

9. หลังจากเด็กได้ออกกำลังเคลื่อนไหวร่างกายแล้วต้องให้เด็กพักผ่อน โดยอาจให้นอนเล่นบนพื้นห้อง นั่งพัก หรือเล่นสมมติเป็นตุ๊กตา อาจเปิดเพลงจังหวะช้า ๆ เบา ๆ ที่สร้างความรู้สึกให้เด็กอยากพักผ่อน

10. การจัดกิจกรรมควรจัดตามกำหนดตารางกิจวัตรประจำวัน และควรจัดให้เป็นที่น่าสนใจเกิดความสนุกสนาน

4. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงาน และอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม กิจกรรมที่มุ่งเน้นฝึกเด็กให้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหาใช้เหตุผล และฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่างๆ เช่น สนทนา การเล่านิทาน สาธิต ทดลอง ร้องเพลง และศึกษานอกสถานที่

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สามารถจัดได้หลากหลายวิธี เช่น

1. การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสื่อที่ใช้อาจเป็นของจริงของจำลอง รูปภาพ สถานการณ์จำลอง ฯลฯ

2. การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องต่าง ๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เน้นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดีขึ้น ในการเล่านิทานสื่อที่ใช้อาจเป็นรูปภาพ หนังสือนิทาน หุ่น การแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง

3. การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้น ๆ ในบางครั้งผู้สอนอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับผู้สอน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น การเพาะเมล็ด การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา ฯลฯ

4. การทดลอง/ปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิด แก้ปัญหา และส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นและค้นพบด้วยตนเอง เช่น การประกอบอาหาร การทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ การเลี้ยงหนอนผีเสื้อ การปลูกพืช ฯลฯ

5. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอีกรูปแบบหนึ่ง ด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสื่อต่าง ๆ รอบสถานศึกษาหรือสถานที่นอกสถานศึกษา เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก

6. การเล่นเกมทบทวนสมมติ เป็นการให้เด็กเล่นเกมของตนเองเป็นตัวละครต่าง ๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทานหรือเรื่องราวต่าง ๆ อาจใช้สื่อประกอบการเล่นเกม เพื่อสร้างความสนใจและก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น หุ่นสวมศีรษะ ที่คาดศีรษะรูปคนและสัตว์รูปแบบต่าง ๆ เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ของจริงชนิดต่าง ๆ

7. การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออก เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ เกมที่นำมาเล่นไม่ควรเน้นการแข่งขัน ข้อเสนอแนะ

1. ควรยึดหลักการจัดกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง และมีโอกาสค้นพบด้วยตนเองให้มากที่สุด

2. ผู้สอนสอนยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลายของเด็ก และให้โอกาสเด็กได้ฝึกคิด

3. อาจเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แทนผู้สอน เช่น พ่อแม่ ตำรวจ หมอ ฯลฯ จะช่วยให้เด็กสนใจและสนุกสนานยิ่งขึ้น

4. ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมหรือหลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ผู้สอนควรใช้คำถามปลายเปิดที่ชวนให้เด็กคิด ไม่ควรใช้คำว่า “ใช่” “ไม่ใช่” หรือมีคำตอบให้เด็กเลือก

5. ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความสนใจของเด็ก และความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น ๆ เช่น กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ การประกอบอาหาร การปลูกพืช อาจใช้เวลานานกว่าที่กำหนดไว้

5. กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้ง ได้แก่ การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา เป็นต้น

5.1 การเล่นเครื่องเล่นสนาม หมายถึง เครื่องเล่นที่เด็กอาจปีนป่าย หมุน โยก ซึ่งทำออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย หรือตาข่ายสำหรับปีนเล่น เครื่องเล่นสำหรับโยกหรือไกว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยก ไม้กระดก ฯลฯ เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น ม้าหมุน

พวงมาลัยรถสำหรับหมุนเล่น ราวโหนขนาดเล็กรสำหรับเด็ก ต้นไม้สำหรับเดินทรงตัวหรือไม้กระดาน แผ่นเดี่ยว ฯลฯ และเครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เช่น รถสามล้อ รถลากจูง ฯลฯ

5.2 การเล่นทราย ทรายเป็นสิ่งที่เด็ก ๆ ชอบเล่น ทั้งทรายแห้ง ทรายเปียก นำมาก่อเป็น รูปต่าง ๆ ได้ และสามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้ เปลือกหอย พิมพ์ขนม ที่ตักทราย ฯลฯ ปกติบ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจะจัดอยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้ หรือ สร้างหลังคาทำขอบนนั้น เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจาย บางโอกาสอาจพรมน้ำให้ชื้น เพื่อเด็กจะได้ก่อ เล่น นอกจากนี้ ควรมีวิธีการปิดกั้นมิให้สัตว์เลื้อยลงไปทำความสกปรกในบ่อทรายได้

5.3 การเล่นน้ำ เด็กทั่วไปชอบเล่นน้ำมาก การเล่นน้ำนอกจากสร้างความพอใจ และคลาย ความเครียดให้เด็ก แล้วยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น เรียนรู้ทักษะการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบปริมาตร ฯลฯ อุปกรณ์ที่ใส่น้ำอาจเป็นถังที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะ หรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่ มั่นคงความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี และควรมีผ้าพลาสติกกันเสียด้านเปียกให้เด็กใช้คลุมระหว่างเล่น

5.4 การเล่นสมมติในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง เป็นบ้านจำลองสำหรับเด็กเล่น จำลอง แบบจากบ้านจริง ๆ อาจทำด้วยเศษวัสดุประเภทผ้าใบ กระจสบ้าน ของจริงที่ไม่ใช่แล้ว เช่น หม้อ เต่า ชาม อ่าง เตารีด เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมติเป็นบุคคลในครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช่แล้วมา สำหรับผลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนจริง ๆ บางครั้งอาจจัดเป็นร้านขายของ สถานที่ทำการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเล่นสมมติตามจินตนาการของเด็กเอง

5.5 การเล่นในมุมช่างไม้ เด็กต้องการการออกกำลังกายในการเคาะ ตอก กิจกรรมการเล่น ในมุมช่างไม้จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ช่วยฝึกการใช้นิ้วมือ และการประสานสัมพันธ์ ระหว่างมือกับตา นอกจากนี้ยังฝึกให้รักงาน และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

5.6 การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา เป็นการนำอุปกรณ์กีฬามาให้เด็กเล่นอย่างอิสระหรือใช้ ประกอบเกมการเล่นที่ให้อิสระแก่เด็กให้มากที่สุด ไม่ควรเน้นการแข่งขันเพื่อมุ่งหวังแพ้-ชนะ อุปกรณ์ กีฬาที่นิยมนำมาให้เด็กเล่น เช่น ลูกบอล ห่วงยาง ฤุทราย ฯลฯ

5.7 การเล่นเกมการละเล่น กิจกรรมการเล่นเกมที่จัดให้เด็กเล่น เช่น เกม การละเล่นของไทยเกมการละเล่นของท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร แม่จู้ โพงพาง ฯลฯ การละเล่นเหล่านี้ต้องใช้บริเวณที่กว้าง การเล่นอาจเล่นเป็นกลุ่มเล็ก/กลุ่มใหญ่ก็ได้ ก่อนเล่นผู้สอน อธิบายกติกาและสาธิตให้เด็กเข้าใจ ไม่ควรนำเกมการละเล่นที่มีกติกายุ่งยาก และเน้นการแข่งขันแพ้ ชนะมาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กจะเกิดความเครียด และสร้างความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. หมั่นตรวจตราเครื่องเล่นสนาม และอุปกรณ์ประกอบให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย และใช้ การได้ที่อยู่เสมอ
2. ให้โอกาสเด็กเลือกกลางแจ้งอย่างอิสระทุกวัน อย่างน้อยวันละ 30 นาที
3. ขณะเด็กเล่นกลางแจ้ง ผู้สอนต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อระมัดระวังความปลอดภัย ในการเล่น หากพบว่าเด็กแสดงอาการเหนื่อย อ่อนล้า ควรให้เด็กหยุดพัก
4. ไม่ควรนำกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กระดับประถมศึกษามาใช้สอนเด็กระดับปฐมวัย เพราะยังไม่เหมาะสมกับวัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. หลังจากเลิกกิจกรรมกลางแจ้ง ควรให้เด็กได้พักผ่อนหรือนั่งพัก ไม่ควรให้เด็กรับประทานอาหารกลางวันหรือตีมนมทันที เพราะอาจทำให้เด็กอาเจียนเกิดอาการจุกแน่นได้

6. เกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอด เกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภทความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่/ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กอายุ 3-5 ปี ได้แก่ เกมจับคู่ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ภาพตัดต่อ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. การสอนเกมการศึกษาในระยะแรก ควรเริ่มสอนโดยใช้จริง เช่น การจับคู่กระป๋องแป้งที่เหมือนกัน หรือการเรียงลำดับกระป๋องแป้งตามลำดับสูง-ต่ำ

2. การเล่นเกมในแต่ละวัน อาจจัดให้เล่นเกมกับผู้สอนที่ละกลุ่ม หรือสอนทั้งชั้นตามความเหมาะสม

3. ผู้สอนอาจให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเกมกับผู้สอนที่ละกลุ่ม หรือสอนทั้งชั้นตามความเหมาะสม

4. ผู้สอนอาจให้เด็กที่เล่นได้แล้ว มาช่วยแนะนำกติกาการเล่นในบางโอกาสได้

5. การเล่นเกมการศึกษา นอกจากใช้เวลาในช่วงกิจกรรมเกมการศึกษาตามตารางกิจกรรมประจำวันแล้วอาจให้เด็กเลือกเล่นอิสระในช่วงเวลากิจกรรมเสรีได้

6. การเก็บเกมที่เล่นแล้ว อาจเก็บใส่กล่องเล็ก ๆ หรือใส่ถุงพลาสติกหรือไซยางรัดแยกแต่ละเกม แล้วจัดใส่กล่องใหญ่รวมไว้เป็นชุด (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2548: 48-57)

จากการสรุปข้อมูลกิจกรรมหลัก ทั้ง 6 กิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้น กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย เป็นนำกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กได้เรียนรู้และมีพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้นจากกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้ ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก และเด็กสามารถเรียนรู้และรับรู้จากกิจกรรมที่จัดขึ้น ในแต่ละกิจกรรมมีวัตถุประสงค์การพัฒนาการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งในแต่ละกิจกรรมจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้ครบทั้ง 4 ด้าน ทั้งพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมที่จัดขึ้นต้องสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยตามที่กระทรวงศึกษาได้กำหนดไว้ ครูผู้สอนสามารถปรับใช้ตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละคน กิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมจึงมีส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กได้

2.2.8 เป้าหมายของการสอนเด็กปฐมวัย

เป้าหมายของการสอนเด็กปฐมวัย (นิตยา ประพฤติกิจ. 2536:20) มีดังนี้

1. สร้างเสริมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดที่ดีต่อตนเอง มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง และมีการเริ่มต้นในโรงเรียนที่ดี เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาถึงขีดสุด

2. ให้โอกาสเด็กได้พัฒนาบุคลิกภาพทุก ๆ ด้านโดยการจัดประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคม ผูกใจอวยวะใหญ่และเล็ก เพื่อพัฒนาร่างกาย ยอมรับการแสดงออกทางด้านอารมณ์ของเด็ก และสร้างประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดวิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขปัญหาได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กระตุ้นให้เด็กพัฒนาการทางภาษาโดยจัดให้เด็กได้ฝึกพูดและฟัง
4. พัฒนาการรับรู้โดยผ่านทางประสาทสัมผัสทั้งห้า
5. ส่งเสริมให้เด็กสามารถพึ่งพาตนเองได้
6. ช่วยเหลือเด็กในการค้นสำรวจสิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กรู้สึกพอใจหรือสนใจในความ
อยากรู้อยากเห็นของตน
7. ช่วยสร้างเด็กให้มีนิสัยที่ดีในการทำงาน
8. มีประสบการณ์ที่ดีกับเพื่อน ๆ
9. จัดประสบการณ์ที่สนองความต้องการของเด็กแต่ละคน และเด็กเป็นกลุ่ม
10. พัฒนาให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อครู โรงเรียน และเข้าใจสายสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับ
โรงเรียน
11. สร้างเสริมประสบการณ์ที่เด็กยังไม่มีที่บ้าน

2.3 แผนพัฒนาและนโยบายทางการศึกษาของเด็กปฐมวัย

2.3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550

มาตรา 49 ได้บัญญัติถึงสิทธิของบุคคลในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรวมถึงผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้
อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคล
อื่นด้วย การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การ
เรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 80(3) ได้บัญญัติให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับ
และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีแผนการศึกษา
แห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของ
ความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550)

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.
2545

ได้กำหนดบทบัญญัติที่ถือเป็นกรอบและแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา ทั้งระบบ ทั้งใน
เรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ระบบการศึกษา แนวทางการจัดการศึกษา การบริหารและการจัด
การศึกษา มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
ทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะในหมวดที่ 2 ว่าด้วย
สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาที่กำหนดให้การศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการ
รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บ
ค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดนำเอกสารนี้ไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ และโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการ ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545)

2.3.2 แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559

1. กรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11

การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559 ได้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559 ที่มุ่งหวังจะพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกกลุ่มวัยให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีจิตสำนึก วัฒนธรรมที่ดีงาม และรู้คุณค่าของความเป็นไทย มีโอกาส และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศเชื่อมโยงกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการมาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ มุ่งให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทันในเวทีโลก กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559 ขึ้น โดยคำนึงถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และบริบทสภาพแวดล้อมทุกด้านที่มีผลกระทบต่อการศึกษา ประกอบกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดมความคิดเห็นจากทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และประชาชนที่สนใจ เพื่อให้แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559 มีความสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และท้องถิ่น ที่จะส่งผลให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาในระดับหน่วยงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด รวมทั้งเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการได้อย่างชัดเจน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.)

2. ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของแผนกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 11 เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการพัฒนา ที่กำหนดไว้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผู้เรียน ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา

2.2 ผลิตและพัฒนาคุณภาพกำลังคนรองรับการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

2.3 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารได้ หากมีการนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสาร ผู้เผยแพร่จะรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น

2.4 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.5 พัฒนาระบบบริหารจัดการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งในแต่ละยุทธศาสตร์มีกลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.)

2.3.3 แผนนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1. ความเป็นมาของนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.1 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 สาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) มีหลายมาตราที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่

มาตรา 13 (1) บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีสิทธิได้รับประโยชน์ การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล

มาตรา 14 (1) บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ

มาตรา 18 (1) การจัดการศึกษาปฐมวัยและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.2550:1)

2. ความสำคัญของการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.1 การพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวง ซึ่งเป็นพัฒนาคุณภาพมนุษย์ที่ยั่งยืนและป้องกันปัญหาสังคมในระยะยาว โดยเน้นให้ครอบครัวเป็นแกนหลักในการพัฒนาเด็กและให้สังคมและชุมชนเป็นฐานที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการพัฒนาเลี้ยงดูเด็กทุกชั้นตอน

2.2 แนวคิดเชิงทฤษฎีและผลวิจัยด้านการพัฒนาการเด็กแสดงว่า ปัจจัยแวดล้อม และเลี้ยงดูที่เหมาะสมสามารถปรับเปลี่ยนลักษณะการพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของสมองมนุษย์ได้ ช่วงเวลาที่สำคัญและจำเป็นที่สุดในการพัฒนาสมอง

2.3 องค์ความรู้และแนวคิดสมัยใหม่เรื่องการพัฒนาสมอง ในทศวรรษที่ผ่านมาการใช้ศาสตร์ต่าง ๆ ไปวิเคราะห์สมอง ถ่ายภาพสมอง เพื่อศึกษาพัฒนาการแต่ละขั้นตอนความรู้ใหม่ พบว่าโอกาสแห่งการเรียนรู้ และอัตราการเรียนรู้สูงสุดอยู่ในช่วงเด็ก การเติบโตและพัฒนาการของสมองเป็นรากฐานของการเรียนรู้

2.4 ในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะตามช่วงวัยการพัฒนาคุณลักษณะของเด็กในวัย 3-5 ปี ควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ถูกผิด การเรียนรู้ความถูกผิด พ่อแม่ต้องสอนเรื่องการยอมรับผิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 การพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า การวิจัยได้แสดงว่าการลงทุนเพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงชีวิตวัยเยาว์ เป็นการลงทุนที่น้อยกว่าค่าใช้จ่ายในการตามแก้ปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้น เพราะความไม่มีคุณภาพของประชากรในสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2550: 7-8)

3. วิสัยทัศน์และนโยบาย

วิสัยทัศน์ในปี 2559 เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับและมีการพัฒนาที่ดี และเหมาะสมอย่างรอบด้าน สมดุล เต็มศักยภาพ พร้อมทั้งเรียนรู้อย่างมีความสุข เติบโตตามวัยอย่างมีคุณภาพ เพื่อเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กในระยะต่อไป

นโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยช่วงวัย 0-5 ปี ทุกคน อย่างมีคุณภาพ เต็มศักยภาพ มีครอบครัวเป็นแกนหลัก ผู้มีหน้าที่ดูแลเด็กและทุกภาคส่วนของสังคม ได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการ และสิ่งแวดล้อมที่ดี เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น และการพัฒนาเด็กตามวัย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.2550:17-18)

4. แนวคิดยุทธศาสตร์การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

4.1 เด็กปฐมวัย 0-5 ปี ทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษทุกคนต้องได้รับการเลี้ยงดูที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม คุณธรรมจริยธรรม โดยให้ความสำคัญกับการสร้างปัญญาที่เข้าถึงความดีงาม ความถูกต้อง วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสื่อสารและการเรียนรู้ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีสิทธิที่จะได้รับการดูแล และการช่วยเหลือเป็นพิเศษ เด็กทุกคนต้องมีชีวิตอยู่รอดปลอดภัยได้รับการคุ้มครองป้องกัน และได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสร้างสรรค์

4.2 มีการพัฒนารูปแบบการให้บริการที่เหมาะสมหลากหลาย และทั่วถึงในการพัฒนาทั้งเด็กปกติ และเด็กความต้องการพิเศษ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษทุกคนให้มีการพัฒนาการทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม จริยธรรม และการมีนิสัยที่ดีจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดูเด็ก และครูปฐมวัยอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาได้ในระดับใดระดับหนึ่งตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระทรวงมีหน้าที่ในการประสานส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย และได้มาตรฐาน รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งการร่วมบริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่น แก่สถานศึกษาได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็น เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพเกิดประสิทธิภาพ และสามารถจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.2553:1)

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติการศึกษาองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น

ได้กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ ๆ มีรายละเอียดดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรา 9 (2) การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550

ได้กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ ๆ ได้แก่

มาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม และสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐาน และระบบการศึกษาของชาติรวมทั้งการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.2550:3)

มีการพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนผ่านบริการตามวัยของเด็กระหว่างครอบครัวกับสถานบริการ และหรือสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.2550:20-21)

2.3.4 นโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. หลักการและเหตุผล

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการกระจาย

บทบัญญัติดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและแนวนโยบายการดำเนินการจัดการศึกษา รวมทั้งจัดระบบการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามแนวนโยบายและกฎหมายที่ได้กำหนดไว้ มีการจัดทำแผนการศึกษาท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางการดำเนิน งานจัดการศึกษาของท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ (พ.ศ.2545-2559) และเป็นไปตามกรอบทิศทางพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และสนองความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ตามจากการประเมินที่ผ่านมา แม้จะพบว่า การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในด้านการดำเนินการจัด การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความก้าวหน้าไปมาก โดยมีจำนวนโรงเรียนในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นมากแต่ก็ยังมีส่วนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนท้องถิ่นทั้งหมด และ ยังพบปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการศึกษาหลายประการ เช่น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษา บุคลากรด้านการศึกษาไม่เพียงพอ ครูและบุคลากรด้าน การศึกษาขาดขวัญกำลังใจ และยังมีปัญหาด้านกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาและ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งปัญหาในการดำเนินงานการ ถ่ายโอนการจัดการศึกษาหลายประการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานที่กำกับ ควบคุมนโยบายและรับผิดชอบการประเมินผลการจัดการศึกษาในภาพรวมของประเทศ จึงเห็นความ จำเป็นที่จะต้องติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการ

ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในการจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามแผนและกฎหมายที่กำหนด รวมทั้ง ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะ และเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจใน ระดับนโยบายต่อไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.2553:1-4)

2. พันธกิจและจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

พันธกิจ

2.1 พัฒนาจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยตาม แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ให้เด็ก เยาวชน และ ประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต สู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของผู้เรียน

2.2 พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น

2.3 เสริมสร้างสังคมท้องถิ่นให้มีความปรองดอง และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ยั่งยืน

2.4 ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยว

3. จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

3.1 สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล

3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้ เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็ก เยาวชน และ ประชาชนในท้องถิ่น

3.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนให้สังคมท้องถิ่นมีความสมานฉันท์ อยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุขและยั่งยืน

3.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยว จัดการศึกษาเพื่อรองรับการส่งเสริม การท่องเที่ยวในท้องถิ่น (สำนักงานและพัฒนากิจการการศึกษาส่วนท้องถิ่น: 9-10)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สิทธิในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การนำเสนอสาระในส่วนนี้จะนำเสนอเป็น 3 ตอน(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553:1-4) ได้แก่

4.1 การดำเนินงานตามกฎหมายและแนวนโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2 สภาพการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.3 การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ผลการจัดการศึกษาที่ผ่านมา

5.1 ความทั่วถึงในการให้บริการการศึกษากระทรวงศึกษาธิการได้ขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้ประชาชนทุกคนทุกวัยมีโอกาสเข้าถึงการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทำให้มีผู้ได้รับการศึกษาเพิ่มจำนวนมากขึ้นในแต่ละระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้กับเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งที่ผ่านมา กระทรวงศึกษาธิการสามารถจัดการศึกษาในระดับนี้ในระบบโรงเรียน ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1,780,074 คน คิดเป็นร้อยละ 74.33 ของประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปี (จำนวน 2,394,796 คน) เนื่องจากรัฐบาลได้มีนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ที่ครอบคลุมถึงระดับการศึกษาปฐมวัย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.)

ปัญหาการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์มากกว่าการนำเนื้อหาสาระในสื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศไปใช้ในการเรียน การสอน และการพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการนำเทคโนโลยีมาใช้ ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูและนักเรียนขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน และการเรียนรู้ด้วยตนเองน้อย ประกอบกับสถานศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์สำหรับสื่อไม่เพียงพอ ถ้าสมมุย รวมทั้งครูยังไม่สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนได้อย่างแท้จริง และผู้เรียนไม่ได้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบกับสถานศึกษา บางแห่งยังขาดสื่อที่ทันสมัยและมีคุณภาพ ทำให้ไม่เพียงพอต่อการใช้เพื่อศึกษาค้นคว้า (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.2553:1-4)

2.4 หลักการออกแบบเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

2.4.1 สื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

สื่อ เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับในการเรียนการสอน สื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1 สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท 2 มิติ และ 3 มิติ ที่เป็นสื่อของจริงสื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้าน สื่อที่เอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อเริ่มต้นจาก สื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง และสัญลักษณ์ ทั้งการใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลาย ตัวอย่างสื่อประกอบการจัดกิจกรรม โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.(2548:74-80) มีดังนี้

กิจกรรมเสรี/การเล่นตามมุม

1. มุมบทบาทสมมติ อาจจัดเป็นมุมเล่น และมีตัวอย่างสื่อ ดังนี้

1.1 มุมบ้าน

- ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เตา กระทะ ครก กาน้ำ เขียง มีด พลาสติก หม้อ จาน ช้อน ถ้วยชาม กะละมัง ฯลฯ

- เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เป็ดตุ๊กตา ตุ๊กตา

- เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง กระจกขนาดเห็นเต็มตัว ทีวี ตลับแป้ง ฯลฯ

- เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่าง ๆ ที่ใช้แล้ว เช่น ชุดเครื่องแบบทหาร ตำรวจ ชุดเสื้อผ้าผู้ใหญ่ชายและหญิง รองเท้า กระเป๋าถือที่ไม่ใช่แล้ว ฯลฯ

- โทรศัพท์ เตาไรต์จำลอง ที่รีดผ้าจำลอง

- ภาพถ่ายและรายการอาหาร

1.2 มุมหมอ

- เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์ และอุปกรณ์รักษาผู้ป่วย เช่น หูฟัง เสื้อคลุมหมอ

- อุปกรณ์เลียนแบบบันทึกผู้ป่วย เช่น ดินสอ กระดาษ ฯลฯ

1.3 มุมร้านค้า

- กล่องและขวดผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

- อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตรจำลอง ฯลฯ

2. มุมบล็อก

- ไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปทรงต่าง ๆ กันจำนวนตั้งแต่ 50 ชิ้นขึ้นไป

- ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ

- ภาพถ่ายต่าง ๆ

- ที่จัดเก็บบล็อกหรือแท่งไม้อาจเป็นชั้น ลังไม้หรือพลาสติก แยกตามรูปทรงขนาด

3. มุมหนังสือ

- หนังสือนิทาน สมุดภาพ หนังสือภาพที่มีคำและประโยคสั้น ๆ พร้อมภาพ

- ชั้นหรือที่วางหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น สื่อ พรม หมอน
 - สมุดเขียนยืมหนังสือกลับบ้าน
 - อุปกรณ์สำหรับการเขียน
 - อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเล่นเทป ตลับเทปนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง
4. มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา
- วัสดุต่าง ๆ จากธรรมชาติ เช่น เมล็ดพืชต่าง ๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ ฯลฯ
 - เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แว่นขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่อง

ชั่ง ฯลฯ

กิจกรรมสร้างสรรค์ ควรมีวัสดุ อุปกรณ์ ดังนี้

1. การวาดภาพและระบายสี

- สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ
- พู่กันขนาดใหญ่
- กระดาษ
- เสื้อคลุม หรือผ้ากันเปื้อน

2. การเล่นกับสี

- การเป่าสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ สีน้ำ
- การหยดสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ พู่กัน สีน้ำ
- การพับสี มี กระดาษ สีน้ำ พู่กัน
- การเทสี มี กระดาษ สีน้ำ
- การละเลงสี มี กระดาษ สีน้ำ แป้งเปียก

3. การพิมพ์ภาพ

- แม่พิมพ์ต่าง ๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ใบไม้ ก้านกล้วย ฯลฯ
- แม่พิมพ์จากวัสดุอื่น ๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ทรายาง ฯลฯ
- กระดาษ ผ้าเช็ดมือ สีโปรเตอร์ (สีน้ำ สีฝุ่น ฯลฯ)

4. การปั้น เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโดว์ แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่าง ๆ ไม้กวาดแบ่ง

ฯลฯ

5. การพับ ฉีก ตัด ปะ เช่น กระดาษ หรือวัสดุอื่น ๆ ที่จะใช้พับ ฉีก ตัด ปะ กรรไกรขนาดเล็ก ปลายมน กาวน้ำหรือแป้งเปียก ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

6. การประดิษฐ์เศษวัสดุ เช่น เศษวัสดุต่าง ๆ มีกล่องกระดาษ แกนกระดาษ เศษผ้า เศษไหม กาว กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

7. การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย ฯลฯ

8. การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ใบมะพร้าว ฯลฯ

9. การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ พลาสติกชิ้นเล็ก ๆ รูปทรงต่าง ๆ ผู้เล่นสามารถนำมาต่อเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. การสร้างรูป เช่น จากกระดานปักหมุด จากแป้นตะปูที่ใช้หนังยางหรือเชือกผูกตั้งให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ

เกมศึกษา ตัวอย่างสื่อประเภทเกมการศึกษาดังนี้

1. เกมจับคู่

- จับคู่รูปร่างที่เหมือนกัน
- จับคู่ภาพเงา
- จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก
- จับคู่สิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน
- จับคู่ภาพส่วนเติมกับส่วนย่อย
- จับคู่ภาพกับโครงร่าง
- จับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
- จับคู่ภาพที่เป็นประเภทเดียวกัน
- จับคู่ภาพที่ซ้อนกัน
- จับคู่ภาพที่มีความสัมพันธ์ตรงกันข้าม
- จับคู่ภาพที่สมมาตรกัน

2. เกมภาพตัดต่อ

- ภาพตัดต่อที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ผลไม้ ผัก ฯลฯ

3. เกมจัดหมวดหมู่

- ภาพสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาจัดเป็นพวก ๆ
- ภาพเกี่ยวกับประเภทของใช้ชีวิตประจำวัน
- ภาพจัดหมวดหมู่ตามรูปร่าง สี ขนาด รูปทรงเรขาคณิต

4. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)

- โดมิโนภาพเหมือน
- โดมิโนภาพสัมพันธ์

5. เกมเรียงลำดับ

- เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง
- เรียงลำดับขนาด

6. เกมศึกษารายละเอียด

7. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์

8. เกมพื้นฐานการบวก

กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม ตัวอย่างสื่อดังนี้

1. สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า ฯลฯ

2. สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ลูกโลก ตึกตาสัตว์ ฯลฯ

3. สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สงวนการเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สื่อเทคโนโลยี เช่น วิทยุ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรทัศน์ ฯลฯ
กิจกรรมกลางแจ้ง ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

1. เครื่องเล่นสนาม เช่น เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย เครื่องเล่นประเภทล้อเลียน ฯลฯ
2. ที่เล่นทราย มีทรายละเอียด เครื่องตวง ฯลฯ
3. ที่เล่นน้ำ มีภาชนะใส่น้ำหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี เสื้อคลุมหรือผ้ากันเปื้อนพลาสติก อุปกรณ์เล่นน้ำ เช่น ถ้วยตวง ขวดต่าง ๆ สายยาง กรวยกรอกน้ำ ฯลฯ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ตัวอย่างสื่อ ดังนี้

1. เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ฉิ่ง เหล็กสามเหลี่ยม กรับ รำมะนา กลอง ฯลฯ
 2. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ริปบิ้น แลผ้า ห่วง ถุงทราย ฯลฯ
- การเลือกสื่อสำหรับเด็กในการเรียนรู้ โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548:80) มีวิธีการเลือก ดังนี้

1. เลือกให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน
2. เลือกให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของเด็ก
3. เลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เด็กอยู่หรือสถานภาพของสถานศึกษา
4. มีวิธีการใช้ง่าย และนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม
5. มีความถูกต้องตามเนื้อหา และทันสมัย
6. มีคุณภาพดี เช่น ภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม ไม่ใช่สีสะท้อนแสง
7. เลือกสื่อที่เด็กเข้าใจง่ายในเวลาสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน
8. เลือกสื่อที่สามารถสัมผัสได้
9. เลือกสื่อเพื่อใช้ฝึก และส่งเสริมการคิด และกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมั่นใจ

การผลิตสื่อหรือผลิตภัณฑในการเรียนรู้สำหรับเด็กมีขั้นตอนการดำเนินการ และข้อควรระวังในการผลิตสื่อหรือผลิตภัณฑสำหรับเด็ก เช่น วิธีการจัดหาสื่อ ขั้นตอนในการผลิตสื่อหรือผลิตภัณฑสำหรับเด็ก การใช้สื่อ ข้อควรระวังในการใช้สื่อ การประเมินการใช้สื่อ การเก็บรักษา ซ่อมแซม และการพัฒนาสื่อที่ใช้ในการเรียนรู้สำหรับเด็กซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการผลิตสื่อหรือผลิตภัณฑสำหรับเด็ก โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548:80-83) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. การจัดหาสื่อหรือผลิตภัณฑส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็ก สามารถจัดหาได้หลายวิธี ดังนี้

1.1 จัดหาโดยการขอยืมจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ศูนย์สื่อของสถานศึกษาของรัฐบาลหรือสถานศึกษาเอกชน ฯลฯ

1.2 จัดซื้อสื่อหรือผลิตภัณฑ โดยวางแผนการจัดซื้อตามลำดับความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ทางสถานศึกษาสามารถจัดสรรให้ และสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ผลิตสื่อและผลิตภัณฑ์ขึ้นใช้เองโดยใช้วัสดุที่ปลอดภัย และหาง่าย เป็นเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น กระดาษแข็งของลังกระดาษ รูปภาพจากแผ่นป้ายโฆษณา รูปภาพจากหนังสือนิตยสารต่าง ๆ เป็นต้น

2. ขั้นตอนการดำเนินการผลิตสื่อสำหรับเด็ก มีดังนี้

2.1 สำรวจความต้องการของการใช้สื่อให้ตรงกับจุดประสงค์ สาระการเรียนรู้และกิจกรรมที่จัด

2.2 วางแผนการผลิต โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและรูปแบบของสื่อให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของเด็ก สื่อนั้นจะต้องมีความคงทนแข็งแรง ประณีตและสะดวกต่อการใช้

2.3 ผลิตสื่อตามรูปแบบที่เตรียมไว้

2.4 นำสื่อไปทดลองใช้หลาย ๆ ครั้งเพื่อหาข้อดี ข้อเสีย จะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.5 นำสื่อที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้จริง

3. ข้อควรระวังในการใช้สื่อหรือผลิตภัณฑ์ในการเรียนการสอน การใช้สื่อหรือผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กปฐมวัยควรระวังในเรื่องดังต่อไปนี้

3.1 วัสดุที่ใช้ ต้องไม่มีพิษ ไม่หัก และแตกง่าย มีพื้นผิวเรียบ ไม่เป็นเสี้ยน

3.2 ขนาด ไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไป เพราะยากต่อการหยิบยก อาจจะตกลงมาเสียหายแตก เป็นอันตรายต่อเด็กหรือใช้ไม่สะดวก เช่น กรรไกรขนาดใหญ่ โต๊ะ เก้าอี้ที่สูงหรือใหญ่เกินไป และไม่ควรมีขนาดเล็กเกินไป เพราะเด็กอาจจะอมหรือกลืนไปทำให้ติดคอได้ เช่น ลูกบิดเล็ก ลูกแก้วเล็ก ฯลฯ

3.3 รูปทรง ไม่เป็นรูปทรงแหลม รูปทรงเหลี่ยม เป็นสัน

3.4 น้ำหนัก ไม่ควรมีน้ำหนักมาก เพราะเด็กยกหรือหยิบไม่ไหว อาจจะตกลงมาเป็นอันตรายต่อตัวเด็ก

3.5 ความปลอดภัย หลีกเลี่ยงสื่อที่เป็นอันตรายต่อเด็ก เช่น สารเคมี วัตถุไวไฟ

3.6 สี หลีกเลี่ยงสีที่เป็นอันตรายต่อสายตา เช่น สีสะท้อนแสง ฯลฯ

4. การประเมินการใช้สื่อ ควรพิจารณาจากองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ผู้สอน เด็ก และสื่อ เพื่อจะได้ทราบว่าสื่อนั้นช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด จะได้นำมาปรับปรุงการผลิต และการใช้สื่อให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้วิธีสังเกต ดังนี้

4.1 สื่อนั้นช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้เพียงใด

4.2 เด็กชอบสื่อนั้นเพียงใด

4.3 สื่อนั้นช่วยให้การจัดประสบการณ์ตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ ถูกต้องตามสาระเรียนรู้แลทันสมัยหรือไม่

4.4 สื่อนั้นช่วยให้เด็กสนใจมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

5. การเก็บรักษา และซ่อมแซมสื่อหรือผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก

การจัดเก็บสื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กฝึกการสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่มส่งเสริมความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ ผู้สอนไม่ควรใช้การเก็บสื่อเป็นการลงโทษเด็ก การเก็บรักษา และซ่อมแซมสื่อสามารถดำเนินการดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1 เก็บสื่อหรือผลิตภัณฑ์ให้เป็นระเบียบ และเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะประเภทของสื่อที่เหมือนกันจัดเก็บหรือจัดวางไว้ด้วยกัน

5.2 วางสื่อหรือผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กอยู่ในระดับสายตาของเด็ก เพื่อให้เด็กหยิบใช้ จัดเก็บได้ด้วยตนเอง

5.3 ภาชนะที่จัดเก็บสื่อควรโปร่งใส เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายในได้ง่าย และควรมีมือจับเพื่อสะดวกในการขนย้าย

5.4 ฝึกให้เด็กทำความเข้าใจของรูปภาพหรือสีที่เป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่ประเภทสื่อหรือผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เด็กจะได้เก็บเข้าที่ได้ถูกต้อง การใช้สัญลักษณ์ควรมีความหมายต่อการเรียนรู้ของเด็ก สัญลักษณ์ควรใช้สื่อของจริง ภาพถ่ายหรือสำเนา ภาพวาด ภาพโครงร่างหรือภาพที่เขียนด้วยเส้นประ หรือบัตรคำติดคู่กับสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

5.5 ตรวจสอบสื่อหลังจากที่ใช้แล้วทุกครั้งว่ามีสภาพสมบูรณ์ จำนวนครบถ้วนหรือไม่

5.6 ซ่อมแซมสื่อหรือผลิตภัณฑ์ที่ชำรุด และทำเต็มส่วนที่ขาดหายไปให้ครบชุด

3. การพัฒนาสื่อหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนรู้สำหรับเด็ก

การพัฒนาสื่อหรือผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก เพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูล สภาพปัญหาต่าง ๆ ของสื่อทุกประเภทที่ใช้อยู่ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุง แก้ไข เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการ แนวทางการพัฒนาสื่อ ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับวัยเด็ก

2. รักษาความสะอาดของสื่อหรือผลิตภัณฑ์ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้างเช็ดหรือปัดฝุ่นให้สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย

3. ถ้าเป็นสื่อที่ผู้สอนผลิตขึ้นมาใช้เอง และผ่านการทดลองใช้มาแล้ว ควรเขียนคู่มือประกอบการใช้สื่อนั้น โดยบอกชื่อสื่อ ประโยชน์ และวิธีใช้สื่อหรือผลิตภัณฑ์ รวมทั้งจำนวนชิ้นส่วนของสื่อในชุดนั้น และเก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุง พร้อมสื่อที่ผลิต

4. พัฒนาสื่อหรือผลิตภัณฑ์ที่สร้างสรรค์ ใช้ได้เอนกประสงค์ คือ เป็นได้ทั้งสื่อส่งเสริมพัฒนาการ และเป็นของเล่นสนุกสนานเพลิดเพลิน

2.4.2 หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย

หนังสือช่วยในการเสริมสร้างประสบการณ์ตรงได้ เพราะก่อนที่เด็กได้ประสบการณ์ตรงจากการทัศนศึกษาหรือมีส่วนร่วมกับบุคคลในท้องถิ่น ครูอาจอ่านหนังสือเล่าเรื่องให้ฟังก่อนเป็นการให้ความรู้ และความคิดใหม่ ๆ ให้แก่เด็ก หนังสือช่วยสร้างความกระจ่างเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ช่วยกระตุ้นให้เด็กเล่นสมมติเป็นแบบอย่างของบทบาท ส่งเสริมการอยากรู้อยากเห็นของเด็ก หนังสือประกอบรูปภาพและภาษาที่เด็ก ๆ อยากรู้อยากเห็นแต่ก็ไม่สามารถใช้ได้เอง หนังสือจึงให้แบบอย่างทางด้านภาษาแก่เด็กได้อย่างดี เด็กเล็กชอบฟังเรื่องราวที่ใกล้ตัวเองสามารถทำตามอย่างได้ เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว การเลี้ยงสัตว์ การเก็บผลไม้ การเยี่ยมชมสถานที่ในท้องถิ่น การคิดค้นประดิษฐ์สิ่งของ และการได้ข้อมูลใหม่ ๆ แปลก ๆ เด็กก็จะเกิดการเรียนรู้ การเขียนหนังสือสำหรับเด็กก็จะมีภาระมีระดับวาง

ทั้งภาษา ภาพประกอบ ซึ่งจะพยายามให้ความสำคัญกับตัวเด็กให้เด็กได้เรียนรู้ได้จริงจากหนังสือ ปรานี เชียงทอง (2526 : 228) ได้กล่าวว่า การเขียนหนังสือสำหรับเด็กว่าหนังสือสำหรับเด็กมีความสำคัญมากในอันที่จะหล่อหลอมเด็กให้เป็นคนดี จำเป็นต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งในการที่จะเขียนหนังสือสำหรับเด็กให้มีคุณค่า

เป้าหมายทางการศึกษาในปัจจุบัน ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการแขนงต่าง ๆ ทำให้เกิดความตื่นตัวในเรื่องการอ่านอย่างชัดเจน นักเรียนตั้งแต่อนุบาลจนถึงระดับมัธยม ได้รับการส่งเสริมทางตรง และทางอ้อมในเรื่องการอ่านหนังสือ โดยจากหน่วยงานรัฐและเอกชน ซึ่งมีการสนับสนุนจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก หน่วยงานรัฐจะผลิตหนังสือเกี่ยวกับการเสริมประสบการณ์ของเด็ก และหนังสือประกอบทั่วไป เอกชนก็มีการผลิตหนังสือเพื่อเสริมความต้องการด้านต่าง ๆ ของเด็ก แต่ก็ยังไม่พอเพียง หนังสือที่ผลิตออกมาจากรัฐแจกจ่ายไปสถานศึกษาทั่วประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการของเด็ก และหนังสือที่ผลิตออกมาจากเอกชนก็ค่อนข้างราคาสูง

หนังสือสำหรับเด็ก คือ หนังสือทุกชนิดที่เขียนขึ้นสำหรับโดยเฉพาะ และรวมทั้งหนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับผู้ใหญ่หลาย ๆ เล่มที่เป็นที่นิยมอ่านกันอย่างกว้างขวางในหมู่เด็ก หนังสือสำหรับเด็กไม่ได้มีแต่นิทานสนุกสนานเท่านั้น ใครรู้ นำไปสู่นิสัยรักการอ่านต่อไป หนังสือสำหรับเด็กมีทั้งประเภทสารคดีและบันเทิงคดี หนังสือเด็กมีวิธีการเขียนให้อ่านง่าย เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความต้องการ ประสบการณ์ และความรู้ความเข้าใจของเด็ก (รัถพร ชังธาดา.2531:1)

ตามหลักจิตวิทยา เด็กแต่ละวัยมีความสนใจ ความต้องการและความถนัดแตกต่างกันไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสนใจในด้านการอ่านยิ่งมีความแตกต่างกันมาก การทำหนังสือสำหรับเด็กเลยต้องควรคำนึงถึงจิตวิทยาของเด็กด้วย

1. ประเภทของหนังสือสำหรับเด็ก

หนังสือสำหรับเด็ก มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากหนังสือทั่วไปที่ผู้ใหญ่อ่าน เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็กให้เกิดความประทับใจ หนังสือเด็กจะแบ่งเป็นหลายประเภท เช่น การแบ่งตามลักษณะการใช้งาน แบ่งตามหน้าที่ของหนังสือ แบ่งโดยยึดวิธีการเขียนเป็นหลัก เป็นต้น หนังสือสำหรับเด็กจะแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ตามลักษณะการใช้งาน ดังนี้

1.1 หนังสือเรียน เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นให้นักเรียนใช้ควบคู่กับการเรียน มีสาระตรงตามทีระบุไว้ในหลักสูตรอย่างถูกต้องอาจมีลักษณะเป็นหนังสือเล่มเดียวหรือเป็นชุด ใช้แนวการเขียนประเภทความเรียงที่เสนอเนื้อหาให้ความรู้โดยตรง ด้วยกระบวนการความเชิงอธิบาย บรรยาย และยกตัวอย่างเป็นส่วนใหญ่ หนังสือเรียนอาจเรียกชื่อต่าง ๆ กันดังนี้ หนังสือแบบเรียน ตำราเรียน แบบสอนอ่าน หนังสือประกอบ หนังสือประกอบการเรียน เป็นต้น

1.2 หนังสืออ่านทั่วไปสำหรับเด็ก เป็นหนังสือที่จัดทำสำหรับเด็กทั่ว ๆ ไป นอกเหนือจากหนังสือเรียน มีเนื้อหาที่มุ่งเน้นให้ทั้งความรู้ ความคิด และสาระอันประโยชน์แก่ผู้อ่านหรือมุ่งหมายให้ความบันเทิง เพลิดเพลิน ที่ประเทืองสติปัญญาหรือคุณธรรมอันดีงามแก่ผู้อ่าน โดยใช้แนวเขียนที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้ามีเนื้อหาให้ความรู้และสาระประโยชน์โดยตรง จะใช้แนวเขียนแบบสารคดี จัดเป็นหนังสือประเภทสารคดี แต่ถ้าเนื้อหาเน้นความบันเทิงเพลิดเพลินและจรรโลงใจ จะใช้เป็นแนวการเขียนบันเทิงคดี จัดเป็นประเภทบันเทิงคดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในหนังสือบางเล่มอาจจะมุ่งให้ความรู้ ความคิด และความเพลิดเพลินร่วมกันก็ได้ โดยใช้แนวการเขียนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองประเภทก็ได้ แต่ต้องใช้ความชำนาญในการเขียน และมีความกลมกลืนด้วย

1.3 หนังสือที่ออกตามวาระ เป็นหนังสือที่จัดทำตามระยะเวลาอย่างสม่ำเสมอ โดยมีเนื้อหาหลากหลายอยู่ในฉบับเดียวกัน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร และการ์ตูนสำหรับเด็ก เนื้อหาส่วนใหญ่มุ่งหมายให้ผู้อ่านในวัยเยาว์ ได้รับความรู้ทั่วไป ความรู้เฉพาะด้าน และความบันเทิงที่เหมาะสม ลักษณะการเสนอเนื้อหาอาจเป็นเรื่องสั้น ๆ เขียนเป็นคอลัมน์จบในฉบับเดียวหรืออาจจะเป็นตอน ๆ ลงในฉบับต่อไป (จินตนา ไบกาซูยี. 2542:3-5)

ดังนั้น หนังสือสำหรับเด็กจึงกลายเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งในโรงเรียน คือ จัดเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือเสริมประสบการณ์ ซึ่งหมายถึงเป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็ก เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความซาบซึ้งในคุณค่าทางภาษา การเสริมทักษะ และนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งเพิ่มความรู้ความเข้าใจตามหลักสูตรด้วย

หนังสือเสริมประสบการณ์แม้จะไม่ใช่นิยายที่กำหนดเป็นหนังสือสำหรับเรียน แต่กระทรวงศึกษาธิการก็มีนโยบายส่งเสริมให้มีการจัดหาให้ครูไว้สอนเด็ก หนังสือเสริมประสบการณ์แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. หนังสืออ่านนอกเวลาเรียน คือ หนังสือที่กำหนดให้ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตรนอกเหนือจากหนังสือเรียน สำหรับให้นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน โดยถือกิจกรรมการเรียนเกี่ยวกับหนังสือนี้ เป็นส่วนหนึ่งในการเรียน

2. หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีอิงตามหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่า หนังสืออ่านประกอบ

3. หนังสืออุเทศ คือ หนังสือสำหรับใช้ค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับการเรียน การเรียบเรียงหนังสือประเภทนี้เป็นเชิงวิชาการ

4. หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เน้นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่าน และนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติ และมีสาระประโยชน์ (จินตนา ไบกาซูยี. 2542:6-7)

2. จุดประสงค์ของหนังสือของเด็ก

หนังสือสำหรับเด็ก จัดทำขึ้นโดยมุ่งหวังให้เด็กอ่านด้วยตนเองในขณะที่อ่านเด็กจะได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้

2.1 ช่วย让孩子ได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน สนองความต้องการของวัยเด็ก เช่นการ์ตูน เด็กเล็กจะชื่นชอบการ์ตูนมาก โดยเฉพาะการ์ตูนตลก และการ์ตูนนิทาน

2.2 ช่วยสร้างความคิดคำนึง และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก

2.3 ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญงอกงามเด็กยิ่งอ่านมากยิ่งมีความ

แตกฉานในด้านภาษา โดยเฉพาะในเรื่องคำ ประโยค และข้อความเป็นอย่างมาก หนังสือบางเล่มที่ใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาษาไพเราะสละสลวย จัดเป็นสื่อการเรียนรู้ของเด็กได้ดีทีเดียว โดยเฉพาะหนังสือประเภทกวี คำประพันธ์ร้อยกรอง หรือคำคล้องจองประเภทง่าย ๆ เด็กจดจำคำ และเรื่องราวได้ง่าย

2.4 ช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เจตคติ และแบบอย่างอันดีงามแก่เด็ก คุณธรรมที่แทรกอยู่ในเนื้อหาเรื่องราวที่สนุกสนาน มีส่วนปลูกฝังเสริมนิสัยที่ดีให้บังเกิดแก่เด็ก ผู้อ่าน

2.5 ช่วยให้เด็กรู้จักอ่านหนังสือ อ่านหนังสือเป็น อ่านหนังสือเก่ง และเกิดนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งดำรงนิสัยรักการอ่านให้อยู่ตลอดชีวิต ซึ่งอำนวยความสะดวกต่อเด็ก ในการที่รู้จักการอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้

2.6 ช่วยทดแทนความรู้สึกของเด็กที่ขาดหายไป เช่น ขาดความรัก ความว่าเหว่ มีปมด้วยหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ จะช่วยปลอบประโลมจิตใจของเด็ก และเป็นเพื่อนกับเด็กได้ดีทีเดียว

2.7 ช่วยให้เด็กอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดหันไปอ่าน และสนใจเรื่องของผู้ใหญ่เร็วกว่าวัย ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ชักนำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่สมควร (จินตนา ใบบากษุณี.2542:8-9)

3. ลักษณะของหนังสือสำหรับเด็ก

หนังสือสำหรับเด็กโดยทั่วไปมีลักษณะ ดังนี้

3.1 เนื้อหาไม่มีวัตถุประสงค์และแก่นเรื่องบ่งบอกชัดเจน ควรมีเนื้อเรื่องหรือแนวคิดที่ชัดเจน แต่เพียงเรื่องเดียว ไม่ควรมีหลายเรื่อง เพราะจะทำให้ผู้อ่านสับสน ยิ่งถ้าเป็นหนังสือสำหรับก่อนวัยเรียนจนถึงประถม อายุ 3-11 ขวบ ที่ยังมีความสนใจ ความสามารถและความอดทนในการอ่านน้อย ยังต้องการเรื่องที่ชัดเจนไม่สับสนยุ่งยาก หรือไม่ควรเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาแน่นหลาย ๆ อย่างซับซ้อนอยู่ในเรื่องเดียว โดยคลี่คลายไปตอนจบ ดังเรื่องของผู้ใหญ่ สิ่งเหล่านี้ไม่ควรอยู่ในหนังสือภาพหรือการใช้เนื้อหาที่เน้นแก่นเรื่องสำหรับผู้ใหญ่ ในลักษณะแอบแฝงโดยใช้แนวการเขียนเป็นนิทานหรือให้เป็นตัวละครเป็นเด็ก ลักษณะนี้ไม่เรียกว่าหนังสือสำหรับเด็ก ผู้เขียนหนังสือสำหรับเด็กจึงไม่ควรทำอย่างยิ่ง เพราะเด็กอยู่ในวัยบริสุทธิ์ การให้สิ่งที่เหมาะสมกับสภาพของเด็กเป็นการดีกว่าให้เรียนรู้เรื่องของผู้ใหญ่ที่มีความซับซ้อนในเวลาเร็วเกินไป

3.2 เนื้อหาต้องมีความยากง่ายเหมาะสมวัย การเลือกเนื้อหาต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถในการอ่าน และความสนใจในการอ่านของผู้อ่านตามระดับวัย เช่น หนังสือสำหรับเด็ก และเด็กประถมศึกษาตอนต้น ๆ เนื้อหาควรสนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่มีบทบรรยายมากนัก มีเรื่องราวแสดงความเคลื่อนไหวของตัวละคร มีการดำเนินเรื่องของตัวละครอย่างรวดเร็ว ใช้ตัวละครที่เหมาะสม ไม่มีตัวละครมาก มีบทสนทนาพอสมควร

สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญมากในเรื่องของการเขียนหนังสือภาพ และหนังสือการ์ตูน โดยเฉพาะการเขียนการ์ตูนนั้น มีเทคนิคอยู่ที่การทำให้เนื้อเรื่องออกมาเป็นภาพหรือให้ภาพดำเนินเรื่องแทนเนื้อเรื่องอย่างแท้จริง ดังนั้นการบรรยายเรื่องที่เน้นรายละเอียดหรือเน้นเนื้อเรื่องมากเกินไป จึงไม่ถือเป็นลักษณะการเขียนเรื่องที่ดีของหนังสือภาพสำหรับเด็กเล็ก อีกอย่างถ้าบทบรรยายมาก ๆ ผู้อ่านจะเบื่อหน่าย ละทิ้งการอ่านกลางคันได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 แนวการเขียนเนื้อหาหรือการเสนอเนื้อหา รูปแบบในการเสนอเนื้อหาหรือแนวทางการเขียนมีหลายประเภท มีทั้งนิยาย นิทาน นิทานพื้นเมือง เรื่องสั้น สารคดี บทความ บทละคร จดหมาย บันทึกเรื่อง ความเรียง ฯลฯ รวมทั้งบทร้อยกรองทุกรูปแบบหรือคำคล้องจองที่ต้องมีเนื้อเรื่องหรือโครงเรื่องอยู่ด้วย แนวการเขียนนี้ควรเลือกให้เหมาะสมกับประเภทของเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของหนังสือ เมื่อเลือกใช้ประเภทใด จะต้องใช้อย่างถูกต้องตามรูปแบบ ไม่ปะปนจนสับสน และควรกลมกลืนกันไป

3.4 ภาพประกอบเป็นส่วนสำคัญของหนังสือสำหรับเด็ก หนังสือสำหรับเด็กจะต้องมีภาพประกอบเสมอ บางเล่มมีภาพน้อย บางเล่มมีภาพมากจนเป็นประเภทหนังสือภาพได้สัดส่วนของภาพกับเนื้อเรื่อง ขึ้นอยู่กับวัยของผู้อ่าน เด็กอายุน้อยภาพต้องมีมาก เด็กอายุมากภาพมีน้อยลงได้ ประเภทของภาพควรมีความเหมาะสมกับเนื้อหาของหนังสือประเภทนั้น ๆ เช่น การ์ตูนควรเป็นลายเส้นง่าย ๆ เรื่องให้ความรู้ควรใช้ลายเส้นสมจริง เป็นต้น หนังสือภาพสำหรับเด็กเล็กรวมทั้งการ์ตูนจะเน้นภาพมากกว่าเนื้อเรื่องที่เขียนเป็นตัวอักษร

ดังนั้น ประเภทของภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรพิจารณาให้มาก ภาพการ์ตูน คือ ภาพลายเส้นชนิดหนึ่ง ภาพลายเส้นมีหลายชนิด เช่น ลายเส้นที่สมจริง ซึ่งเก็บรายละเอียดทุกอย่างไว้ ลายเส้นหยาบ ๆ ที่แสดงเพียงเค้าโครง ซึ่งอาจจะเหมือนจริง ตลกหรือล้อเลียนได้ ลายเส้นเชิงวิจิตรแบบไทย ลายเส้นที่แสดงเพียงสัญลักษณ์ สิ่งเหล่านี้ ผู้จัดทำหนังสือสำหรับเด็กควรคำนึงถึงให้มาก และเลือกหาผู้วาดภาพให้เหมาะสม

หนังสือสำหรับเด็กบางเล่มอาจจะใช้ภาพถ่าย แต่ภาพถ่ายนั้นต้องชัดเจนและไม่เลือน จึงควรใช้ภาพสไลด์ดีกว่าภาพถ่ายที่อัดออกเป็นรูปแล้วสำหรับหนังสือ ซึ่งจะจัดพิมพ์เป็นจำนวนมาก เรื่องสีของภาพเป็นเรื่องสำคัญ ความแตกต่างระหว่างภาพสีกับภาพขาวดำ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง โดยเฉพาะวัยของเด็ก เด็กเล็กชอบสีสดใสมากกว่าภาพขาวดำ แต่เด็กโตชอบทั้งสองอย่าง ขึ้นอยู่กับประเภทของเนื้อหา เรื่อง และลักษณะการใช้หนังสือเล่มนั้น แต่มีข้อระมัดระวังอย่างหนึ่งคือ ภาพนั้นจะต้องชัดเจน ไม่มีมืดมัว เลือนหรือมีรายละเอียดมาก ภาพมีลักษณะยุ่งเหยิง มีเนื้อหาในภาพมากเกินไปหรือมีลักษณะภาพของผู้ใหญ่ เด็กจะดูไม่รู้เรื่องเพราะรับรู้ความหมายของภาพไม่ได้

3.5 ภาษาและสำนวนภาษาที่ใช้ในหนังสือสำหรับเด็ก หนังสือเด็กต้องใช้ “คำง่าย” ที่ไม่แปลซ้ำอีกครั้งหนึ่งหลีกเลี่ยงคำศัพท์ยาก ๆ หรือคำศัพท์ทางวิชาการต่าง ๆ ใช้ประโยคสั้น ๆ หนังสือสำหรับเด็กเล็กใช้คำและประโยคซ้ำ ๆ กันให้มาก เพื่อช่วยในการเรียนรู้ด้านภาษาด้วย เพราะการอ่านหลาย ๆ ครั้ง ผู้อ่านสามารถจดจำได้เอง ซึ่งตรงกับจิตวิทยากับการอ่านของเด็ก เด็กเข้าใจเรื่องราวจากคำที่อ่าน ถ้าเข้าใจคำ ก็สามารถเข้าใจประโยค และเข้าใจเรื่องได้ หนังสือของเด็กต้องใช้คำ และประโยคที่เด็กในวัยนั้นได้เรียนรู้ และรู้ถึงความหมายแล้ว

ข้อควรคำนึงอีกอย่างหนึ่ง คือ ภาษาที่ใช้ในการเขียนการ์ตูน โดยเฉพาะคำพูดในวงกลมหรือบันลูน ต้องเป็นภาษาที่เด็กคุ้นเคย และเด็กใช้ในสภาพจริงและเหมาะสมกับวัย เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาเขียน เพราะเป็นการสนทนาโต้ตอบกันของตัวละคร (แม้ตัวละครจะเป็นผู้ใหญ่ก็ตาม) จึงต้องใช้ภาษาพูดที่เข้าใจง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6 ขนาดตัวอักษรและการเลือกใช้ตัวอักษร ลักษณะความยาวของประโยค ขนาดของตัวอักษร และชนิดของตัวอักษรที่ใช้ในหนังสือสำหรับเด็ก ล้วนมีความสำคัญมากต่อการอ่าน เด็กผู้อ่านจะสับสนข้อความที่อ่านผ่านและคำกริยาอยู่ห่างไกลกันมาก หรือประโยคหลักมีประโยคขยายมาก เด็กจึงอ่านเรื่องไม่ติดต่อกัน ดังนั้นจึงควรใช้ประโยคนั้น ๆ ยาวนัก โดยเฉพาะหนังสือภาพและการ์ตูน ซึ่งใช้ขนาดตัวอักษรใหญ่ด้วย จึงต้องระมัดระวังความสั้น-ยาวของประโยคให้เหมาะสม

ส่วนการเลือกชนิดของอักษร ไม่ควรใช้ตัวอักษรประดิษฐ์บรรจง ให้ใช้ตัวอักษรที่อ่านง่าย และชัดเจน การเลือกขนาดตัวอักษรขึ้นอยู่กับปริมาณเนื้อหาของเรื่อง หรือความยาวของเรื่องรูปเล่มหนังสือ และวัยของผู้อ่าน หากเป็นเด็กเล็กชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ป.1 -ป.3) ควรใช้ขนาดตัวอักษรโตประมาณ 32-28 พอยต์ ส่วนเด็กประถมศึกษาดอนปลาย ใช้ขนาด 20-18 พอยต์

3.7 รูปเล่มหนังสือ หนังสือสำหรับเด็กควรมีขนาดกะทัดรัด ไม่ใหญ่ กว้างหรือยาวหรือเล็กเกินไป เพราะเด็กจะถือหนังสืออ่านไม่สะดวก อีกทั้งกล้ำเนื้อ และนิ้วมือยังไม่แข็งแรงพอจะจับของเล็กหรือของใหญ่มากเกินไป หนังสือสำหรับเด็กวันเริ่มเรียน และประถมศึกษาตอนต้นจำนวนหน้าควรอยู่ในระหว่าง 8-16,8-24 (ขนาดแปดหน้ายก) การกำหนดรูปเล่มยังเกี่ยวข้องกับราคาหนังสือ เพราะมีส่วนสัมพันธ์กับการตัดขนาดกระดาษโรงพิมพ์ ถ้าขนาดรูปเล่มทำให้การตัดกระดาษมีเศษเหลือมาก หรือไม่ได้มาตรฐานกับการตัดหน้ากระดาษของโรงพิมพ์ ทำให้เพิ่มค่าใช้จ่ายในการพิมพ์มากขึ้น ขนาดรูปเล่มที่นิยมจัดทำกัน ได้แก่

1. ขนาดพ็อกเก็ตบุ๊ก ขนาดสิบหกหน้ายกเล็ก (ขนาดเล็ก) 13 x 18.5 ซม. ในแนวตั้งหรือแนวนอน
 2. ขนาดสิบหกหน้ายก (ขนาดกลาง) 14.6 x 21 ซม. ในแนวตั้งหรือแนวนอน
 3. ขนาดแปดหน้ายก (ขนาดใหญ่) 18.5 x 26 ซม. ในแนวตั้งหรือแนวนอน
- ขนาดรูปเล่มหนังสือ (จากซ้ายไปขวา)
 ขนาด 18.5x26 ซม. (แปดหน้ายก)
 ขนาด 14.6x21 ซม. (สิบหกหน้ายก)
 ขนาด 13x18.5 ซม. (พ็อกเก็ตบุ๊ก)

การเย็บรูปเล่มควรแข็งแรงทนทานต่อการหยิบใช้ของเด็กการเย็บเล่มมีหลายชนิด เช่น เย็บอก เย็บสัน เย็บกึ่ง เย็บไสเส้นทางยาว เป็นต้น การเลือกเย็บเล่มพิจารณาจากจำนวนหน้าของหนังสือ ชนิดกระดาษและปกหนังสือ ปกหนังสือควรเป็นปกแข็ง แต่ค่าใช้จ่ายในการพิมพ์สูงมากจึงควรหลีกเลี่ยงไปใช้กระดาษการ์ดขนาด 210-260 แกรมแทนก็ได้ปกหนังสือต้องออกแบบให้สะดวกต่อผู้อ่าน และมีชื่อเรื่องหนังสือที่ชัดเจนปรากฏอยู่ด้วย (จินตนา ไบกาซูยี. 2542:10-19)

หนังสือที่เหมาะสมกับช่วงวัยก็มีความสำคัญในการพัฒนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี ในเด็กปฐมวัยก็มีหนังสือที่หลากหลาย พัฒนาการทั้งด้านสติปัญญาและอารมณ์ เสริมพัฒนาการในเด็กได้เป็นอย่างดี เสริมสร้างจินตนาการ ทำให้เด็กได้สนใจ และมีความต้องการในการอ่านหนังสือมากขึ้น ช่วยให้เด็กมีการสื่อสารผ่านการพูด การเขียน และยังเสริมพัฒนาการด้านสังคมที่เด็กจะมีกิจกรรมการอ่านการเล่านิทานร่วมกับเพื่อน ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคมด้วย

4 หลักการออกแบบหนังสือสำหรับเด็ก

การจัดทำหนังสือสำหรับเด็กที่ดีมีคุณภาพประกอบด้วยงานสร้างสรรค์หลายส่วนที่มีบทบาทส่งเสริมกันและกัน ถ้าขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปจะส่งผลให้หนังสือสำหรับเด็กลดคุณค่าลง และไม่น่าสนใจเท่าที่ควร งานสร้างสรรค์หลายส่วนที่ประกอบกันเข้ากลายเป็นหนังสือเด็กที่ดีมีคุณค่านี้คือ เขียนเรื่อง การออกแบบและจัดทำภาพประกอบ การออกแบบหนังสือ และการพิมพ์ เรื่องการเขียนเป็นเรื่องต้น ๆ ได้กล่าวถึงงานเขียนประเภทสารคดีและบันเทิงคดี และจะกล่าวถึงรายละเอียดกับเทคนิคการเขียนเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้เขียนเรื่องโดยเฉพาะ ทั้งนี้งานเขียนที่ดี การออกแบบภาพประกอบที่ดี การออกแบบหนังสือที่ดี และการพิมพ์ที่ดีทั้งหมดนี้ต่างมีความสัมพันธ์และเอื้อเฟื้อกันในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก โดยสถาบันภาษาไทยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542:107) ได้กำหนดหลักการออกแบบหนังสือสำหรับเด็กดังนี้

4.1 ขนาดของหนังสือ หนังสือสำหรับเด็กมีขนาดต่าง ๆ กันตามประเภทของหนังสือ หนังสือภาพที่ต้องการแสดงเนื้อหา เรื่องราว และความหมายผ่านภาพ มักจะมีขนาดใหญ่เพื่อจะได้แสดงความสวยงามของภาพ แสดงเส้น สี เงาและรายละเอียดในภาพได้มาก หนังสือที่ให้ความสำคัญกับเนื้อหา และเรื่องราวโดยอาศัยภาพประกอบความเข้าใจ ซึ่งมีภาพประกอบเรื่องไม่มากอาจจะมีขนาดเล็กลง หนังสือสำหรับเด็กเท่าที่ปรากฏอยู่ปัจจุบันมีทั้งที่พิมพ์ปกแข็ง และปกอ่อนและมีขนาดหลายขนาดด้วยกันต่อไปนี้

หนังสือภาพสำหรับเด็ก 21x28.5 ซม.

21x29 ซม.

21.5x30 ซม.

25x25 ซม.

หนังสือภาพประกอบเรื่อง 14.5x15 ซม.

สำหรับเด็กเล็ก 18x20 ซม.

18.5x23 ซม.

21x30 ซม.

21.5x29 ซม.

23x22.5 ซม.

หนังสือภาพประกอบเรื่อง 14.5x21 ซม.

สำหรับเด็กโต 18.5x23 ซม.

18.5x26 ซม.

20x28 ซม.

หนังสือสารคดีและบันเทิงคดี 11.5x17 ซม.

สำหรับเด็กโต(มีภาพประกอบ) 12x18 ซม.

14.5x18 ซม.

แสดงให้เห็นว่าเรื่องของขนาดของหนังสือไม่ได้มีขนาดที่เป็นมาตรฐานที่แน่นอน หนังสือที่สร้างขึ้นให้มีลักษณะพิเศษอื่น ๆ เช่น เป็นหนังสือภาพสามมิติเป็นหนังสือที่พับได้ เป็นหนังสือของเล่น เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่สร้างขึ้นสำหรับเด็กเล็ก ยังมีขนาดแตกต่างไปจากที่กล่าวมาอีกหลากหลายขนาด

4.2 การจัดภาพประกอบ การจัดวางภาพประกอบในหนังสือที่มีส่วนสัมพันธ์กับประเภทของหนังสือ ขนาดหนังสือ และวัยของผู้อ่าน หนังสือภาพสำหรับเด็กเล็กซึ่งไม่มีตัวหนังสือหรือมีตัวหนังสือที่บอกเฉพาะชื่อของภาพ ส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือขนาดค่อนข้างใหญ่ จะเป็นภาพทุกหน้า นิยมทำเป็นภาพตัดต่อคือเป็นภาพเต็มขนาดของหน้าหนังสือ ถ้ามีคำหรือชื่อเรียกสิ่งปรากฏในภาพ มักจะมีการออกแบบภาพให้เว้นเนื้อที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของภาพสำหรับใส่ตัวอักษรหรือชื่อนั้น

หนังสือภาพประกอบเรื่องซึ่งแต่งเป็นเรื่องราวสั้น ๆ สำหรับเด็กเริ่มเรียน และแต่งเป็นเรื่องราวที่ยาวขึ้นสำหรับเด็กวัยเรียนระดับประถมศึกษาช่วงต้น ซึ่งภาพประกอบยังคงเป็นส่วนสำคัญ และโดยทั่วไปยังคงเป็นหนังสือที่มีภาพประกอบทุกหน้าหรือเกือบทุกหน้า การจัดวาง และเรื่องมีการออกแบบแตกต่างกันไป หนังสือภาพประกอบเรื่องสำคัญเด็กเริ่มเรียนนิยมใช้ภาพเต็มหน้า และกันพื้นที่บางส่วนของภาพไว้ใส่ข้อความที่เป็นเรื่องราว

ในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก การออกแบบจัดทำภาพประกอบ และการออกแบบหนังสือเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญ และการจัดทำหนังสือให้ออกมามีคุณค่า และน่าอ่าน มีปัจจัยทั้งเรื่องเนื้อหา ภาพ สี เสียง สิ่งประกอบในหนังสือ เป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญกับทุก ๆ ส่วนในการทำหนังสือหนึ่งเล่ม และต้องมีเนื้อหาเรื่องราวที่เหมาะสมกับวัยของเด็กด้วย การส่งเสริมให้เด็กได้อ่านหนังสือ ทำให้เด็กได้ฝึกจินตนาการที่มีต่อเรื่องราวในหนังสือ ทำให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน และรักในการอ่านหนังสือมากขึ้น และถ้าองค์ประกอบต่าง ๆ ในการทำหนังสือหรือออกแบบหนังสือมีประสิทธิภาพ ผลที่ออกมาในการที่เด็กหรือผู้อ่านได้อ่านจะมีความประทับใจและเกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่ทำหรือผู้เขียนได้จัดทำหนังสือเล่มนั้น ๆ ออกมา เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน และเป็นหนังสือที่ดีเหมาะสมในการส่งเสริมให้มีการจัดทำเรื่องราวอื่น ๆ ในครั้งต่อ ๆ ไปด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542:114-129-136)

2.4.3 หนังสือกึ่งของเล่น

1. ความหมายของหนังสือกึ่งของเล่น

หนังสือกึ่งของเล่น เป็นหนังสือที่มีรูปแบบการนำเสนอที่ดึงดูดใจเด็กเป็นอย่างมาก หนังสือประเภทนี้ทำให้เด็กเข้าไปสัมผัสกับกิจกรรมต่าง ๆ ในหนังสือ ได้อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน และมีสารประโยชน์ให้กับเด็ก (อึ้งอิงใน อันธิชา วิรมย์รัตน์.2557:52)

อันธิชา วิรมย์รัตน์ (2557:54) กล่าวว่าไว้ว่าหนังสือกึ่งของเล่น เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อเด็กทารก เด็กก่อนวัยเรียนและเด็กอนุบาล เป็นหนังสือนิทานที่มีของเล่น เกมกิจกรรมภายในเพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ เข้าไปมีส่วนร่วมกับหนังสือ

จากความหมายข้างต้นที่กล่าวมา สรุปได้ว่า หนังสือกึ่งของเล่นเป็นหนังสือสำหรับเด็กที่สามารถเล่นและอ่านได้ มีกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจ และเสริมพัฒนาการของเด็ก ทำให้เด็กเพลิดเพลิน สนุกในการเล่น และอ่านหนังสือกึ่งของเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ลักษณะของหนังสือกิ่งของเล่น

หนังสือประเภทนี้มีชื่อเรียกหลากหลายแบบ เช่น หนังสือแอ็คชั่น หนังสือสเปเชียล อีฟเฟกซ์ นอกจากนี้ยังสามารถเรียกหนังสือเหล่านี้ตามลักษณะเด่นขององค์ประกอบในการจัดทำ เช่น ลักษณะเด่นของพื้นผิวสัมผัสก็จะเรียกว่า เท็กซ์เจอร์ บุก (textured book) เป็นต้น

ลักษณะที่ดีของหนังสือคือ ผลิตจากวัสดุที่มีความทนทาน ปลอดภัย ไม่เป็นพิษ มีภาพประกอบที่ชัดเจน สีสดใส มีคำบรรยายหรือตัวหนังสือที่ไม่มากนัก ใช้เสียง กลิ่น ผิวสัมผัส หลากหลาย ใช้เทคนิคองค์ประกอบในการจัดทำหลากหลายดึงดูดความสนใจของเด็ก

ข้อดีของหนังสือกิ่งของเล่นคือ ช่วยเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาเฉพาะด้าน และวรรณกรรมเข้าด้วยกัน เช่น วิชาวิทยาศาสตร์และวรรณกรรม การเชื่อมโยงจินตนาการ และความเป็นจริงของเด็ก เป็นหนังสือที่ทำให้ผู้ที่ไม่ชอบอ่านหนังสือมีความสนใจในการอ่านการเล่นมากขึ้น เป็นสื่อกลางช่วยส่งเสริมการสอนเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมได้ ส่งเสริมการเรียนรู้ ความเข้าใจและการจำ (อ้างอิงใน อันธิชา วิรมย์รัตน์.2557:55)

2.4.4 ผลผลิตภัณฑ์ของเล่นสำหรับเด็ก

ของเล่นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นสำหรับเด็ก เด็กจะขาดของเล่นไม่ได้ เพราะของเล่นเป็นสื่ออุปกรณ์ที่ทำให้เด็กได้มีกิจกรรมการเล่นเพื่อพัฒนาตัวเด็กเองทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้สึก จิตใจ อารมณ์และสังคม

ของเล่นเป็นสิ่งที่เด็กใช้แสดงออกในพฤติกรรมต่าง ๆ และจากพฤติกรรมผู้ใหญ่และครู นักการศึกษาที่ย่อมจะเข้าใจถึงขั้นตอนแห่งความเจริญตามวัยของเด็กแต่ละชั้น การเล่นของเด็กก็นำมาใช้ในวิธีบำบัดหรือวิเคราะห์เด็กที่มีปัญหาด้วย เช่น การแสดงออกท่าทางการเล่นละเล่นแข่งด้วย นิ้วมือ ปั้นดินเหนียว ขี้ขำ ทูบหรือตี หรือเคาะวัสดุที่จัดหามาให้เด็กเล่น ตุ๊กตาประเภทต่าง ๆ เป็นต้น ผู้ปกครองหรือครูผู้สอนต้องคอยสังเกตการณ์เล่นของเด็ก (ฉวีพรรณ จึงเจริญ.2528:53-54)

1. ความหมายของของเล่นสำหรับเด็ก

ของเล่นเด็กถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ ที่ผลต่อพัฒนาการของเด็ก ของเล่นแต่ละประเภทก็สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ กันตามประเภทของของเล่น การเลือกซื้อของเล่นเด็กจึงเป็นสิ่งที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูต้องให้ความสำคัญในการพิจารณาเลือกให้เหมาะสมกับพัฒนาการตามอายุ และตรงตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้ หมายของของเล่นว่า หมายถึง “ของสำหรับเด็กเล่น เพื่อให้สนุกหรือความเพลิดเพลิน

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ได้ให้คำนิยามว่า ของเล่น คือ “ผลิตภัณฑ์ที่มีการออกแบบ และทำให้เด็กอายุไม่เกิน 14 ปีเล่น ซึ่งขอบข่ายของมาตรฐานได้กำหนดวัสดุคุณลักษณะที่ต้องการ การบรรจุเครื่องหมายและฉลาก รวมถึงการชักตัวอย่าง และเกณฑ์ตัดสินไว้ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงการทดสอบ และวิเคราะห์ของเล่นด้วย โดยครอบคลุมของเล่นทุกประเภท รวมทั้งชิ้นส่วน และอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับของเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของเล่นเด็กคือ วัตถุใด ๆ ที่เด็กนำเล่น แล้วสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินให้กับเด็ก อีกทั้งยังเป็นสื่อที่สามารถนำเด็กเข้าไปสู่กระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในทุก ๆ ด้าน

ฉวีพรรณ จิ่งเจริญ (2528:53) ได้กล่าวถึงความหมายของของเล่น หมายถึง สิ่งของหรือวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาให้เด็กเล่น บางทีก็เรียกว่าเครื่องเล่น อาจรวมถึงอุปกรณ์ดนตรี อุปกรณ์ด้านพลานามัย และอื่น ๆ ซึ่งของเล่นเป็นสื่อที่ช่วยให้เด็กได้รู้จัก ได้ใช้ ได้จัด ได้กระทำ หรือประดิษฐ์คิดสร้างประกอบขึ้นตามความคิด จินตนาการ ในความหมายในเชิงอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม ของเล่น หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีการออกแบบ และทำขึ้นเพื่อให้เด็กเล่น และเด็กในความหมายนี้ เป็นเด็กที่มีอายุไม่เกิน 14 ปี

กล่าวโดยสรุปของเล่นเป็นสิ่งของหรือวัตถุที่สร้างความสนุกสนานความเพลิดเพลิน ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็ก โดยของเล่นมีความดึงดูดน่าสนใจสำหรับโดยเฉพาะของเล่นที่มีสีสัน และวัสดุอุปกรณ์ที่แปลกใหม่ ทำให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งที่เล่น เกิดประสบการณ์ใหม่ ๆ ในการเล่นมากขึ้น

2. การจัดประเภทของของเล่น

การจัดประเภทของของเล่นตามทฤษฎีเชิงรุคิด ซึ่งฉวีพรรณ จิ่งเจริญ (2528:55) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ของเล่นประเภทที่เด็กเล่นเพื่อรับรู้-เรียนรู้ ด้วยความอยากรู้อยากเห็น อยากรวดด้วย การตรวจหรือจับต้อง สูดคลำ และเรียนรู้ด้วยอาศัยรูปแบบของการเรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 อาจกล่าวได้ว่า เด็กเล่นเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น

2. ของเล่นประเภทที่เด็กจะต้องเรียนรู้ด้วยวิธีใช้ความคิด หาวิธีลงมือทำเพื่อแก้ปัญหาค่อย ๆ เรียนรู้แล้วลงมือทำให้ได้ตามวัตถุประสงค์ ของเล่นประเภทนี้ จะออกแบบให้เด็กเล่นเพื่อให้บรรลุตาม เป้าประสงค์ ไปตามข้อกำหนดของของเล่น เช่น เด็กพัฒนาการเล่นของตน จากชั้นการเล่นด้วยรูปแบบของการรับรู้เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า แล้วผสมผสานกับวิธีเล่นด้วยการรู้จักใช้ความคิด หาวิธีหาแนวของการแก้ไขที่จะกระทำให้สำเร็จ เช่น การเล่นใส่ชิ้นส่วนติดต่อภาพที่เรียกว่า jigsaw puzzle เด็กเรียนรู้การใช้นิ้วมือ-ใช้นิ้วคล่อง แล้วก็ต้องหาวิธีเลือกดูชิ้นส่วนประกอบของภาพ พิจารณาว่าชิ้นไหนอยู่ไหน แล้วจับใส่ที่ละชิ้น ๆ เท่ากับเป็นการหาวิธีแก้ปัญหาไปในตัวจนสำเร็จของเล่นประเภทนี้จะเหมาะกับเด็กวัย 3-4 ปี มาก และของเล่นก็เป็นเหมือนอุปกรณ์ที่让孩子ได้ลงมือใช้เล่น

3. ของเล่นประเภทที่ช่วยให้เด็กได้ลงมือทำ ลงมือทำด้วยการใช้ความคิดจินตนาการทางสร้างสรรค์ และมีอิสระที่จะคิดจะทำ สื่อวัสดุอุปกรณ์ เช่น ดินสอสี สี ดินสำหรับปั้น แป้งสำหรับปะ กระดาษ เศษวัสดุอุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ ที่นำมาเล่นมาประดิษฐ์ในงานศิลปะสร้างสรรค์

4. ของเล่นที่เด็กเลียนแบบ และแสดงออกด้วยวิธีการแสดงบทบาทเชิงละคร เชิงสมมติ เด็กจะมีวิธีเล่นโดยใช้ภาษาเป็นสื่อของการแสดงออกพร้อม ๆ กับการเล่นเลียนแบบ เล่นสมมติ

5. การเล่นเพื่อพัฒนาภาษา ความจริงแล้วเด็กเริ่มต้นเล่นในเชิงพัฒนาภาษาของเด็กมาตั้งแต่วัยทารก นับแต่รู้จักเล่นกับการฝีกออกเสียงของตนเองจากการทำเสียงในคอไปจนถึงฝีกออกเสียง ดูดซึมรับเอาเสียงที่ได้ยินคนพูดสัมพันธ์กับสิ่งของที่มองเห็น ฟังบ่อยๆ ซ้ำจนจำได้ และเข้าใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความหมาย เมื่อการเล่นของเด็กพัฒนามาถึงแบบที่ 4 การเล่นเชิงบาวามสมมติจะมีการใช้ภาษาพูดจาไปด้วย ทำให้รู้จักเลือกใช้คำ เลือกประโยคที่เหมาะสมกับสิ่งที่ตนอยากจะพูดและแสดง สื่อวัสดุอุปกรณ์ในช่วงระยะนี้เป็นภาพ หนังสือภาพ บทเห่กล่อม บทเพลง คำสัมผัส คำกลอนง่าย ๆ สั้น ๆ นิทาน หุ่นชนิดต่าง ๆ จะเป็นสื่ออุปกรณ์ของเล่นที่เด็กเป็นกิจกรรมการเล่นที่ครูควรจัดกิจกรรมให้ จะเป็นการขยายประสบการณ์ทางภาษาได้กว้างขวางมากขึ้นอย่างรวดเร็ว

ในปัจจุบันการนำเอาเกมมาใช้กับกระบวนการเรียนการสอน และวัดผล เพราะวิธีการแข่งขันจากการเล่นเป็นวิธีการช่วยให้เด็กเกิดความอยากเรียน อยากลงมือกระทำ เกมเป็นทั้งแรงเสริมแรงจูงใจ และให้รางวัล เมื่อชนะก็เป็นวิธีล่อใจ เพื่อยุ้ให้เด็กอยากเล่นต่อ อยากเรียนรู้ต่อ ๆ ไป ดังนั้นเกมการเล่นจึงนำมาใช้กับกระบวนการเรียนการสอนกับเด็กได้ทุกวัย และทุกระดับ

3 การออกแบบของเล่นเด็ก

ในการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กต้องคำนึงถึงเรื่องพัฒนาการของเด็กที่เด็กจะได้รับจากการเล่น วัสดุที่นำมาใช้ในการออกแบบ และความปลอดภัยในการเล่นของเด็ก รูปทรง และขนาดที่เหมาะสมกับเด็ก โดยมีนักวิชาการ นักออกแบบ และงานวิจัยที่มีแนวคิดในการออกแบบดังนี้

อันทixa ภิรมย์รัตน์ (2557:84-85) โดยมีหลักการออกแบบของเล่นดังนี้

1. วัสดุ (Material)

1.1 วัสดุที่ใช้ในการออกแบบต้องเป็นวัสดุปลอดภัยไม่มีสารพิษที่มีผลเสียต่อร่างกาย

1.2 วัสดุต้องไม่แตกหักง่าย มีความทนทาน ซึ่งจะเป็นการสิ้นเปลือง และวัสดุบางชนิดเป็นอันตรายต่อเด็ก

1.3 วัสดุนั้นต้องลบลเหลี่ยมคม และไม่มีผิวหยาบ เพราะอาจเป็นอันตรายต่อเด็ก

2. ขนาด (Scale) ขนาดของเล่นไม่ควรเล็กหรือใหญ่เกินไป ทั้งนี้เพราะถ้าหากมีขนาดเล็กเกินไปอาจจะทำให้เด็กเล็กนำเข้าปากจนเกิดอันตรายได้ ถ้าขนาดใหญ่เกินไปก็ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการเล่น

3. น้ำหนัก (Weight) ของเล่นไม่ควรมีน้ำหนักมากจนเกินไปเด็กจะหยิบลำบาก จะทำเด็กรู้สึกเบื่อเพราะมาสะดวกในการเล่น และไม่สะดวกในการเคลื่อนย้ายในขณะที่เล่น นอกจากนี้ยังอาจเกิดอันตรายกับเด็กได้

4. รูปร่าง (Form) รูปร่างของของเล่นไม่ควรมีรูปทรงที่มีเหลี่ยมหรือมีมุมที่คมเป็นอันตรายต่อเด็ก ควรมีสัดส่วนที่สวยงาม กะทัดรัด รูปร่างที่ใช้อาจเป็นรูปทรงเรขาคณิต รูปทรงอิสระหรือรูปทรงที่ได้จากธรรมชาติ

5. โครงสร้าง (Structure) โครงสร้างของของเล่นที่เด็กสามารถถอดประกอบเองได้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และความภูมิใจ โครงสร้างควรเป็นโครงสร้างที่แข็งแรง ทนทาน

6. สี (Color) สีที่ใช้กับของเล่นควรเป็นสีที่ปลอดภัยไม่มีสารตะกั่วหรือปรอทเจือปน อันเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ควรใช้สีสันสดใส และเป็นสีที่กันน้ำ ทนทานต่อการหลุดลอกได้ง่าย

7. ลวดลาย (Ornament) ควรออกแบบลวดลายที่เรียบง่าย สวยงาม ไม่ซับซ้อน องค์ประกอบในการออกแบบลวดลายคือ การใช้จุด เส้น ภาพ สี การ์ตูน ดอกไม้ หรือลวดลายของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นผิวที่มีตามธรรมชาติ วิธีการที่ใช้ในการออกแบบลวดลายคือ การพันสี การระบาย การแกะสลัก หรือปะติด

8. พื้นผิว (Texture) ควรเป็นพื้นผิวที่ผ่านการขัดเกลาจนเรียบร้อย ไม่มีเสี้ยน เป็นพื้นผิวที่ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก

9. ประโยชน์ (Function) ต้องมีความสะดวกในการเล่น สามารถปรับเปลี่ยนการเล่นได้หลายวิธี หลายรูปแบบ และต้องมีคุณภาพที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม จิตใจ และส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์

10. ความประหยัดและปลอดภัย ควรใช้วัสดุที่หาง่ายและปลอดภัย ควรเป็นขนาดที่เหมาะสม เพื่อจะได้ไม่สิ้นเปลืองวัสดุ สีที่ใช้ถ้าเป็นสีผิวของวัสดุที่ได้จากธรรมชาติ เพราะจะประหยัด ปลอดภัย สามารถผลิตได้ง่ายและรวดเร็ว ซึ่งจะประหยัดเวลาและค่าแรงงานด้วย ของเล่นควรมีคุณภาพไม่เสียหายหรือเสื่อมคุณภาพง่ายเกินไป

พรเทพ เลิศเทวศิริ (2536:105) ได้อธิบายว่า ก่อนการออกแบบของเล่น ผู้ออกแบบควรมีความเข้าใจถึงปัจจัยพื้นฐานซึ่งเป็นอง 5 ประกอบสำคัญในการคิด และตัดสินใจในการแก้ปัญหาการออกแบบ และสามารถผลิตได้ในระบบอุตสาหกรรม โดยควรคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยสูงสุดบนความเป็นไปได้ในเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งองค์ประกอบในการออกแบบของเล่นมีดังนี้

1. วัสดุ ควรคำนึงความปลอดภัยสูงสุด ต้องมีความเข้าใจในความเป็นธรรมชาติของวัสดุที่เหมาะสม ซึ่งจะนำไปผลิตเป็นของเล่นเพื่อการศึกษา

2. พื้นผิว การให้ความแตกต่างในพื้นที่ผิวของวัสดุ จะต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ความต้องการในการออกแบบ และความต้องการของท้องตลาด ซึ่งทั้งนี้ ควรคำนึงถึงอันตรายที่เกิดจากความไม่เรียบของพื้นผิว การทำพื้นผิวไม่เรียบร้อยหรือสีเกาะเกาะก็เป็นอันตรายกับเด็ก

3. ลวดลายและภาพประกอบบนของเล่น การกำหนดลวดลายหรือภาพประกอบบนของเล่นจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการออกแบบเป็นสำคัญ แต่ทั้งนี้ควรตรวจสอบสีที่ใช้ในการพิมพ์ตัวของเล่นว่ามีอันตรายจากสารพิษหรือไม่ มีใบรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมรับรองคุณภาพของสีพิมพ์ และเนื้อหาของภาพประกอบควรให้สัมพันธ์กับวัย และพฤติกรรมของเด็ก ควรเลือกภาพที่เด็กสนใจ และมีความคุ้นเคย เพื่อเกิดการกระตุ้นความสนใจในการเล่น

4. สีสีน นักออกแบบของเล่นเพื่อการศึกษาจำเป็นต้องเข้าใจถึงคุณภาพ และคุณสมบัติของสีที่ใช้กับผลิตภัณฑ์ ตลอดจนมีความเข้าใจในการกำหนดสีสีนในส่วนต่าง ๆ ของของเล่นอย่างเหมาะสมอีกทั้งต้องมีความเข้าใจในตลาด ซึ่งขึ้นกับผู้บริโภคในแต่ละท้องที่ว่าต้องการคุณสมบัติของสีแบบใดจะเป็นสีสด สีหวาน สีทึบ หรือต้องการแสดงพื้นที่เป็นเนื้อไม้

5. รูปร่างรูปทรง ของเล่นเพื่อการศึกษาส่วนใหญ่เน้นกลุ่มเป้าหมายที่เด็กอ่อน ก่อนวัยเรียน ดังนั้นการกำหนดรูปร่างควรเป็นรูปทรงโค้งมน ไม่แหลมคม และส่วนใหญ่มีขนาดใหญ่พอสมควรที่ไม่ให้เด็กหยิบเข้าปากได้ง่าย รูปร่างควรเป็นรูปทรงเรียบง่าย

6. ขนาด ควรคำนึงถึงรูปแบบการเล่น และวัตถุประสงค์ในการเล่นเป็นหลัก แต่ขนาดไม่ควรเล็กเกินไปหรือใหญ่เกินไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนักออกแบบที่กำหนดสัดส่วนที่เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. น้ำหนัก มักสัมพันธ์กับขนาด และวัตถุประสงค์ในการออกแบบ

8. โครงสร้าง และประโยชน์ใช้สอย จะขึ้นกับวัยพฤติกรรม และพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งจะกำหนดรูปแบบความยากง่ายหรือความซับซ้อน ของโครงสร้าง แต่ทั้งนี้ควรคำนึงถึงจำนวนชิ้นส่วนที่ไม่มากเกินไป และกรรมวิธีการผลิต ตลอดจนมีความแข็งแรงปลอดภัย

9. กรรมวิธีการผลิต เป็นข้อที่สำคัญมากสำหรับการออกแบบของเล่นในระบบอุตสาหกรรม ซึ่งจะต้องผลิตเป็นจำนวนมาก คุณภาพต้องดีเท่ากันทุกชิ้น มีมาตรฐานผลิตที่ดี เยี่ยม ผู้ออกแบบต้องมีความเข้าใจสายการผลิต ประสิทธิภาพของเครื่องจักร ตลอดจนในการผลิต ต้นทุน ที่จะกำหนดมาตรฐานราคาผลิตภัณฑ์ และมีความมีความสนใจในธรรมชาติของวัสดุหรือวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

10. ความปลอดภัย เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการออกแบบของเล่นเพื่อการศึกษา เพราะผู้บริโภคเป็นเด็กเล็ก จะขาดความระมัดระวังในการเล่น

11. จิตวิทยาพัฒนาเด็ก ผู้ออกแบบต้องมุ่งเน้นการพัฒนา 4 ด้าน คือ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตลอดจน มีความเข้าใจในการตัดสินใจในความในการเล่นในแต่ละวัย ซึ่งพฤติกรรม และพัฒนาการ วัยของเด็กจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบของเล่น

12. สภาพแวดล้อม คติความเชื่อ และวัฒนธรรม ผู้ออกแบบอาจต้องคำนึงถึงเรื่องวัฒนธรรมบ้าง เพราะถึงแม้การเล่นของเด็กจะเป็นสากล แต่ในเนื้อหา หรือรูปแบบของของเล่นนั้น อาจเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ศาสนา นิทาน หรือความเชื่อ เป็นต้น

นอกจากหลักการการออกแบบของเล่นเด็กที่กล่าวมาดังกล่าวแล้ว บุปผา บุญรัตน์ (2541:101-106) ได้กล่าวถึงข้อสังเกตที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. วัสดุ ควรทำจากวัสดุเหลือใช้อาจเป็นวัสดุอย่างเดียวกัน วัสดุอย่างเดียวกัน เช่น ดินเหนียว ผ้า ไม้ กระดาษ และพลาสติก วิธีในการผลิตจะต้องง่ายสะดวกรวดเร็ว ต้นทุนการผลิตจะต้องต่ำแต่มีคุณค่าน่าพอใจ

2. รูปแบบของของเล่น แม้จะมีของเล่นรูปแบบมากมายหรือพิจารณากันไปแล้วก็พอสรุปได้ว่า รูปแบบของเล่นที่คิดประดิษฐ์ขึ้นนั้นมีความคิดการลอกเลียนแบบ และความฉันทนาการ

3. ขนาดของของเล่น ขนาดไม่มีกฎเกณฑ์บังคับที่จะต้องทำขนาดเล็กหรือใหญ่ ผู้ออกแบบจะย่อขนาดให้เล็กลงจากของจริงก็ย่อมทำได้ ขอให้มีความเหมาะสมกับเด็ก

นอกจากนี้นักจิตวิทยา นักวิชาการ และนักการศึกษาอีกหลายท่านได้กล่าวถึงการเรียนรู้ของเด็กในเรื่องของรูปทรง โดยเด็กเริ่มจากการลากเส้นลักษณะต่าง ๆ เมื่อลากให้บรรจบกันจะเกิดรูปทรงต่าง ๆ ซึ่งเป็นเครื่องแสดงความคิด และจินตนาการ รูปทรงต่าง ๆ ที่ที่ประกอบขึ้นสัณฐานจะเป็นรูปทรงเรขาคณิต ในการทำกิจกรรมศิลปะ เด็กนิยมใช้รูปทรงเรขาคณิตมาก ซึ่งมีผู้ให้เหตุผลไว้อย่างน่าฟังบางท่านให้เหตุผลง่าย ๆ ว่าเด็กมีทักษะการใช้มือในการวาด และปั้นไม่เพียงพอจึงหันเข้ารูปทรงสัณฐานแบบเรขาคณิต ซึ่งทำได้ง่าย (อ้างอิงใน อันธิชา วิรมย์รัตน์.2557:86-87)

จากการศึกษาของนักวิชาการ และงานวิจัย สามารถสรุปได้ว่า การออกแบบของเล่นควรกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน และควรคำนึงถึงเรื่องการออกแบบ เช่น วัสดุ ขนาด รูปทรง สี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ในการใช้งาน ความปลอดภัย โครงสร้าง ลวดลาย และพื้นผิว ข้อมูลพื้นฐานในจิตวิทยาเด็ก และพัฒนาการเด็กที่เหมาะสมกับของเล่น ควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กแต่ละช่วงวัย

การออกแบบของเล่นเด็กควรคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ และควรเป็นของเล่นที่มีความปลอดภัยกับเด็กในการเล่น และด้วยองค์ประกอบทั้งหมดนี้ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลดังกล่าวในการออกแบบผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ที่เหมาะสมและเสริมประสบการณ์ในการเล่นของเด็กด้วย ผลิตภัณฑ์ที่นำมาใช้สำหรับเด็กปฐมวัยจะต้องมีความเหมาะสมตามช่วงวัย สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ เด็กเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ในการเรียนรู้จากผลิตภัณฑ์

2.4.5 การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็ก

ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่มีในท้องตลาดที่ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก โดยมีใช้หลักการ SWOT ในการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์และสื่ออุปกรณ์สำหรับเด็ก ดังนี้

ตารางที่ 2.8 วิเคราะห์ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กโดยใช้หลักการ SWOT

ผลิตภัณฑ์	S Strength จุดแข็ง	W WEAKNESS จุดอ่อน	O OPPORTUNITY โอกาส	T THREAT อุปสรรค
 <p>MAGNETIC FARM ANIMALS ชุดโลกของสัตว์ป่า ที่มา:sensationalkids.co.za</p>	<p>- การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแม่เหล็ก มีความหนาเป็นพิศาว เพื่อให้มีความแข็งแรงชุดของเล่นมีความดึงดูดเด็กโดยใช้เรื่องราวของสัตว์ป่าหลากหลายชนิด เด็กสามารถเล่นได้หลากหลายรูปแบบ</p>	<p>-ผลิตภัณฑ์บางชิ้นมีขนาดเล็ก อาจจะเป็นอันตรายต่อเด็ก -วัสดุมีต้นทุนสูง -ชิ้นส่วนของอุปกรณ์ตัวปามีน้อย</p>	<p>-สามารถพัฒนาจากวัสดุที่ใช้ในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลายมากขึ้น และทำให้ดึงดูดความสนใจต่อเด็กจากแต่ละเรื่องราว</p>	<p>-มีคู่แข่งในตลาดเยอะ เพราะในตลาดมีผลิตภัณฑ์ลักษณะนี้ จึงไม่ได้แปลกใหม่</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.8 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	S Strength จุดแข็ง	W WEAKNESS จุดอ่อน	O OPPORTUNITY โอกาส	T THREAT อุปสรรค
 <p>EDUBEANS BEAN BAGS การเรียนรู้จำนวนตัวเลข</p>	<ul style="list-style-type: none"> -มีสีที่หลากหลายดึงดูดความสนใจของเด็กได้ดี -วัสดุที่ใช้เป็นวัสดุรีไซเคิล ในแต่ละชั้นมีรูปแบบที่แตกต่างกัน -เป็นผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับเด็กทุกวัย 	<ul style="list-style-type: none"> -ใช้กับจำนวนนับเบื้องต้นจำนวนมากขึ้นรูปแบบของผลิตภัณฑ์ อาจจะ ไม่เหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> -พัฒนารูปแบบที่รองรับการนับจำนวนมากขึ้น -พัฒนาการเรียนรู้ตัวเลขให้แปลกใหม่เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก 	<ul style="list-style-type: none"> -ผลิตภัณฑ์ในท้องตลาดที่เกี่ยวข้องกับการนับจำนวนตัวเลขมีหลากหลาย
 <p>ชุดรูปร่างสัตว์ วัสดุเป็นไม้ฉลุ 1 กล่องมี 27 ชิ้น เหมาะกับเด็ก 4 ปีขึ้นไป</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผลิตภัณฑ์ช่วยในการเรียนรู้เรื่องราวรูปร่างรูปทรงของสัตว์ สามารถสร้างรูปร่างและเพิ่มเติมอย่างอิสระได้ -ชุดผลิตภัณฑ์มีหลากหลายรูปร่างและใช้สีสันน่าสนใจ 	<ul style="list-style-type: none"> -ผลิตภัณฑ์เน้นการเรียนรู้รูปร่างรูปทรงเพียงอย่างเดียว 	<ul style="list-style-type: none"> -สามารถเพิ่มเติมภาพตัวอย่างให้เด็กได้เรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 4 ปี จะได้เรียนรู้ได้ด้วย -อาจจะพัฒนาให้เรียนรู้ได้มากกว่าหนึ่งอย่าง 	<ul style="list-style-type: none"> -ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะมีตัวเลือกจำนวนมากในท้องตลาด การพัฒนาให้เหมาะสมกับยุคสมัยก็เป็นสิ่งสำคัญ
 <p>MEMORY GAME - ANIMALS การ์ดภาพ/บัตรภาพ เหมาะกับเด็ก 3 ปีขึ้นไป</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้สีสันดึงดูดและมีความน่าสนใจ ทำให้สามารถจดจำได้ง่าย และภาพและสีมีความแตกต่างกัน มีวิธีการเล่นที่หลากหลาย ทั้งการแข่งกันเป็นคู่ เป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - ขนาดของบัตรภาพเล็ก น่าจะมีสัดส่วนที่ใหญ่กว่านี้ เพราะเด็กได้หยิบจับถนัด 	<ul style="list-style-type: none"> -สามารถพัฒนาต่อในการนำเรื่องราวกับจับคู่ของสิ่งต่างๆ เช่น สิ่งของใช้ หรือ สิ่งที่อยู่รอบตัวเด็ก 	<ul style="list-style-type: none"> -บัตรภาพหรือการ์ดภาพมีจำนวนมากในท้องตลาด และมีหลากหลายรูปแบบและเปลี่ยนไปตามยุคสมัย จึงขึ้นอยู่กับผู้บริโภค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.8 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	S Strength จุดแข็ง	W WEAKNESS จุดอ่อน	O OPPORTUNITY โอกาส	T THREAT อุปสรรค
	<ul style="list-style-type: none"> - ผลิตภัณฑ์ชุดตุ๊กตาแม่เหล็ก เป็นลักษณะคล้ายกับตุ๊กตากระดาษ สามารถเปลี่ยนชุดตามที่ต้องการ - การเล่นแบบอิสระตามจินตนาการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ชุดตุ๊กตาเป็น 2 มิติ เพราะในปัจจุบันมีตุ๊กตาที่สามารถเปลี่ยนชุดได้ - เป็นผลิตภัณฑ์ที่เล่นคนเดียว เพราะใน 1 ชุดมีตัวตุ๊กตาแค่ 1 ตัว 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลิตภัณฑ์อาจจะต้องพัฒนาให้สามารถเล่นเป็นกลุ่มได้ เพื่อพัฒนาการด้านสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - คู่แข่ง ผลิตภัณฑ์ด้านวิธีการเล่นมีหลากหลาย ทั้งที่เป็นวัสดุแม่เหล็ก และตุ๊กตา
 ของเล่นสำหรับเล่นสมมติวัสดุที่ใช้คือไม้เหมาะสำหรับเด็ก 2-5 ปี ที่มา: barnesandnoble.com	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้สีและภาพที่น่าสนใจและดึงดูดเด็กได้ ชิ้นส่วนของสัตว์ชนิดต่าง ๆ มีความหลากหลาย - บล็อกกับชิ้นส่วนมีภาพที่เหมือนกัน เด็กสามารถเข้าใจได้ง่าย ใช้วัสดุที่แข็งแรงทนทาน 	<ul style="list-style-type: none"> - วิธีการเล่นใช้เล่นได้แบบเดียว 	<ul style="list-style-type: none"> - ในการพัฒนาที่จะเสริมการเรียนรู้เพิ่มเติม ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการประกอบตัวผลิตภัณฑ์ เช่น การใช้แผ่นสติ๊กเกอร์รูปสัตว์ เพื่อเด็กได้นำไปติดตามรูปทรง 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลิตภัณฑ์คู่แข่งเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ตัวต่อนี้มีจำนวนมาก และหลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับผู้บริโภคเองที่จะเลือกซื้อ
 Dragons Love Tacos Book and Toy Set เหมาะกับเด็ก 3-5 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นหนังสือพร้อมกับของเล่นประกอบเรื่องราวในหนังสือ 	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นหนังสือนิทานทั่วไปที่มีตามท้องตลาด - สีและรูปแบบไม่น่าสนใจ ไม่ดึงดูด 	<ul style="list-style-type: none"> - การเพิ่มวิธีการหรือรูปแบบใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงจากเดิมที่มีอยู่แล้วให้มีความน่าสนใจ อาจจะเสริมเทคนิคหรือฟังก์ชันในการหนังสือ 	<ul style="list-style-type: none"> - คู่แข่งทางด้านหนังสือมีจำนวนมาก และมีตัวเลือกที่หลากหลาย ทั้งเรื่องราวรูปแบบ และสีสัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.8 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	S Strength จุดแข็ง	W WEAKNESS จุดอ่อน	O OPPORTUNITY โอกาส	T THREAT อุปสรรค
 <p>Puzzles วัสดุทำจากไม้ เหมาะสำหรับเด็ก 4 ปีขึ้นไป</p>	<p>-ผลิตภัณฑ์น่าสนใจ สีสันดึงดูด วัสดุที่ใช้แข็งแรงและมีน้ำหนักเบา การใช้ภาพประกอบที่น่าสนใจ</p> <p>-มีกล่องจัดเก็บเป็นสัดส่วน</p>	<p>-ผลิตภัณฑ์ตัวอักษรอาจจะมีชิ้นที่เล็ก อาจเกิดอันตรายต่อเด็กได้</p>	<p>-เพิ่มขนาดที่ใหญ่ขึ้น</p> <p>-สร้างผลิตภัณฑ์ออกเป็นเซต แยกเรื่องราวให้ชัดเจน</p>	<p>-มีรูปแบบและวิธีการเล่นที่หลากหลายในท้องตลาด ชิ้นอยู่กับผู้บริโภค และกำลังซื้อ</p>
 <p>Teaching Clocks การเรียนรู้เกี่ยวกับเวลา melissaanddoug.com</p>	<p>- มีภาพประกอบเข้าใจง่าย สีสันสดใส</p> <p>-มีการใช้เทคนิคในการสอนที่น่าสนใจ</p> <p>-การรวมเรื่องราวของเวลาไว้ใน 1 ชิ้น ได้เรียนอย่างครบถ้วน</p>	<p>- เมื่อใช้ไประยะหนึ่งอาจมีการชำรุดหรือเสียหาย อาจจะต้องวิธีเก็บรักษา</p> <p>-ผลิตภัณฑ์ให้อยู่ได้นานขึ้น</p> <p>-ราคาสูง</p>	<p>- สามารถพัฒนาให้ใช้กับเรื่องราวอื่น ๆ ได้</p> <p>-สามารถทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น</p>	<p>-ผลิตภัณฑ์ในท้องตลาดมีการแข่งขัน โดยเฉพาะวัสดุที่สามารถเก็บได้ง่าย และมีราคาที่ถูกกว่า</p>
 <p>Dance All Night Princess Magnetic Tin Set</p>	<p>-วัสดุที่ใช้มีประโยชน์สามารถใช้เป็นที่เก็บและเป็นฉากได้</p> <p>-วัสดุที่เป็นแม่เหล็กสามารถติดกับกล่องได้ทำให้เด็กได้ตกแต่งอย่างอิสระ</p>	<p>-ชิ้นส่วนมีขนาดเล็ก เหมาะสำหรับเด็กผู้หญิงเพียงอย่างเดียว</p>	<p>สามารถเพิ่มเติมให้เกิดเรื่องราวได้</p> <p>ลักษณะคล้ายกับนิทาน แต่เด็กจะได้อธิบายอย่างอิสระ</p> <p>-อาจจะเพิ่มตัวละครหรือฉากต่าง ๆ เพิ่มขึ้น</p>	<p>-เรื่องราวของเจ้าหญิงในท้องตลาดมีเยอะแตกต่างกันที่รูปแบบที่นำเสนอ คู่แข่งจึงมีจำนวนมาก</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.8 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	S Strength จุดแข็ง	W WEAKNESS จุดอ่อน	O OPPORTUNITY โอกาส	T THREAT อุปสรรค
 <p>Pizza Party - Wooden Play Food การเล่นสมมติ เหมาะ สำหรับเด็ก 3-5 ปี</p>	<p>-ผลิตภัณฑ์เหมือน จริง ทั้งภาพและ สีสันทัดดูความ สนใจของเด็ก ชื่น ส่วนแยกชิ้นได้</p> <p>-สามารถเล่นได้คน เดียวหรือหลายคน สร้างสังคมในการ เล่น</p>	<p>-ชิ้นส่วนบางชิ้น อาจมีชิ้นเล็ก ต้อง มีการเก็บรักษา อย่างดี และชิ้น ส่วนที่เล็กอาจ เกิดอันตรายใน เด็กที่อายุน้อย</p>	<p>-สามารถใช้เล่น สมมติในกลุ่ม เพื่อนได้</p> <p>-เด็กได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์ที่ พบเจอและนำมา เล่นอย่างอิสระได้ สามารถพัฒนาใน ด้านอื่น ๆ</p>	<p>-คู่แข่งทางวัสดุ และรูปแบบ การเล่นสมมติ ซึ่งมีอยู่จำนวน มาก ขึ้นอยู่กับ ความต้องการ ของผู้บริโภค ด้วย</p>
 <p>Fairy Tale Time Hand Puppets ตุ๊กตามือ เหมาะ สำหรับเด็ก 2-6 ปี</p>	<p>-พัฒนาด้าน กล้ามเนื้อได้ดี เพราะเน้นการใช้ มือ</p> <p>-สามารถใช้เป็น เครื่องมือในการ เล่าประกอบ เรื่องราวได้</p>	<p>-วิธีการเล่น และ รูปแบบยังคงไม่มี ความแปลกใหม่ วัสดุที่ใช้ต้องมี การดูแลรักษา มากกว่าวัสดุอื่น เพราะอาจเกิดฝุ่น</p>	<p>-การสร้าง เรื่องราวให้ ผลิตภัณฑ์ น่าสนใจมากขึ้น และการใช้ เทคนิคต่าง ๆ เพิ่มเติมเพื่อดึงดู การเล่นของเด็ก</p>	<p>-มีอุปกรณ์ที่ ทันสมัยเพิ่ม มากขึ้นทั้งด้าน วัสดุ รูปแบบ วิธีการเล่นที่ แปลกกว่าเดิม</p>
 <p>BASIC DRESSING SKILLS BOARD การเรียนรู้เรื่องฝึก ทักษะช่วยเหลือตัวเอง ในการแต่งตัว เหมาะ สำหรับเด็ก 3 ปีขึ้นไป ที่มา:sensationalkids</p>	<p>-เน้นการเรียนรู้ใน การฝึกการช่วย เหลือตัวเลขในการ ใช้ชีวิตประจำวัน การแต่งตัว</p> <p>-การใช้สีสันทัด ดึงดูดความสนใจ</p> <p>-การใช้วัสดุ ผิวสัมผัสจริงมาใช้</p>	<p>- เป็นเพียงใช้ใ นการฝึกทักษะ อย่างเดียว โดยไม่มีรูปแบบ วิธีการที่แปลก ใหม่</p>	<p>-สามารถนำการ เรียนรู้เรื่องราว อื่น ๆ รอบตัวมา ใช้ได้</p> <p>-นำรูปแบบทักษะ อื่นๆ เข้ามาสอน เพิ่มเติม เช่น เรื่องสี ตัวเลข หรือคำศัพท์</p>	<p>- มีการสอนที่ ครูฝึกให้เด็กได้ ปฏิบัติอยู่แล้ว สามารถฝึก และปฏิบัติได้ จริงจังจาก ประสบการณ์ ตรง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.8 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	S Strength จุดแข็ง	W WEAKNESS จุดอ่อน	O OPPORTUNITY โอกาส	T THREAT อุปสรรค
 Educational Insights Shapes Bean Bags การเรียนรู้เรื่องรูปทรง	- ใช้การเรียนรู้เรื่องรูปทรงและสีที่เข้าใจง่าย - มีวิธีการเล่นโดยมีแผ่นเคล็ดลึบการเล่น เพื่อให้การเล่นสนุกมากยิ่งขึ้น - รูปทรงขนาดพอดีมือเด็ก	- รูปแบบของผลิตภัณฑ์ยังไม่แปลกตา อาจจะยังไม่ดึงดูดผู้ซื้อ	- วิธีการเล่นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ - วัสดุที่ใช้อาจจะมีเทคนิคเพื่อให้เกิดความสนุกในการเล่น	- มีสินค้าที่สามารถมาทดแทนได้ และมีวิธีการและรูปแบบที่ดึงดูดกว่า
 ของเล่นค้อนตอกแท่งไม้ เหมาะสำหรับเด็กอายุ 2 ปีขึ้นไป ที่มา: IKEA	- เป็นของเล่นที่ฝึกทักษะด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและความสัมพันธ์ของสายตา - สีสนั้ที่ดึงดูด และวัสดุที่แข็งแรง มีขนาดกระทัดรัดราคาไม่แพง	- วิธีการเล่นแบบเดี่ยว ใช้พัฒนาเฉพาะด้าน - วัสดุที่แข็งแรง อาจเกิดอันตรายได้	- การขยายรูปแบบที่หลากหลายขึ้น วิธีการเล่นที่สนุกมากขึ้น เพื่อให้เล่นได้หลายคน	- ของเล่นในท้องตลาดที่หลากหลายหลายวิธีการเล่นรูปแบบ วัสดุที่ใช้ที่หลากหลาย เป็นตัวเลือกให้แก่ผู้บริโภค

สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในท้องตลาด ซึ่งผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดที่มีความหลากหลาย และจุดประสงค์สำคัญของผลิตภัณฑ์คือ การส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก การส่งเสริมการเรียนรู้ ประสบการณ์ของเด็กอย่างเหมาะสม ทั้งผลิตภัณฑ์หนังสือและของเล่นก็เป็นสื่อที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาการที่ดีต่อเด็ก ครู ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลต้องช่วยในการส่งเสริมการเล่นหรือการอ่านอย่างเหมาะสม โดยการเลือกผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก จะเป็นประโยชน์ต่อตัวเด็กเป็นอย่างมาก และพัฒนาการของเด็กจะได้มีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น ในปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์หลากหลายที่ออกแบบมาเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ สิ่งที่สำคัญในการเลือกผลิตภัณฑ์ให้กับเด็กควรมีความปลอดภัย สามารถทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความสนใจ วัสดุที่ใช้ต้องปลอดภัย โครงสร้างหรือเนื้อหาต้องเหมาะสมกับเด็ก โดยแต่ละผลิตภัณฑ์จะส่งเสริมในแต่ละด้านหรือส่งเสริมทุก ๆ ด้าน การนำผลิตภัณฑ์มาผสมผสานให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการอย่างมีประสิทธิภาพได้ ทำให้มีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผลผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายสำหรับเด็กในท้องตลาดมีจำนวนมาก และมีจุดเด่นจุดด้อยที่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กจะเน้นสีสัน ภาพประกอบที่น่าสนใจ ใช้วัสดุที่แข็งแรงทนทาน วิธีการเล่นที่หลากหลายมากขึ้น มีองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์มากขึ้น ทำให้เกิดความน่าสนใจในตัวผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบจะขึ้นอยู่กับยุคสมัยหรือเทรนด์ของผลิตภัณฑ์ในแต่ละปี ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์ ทั้งด้วยวิธีการเล่น วิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กมากขึ้น และส่วนใหญ่เรื่องราวที่จะนำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กจะมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว การเรียนรู้เรื่องราวของธรรมชาติรอบตัว เป้าหมายสำคัญของการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กคือ การพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถสร้างประสบการณ์เรียนรู้ใหม่ ๆ ให้กับเด็กได้

2.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.5.1 ความเป็นมาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติเกิดขึ้นมาจากเหตุผลที่สืบต่อเนื่องเป็นลำดับหลายประการ ประการแรก คือความตื่นตัวของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ที่เห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กเล็ก และได้จัดตั้งศูนย์เด็กเล็กเพื่อให้การดูแลพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน เพราะเห็นความสำคัญของการพัฒนาในช่วงวัยนี้ รวมทั้งความจำเป็นจากความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมที่พ่อแม่ ครอบครัวไม่มีเวลาอยู่ดูแลให้การพัฒนาเด็กได้อย่างเพียงพอ ประการที่สอง สภาพสังคมที่แบ่งงานกันทำตามความสามารถ เชี่ยวชาญ ที่ทำให้เชื่อมั่นว่าความรู้ ความชำนาญความเชี่ยวชาญได้ถูกรวบรวมไว้ในที่บางแห่ง บางคนที่ได้รับการศึกษา และพัฒนาความสามารถเฉพาะทางเป็นพิเศษที่ทำให้มีการส่งลูกหลานเข้ารับการดูแลจากศูนย์เด็กเล็กมากยิ่งขึ้น ประการที่สาม หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่ได้จัดตั้งศูนย์เด็กเล็กขึ้นมา มีบทบาทหน้าที่ ความชำนาญต่างกัน ให้ความสำคัญกับเด็กในแง่มุมที่ต่างกัน กำหนดกรอบมาตรฐานการดำเนินการของศูนย์ฯ จากความรู้ ความชำนาญแตกต่างกัน ที่ทำให้เด็กเล็กของไทยในภูมิภาคต่าง ๆ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมต่าง ๆ ได้รับการดูแลจากมาตรฐานที่หลากหลาย (สำนักส่งเสริมและพิทักษ์เด็ก)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลเด็กและให้การศึกษาเด็ก อายุระหว่าง 2-5 ปี มีฐานะเทียบเท่ากับสถานศึกษา เป็นการโอนถ่ายการดูแลจากคณะกรรมการการประถมศึกษามาที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น โดยกรมพัฒนาชุมชนเป็นผู้ดูแลและควบคุม แต่ในปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในสังกัดเทศบาลชุมชนหรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ ซึ่งองค์การปกครองท้องถิ่นปฏิบัติในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รวบรวมและจำแนกเป็นมาตรฐานในการดำเนินงาน 4 ประการ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ เป็นการกำหนดมาตรฐานดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ โดยบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าศูนย์ ผู้ดูแลเด็กและผู้ประกอบการ

2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านอาคารสถานที่ที่จะมีการกำหนดพื้นที่ของศูนย์ฯ และพื้นที่ใช้สอยภายในบริเวณ ซึ่งจะกำหนด ประตู-หน้าต่าง ทางเข้า-ออก โดยเมื่อมีการต่อเติมหรือซ่อมแซมจะต้องแจ้งให้หน่วยงานที่ดูแลรับทราบ และสามารถของบประมาณในการซ่อมแซมได้

2.1 สิ่งแวดล้อม การกำหนดสิ่งแวดล้อมที่ตั้งของศูนย์ การกำหนดความสว่าง เสียง การถ่ายเทของอากาศ เป็นการประมวลสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กทั้งหมด

2.2 ความปลอดภัย เป็นสิ่งสำคัญในการดูแลเด็ก มีการเตรียมความพร้อมด้านความปลอดภัยไว้ในศูนย์ การดูแลเอาใจใส่เด็กเด็กก็จะมีความปลอดภัย

3 ด้านวิชาการและหลักสูตรการศึกษา การกำหนดหลักสูตรในการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็ก โดยยึดหลักตามการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการเรียนรู้ และประสบการณ์ของเด็กอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาด้านต่าง ๆ ของเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามวัย และส่งผลให้เด็กมีคุณภาพในอนาคต

4. ด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนจากชุมชน เนื่องด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะอยู่ในชุมชนต่าง ๆ ชุมชนจึงเป็นที่ที่จะทำให้เด็กได้เรียนรู้จากสถานที่หรือสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก ชุมชนมีส่วนในการพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการในด้านสังคมได้ดียิ่งขึ้น การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับคนในชุมชน มีส่วนสำคัญที่จะทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งรอบ ๆ ตัวจะทำให้เกิดพัฒนาการด้านอื่น ๆ ตามมา (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น)

2.5.2 ความเป็นมาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิน

1. ความเป็นมาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดินจัดตั้งขึ้นเมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2536 โดยได้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน (พัฒนาการตำบล) ได้มาประชุมตกลงกันเป็นเอกฉันท์ในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิน โดยชาวบ้านร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านได้ทำการสำรวจเด็กในหมู่บ้าน อายุระหว่าง 3-6 ปี และร่วมจัดสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้น ณ อาคารชั่วคราวโรงเรียนบ้านหนองเดิน คณะกรรมการหมู่บ้านได้จัดทำโครงการเสนอที่ประชุม และส่งทางอำเภอทางราชการได้อนุมัติเห็นชอบจึงคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ผดด.) จำนวน 9 คน เพื่อดำเนินการบริหารงานภายในศูนย์ฯ และทางคณะกรรมการศูนย์ฯ ได้คัดเลือกผู้ดูแลเด็ก จำนวน 2 คนเข้าทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูเด็ก โดยทำหน้าที่อาสาสมัคร ไม่ได้รับค่าตอบแทนจากราชการเป็นจำนวน 6 เดือน ต่อมาได้รับการอนุเคราะห์ ความเมตตาอำนวยความสะดวกในการอุปถัมภ์จากหลวงพ่ोज้าคณะอำเภอเมยวดีที่ได้ใช้ศาลาวัดเป็นสถานที่เลี้ยงเด็กเป็นเวลา 9 เดือน เด็กเข้ามารับการเลี้ยงดู 55 คน มีผู้ดูแลเด็ก 2 คน

เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2537 ทางคณะกรรมการ ชาวบ้าน และสภาตำบลชุมพร ได้จัดทำโครงการเสนอของบประมาณในการสร้างศูนย์ฯ จากงบจัดสรรโดย ข้อเสนอแนะปฏิบัติของ

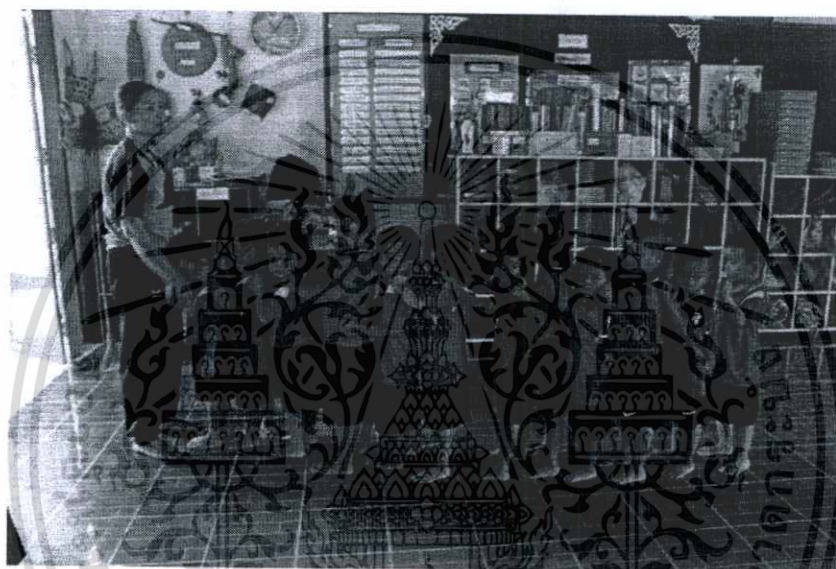
เอกสารนี้เป็นเอกสารของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส.ส. เอกภาพ พลซื่อ จำนวนเงิน 650,000 บาท มาสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขนาดกว้าง 8 เมตร ยาว 12 เมตร สร้างตามแบบของกรมพัฒนาชุมชน โดยการบริหารงานดำเนินการจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด และอำเภอเมยวดี พร้อมวัสดุอุปกรณ์และอาหารเสริม

ปัจจุบันได้ย้ายโอนสังกัดมาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ตั้งอยู่ในเขตวัดสว่างอรุณ มีผู้ดูแลเด็กจำนวน 3 คน มีเด็กเข้ารับการเลี้ยงดู 57 คน เด็กอายุระหว่าง 2-4 ปี โดยเป็นการแบ่งการดูแลตามช่วงวัยของเด็ก (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น)

การแต่งกายของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาพที่ 2.1 การแต่งกายของเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2558)

วันจันทร์ ชุดนักเรียน เสื้อสีขาว กระโปรงสีแดง

วันอังคาร ชุดเสื้อเชิ้ตพระเกียรติ เสื้อสีชมพู กางเกงสีดำ

วันพุธ ชุดกีฬา เสื้อสีแดง กางเกงสีดำ

วันพฤหัสบดี ชุดผ้าไทย เสื้อสีขาว กระโปรงผ้าขาวม้า

วันศุกร์ ชุดประจำจังหวัด เสื้อสีม่วงลวดลายจังหวัดร้อยเอ็ด กางเกงสีดำ

2 ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น

ครูผู้ดูแลเป็นส่วนสำคัญในการให้ความรู้ และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับช่วงวัย โดยครูจะยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่กำหนดการเรียนรู้ที่จะให้เด็กในแต่ละวัยพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ซึ่งครูสามารถประยุกต์หรือปรับปรุงเพื่อให้เข้ากับความต้องการ และความสนใจของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็จะแบ่งการเรียนรู้ตามช่วงอายุของเด็ก ซึ่งจะมีครูผู้ดูแลจำนวน 3 ท่าน และผู้ประกอบการ 1 ท่าน ซึ่งจะดูแลเด็กในทุก ๆ เรื่อง ทั้งด้านโภชนาการ การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้จัดทำเอกสารนี้ได้รับแจ้งการคัดลอกหรือการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสาร กรุณาแจ้งเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างเด็กกับครู ครูผู้ดูแลเด็กมีจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

- (1) นางลัดดา คงศรี ตำแหน่งครู
- (2) นางจิตาลักษณ์ ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็ก
- (3) นางสาวนันท อวยชัย ตำแหน่ง ผู้ดูแลเด็ก

ผู้ประกอบการ

- (1) นางลัดดา ศรีหล้าเลิศ

ภาพที่ 2.2 ครูผู้ดูแลเด็กประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2558)

3 สารการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กิจกรรมที่เด็กจะได้พัฒนาการเรียนรู้อาจได้จากกิจกรรมที่ครูได้จัดเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ตามหน่วยจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จะแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา ซึ่งแบ่งสารการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยมี 4 สารการเรียนรู้ ดังนี้

1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก โดยการเรียนรู้หน่วยนี้จะเป็นการให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเอง การช่วยเหลือตัวเองในการเข้าห้องน้ำ การรับประทานอาหาร การรู้จักชื่อตัวเอง คุณครู พ่อแม่ หรือสิ่งของของตัวเอง ให้เด็กมีความรับผิดชอบในการเก็บของของตัวเอง เป็นการให้เด็กได้เรียนรู้ในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง

2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก การที่เด็กได้เรียนรู้สถานที่ที่อยู่ใกล้ตัวเด็กหรือบุคคลที่อยู่รอบตัวเด็ก โดยการเรียนรู้จากการพบเจอจากประสบการณ์ของเด็กหรือส่งเสริมในการเรียนรู้ที่ครูจะต้องให้เด็กได้เรียนรู้ การรู้จักเพื่อนบ้านหรือสถานที่ต่าง ๆ โดยเด็กสามารถรู้จัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นสู่สาธารณะ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

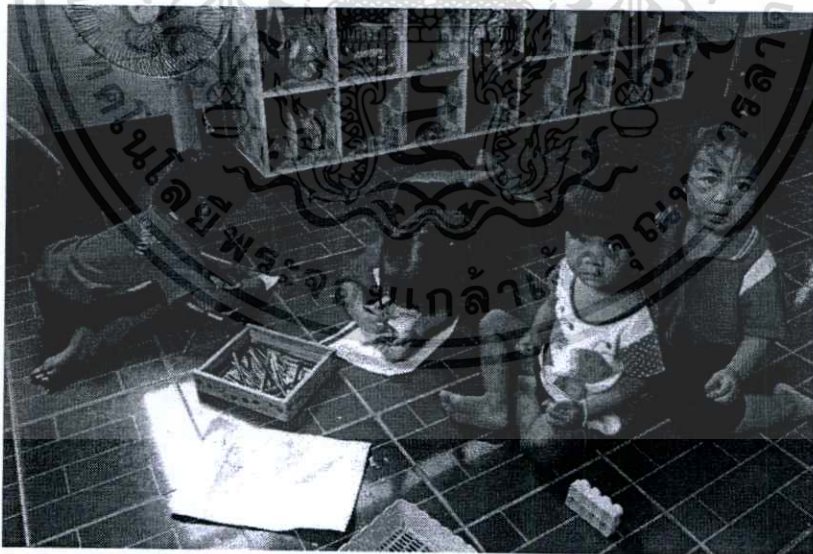
สถานที่ และความสำคัญของสถานที่เหล่านั้น ส่วนมากสถานที่แวดล้อมเด็กส่วนใหญ่จะเป็นบ้าน โรงเรียน วัด เป็นต้น

3. ธรรมชาติรอบตัวเด็ก การที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ธรรมชาติที่อยู่รอบ ๆ ตัวเด็ก เช่น การรู้จักต้นไม้ สัตว์ต่าง ๆ เป็นต้น โดยมีกิจกรรมที่เสริมการเรียนรู้ให้มีความน่าสนใจ และมีกิจกรรมที่เด็กได้ปฏิบัติหรือพบเจอธรรมชาติรอบตัวเด็ก ทำให้เด็กได้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก การเรียนรู้โดยรวม เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก เช่น สิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สีสนต่าง ๆ การเรียนรู้เกี่ยวกับโลกของเรา เป็นต้น โดยกิจกรรมที่ครูจัดให้เด็กได้เรียนรู้จะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว รู้จักสิ่งที่เป็นอันตรายหรือสิ่งที่น่าสนใจ

ในแต่ละสาระการเรียนรู้จะมีหน่วยกิจกรรมต่าง ๆ ทั้ง 6 กิจกรรมหลักที่เด็กจะได้เรียนรู้ ซึ่งใน 1 สัปดาห์ เด็กจะได้เรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ อย่างครบถ้วนทั้ง 6 กิจกรรม โดยขึ้นอยู่กับสาระการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ แต่ละภาคการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่นที่แบ่งเป็น 6 กิจกรรมหลัก ดังนี้

1. กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอิสระตามมุมการเล่น หรือมุมประสบการณ์ที่จัดไว้ในห้องเรียน ซึ่งภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็จะมีการจัดมุมการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กได้เลือกเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีอิสระ ได้แก่ มุมบล็อก มุมตุ๊กตา มุมหนังสือ มุมบ้าน เป็นต้น ซึ่งเด็กจะมีโอกาสเลือกเล่นด้วยตนเองที่ตนเองสนใจและต้องการเล่น ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม กิจกรรมเสรีจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก

ภาพที่ 2.3 กิจกรรมเสรีของเด็ก กิจกรรมมุมหนังสือ การวาดภาพระบายสี
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2558)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง ซึ่งจังหวะและดนตรีที่ใช้ประกอบ ได้แก่ เสียงปรบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะไม้ เสียงกลอง ฯลฯ มาใช้ประกอบในการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้กับเด็ก ทั้งด้านร่างกาย เป็นการใช้องค์ประกอบเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการทำกิจกรรม เสริมสร้างกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กในการเคลื่อนไหวตามจังหวะ พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมจินตนาการในการทำกิจกรรม พัฒนาการด้านสังคม การได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนภายในห้องเรียน การสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับครูผู้สอน และพัฒนาการด้านสติปัญญา ทำให้เด็กเกิดการจดจำท่าทางประกอบจังหวะตามบทเพลง การมีสมาธิในการทำกิจกรรม และทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำกิจกรรม

ภาพที่ 2.4 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ การทำท่าทางประกอบเพลงต่าง ๆ
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2558)

3. กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีก-ปะ การตัด-ปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดการสร้างสรรค และเหมาะสมกับวัย ซึ่งกิจกรรมสร้างสรรค์ ครูผู้สอนจะจัดเตรียมและให้เด็กแสดงความคิดเห็นในการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมให้เด็กมีอิสระในการสร้างสรรค์ผลงานตนเอง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้กับเด็ก

ภาพที่ 2.5 กิจกรรมสร้างสรรค์ การระบายสีจากสีเทียน

ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2559)

4. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงาน และอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม กิจกรรมที่มุ่งเน้นฝึกเด็กให้มีโอกาสในการฝึกการฟัง การพูด การคิด การสังเกต ซึ่งครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้คอยให้คำแนะนำอย่างเหมาะสมกับเด็ก และให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น มีการตอบโต้ เพื่อให้เด็กเกิดประสบการณ์ กล้าพูด การคิด มากขึ้น ซึ่งจะส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็กได้มากขึ้น โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยวิธีการสนทนา การเล่านิทาน การสาธิตทดลอง ร้องเพลง และศึกษานอกสถานที่

ภาพที่ 2.6 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ การร้องเพลง ทำท่าทางประกอบเพลง

ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2559) ปรึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสได้ทำกิจกรรมกลางแจ้ง เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ และเพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกาย การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ โดยเด็กจะได้เรียนรู้จากสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เครื่องเล่นสนาม การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา เป็นต้น ซึ่งเด็กจะเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน โดยเฉพาะกะบเล่นเป็นกลุ่ม ซึ่งกิจกรรมกลางแจ้งจะต้องมีครูผู้สอนดูแล และแนะนำการเล่นที่ถูกต้อง เพื่อความปลอดภัยของเด็กเอง

ภาพที่ 2.7 กิจกรรมกลางแจ้ง การเล่นเครื่องเล่นสนาม

ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2558)

6. เกมการศึกษา เป็นกิจกรรมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาอย่างง่าย ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักการสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอด เกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภทความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่/ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กอายุ 3-5 ปี ได้แก่ การจับคู่ แยกประเภท การจัดหมวดหมู่ เรียงลำดับโดมิโน ภาพต่อเติม เป็นต้น ซึ่งเหมาะการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ช่วยฝึกสมาธิ ฝึกสมองของเด็กได้ดี ซึ่งในเกมการศึกษาจะต้องไม่มีความซับซ้อนมากเกินไป โดยวิธีการเล่นครูผู้สอนจะต้องอธิบายและสาธิตวิธีการเล่นให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กได้จดจำ และสามารถเล่นร่วมกับเพื่อนในห้องเรียนได้ด้วยความเข้าใจ

ภาพที่ 2.8 กิจกรรมเกมการศึกษา การเล่นเกมเกี่ยวกับเรื่องของสี
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2559)

จากกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมหลักที่ใช้ในส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก เด็กจะได้เรียนรู้ทักษะด้านต่าง ๆ จากกิจกรรมทั้ง 6 ในแต่ละกิจกรรมจะมีผลิตภัณฑ์และสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งการคัดเลือกผลิตภัณฑ์และสื่ออุปกรณ์ในการเรียนรู้ให้แก่เด็กนั้น ทางกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการประเมินและตั้งกรรมการคัดเลือก โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบการคัดเลือกผลิตภัณฑ์และสื่ออุปกรณ์ที่ใช้กับเด็ก มีการหลักการการคัดเลือกให้เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก ความปลอดภัย การส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ซึ่งในการกิจกรรมการเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการ หมายถึง กระบวนการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะที่ทำกิจกรรมแล้วจดบันทึกในเครื่องมือที่ผู้สอนสร้างขึ้น เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมแสดงออกในแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลในการพัฒนาเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวัน และครอบคลุมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อนำผลมาใช้ในการจัดประสบการณ์พัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพของแต่ละคน ด้วยเหตุนี้ผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินพัฒนาการเด็กจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาวัย 3-5 ปีเป็นอย่างดี และต้องเข้าใจโครงสร้างของการประเมินอย่างละเอียดว่าจะประเมินเมื่อไรและอย่างไร ต้องมีความสามารถในการเลือกเครื่องมือ และวิธีการที่จะใช้ได้อย่างถูกต้อง จึงจะทำให้ผลของการประเมินนั้นเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ การประเมินพัฒนาการอาจทำได้หลายวิธี แต่วิธี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ง่ายต่อการปฏิบัติ และนิยมใช้กันมาก คือ การสังเกต ซึ่งต้องทำอย่างต่อเนื่อง และบันทึกไว้เป็นหลักฐานอย่างสม่ำเสมอ อาจกล่าวได้ว่าผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องกับเด็กต้องคำนึงถึงเรื่องราวต่าง ๆ ดังนี้

หลักการประเมินพัฒนาการของเด็ก

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กแต่ละคนครบทุกด้าน และนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจัดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูล

หลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

1. ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงอายุทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ดังที่ปรากฏในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
2. วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับบันทึกและประเมินพัฒนาการ จึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะเลือกใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการให้เหมาะสม เพื่อจะได้ผลของพัฒนาการที่ถูกต้องตามต้องการ
3. ดำเนินการประเมินและพัฒนาการ หลังจากได้วางแผน และเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินและบันทึกพัฒนาการแล้ว ก่อนจะลงมือประเมินและบันทึกจะต้องอ่านคู่มือหรือคำอธิบายในการใช้เครื่องมือในการประเมินนั้นอย่างละเอียด แล้วจึงดำเนินการขั้นต่อไป
4. ประเมินและสรุป การประเมินและสรุปนั้นต้องดูจากผลการประเมินหลาย ๆ ครั้ง มิใช่เพียงครั้งเดียว หรือนำผลจากการประเมินเพียงครั้งเดียวมาสรุป อาจทำให้ผิดพลาดได้ ผลการประเมินดูได้จากผลที่ปรากฏในเครื่องมือประเมินและบันทึกพัฒนาการ
5. รายงานผล เมื่อได้ผลจากการประเมินและสรุปผลพัฒนาการของเด็กแล้ว ผู้สอนจะต้องตัดสินใจว่าจะรายงานข้อมูลไปยังผู้ใด เพื่อจุดประสงค์อะไร และจะต้องใช้รูปแบบใดสำหรับการรายงาน ผู้สอนควรใช้ภาษาในการสร้างสรรค์มากกว่าในทางลบ
6. การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน ผู้สอนจะต้องตระหนักว่าการทำงานร่วมกับผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเป็นเรื่องสำคัญมาก ผู้สอนควรยกย่องผู้ปกครองที่พยายามมีส่วนร่วมในการพัฒนาของเด็ก ผู้สอนจะต้องต้อนรับผู้ปกครองที่มาสถานศึกษา พุดคุยด้วยตนเอง สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ปกครองรู้สึกถึงความสำคัญของตนเองและต้องที่จะมีส่วนร่วมกับผู้สอนในการพัฒนาเด็กของตน

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการของเด็ก

ในการสรุปผลการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแต่ละครั้ง ควรใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด วิธีการที่เหมาะสมและนิยมใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัย มีด้วยกันหลายวิธี ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การสังเกตและการบันทึก การสังเกตมีอยู่ 2 แบบ คือ การสังเกตอย่างมีระบบ ได้แก่ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และอีกแบบหนึ่งคือการสังเกตแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้น และผู้สอนจดบันทึกไว้

1.1 แบบบันทึกพฤติกรรม บันทึกเหตุการณ์เฉพาะอย่างไว้อย่างชัดเจน โดยบรรยายพฤติกรรมเด็ก ผู้บันทึกต้องบรรยายทุกวัน เดือน ปีเกิดของเด็ก และวัน เดือน ปีที่ทำรายการบันทึกแต่ละครั้ง

1.2 แบบบันทึกรายวัน เป็นการบันทึกเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน ข้อดีของการบันทึกรายวันคือ การชี้ให้เห็นความสามารถเฉพาะอย่างของเด็กจะช่วยกระตุ้นให้ผู้สอนได้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล

1.3 แบบสำรวจรายการ ช่วยให้สามารถวิเคราะห์เด็กแต่ละคนได้ค่อนข้างละเอียด เหมาะสมกับเด็กระดับปฐมวัย

2. การสนทนา สามารถใช้การสนทนาได้ทั้งเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาการใช้ภาษาของเด็ก และบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกรายวัน

3. การสัมภาษณ์ ด้วยวิธีพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ผู้สอนควรใช้คำถามความสามารถทางสติปัญญา เปิดโอกาสให้เด็กได้ตอบอย่างอิสระ

4. การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล โดยจัดเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มผลงาน ซึ่งเป็นวิธีรวบรวมและจัดระบบข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ รวบรวมไว้อย่างมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนแสดงการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการแต่ละด้าน

5. การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็ก แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ ในกราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์อายุของกระทรวงสาธารณสุข

การประเมินภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีการประเมินปีละ 1 ครั้ง โดยทางการปกครองส่วนท้องถิ่นจะแต่งตั้งให้คัดเลือกคณะกรรมการในการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งในการประเมินจะประเมินในทุกด้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น มาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบริหารจัดการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พัฒนาการเด็ก โดยจะมีนักวิชาการของเทศบาลเป็นผู้ประเมินด้วย

5. ผลผลิตและสื่ออุปกรณ์ในการเรียนรู้ของเด็ก

การเรียนการสอนภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้ผลผลิตและสื่ออุปกรณ์ในการเรียนการสอนทั้ง 4 สาระการเรียนรู้ มีกิจกรรม 6 กิจกรรมหลัก ซึ่งในแต่ละกิจกรรมใช้ผลผลิตและสื่ออุปกรณ์ที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้ ผลผลิตและสื่ออุปกรณ์ในบางกิจกรรมหรือบางสาระการเรียนรู้ไม่มีผลผลิตที่นำมาให้เด็กได้เรียนรู้ ซึ่งเด็กจะใช้การท่องจำ จินตนาการ หรือใช้ผลผลิตและสื่ออุปกรณ์ที่มีอยู่มาประยุกต์เพื่อใช้ในการเรียนรู้ของเด็ก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนักผู้ขาดเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก ผู้วิจัยจึงนำผลิตภัณฑ์เดิมที่ใช้ในการเรียนรู้ของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่นมาวิเคราะห์ข้อมูลผลิตภัณฑ์ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก และให้ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนามีประสิทธิภาพในการใช้งานมากที่สุด

ตารางที่ 2.9 วิเคราะห์ผลิตภัณฑ์เดิม (SWOT) ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น

ผลิตภัณฑ์เดิม	S Strength จุดแข็ง	W WEAKNESS จุดอ่อน	O OPPORTUNITY โอกาส	T THREAT อุปสรรค
 บล็อกไม้รูปทรงเรขาคณิต	- การใช้สีที่ดึงดูดความสนใจได้ดี - วัสดุมีความคงทน	- มีชิ้นส่วนที่แยกชิ้นเยอะและไม่มีการเก็บให้เป็นระเบียบ - ชิ้นส่วนมีขนาดเล็ก	- น่าจะพัฒนาให้มีเป็นเซตมีกล่องเก็บให้มีระเบียบ - ชิ้นส่วนให้มีขนาดใหญ่ขึ้น	ผลิตภัณฑ์บล็อกไม้มีจำนวนมากและหลากหลายรูปแบบในการเรียนรู้
 รูปทรงเรขาคณิต	- มีขนาดใหญ่สามารถเห็นรูปทรงที่ชัดเจน - วัสดุที่ใช้แข็งแรงทนทาน	- ผลิตภัณฑ์มีน้ำหนักพอสมควร และมีเหลี่ยมที่แหลม อาจจะทำให้เกิดอันตรายต่อเด็กในการเล่น	- การใช้วัสดุที่เบาและรูปทรงที่มีความปลอดภัยมากขึ้น	- เป็นอุปกรณ์ที่ต้องมีการดูแลและควบคุมจากครูผู้สอน เพราะอาจเกิดอันตรายได้
 หนังสือนิทานอีสป	- การใช้สีสັນและภาพประกอบที่น่าสนใจสำหรับเด็ก - การทำนิทานเป็นเซตและมีกล่องเก็บรักษา	- ใช้ในการอ่านเท่านั้น ไม่มีวิธีการเรียนรู้แบบอื่นหรือเทคนิคที่น่าสนใจกว่า เป็นหนังสือเพียงอย่างเดียว	- การมีผลิตภัณฑ์ประกอบการเล่านิทาน หรืออุปกรณ์เทคนิคการเล่าที่น่าสนใจมากขึ้น - สามารถนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ นอกจากจะเป็นหนังสือนิทานเพียงอย่างเดียว	- มีหนังสือนิทานในห้องตลาดเยอะมาก และมีการแข่งขันสูง ทั้งด้านเรื่องราวรูปแบบ ฟังชั่นต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้น

(ที่มา: กมลทิพย์ บำรุงรส.2558-2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.9 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์เดิม	S Strength จุดแข็ง	W WEAKNESS จุดอ่อน	O OPPORTUNITY โอกาส	T THREAT อุปสรรค
 <p>ของเล่นบทบาทสมมติ ชุดรีดผ้า</p>	-เป็นของเล่นที่เด็กสามารถเล่นได้เสมือนของจริง อุปกรณ์ชิ้นส่วนเสมือนจริง และมีขนาดพอดีกับเด็ก	-เป็นของเล่นที่เล่นได้คนเดียว -ชิ้นส่วนของอุปกรณ์มีจำนวนน้อย	-การเพิ่มอุปกรณ์ให้สามารถเหมือนจริงที่สุด มีวิธีการเล่นที่หลากหลาย และสามารถเล่นได้เป็นกลุ่มได้	ของเล่นที่เป็นการเล่นสมมติในท้องตลาดเริ่มมีมากขึ้น ขึ้นอยู่กับรูปแบบที่จะดึงดูดผู้บริโภค
 <p>ตัวต่อบล็อกไม้</p>	-เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้เรียนรู้ทั้งเรื่องรูปทรง การประกอบชิ้นส่วนให้เชื่อมโยงกัน -วัสดุที่ใช้แข็งแรง มีพื้นผิวสัมผัสที่แตกต่างกัน ใช้สีที่น่าสนใจ	-ชิ้นส่วนประกอบในของเล่นแยกชิ้นส่วนกัน ต้องมีการเก็บรักษาอย่างดี อาจเกิดการสูญหายของชิ้นส่วนได้	-สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีวิธีการเรียนรู้เพิ่มขึ้น โดยให้ความหลากหลายของเรื่องราวที่จะให้เด็กได้เรียนรู้	-ผลิตภัณฑ์ลักษณะตัวต่อบล็อกมีจำนวนมาก และใช้วิธีการและรูปแบบเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ซึ่งมีความน่าสนใจมากขึ้น
	-ของเล่นที่เน้นสีสัน และการจำแนกรูปทรงต่าง ๆ -วัสดุที่ใช้เป็นไม้กับเหล็กมีความคงทน	-วิธีการเล่นที่ไม่น่าสนใจ -มีของเล่นลักษณะคล้ายกันที่มีความน่าสนใจมากกว่า	-น่าจะเพิ่มเทคนิคหรือวิธีการเล่นที่น่าสนใจมากขึ้น	-ผลิตภัณฑ์คู่แข่งในท้องตลาดเยอะทั้งเรื่องราวของสีสันและวิธีการเล่น
	-การเรียนรู้เรื่องของสี ใช้สีที่น่าสนใจ -การพัฒนากลิ่นเนื้อไม้เล็ก	-วิธีการเก็บรักษาชิ้นส่วนต่าง ๆ -วิธีการเล่นเป็นการใช้แรง	-เพิ่มวิธีการเล่นที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อจะไม่จำเจกับวิธีการแบบเดิม	-ของเล่นที่เป็นแบบนี้มีความหลากหลายมากในท้องตลาด คู่แข่งมีจำนวนมาก

(ที่มา: กมลทิพย์ บำรุงรส. 2558-2559) งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.9 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์เดิม	S Strength จุดแข็ง	W WEAKNESS จุดอ่อน	O OPPORTUNITY โอกาส	T THREAT อุปสรรค
	-ใช้สีและภาพประกอบน่าสนใจ	-ชิ้นส่วนประกอบต้องมีการเก็บรักษา -ลักษณะรูปแบบเนื้อหาเป็นแบบเดียวไม่มีเนื้อหาอื่น	-การพัฒนาให้วัสดุมีความคงทนมากขึ้นและวิธีการเล่นที่หลากหลายอาจจะใช้เทคนิคอุปกรณ์เพิ่มเติมจากเดิม	-ผลิตภัณฑ์คู่แข่งมีการเรียนรู้ด้านอื่นๆ ด้วย ทำให้มีความน่าสนใจมากกว่า
 การเรียนรู้ตัวเลข	-เรียนรู้เรื่องตัวเลข และมีการใช้ภาพประกอบ -วัสดุมีน้ำหนักเบา ขนาดกระทัดรัด	-รูปแบบไม่น่าสนใจ	-พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความน่าสนใจมากขึ้นทั้งด้านวัสดุและวิธีการนำเสนอในการเรียนรู้แก่เด็ก	-ในท้องตลาดมีผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการเรียนรู้จำนวนตัวเลขที่มีความน่าสนใจจำนวนมากและมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ
	-มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้สีสดดึงดูดความสนใจได้ดี -มีวิธีการเล่นการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ชิ้นส่วนสามารถประกอบเป็นของเล่นได้ ทั้งการเรียนรู้และการเล่น	-การเก็บรักษาชิ้นส่วนอาจสูญหายไปได้ จะต้องมีที่จัดเก็บชิ้นบางชิ้นมีขนาดเล็ก	-วัสดุอาจเปลี่ยนแปลงให้เก็บรักษาง่ายขึ้น -มีการเพิ่มตัวสัมผัสในตัวผลิตภัณฑ์เพิ่มการเรียนรู้ได้อีก	-การเรียนรู้และยุคสมัยปรับเปลี่ยนไปเรื่อยๆเทคนิคหรือวิธีการอาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย เพื่อแข่งขันกับผลิตภัณฑ์ชนิดอื่น

(ที่มา: กมลทิพย์ บำรุงรส.2558-2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.9 (ต่อ)

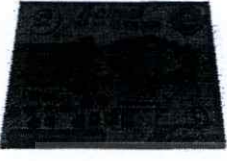

ผลิตภัณฑ์เดิม	S Strength จุดแข็ง	W WEAKNESS จุดอ่อน	O OPPORTUNITY โอกาส	T THREAT อุปสรรค
	- การเรียนรู้รูปร่างต่าง ๆ มีการใช้พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก - วัสดุที่แข็งแรง สีสันสดใส	- ชิ้นส่วนยึดติดกันทั้งหมด เมื่อมีการชำรุด ไม่อาจจะซ่อมแซมได้	- ขึ้นอยู่กับผู้สอนที่จะสอดแทรกการความรู้ให้กับเด็ก	- มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของเล่นเด็กตลอดเวลา ขึ้นกับเทรนด์การเล่น รูปแบบ จึงเกิดการแข่งขันสูงในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของเล่น
	- ได้ทั้งการเรียนรู้เรื่องอักษรภาษาอังกฤษ และตัวเลข - การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กในการประกอบแต่ละตัว	- รูปแบบการเรียนรู้แบบเก่าสำหรับเด็กเล็ก - การใช้พื้นที่ในการเรียนรู้มาก	- การเรียนรู้ที่หลากหลายวิธีมากขึ้น วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้พื้นที่น้อยลง การออกแบบที่ประหยัดพื้นที่	- ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวอักษรและตัวเลขมากจำนวนมาก และมีวิธีรูปแบบการเรียนรู้ที่น่าสนใจมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก
	- มีน้ำหนักเบา ได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัว ใช้สีสันทันและภาพน่าสนใจ	- การใช้เรื่องราวเนื้อหาเพียงอย่างเดียว ไม่มีความหลากหลายของเนื้อหาที่จะให้เรียนรู้	- สามารถพัฒนาให้มีเรื่องราวและเนื้อหาให้มากขึ้น หรือการจัดทำขึ้นเป็นเซต เพื่อให้ได้เรียนรู้มากขึ้น	- การมีเนื้อหาเพียงอย่างเดียว อาจจะไม่เพียงพอ เพราะในผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กมีการพัฒนาให้มีการเรียนรู้และรูปแบบที่หลากหลายมากกว่าหนึ่งอย่าง

(ที่มา: กมลทิพย์ บำรุงรส.2558-2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์กับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.9 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์เดิม	S Strength จุดแข็ง	W WEAKNESS จุดอ่อน	O OPPORTUNITY โอกาส	T THREAT อุปสรรค
 การร้อยลูกปัดไม้	-การใช้สีส้นและรูปแบบที่น่าสนใจมีกล่องจัดเก็บเป็นระเบียบ -ได้พัฒนาการด้นกล้ามเนื้อมัดเล็ก -วัสดุที่แข็งแรง	-ชิ้นส่วนมีขนาดเล็ก อาจเกิดอันตรายในการเล่น	-การใช้รูปทรงให้สอดคล้องกับการหน่วยการเรียนรู้ของเด็กหรือการเปลี่ยนรูปทรงที่น่าสนใจ	-ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะคล้ายกันเยอะ และมีความหลากหลายมากขึ้น
 ชุดสื่อพัฒนา BF	-การทำเป็นเซตและเล่นได้หลากหลายวิธีในหนึ่งชุดมี 2 เกมแต่มีวิธีการเล่นที่หลากหลาย -ใช้ภาพประกอบและสีส้นที่น่าดึงดูดความสนใจของเด็ก -มีคู่มือสำหรับการเล่นอธิบายสามารถเล่นเป็นกลุ่มได้สร้างความสัมพันธ์ทางสังคม	-วิธีขั้นตอนการเล่นที่ซับซ้อนจะ ต้อง มี การศึกษาคู่มือ และจะต้องมีคนคอยแนะนำในการเล่น	-การพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสูตร และสามารถนำมาใช้ประกอบในการเรียนหน่วยต่างๆ ได้	-ผลิตภัณฑ์หรือสื่อต่างๆ ขึ้นอยู่กับยุคสมัย เทรนด์ในการเรียนรู้แต่ละปี ซึ่งมีคู่แข่งที่ผลิตและ ออกแบบแข่งขันกัน ขึ้นอยู่กับผู้บริโภค

(ที่มา: กมลทิพย์ บำรุงรส.2559)

จากการสรุปการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็งสรุปได้ว่า ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่จะเป็นการกำหนดโดยกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ใช้การสอนสอดคล้องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ซึ่งในแต่ละสาระการเรียนรู้ก็จะมีหน่วยจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะแบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษา ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ของเด็กส่วนใหญ่เป็นของเล่นที่ช่วยฝึกทักษะพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ครูใช้ในการสอนเด็กจะเป็นผลิตภัณฑ์ที่ช่วยเสริมทักษะทางด้านต่างๆ ให้เด็กเกิดการพัฒนาการที่ดีขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการสอนไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของครูผู้สอนและคนที่จะมีวิธีการสอนที่แตกต่างกัน ผลลัพธ์ที่เป็นเครื่องมือในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น วัสดุที่ใช้จะเป็นไม้ กระดาษ โฟม EVA พลาสติก เป็นต้น ซึ่งวัสดุจะต้องมีความปลอดภัยต่อเด็ก ผลลัพธ์จะใช้ภาพประกอบ สีเส้น เนื้อหาที่จะดึงดูดความสนใจของเด็ก ซึ่งในผลลัพธ์มีภาพประกอบที่ไม่น่าสนใจ ไม่ดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้เด็กไม่อยากจะเรียน และผลลัพธ์ที่ใช้ในการสอนจะมีขนาดใหญ่ ไม่สามารถนำมาเล่นหรือประกอบกิจกรรมอื่น ๆ นอกจากการเรียนการสอนได้ ชุดอุปกรณ์บางชนิดมีความซับซ้อนในการเล่นและการเรียนรู้ ซึ่งเด็กในวัยนี้อาจจะยังไม่เข้าใจ ส่วนใหญ่เด็กจะสามารถเรียนรู้จากการใช้สัญลักษณ์ ภาพประกอบต่าง ๆ ในการเรียนรู้ เพราะในช่วงวัยนี้ยังไม่สามารถอ่านตัวอักษรได้ จึงเน้นการใช้ภาพประกอบ สัญลักษณ์ สีเส้นที่ดึงดูดความสนใจของเด็กมากกว่าการใช้ตัวอักษร และเน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

2.6 หลักการยศาสตร์

การยศาสตร์และกายวิภาคเชิงกล เป็นชื่อหนึ่งที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะสาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ออกแบบเซรามิก ออกแบบบรรจุภัณฑ์ ออกแบบเครื่องเรือน ออกแบบสิ่งทอ ออกแบบตกแต่งภายใน สถาปัตยกรรมภายใน และสาขาอื่น ๆ เนื่องด้วยเป็นศาสตร์ที่ค่อนข้างใหม่สำหรับประเทศไทย แต่ด้วยความสำคัญและบทบาทของการยศาสตร์ที่มีต่อการออกแบบและอุตสาหกรรม คงจะมาให้ศาสตร์ด้านนี้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคตกมากขึ้น เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ โต๊ะ เก้าอี้ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องประดับ เครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพื่อให้การออกแบบเหมาะสมกับสภาพร่างกายและขีดความสามารถของมนุษย์ รวมทั้งสภาพแวดล้อมอีกด้วย (ธวัชชานนท์ สิปป์ภากุล.2548: 74)

2.6.1 การนำข้อมูลการวัดสัดส่วนไปใช้ในการออกแบบ

ในการเลือกข้อมูลการวัดสัดส่วนร่างกายไปใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์นั้น ข้อมูลดังกล่าวควรเป็นข้อมูลของประชากรทั้งหมด ที่จะเป็นผู้ใช้สิ่งของที่ได้รับการออกแบบนั้น ๆ โดยมีหลักการออกแบบเพื่อให้รับกับสัดส่วนขนาดร่างกายของมนุษย์อยู่ 2 ประเภท คือ การออกแบบเพื่อประชากรทั่วไป โดยไม่จำกัดเพศและวัย และการออกแบบเพื่อกลุ่มคนเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น กลุ่มวัยรุ่น เด็ก ผู้ใหญ่ คนชรา คนพิการ นักกีฬา นักดนตรี และกลุ่มชาวต่างชาติ เป็นต้น

การนำข้อมูลการวัดสัดส่วนร่างกายมนุษย์ไปใช้นั้น ไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัวแน่นอนเพราะร่างกายแต่ละส่วนของมนุษย์นั้นไม่มีความเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์ในทางสถิติ เช่น คนที่มีแขนสั้นก็ไม่จำเป็นต้องมีขาสั้นไปด้วย การออกแบบสิ่งของหรือผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ นั้นถือเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลของส่วนร่างกายที่สัมพันธ์กันมาประกอบมากกว่า 1 ส่วน ในการออกแบบแต่ละครั้ง อาจจะใช้วิธีหุ่นจำลอง (Model) มาช่วยในการออกแบบ ซึ่งหุ่นจำลองนี้สามารถที่จะยึดหรือหดรความยาวของแต่ละส่วนร่างกายให้สอดคล้องกับขนาดสัดส่วนของกลุ่มเป้าหมายได้ หรืออาจจะใช้

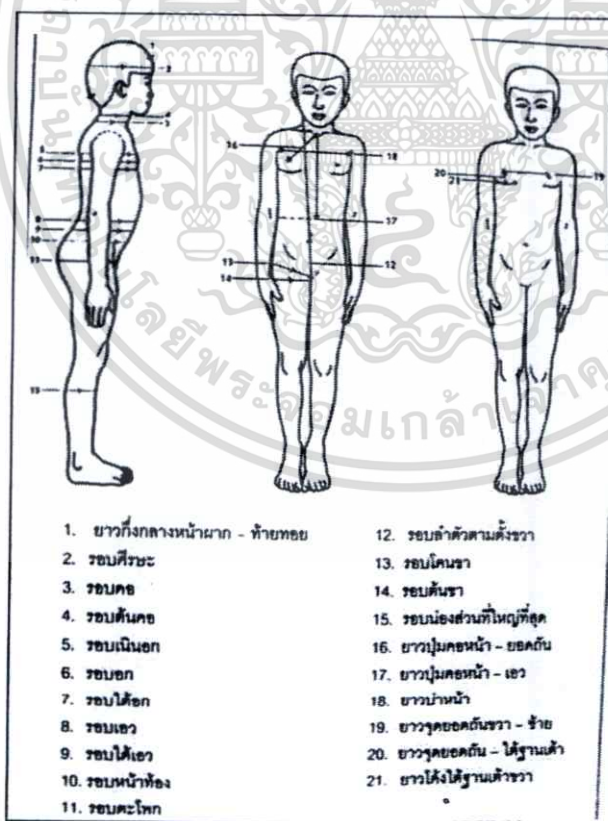
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ส่วนแนวทางและลำดับขั้นตอนในการนำข้อมูลการวัดสัดส่วนร่างกายไปใช้ในการออกแบบนั้น มีหลายแนวทาง (ธวัชชานนท์ สิบปภากุล.2548: 75) ดังนี้

1. กำหนดส่วนของร่างกายส่วนที่สำคัญมากที่สุดต่อการออกแบบนั้น เช่น การออกแบบวัสดุหรือสิ่งของประเภทที่มีด้ามจับ (Handel) ส่วนสำคัญก็คือ ความยาวของมือที่ต้องสอดคล้องกับด้ามจับนั้น
2. เลือกใช้ข้อมูลหรือตารางค่าที่เหมาะสม ได้มาตรฐาน และครอบคลุมกลุ่มประชากรหรือกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด
3. กำหนดกลุ่มประชากรหรือกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้เป็นฐานในการออกแบบสิ่งนั้น โดยการแยกกลุ่มให้ชัดเจน เช่น กลุ่มผู้ใช้แรงงาน กลุ่มเด็ก สตรี และคนชรา เป็นต้น
4. อาจสร้างต้นแบบ (Pototype) หรือหุ่นจำลองของสิ่งที่ได้รับการออกแบบไว้ เพื่อนำไปให้กลุ่มประชากรหรือกลุ่มเป้าหมายได้ทดลองใช้ และนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาทางแก้ไขปรับปรุง ก่อนนำไปสร้างเป็นแบบที่ใช้งานจริงต่อไป

2.6.2 การวัดสัดส่วนของเด็กไทย

การสำรวจสัดส่วนร่างกายทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย อายุ 1-10 ปี โดยการวัดสัดส่วนร่างกาย

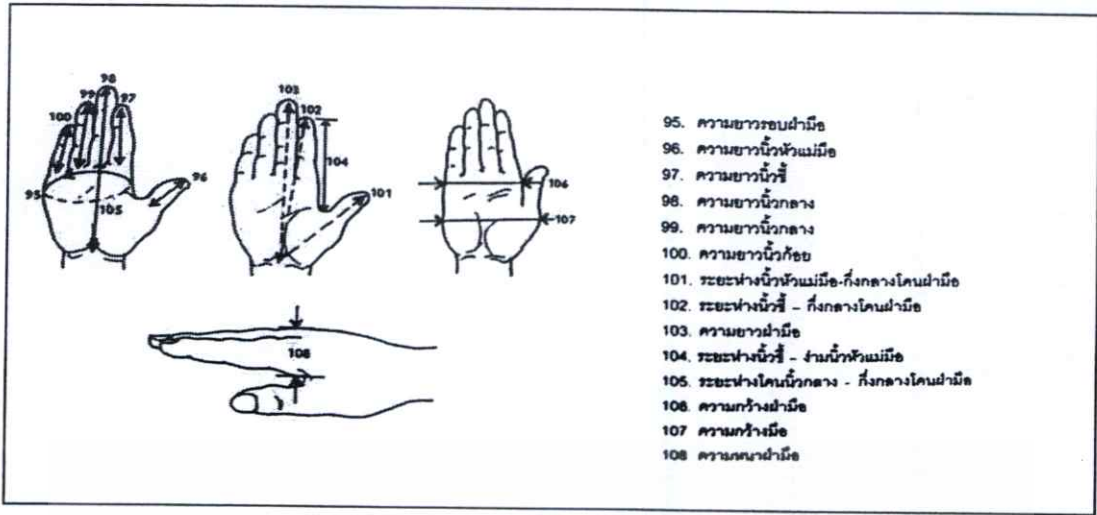
ดังนี้

ภาพที่ 2.9 การวัดสัดส่วนเด็กไทย

ภาพโดย : ธวัชชานนท์ สิบปภากุล (2548)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.10 การวัดสัดส่วนเด็กไทย

ภาพโดย : ธวัชชานนท์ สลิปปกกุล (2548)

ตารางที่ 2.10 สรุปผลการสำรวจสัดส่วนร่างกายเด็กหญิง อายุ 1-10 ปี (แยกแต่ละอายุ) โดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสรุปเฉพาะค่าเฉลี่ยดังนี้

ลำดับสัดส่วน(ซ.ม.)	อายุ (ปี) โดยค่าเฉลี่ย (MEAN)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
95. ความยาวรอบฝ่ามือ	11.6	12.1	12.9	13.5	13.9	14.4	14.6	15.2	15.7	20.3
96. ความยาวนิ้วหัวแม่มือ	3.0	3.3	3.7	3.9	4.1	4.3	4.5	4.7	4.8	16.4
97. ความยาวนิ้วชี้	3.7	4.0	4.3	4.6	4.8	5.1	5.3	5.5	5.8	5.2
98. ความยาวนิ้วกลาง	4.2	4.5	4.9	5.2	5.4	5.7	5.9	6.2	6.5	6.2
99. ความยาวนิ้วนาง	3.7	4.1	4.5	4.7	5.0	5.2	5.4	5.6	5.9	6.9
100. ความยาวนิ้วก้อย	3.0	3.2	3.5	3.7	3.9	4.1	4.2	4.4	4.6	6.3
101.ระยะห่างนิ้วหัวแม่มือ-กึ่งกลางโคนฝ่ามือ	6.7	7.2	7.2	8.5	9.0	9.5	9.8	10.3	10.6	5.0
102. ระยะห่างนิ้วชี้ - กึ่งกลางโคนฝ่ามือ	9.0	9.7	10.6	11.3	11.9	12.5	13.0	13.5	14.0	11.3
103. ความยาวฝ่ามือ	9.5	10.2	10.2	11.9	12.5	13.2	13.7	14.2	14.7	14.8
104. ระยะห่างนิ้วชี้-ฝ่ามนิ้วหัวแม่มือ	5.8	6.2	11.2	7.2	7.6	7.9	8.2	8.6	8.9	15.7
105. ระยะห่างโคนนิ้วกลางกึ่งกลางโคนฝ่ามือ	5.8	6.0	6.5	6.9	7.2	7.5	7.8	8.1	8.4	9.5
106. ความกว้างฝ่ามือ	4.3	4.5	4.8	5.1	5.3	5.5	5.7	5.9	6.1	6.4
107. ความกว้างมือ	5.2	5.5	5.9	6.3	6.5	6.9	7.1	7.3	7.6	7.9
108. ความหนาฝ่ามือ	1.7	1.7	1.9	1.9	2.0	2.0	2.0	2.1	2.2	2.3
109.ความสูงพื้นที่นั่ง-จุดกึ่งกลางก่าบั้น	-	-	-	-	-	3.2	3.5	3.9	4.2	5.0

(ที่มา : ธวัชชานนท์ สลิปปกกุล 2548)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.11 สรุปผลการสำรวจสัดส่วนร่างกายเด็กชาย อายุ 1-10 ปี (แยกแต่ละอายุ) โดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสรุปเฉพาะค่าเฉลี่ยดังนี้

ลำดับสัดส่วน (ซ.ม.)	อายุ (ปี) โดยค่าเฉลี่ย (MEAN)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
95. ความยาวรอบฝ่ามือ	12.3	12.8	13.3	13.9	14.4	14.7	15.0	15.6	16.1	16.6
96. ความยาวนิ้วหัวแม่มือ	3.1	3.5	3.8	4.0	4.2	4.3	4.6	4.8	4.9	5.2
97. ความยาวนิ้วชี้	3.8	4.1	4.4	4.6	4.6	5.0	5.3	5.5	5.7	5.9
98. ความยาวนิ้วกลาง	4.3	4.6	4.9	5.2	5.4	5.7	5.9	6.2	6.4	6.7
99. ความยาวนิ้วนาง	3.9	4.2	4.5	4.8	5.0	5.2	5.4	5.6	5.9	6.1
100. ความยาวนิ้วก้อย	3.0	3.4	3.6	3.8	4.0	4.1	4.3	4.5	4.6	4.8
101. ระยะห่างนิ้วหัวแม่มือ กึ่งกลางโคนฝ่ามือ	6.8	7.6	8.1	8.7	9.1	9.5	9.9	10.4	10.7	11.1
102. ระยะห่างนิ้วชี้ กึ่งกลางโคนฝ่ามือ	9.3	10.0	10.8	11.5	11.9	12.5	13.0	13.7	14.0	14.6
103. ความยาวฝ่ามือ	10.1	10.6	11.4	12.2	12.5	13.2	13.7	14.4	14.7	15.4
104. ระยะห่างนิ้วชี้ถึง นิ้วหัวแม่มือ	6.2	6.4	6.9	7.4	7.7	8.0	8.3	8.7	9.0	9.4
105. ระยะห่างโคน นิ้วกลางถึงกลางโคนฝ่ามือ	5.9	6.3	6.7	7.1	7.3	7.5	7.8	8.2	8.4	8.8
106. ความกว้างฝ่ามือ	4.5	4.7	5.0	5.3	5.5	5.7	5.8	6.0	6.2	6.4
107. ความกว้างมือ	5.4	5.7	6.1	6.5	6.8	7.0	7.2	7.5	7.7	8.0
108. ความหนาฝ่ามือ	1.7	1.8	1.9	2.0	2.0	2.1	2.1	2.2	2.2	2.3
109. ความสูงพื้นที่นั่ง-จุด กึ่งกลางกำปั้น	-	-	-	-	-	3.5	3.8	4.3	4.8	4.9

ที่มา : รัชชานนท์ สิปป์ภากุล (2548)

2.6.3 อัตราเพิ่มขึ้นของความสูงเด็กไทย

เด็กชาย

1. ช่วงอายุ 1-3 ปี อัตราเพิ่มความสูงประมาณ 8.0 เซนติเมตรต่อปี
 2. ช่วงอายุ 3-13 ปี อัตราเพิ่มความสูงประมาณ 5.4 เซนติเมตรต่อปี
- เด็กหญิง

1. ช่วงอายุ 1-3 ปี อัตราเพิ่มความสูงประมาณ 8.2 เซนติเมตรต่อปี
2. ช่วงอายุ 3-13 ปี อัตราเพิ่มความสูงประมาณ 5.5 เซนติเมตรต่อปี

เปรียบเทียบอัตราเพิ่มขึ้นของความสูงระหว่างเด็กชายกับเด็กหญิง
อัตราเพิ่มความสูงของเด็กชายกับเด็กหญิงจะควบคู่กันไปตลอดช่วงอายุ 1-13 ปี
อัตราเพิ่มความสูงของเด็กหญิงจะเริ่มลดลงอย่างรวดเร็วเมื่ออายุประมาณ 13 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.4 อัตราเพิ่มขึ้นของน้ำหนักของเด็กไทย

เด็กชาย

1. ช่วงอายุ 1-9 ปี อัตราเพิ่มน้ำหนักประมาณ 1.9 กิโลกรัมต่อปี
 2. ช่วงอายุ 9-13 ปี อัตราเพิ่มน้ำหนักประมาณ 4.2 กิโลกรัมต่อปี
- เด็กหญิง

1. ช่วงอายุ 1-9 ปี อัตราเพิ่มน้ำหนักประมาณ 1.9 กิโลกรัมต่อปี
2. ช่วงอายุ 9-13 ปี อัตราเพิ่มน้ำหนักประมาณ 4.2 กิโลกรัมต่อปี

เปรียบเทียบอัตราเพิ่มขึ้นของน้ำหนักระหว่างเด็กชายกับเด็กหญิง

อัตราการเพิ่มน้ำหนักของเด็กชายกับเด็กหญิงจะควบคู่ไปในช่วงอายุ 1-13 ปี โดยช่วงอายุ 1-9 ปี จะมีอัตราการเพิ่มน้อยกว่าในช่วงอายุ 9-13 ปี

2.7 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับเด็ก

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการ ในที่นี้จะกล่าวถึงทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และเป็นประโยชน์ต่อพื้นฐานการสร้างความเข้าใจในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.7.1 ทฤษฎีพัฒนาการของกิเซล (Gesell)

อาร์โนลด์ กิเซล (Arnold Gesell, 1880-1961) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ผู้เริ่มก่อตั้งสถาบันพัฒนาการเด็ก (Institute of Child Development) ณ มหาวิทยาลัยเยล ระหว่างปี ค.ศ. 1930-1940 อธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับการเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็กว่าการเจริญเติบโตของเด็กทางร่างกาย เนื้อเยื่อ อวัยวะ หน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ และพฤติกรรมที่ปรากฏขึ้นเป็นรูปแบบที่แน่นอน และเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้น ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบรองที่ต่อเติมเต็มเสริมพัฒนาการต่าง ๆ กิเซลเชื่อว่าวุฒิภาวะจะถูกกำหนดโดยพันธุกรรม และมีในเด็กแต่ละคนมาตั้งแต่เกิด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เด็กแต่ละวัยมีความพร้อมทำสิ่งต่าง ๆ ได้ ถ้าวุฒิภาวะหรือความพร้อมยังไม่เกิดขึ้นตามปกติในวัยนั้น สภาพแวดล้อมจะไม่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก

อาร์โนลด์ กิเซล (Arnold Gesell) ได้สร้างเกณฑ์มาตรฐานสำหรับวัดพฤติกรรมของเด็กในแต่ละระดับ เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งเขาได้แบ่งพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัดและประเมินออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่

1. พฤติกรรมทางการเคลื่อนไหว (Motor Behavior) ครอบคลุมการบังคับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย และความสัมพันธ์ทางการเคลื่อนไหว
2. พฤติกรรมทางการปรับตัว (Adaptive Behavior) ครอบคลุมความสัมพันธ์ของการใช้มือและสายตา การสำรวจ ค้นหา การกระทำต่อวัตถุ การแก้ปัญหาในการทำงาน
3. พฤติกรรมทางการใช้ภาษา (Language Behavior) ครอบคลุมการใช้ภาษา การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. พฤติกรรมส่วนตัวและสังคม (Personal-Social Behavior) ครอบคลุมการฝึกปฏิบัติส่วนตัว เช่น การกินอาหาร การขับถ่าย และการฝึกต่อสภาพสังคม เช่น การเล่น การตอบสนองผู้อื่น (สิริมา วิทยุอนันตพงษ์. 2547 : 35)

จากแนวความคิดของ อาร์โนลด์ กีเซล (Arnold Gesell) สามารถนำมาอธิบายพัฒนาการของมนุษย์ในด้านการเจริญเติบโตพัฒนาการทางร่างกาย และสามารถนำไปเชื่อมโยงกับพัฒนาการทางสติปัญญาได้อีกด้วย ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้มีบทบาทมากต่อการจัดกลุ่มเด็กเข้าศึกษาในชั้นอนุบาลศึกษา และชั้นประถมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานใช้เป็นแบบทดสอบมาตรฐานในการทำนายพฤติกรรมวิเคราะห์กลุ่ม และทำวิจัย เพื่อบอกลักษณะพัฒนาการของเด็ก โดยใช้อายุทางปฏิทินเป็นเกณฑ์ นอกจากนี้มีบทบาทมากในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก โดยการจัดกิจกรรมนั้นต้องให้เหมาะสมกับบุคลิกภาวะของเด็กแต่ละคน

2.7.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของบรูเนอร์ (Jerome S. Bruner)

บรูเนอร์ (Bruner. 1956) เป็นนักจิตวิทยาในยุคใหม่ ชาวอเมริกันคนแรกที่สืบสานความคิดของเพียเจต์ โดยเชื่อว่าพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กเกิดจากกระบวนการภายในอินทรีย์ (Organism) เน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก ซึ่งจะพัฒนาได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก และชี้ให้เห็นว่าการศึกษว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไร ควรศึกษาตัวเด็กในชั้นเรียนไม่ควรใช้หนู และนกพิราบ ทฤษฎีของบรูเนอร์เน้นหลักการ กระบวนการคิด ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะ 4 ข้อ คือ แรงจูงใจ (Motivation) โครงสร้าง (Structure) ลำดับชั้นความต่อเนื่อง (Sequence) และการเสริมแรง (Reinforcement)

แนวคิดพื้นฐาน

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง การเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลของการปฏิสัมพันธ์ นอกจากจะเกิดขึ้นในตัวตนของผู้เรียนแล้ว ยังจะเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมด้วย
2. ผู้เรียนแต่ละคนมีประสบการณ์และพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบใหม่กับประสบการณ์และมีความหมายใหม่
3. พัฒนาการทางเข้าใจปัญหาจะเห็นได้ชัดโดยที่ผู้เรียนสามารถรับสิ่งเร้าที่ให้เลือกได้หลายอย่างพร้อมกัน

สำหรับในหลักการที่เป็นโครงสร้างของความรู้ของมนุษย์ บรูเนอร์แบ่งขั้นพัฒนาการคิดในการเรียนรู้ของมนุษย์ออกเป็น 3 ขั้นด้วยกัน ซึ่งคล้ายคลึงกับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ได้แก่

1. ขั้นการกระทำ (Enactive Stage) เด็กเรียนรู้จากการกระทำ และการสัมผัส
2. ขั้นคิดจินตนาการหรือสร้างมโนภาพ (Piconic Stage) เด็กเกิดความคิดจากการรับรู้ตามความเป็นจริง และการคิดจากจินตนาการด้วย
3. ขั้นใช้สัญลักษณ์ และคิดรวบยอด (Symbolic Stage) เด็กเริ่มเข้าใจเรียนรู้ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรูเนอร์เชื่อว่า ถ้าครูจะเข้าใจพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของเด็ก และจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ขั้นพัฒนาการเชาว์ปัญญาของตน หรือใช้วิธีการที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับวัยเด็กสามารถเรียนรู้ได้ (สุรางค์ โค้วตระกูล.2533:153-154)

2.7.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของแบนดูรา

อัลเบิร์ต แบนดูรา กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์นั้นเกิดจากพฤติกรรมบุคคลนั้นมีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลนั้น (Person) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นบุคคลเกิดการเรียนรู้โดยการให้ตัวแบบ (Learning Through Modeling) โดยผู้เรียนจะเลียนแบบจากตัวแบบ และการเลียนแบบนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ การสังเกตการตอบสนอง และปฏิกิริยาต่าง ๆ ของตัวแบบ สภาพแวดล้อมของตัวแบบ ผลการกระทำ คำบอกเล่า และความน่าเชื่อถือของตัวแบบได้ การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจึงเกิดขึ้นได้ ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ ของการเลียนแบบของเด็กประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการดึงดูดความสนใจ (Attentional Process) กิจกรรมการเรียนรู้ที่เด็กได้สังเกตตัวแบบ และตัวแบบนั้นดึงดูดให้เด็กสนใจที่จะเลียนแบบ ควรเป็นพฤติกรรมง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน ง่ายต่อการเอาใจใส่ของเด็กที่เกิดการเลียนแบบและเกิดการเรียนรู้

2. กระบวนการคงไว้ (Retention Process) คือ กระบวนการบันทึกที่ทรงพลังเป็นความจำ การที่เด็กจะต้องมีความแม่นยำในการบันทึกสิ่งที่ได้เห็นหรือได้ยินเก็บเป็นความจำ ทั้งนี้ เด็กดึงข้อมูลที่ได้จากตัวแบบออกมาใช้กระทำตามโอกาสที่เหมาะสม เด็กที่มีอายุมากกว่าจะเรียนรู้จากการสังเกตการณ์กระทำที่ฉลาดของบุคคลอื่น ๆ ได้มากกว่า โดยประมวลไว้ในลักษณะของภาพพจน์ (Imaginal Coding) และในลักษณะของภาษา (Verbal Coding) และเด็กโตขึ้นน่าประสบการณ์และสัญลักษณ์ต่าง ๆ มาเชื่อมโยง และต่อมาจะใช้การเรียนรู้มีเทคนิคที่นำมาช่วยเหลือความจำ คือ การท่องจำ การทบทวนหรือการฝึกหัด และการรวบรวมสิ่งที่เกี่ยวข้องกัน เหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยให้เขาได้เก็บสะสมความรู้ไว้ในระดับซึ่งสามารถนำมาใช้ได้เมื่อต้องการ

3. กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process) คือ การแสดงผลการเรียนรู้ด้วยการกระทำ คือ การที่เด็กเกิดผลสำเร็จในการเรียนรู้จากตัวแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความแม่นยำ เด็กจะต้องแสดงพฤติกรรมได้จากการเรียนรู้ด้วยการเคลื่อนไหวออกมา เป็นการกระทำออกมาในรูปของการใช้กล้ามเนื้อความรู้สึกด้วยการกระทำครั้งแรกไม่สมบูรณ์ ดังนั้น เด็กจำเป็นต้องลองทำหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้ได้ลักษณะพฤติกรรมที่ต้องการ แล้วเขาก็จะได้รับทราบผลของการกระทำจากประสบการณ์เหล่านั้น เพื่อนำมาแก้ไขพฤติกรรมที่ยังไม่เข้ารูปเข้ารอย สิ่งนี้จะทำให้เกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เด็กที่มีอายุมากกว่าจะมีกล้ามเนื้อที่แข็งแรง และสามารถควบคุมได้ดีกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) คือ กระบวนการเสริมแรงให้กับเด็กเพื่อแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบได้ถูกต้อง โดยเด็กเกิดการเรียนรู้จากการเรียนรู้จากการเลียนแบบตัวแบบที่จะมาจากบุคคลที่มีชื่อเสียงมากกว่าบุคคลที่ไม่มีชื่อเสียง จากการเรียนรู้แบบตัวแบบที่มาจากบุคคลที่

เป็นเพศเดียวกับเด็กมากกว่าจะเป็นเพศตรงข้ามกัน จากการเลียนแบบตัวแบบที่เป็นรางวัล เช่น เงิน ชื่อเสียง สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง จากพฤติกรรมของบุคคลที่ถูกกลโหม มีแนวโน้มที่จะไม่ถูกนำมาเลียนแบบ และจากการที่เด็กได้รับอิทธิพลจากตัวแบบที่มีความคล้ายคลึงกับเด็ก ได้แก่ อายุ หรือ สถานภาพทางสังคม

2.7.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์

โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) เป็นนักจิตวิทยา (Psychologist) และผู้เชี่ยวชาญทางด้านสติปัญญา (Intelligence Expert) แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้ศึกษาเกี่ยวกับความหลากหลายของสติปัญญา (Theory of Multiple Intelligence : MI) โดยใช้หลักการวิวัฒนาการทางชีววิทยา (Biological Evolution) จำแนกความสามารถหรือสติปัญญาของคนเอาไว้ 7 ประเภท และต่อมาเขาเพิ่มอีก 1 ประเภท เรียกว่า สติปัญญาด้านรักธรรมชาติ (Naturalistic) ต่อมาเพิ่มอีก 1 ประเภท คือ สติปัญญาด้านการดำรงชีวิต (Existential Intelligence) รวมทั้งหมด 9 ด้าน

Sprinthall (1998) ซึ่งการ์ดเนอร์เชื่อว่าสมองของมนุษย์ได้แบ่งเป็นส่วน ๆ แต่ละส่วนได้กำหนดความสามารถที่ค้นหา และแก้ปัญหาที่เรียกว่า “ปัญญา” ซึ่งมีหลาย ๆ อย่างถือกำเนิดมาจากสมองเฉพาะส่วนแตกต่างกัน ซึ่งสติปัญญา 9 ด้าน ได้แก่

1. สติปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถทางด้านภาษาสูง อาทิ นักเล่านิทาน นักพูด (ปฐกถา) ความสามารถในการอ่านลึ้ม การอธิบาย กวี นักเขียนนวนิยาย นักเขียนบทละคร บรรณาธิการ นักหนังสือพิมพ์ นักจิตวิทยา
2. สติปัญญาด้านตรรกและคณิตศาสตร์ (Logical/Mathematical Intelligence) หมายถึง กลุ่มผู้ที่มีความสามารถสูงในการใช้ตัวเลข อาทิ นักบัญชี นักคณิตศาสตร์ นักสถิติ กลุ่มผู้ให้เหตุผลที่ดี อาทิ นักวิทยาศาสตร์ นักตรรกศาสตร์ นักจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ กลุ่มผู้ที่มีความไวในการเห็นความสัมพันธ์แบบแผนตรรกวิทยา การคิดเชิงนามธรรม การคิดที่เป็นเหตุผล (Cause-Effect) และการคิดคาดการณ์ (If-Then) วิธีการใช้ในการคิด ได้แก่ การจำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุป การคิดคำนวณ การตั้งสมมติฐาน
3. สติปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual/Spatial Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถมองเห็นภาพของทิศทางแผนที่ที่กว้างไกล อาทิ นายพรานผู้นำทาง พวกเดินทางไกล รวมถึงผู้ที่มีความสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ มองเห็นแสดงออกเป็นภาพรูปร่างในการจัดการกับพื้นที่ เนื้อที่ การใช้สี เส้น พื้นผิว รูปร่าง อาทิ สถาปนิก มัณฑนากร นักประดิษฐ์ ศิลปินต่าง ๆ
4. สติปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily/Kinesthetic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ร่างกายของตนเองแสดงออกทางความคิด ความรู้สึก อาทิ นักแสดงละคร ภาพยนตร์ นักแสดงท่าเต้น นักกีฬา นักฟ้อนรำเพลง และผู้ที่มีความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์ เช่น นักปั้น ช่างแกะรถยนต์ รวมถึงความสามารถทักษะทางกาย เช่น ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส
5. สติปัญญาด้านดนตรี (Musical/Rhythmic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถทางด้านดนตรี ได้แก่ นักแต่งเพลง นักดนตรี นักวิจารณ์ดนตรี รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ

ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าและวิเคราะห์ดนตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการใช้ในเชิงวิชาการเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. สติปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ (Intrapersonal Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และเจตนาของผู้อื่น ทั้งนี้ รวมถึงความสามารถในการสังเกต น้ำเสียง ใบหน้า ท่าทาง ทั้งยังมีความสามารถสูงในการรู้ถึงลักษณะต่าง ๆ ของสัมพันธภาพของมนุษย์ และสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เช่น สามารถทำให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติงาน

7. สติปัญญาด้านตน หรือการเข้าใจตนเอง (Interpersonal Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการรู้จักตนเอง และสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้จากความรู้สึกตนนี้ ความสามารถในการรู้จักตัวตน อาทิ การรู้จักตนเองตามความเป็นจริง เช่น มีจุดอ่อน จุดแข็ง ในเรื่องใด มีความรู้เท่าทันอารมณ์ ความคิด ความปรารถนาของตนเอง มีความสามารถในการฝึกฝนตนเอง และเข้าใจตนเอง

8. สติปัญญาด้านการรักธรรมชาติ (Naturalistic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความเข้าใจ ความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ และปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการดำรงชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เข้าใจและจำแนกความเหมือนกันของสิ่งของ เข้าใจการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของสาร

9. สติปัญญาด้านการดำรงชีวิต (Existential Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการไตร่ตรอง คำนึง และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมีชีวิตอยู่ในโลกมนุษย์ เข้าใจการกำหนดของชีวิต และการรู้เหตุผลของการดำรงชีวิตอยู่ในโลก

จากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า นักจิตวิทยา และผู้เชี่ยวชาญ ได้กล่าวถึงความสามารถทางสติปัญญาหลายมิติมากขึ้น การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญามนุษย์ ควรดำเนินการให้เหมาะสมกับช่วงวัย และหลากหลายครอบคลุมทุกมิติ (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2547 : 39-41)

2.7.5 ทฤษฎีพัฒนาการเขาว์ปัญญาของพือาเจต์ (Jean Piaget.1896-1980)

พือาเจต์ถือว่าเด็กทุกคนตั้งแต่เกิดมาพร้อมที่จะปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และปฏิสัมพันธ์นี้ทำให้เกิดพัฒนาการเขาว์ปัญญา พือาเจต์แบ่งองค์ประกอบที่มีส่วนสร้างพัฒนาการเขาว์ปัญญามี 4 องค์ประกอบ คือ

1. วุฒิภาวะ (Maturation) การเจริญเติบโตทางสรีรวิทยา โดยเฉพาะเส้นประสาท และต่อมไร้ท่อ มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาการเขาว์ปัญญา หรือจะต้องประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับความพร้อมหรือวัยเด็ก

2. ประสบการณ์ (Experience) ทุกครั้งที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมก็จะเกิดประสบการณ์ออกเป็น 2 ชนิด คือ

2.1 ประสบการณ์ที่เนื่องมาจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ

2.2 ประสบการณ์เกี่ยวกับการคิดหาเหตุผล และทางคณิตศาสตร์ ซึ่งมีความสำคัญในการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะทางวิทยาศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การถ่ายทอดความรู้ทางสังคม (Social Transmission) หมายถึงที่พ่อแม่ และคนที่อยู่รอบตัวเด็กจะถ่ายทอดความรู้ให้เด็ก หรือสอนเด็กที่จะรับถ่ายทอดด้วยกระบวนการซึมซาบประสบการณ์หรือปรับโครงสร้างทางเชาว์ปัญญา

4. กระบวนการพัฒนาสมดุล (Equilibration) หรือการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งอยู่ในตัวของแต่ละคน เพื่อจะปรับความสมดุลของเชาว์ปัญญาขั้นต่ำไปอีกขั้นหนึ่งซึ่งสูงกว่า โดยใช้กระบวนการซึมซาบประสบการณ์ และการปรับโครงสร้างทางสติปัญญา (สรารงค์ ใคว์ตระกูล. 2533:35-36)

2.7.6 ทฤษฎีแรงจูงใจ (ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์)

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะแสวงหาสิ่งแปลกใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของบุคคลก็มีหลายอย่างตั้งแต่ความต้องการของบุคคลก็มีหลายอย่างตั้งแต่ความต้องการขั้นต่ำถึงความต้องการขั้นสูง ซึ่งมนุษย์จะต้องมีการตอบสนองความต้องการพื้นฐาน จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการขั้นสูงอื่น ๆ ลักษณะความต้องการตามหลักของมาสโลว์ สามารถอธิบายได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางสรีระ เป็นความต้องการพื้นฐานที่สำคัญที่สุดทางด้าน การดำรงชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ และอุณหภูมิ

ขั้นที่ 2 ความต้องการปลอดภัยและมั่นคง ความต้องการความปลอดภัยมั่นคง ซึ่งได้แก่ ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ความเป็นปึกแผ่น ความต้องการความคุ้มครองปกป้อง ความรู้สึกปลอดภัยจากการคุกคามปลอดภัยจากความวิตกกังวล

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ คือความต้องการความรักอยากให้ตนเป็นที่รักยอมรับจากกลุ่ม โดยปกติแล้วบุคคลมักจะอยู่รวมกลุ่มกัน ดังนั้น จึงต้องการความรัก และต้องการมีส่วนร่วมในกลุ่มให้ยอมรับตนเอง

ขั้นที่ 4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น คือความต้องการที่จะให้ผู้อื่นยกย่องตนเป็นความปรารถนาของบุคคลที่ทำให้พฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้นได้เป็นอันมาก

ขั้นที่ 5 ความต้องการที่จะบรรลุถึงความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง คือความต้องการสูงสุดของบุคคลที่บุคคลจะต้องพยายามกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และตามความสามารถของตนเอง (อารี พันธุ์มณี.2538:187-188)

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 วิชานาถ ทิวะสิงห์ (2546) การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการเรียนรู้เรื่อง “สี” สำหรับเด็กปฐมวัย,สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็ก ส่งเสริมให้เด็กได้อ่านหนังสือ เอกสเพิ่มมากขึ้น เรื่องของการเรียนรู้ของสีก็เป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้พัฒนาการของเด็ก และในปัจจุบัน ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนังสือที่เกี่ยวกับการส่งเสริมเรื่อง “สี” ก็มีแต่ลักษณะการเน้นการระบายสีเป็นส่วนใหญ่ เพื่อปูพื้นฐานการเรียนรู้ศิลปะเรื่องสี โดยเฉพาะ และควบคู่ไปกับการระบายสี เพื่อพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กเรื่องสีที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันของเด็ก ที่เด็กต้องพบเจอเป็นประจำ จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทั้งเรื่องของสี และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ 1) เพื่อออกแบบและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการเรียนรู้เรื่อง “สี” สำหรับปฐมวัย 2) เพื่อประเมินคุณภาพหนังสือส่งเสริมการเรียนรู้เรื่อง “สี” ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 3) เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้เรื่องสีของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ในงานวิจัยคือ นักเรียนโรงเรียนโซมณีสศึกษา ชั้นอนุบาล 3 จำนวน 30 คน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบง่าย ตัวแปรต้นคือรูปแบบของหนังสือประกอบส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องสีสำหรับเด็กปฐมวัย ผลของงานวิจัยที่สรุปผลมา ผลการประเมินหนังสือส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องสีสำหรับเด็กปฐมวัยจากผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านพฤติกรรมเด็ก วารณกรรม และสื่อสิ่งพิมพ์ ระดับคุณภาพเหมาะสมมากใน $\bar{X} = 4.75$ และผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบก่อนและหลังเรียนทั้งเรื่อง ผักสีสด และผลไม้สีสวย ปรากฏว่าหลังเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียน มีระดับค่าทางสถิติที่ 0.05 การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องสีสำหรับเด็กปฐมวัยมีอยู่ในระดับเหมาะสม ในอนาคตจะต้องมีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในด้านอื่น ๆ หรือสิ่งที่อยู่รอบตัวเด็กด้วย

2.8.2 วินัดดา อุทัยรัตน์.(2555) การศึกษาและออกแบบหนังสือสามมิติ เรื่อง สุตสาคร ,สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การวิจัยนี้เป็นการนำเสนอการออกแบบหนังสือสามมิติ เรื่อง สุตสาคร โดยมุ่งเน้นให้เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน เนื่องด้วยวรรณกรรมไทยส่วนใหญ่มีการแต่งคำประเภทร้อยกรอง ซึ่งคำประเภทร้อยกรองในแต่ละประเภทคนส่วนใหญ่คิดว่าอ่านยาก และเป็นผลงานที่ไม่ได้รับความสนใจจากเยาวชนเท่าที่ควร ผู้วิจัยตั้งเรื่องของ สุตสาคร ซึ่งเป็นตัวละครมาทำเพราะสุตสาครยังเป็นเด็กแต่ได้มีการผจญภัยที่หลากหลาย และการนำมาทำเป็นหนังสือเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการอนุรักษ์ และสืบทอดวรรณคดีที่มีคุณค่าของไทยด้วย โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาและออกแบบหนังสือสามมิติ เรื่อง สุตสาคร 2) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ ครู นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และผู้ปกครองต่อหนังสือนิทานสามมิติ เรื่อง สุตสาคร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย นักเรียนประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศน์ 1 ห้องเรียน ป.3/2 จำนวน 30 คน และผู้ปกครองของนักเรียน ป.3/2 โรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศน์ จำนวน 30คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ แบบสอบถามและแบบประเมินความพึงพอใจ ผลการประเมินความพึงพอใจทั้ง 4 กลุ่มตัวอย่าง โดยรวมคือ กลุ่มนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) กลุ่มผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.49$) และตัวแทนครูมีความพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.81$) สรุปว่าการออกแบบหนังสือสามมิติเรื่อง สุตสาคร สามารถนำไปใช้งานกับกลุ่มเป้าหมายพึงพอใจได้ และเป็นแนวทางการออกแบบพัฒนาหนังสือสามมิติเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.8.3 ปฏิญาณณ์ แสงอรุณ (2556) ปัจจัยความแตกต่างในการออกแบบกราฟิกที่ดึงดูดความสนใจและตอบสนองผู้ซื้อและผู้ใช้ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อกรณีศึกษาหนังสือสำหรับเด็ก,สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การอ่านในปัจจุบันได้มาจากหนังสือเป็นส่วนสำคัญเห็นได้จากภาครัฐและเอกชนร่วมกันพยายามส่งเสริมให้ทุกคนรักการอ่าน การศึกษาในไทยมุ่งเน้นการเรียนแบบระบบท่องจำและวัดผลด้วยการท่องจำ ทำให้เด็กต้องท่องหนังสือตลอดเวลาในตลอดชีวิตการศึกษา และในปัจจุบันเกิดการแข่งขันเชิงสื่อทั้งด้านวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เกม อินเทอร์เน็ต ล้วนแข่งขันกันดึงดูดความสนใจของการอ่านหนังสือ จุดประสงค์ของงานวิจัยคือ 1) ศึกษาลักษณะเฉพาะของหนังสืออ่านสำหรับเด็ก 3-6 ปี เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะของหนังสือที่เหมาะสมสำหรับเด็กในแต่ละประเภท 2) ศึกษาปัจจัยความแตกต่างในการรับรู้ทางทัศนการระหว่างผู้ซื้อและผู้ใช้ สำหรับหนังสือเด็ก 3-6 ปี 3) ศึกษากลยุทธ์การออกแบบรูปแบบหนังสือสำหรับเด็กที่สามารถสื่อสารและส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็ก 4) เพื่อสรุปเกณฑ์การออกแบบกราฟิกที่ดึงดูดความสนใจของผู้ซื้อและผู้ใช้ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อ กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย คือ กลุ่มเด็กอายุ 3-6 ปี นักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และกลุ่มผู้ปกครองเด็กจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อทำการทดสอบการวิจัยจะใช้เป็นรูปแบบแบบสอบถาม ปัจจัยความชอบมีผลต่อการรับรู้มากที่สุดคือสีสันของหนังสือมีภาพรูปแบบเสมือนจริงกับธรรมชาติมากที่สุด และสามารถอธิบายการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้ปกครองลำดับสูงมากตั้งแต่ (ลำดับค่า R-Square ที่ .55-.95) และค่าสถิติความสัมพันธ์น่าใช้ในชุดสินค้า อยู่ที่ 60%-98% โดยประเด็นที่น่าซื้อคือการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในหนังสือ

2.8.4 วาทีณี บรรจง (2557) ผลการจัดประสบการณ์โดยบูรณาการแนวคิดเชิงออกแบบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เด็กปฐมวัยอยู่ในช่วงที่สำคัญของชีวิตในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์จำเป็นต้องได้รับการดูแล การมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ถูกระงับไว้เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2546 ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5ปี) ระยะยาว พ.ศ.2550-2559) การพัฒนาและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในช่วงปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ การจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรม ความสามารถเฉพาะตัวของเด็ก และสื่อใช้ประกอบกิจกรรม และจัดประสบการณ์ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาผลการจัดประสบการณ์ศิลปะโดยบูรณาการแนวคิดเชิงออกแบบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง 2) ศึกษาผลการจัดการประสบการณ์ศิลปะที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้แผนจัดประสบการณ์ศิลปะโดยบูรณาการแนวคิดเชิงออกแบบกับกลุ่มควบคุมที่ใช้แผนการจัดประสบการณ์ศิลปะแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ เด็กชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนอินทโมลีประทาน อาเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 40 คน เป็นเป็น 2 กลุ่มทดลองคือ กลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน ใช้ระยะเวลา 12 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ TCT-DP วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของงานวิจัยนี้ หากมีการนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ อาจก่อให้เกิดความเสียหายทางกฎหมายได้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าที่ ผลการวิจัย หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังกลุ่มการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มที่ควบคุมทางสถิติที่ระดับ .01

2.8.5 อันติชา วิรมย์รัตน์ (2557) การออกแบบและพัฒนาหนังสือกิ่งของเล่นเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาทักษะทางความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กอายุ 4-5 ปี, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการคิดสิ่งใหม่ที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาและแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นความสามารถที่สำคัญของมนุษย์ และปัจจัยที่จำเป็นในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ความคิดสร้างสรรค์จึงถือเป็นคุณลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งที่จะนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่ประเทศชาติ และเป็นคุณลักษณะสำคัญยิ่งที่จำเป็นต้องสร้างเสริมให้เกิดขึ้นโดยเฉพาะตัวเด็กเอง เพื่อให้เด็กเติบโตเจริญก้าวหน้าอย่างมีคุณภาพจากการศึกษาหนังสือกิ่งของเล่นในท้องตลาดที่ส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์มีจำนวนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือส่งเสริมทักษะด้านอื่น จึงมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบหนังสือกิ่งของเล่น หนังสือสำหรับเด็ก กลุ่มนิทานและหนังสือเกมส์ กิจกรรมปลายเปิด ที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็ก ในด้านเนื้อเรื่อง ภาพประกอบวัสดุ รูปเล่ม และเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการออกแบบรวมไปถึงขั้นตอนกรรมวิธีในการผลิต 2) เพื่อพัฒนาการออกแบบหนังสือกิ่งของเล่น โดยนำหลักพัฒนาทักษะทางความคิดสร้างสรรค์ มาเป็นส่วนสำคัญในการออกแบบ เพื่อช่วยส่งเสริมฝึกฝนให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ในช่วงเริ่มต้นได้อย่างเหมาะสมเป็นลำดับขั้นตอน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ เด็กอายุ 4-5 ปี จำนวน 10 คน กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ใช้แบบประเมินความเหมาะสมและแบบทดสอบ TCT-DP เป็นเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ผลที่ได้ออกมาคือ กลุ่มเด็กอายุ 4-5 ปี จำนวน 10คน ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางความคิดสร้างสรรค์โดยใช้หนังสือกิ่งของเล่น โดยรวมสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการส่งเสริมทางความคิดสร้างสรรค์ทางสถิติที่ระดับ $P < .01$

2.8.6 กมลวรรณ อังศรีสุรพร (2554) การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสื่อ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การจัดประสบการณ์เด็กควรพัฒนาให้ครบถ้วนในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ควรพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งการ์ดเนอร์เสนอแนวคิดกับการพัฒนาศักยภาพแบบองค์รวมทุก ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเรียกว่าทฤษฎีพหุปัญญา พหุปัญญา 9 ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมของเด็กปฐมวัย ครูมีบทบาทสำคัญในการเน้นพหุปัญญา โดยจัดให้สอดคล้องกับวัยเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสคิดจินตนาการ เรียนรู้ภาษา ความมุ่งหมายคือ 1) เพื่อศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสื่อ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบพหุปัญญา เพื่อเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสื่อในแต่ละช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลง กลุ่มตัวอย่างคือเด็กอายุ 3-4 ปีชั้นอนุบาล ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้นที่1 โรงเรียนสาธิตพัฒนา จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยแผนการจัดประสบการณ์ แบบ ประเมิน ผลที่ได้พบว่า ผลการศึกษาพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสื่อพบว่า มีระดับที่สูงขึ้นทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบพหุปัญญา เพื่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสื่อมีพัฒนาการเกือบทุกด้านอยู่ในระดับสูงขึ้นไป ยกเว้นด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว และด้านธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง

2.8.7 สุรรัตน์ รอดแผ้วพาล (2547) การพัฒนาเทปนิทานประกอบหนังสือเพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในเด็กปฐมวัย,มหาวิทยาลัยศิลปากร

การจัดการศึกษาจะต้องควบคู่ไปกับคุณธรรม และปลูกฝังสร้างเสริมจริยธรรม และต้องทำเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เพราะเด็กเป็นทรัพยากรที่มีค่า เป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมและพัฒนาชาติต่อไป และขึ้นอยู่กับคุณภาพของเด็กที่จะได้รับความรู้และความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย จิตใจ มีพัฒนาการในทุก ๆ ด้านที่เหมาะสมกับวัย จึงสรุปได้ว่าช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญของชีวิตเพราะเป็นช่วงเริ่มต้นพัฒนาการด้านต่าง ๆ ได้รวดเร็ว วัตถุประสงค์ในงานวิจัย คือ เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของสื่อเทปนิทานประกอบหนังสือ เพื่อเสริมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในเด็กปฐมวัย เพื่อเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ก่อนและหลังจากนิทาน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนวัดสามง่าม(คงทองอนุสรณ์) จังหวัดนครปฐม โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบทดสอบก่อนและหลัง แบบสังเกตพฤติกรรม สื่อเทปนิทานหนังสือ โดยผลการทดลองมีการทดลองย่อยกับนักเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพกับเด็ก อยากรเรียน อยากรฟังนิทาน โดยเห็นได้จากพฤติกรรมที่เด็กแสดงออก เช่น การหยุดเล่นจนแล้วหันมาฟังนิทาน มีการขอร้องให้นำนิทานมาเล่าให้ฟังอีก ในงานวิจัยมีการรวบรวมองค์ประกอบของหนังสือมุ่งเสริมให้เด็กสนใจต่อการฟังนิทาน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสื่อเทปนิทานประกอบหนังสือจากการทำแบบทดสอบวัดจริยธรรมเรื่อง ความซื่อสัตย์ของนักเรียนหลังฟังนิทานสูงกว่าก่อนฟังนิทานทางสถิติที่ระดับ .01 โดยรวมมีความสนใจต่อเทปสื่อนิทานประกอบหนังสือ

2.8.8 วันเพ็ญ บุลพัฒน์ (2539) การเล่นเกมแบบกึ่งชี้แนะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม เป็นปัญหาหนึ่งที่พบในสังคมปัจจุบัน เนื่องจากสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และความเจริญทางด้านวัตถุเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการแข่งขันมากขึ้นในการดำรงชีวิตจึงขาดการช่วยเหลือการมีน้ำใจ แสวงหาผลประโยชน์ของตนเอง ประสบการณ์ในวัยเด็กก็มีความสำคัญเพราะเด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยผ่านการเล่น รวมทั้งพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ ตามรูปแบบการเล่นสมมุติแบบกึ่งชี้แนะ และการเล่นสมมุติแบบอิสระมีต่อพฤติกรรมทางสังคมด้านการแบ่งปัน การช่วยเหลือ และร่วมมือของเด็กปฐมวัย ความสำคัญของการศึกษาคือ 1) การศึกษาทำให้ทราบความแตกต่างของการเล่นเกมแบบกึ่งชี้แนะ และส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมด้านการแบ่งปัน การช่วยเหลือ การร่วมมือมากกว่ากัน 2) เป็นแนวทางให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยนำไปใช้จัดสภาพแวดล้อม และกิจกรรมการเล่นสมมุติที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยต่อไป กลุ่มตัวอย่างคือเด็กอนุบาล 2 โรงเรียนวัดสูง (สูงสง่าวิทยาคาร) จังหวัดสระบุรี เด็กชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี จำนวน 30 คน ระยะเวลาไม่จำกัดทุกทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทดลอง 8 สัปดาห์ ๆ ละ 50 วัน รวมทั้งหมด 40 ครั้ง แบ่งเป็น 2 กลุ่มทดลองคือกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยคือการทดลอง แบบทดสอบพฤติกรรม สรุปผลเด็กปฐมวัยที่เล่นสมมติแบบอิสระมีพฤติกรรมความแตกต่างกับทางสถิติที่.01 เด็กที่เล่นสมมติแบบกึ่งชี้แนะ มีพฤติกรรมด้านการช่วยเหลือแตกต่างทางสถิติที่.05 เด็กการเล่นสมมติแบบกึ่งอิสระมีพฤติกรรมมีความแตกต่างทางสถิติ .01 ผลสรุปสำหรับกลุ่มเด็กทดลองกับกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมทั้ง 3 ด้านสูงกว่ากลุ่มควบคุม

2.8.9 บุสดี ไชยสุโพธิ์ (2553) การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำแผนประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดธาตุประสิทธิ์ เทศบาลตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม,มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จากการศึกษาด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กระดับปฐมวัย พบว่า ครูผู้ดูแลยังยึดติดอยู่กับปฏิบัติแบบเดิม คือ ยังคงเป็นลักษณะการรับเลี้ยงดูเด็ก ยังไม่ใช่ว่าการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็ก การจัดกิจกรรมที่ดีไม่ได้จัดทำแผนการจัดประสบการณ์อย่างเป็นระบบ ไม่สอดคล้องกับการพัฒนาของเด็ก เนื่องจากไม่ได้จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาผ่านการเล่นและผ่านสื่อวัสดุ อุปกรณ์ และสภาพที่เน้นเกิดทักษะด้านต่าง ๆ แต่เด็กไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดธาตุประสิทธิ์ เทศบาลตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดทำแผนจัดประสบการณ์ และสามารถจัดกิจกรรมตามแผนจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยได้ กลุ่มผู้ร่วมศึกษา มีจำนวน 5 คน ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดธาตุประสิทธิ์ เทศบาลตำบลนาหว้า จังหวัดนครพนม จำนวน 4 คน วิทยากร 1 คน นักเรียนในศูนย์เด็กเล็ก จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบประเมินแผนจัดประสบการณ์ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบประเมินพฤติกรรมเด็กนักเรียน แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกประจำวัน และแบบประเมินหลังการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย สรุปผลพบว่า โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 2 กลยุทธ์ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และนิเทศการสอน เมื่อครบ 2 วงรอบแล้วทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์ เพิ่มมากขึ้น สามารถแก้ปัญหาการจัดประสบการณ์ได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.8.10 ศิริจันทร์ ศรีนวนนิต (2549).การศึกษาผลของการจัดประสบการณ์การเล่นนิทานโดยใช้กิจกรรมศิลปะ และการเล่านิทาน โดยใช้ภาพประกอบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย,มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย จึงจำเป็นที่จะต้องมีกิจกรรมช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก หากประสบการณ์ที่จัดให้สร้างความพึงพอใจให้แก่เด็กแล้ว ย่อมส่งผลต่อสุขภาพจิตของเด็ก การนำกิจกรรมศิลปะมาบูรณาการเข้ากับนิทาน โดยเด็กจะเรียนรู้เทคนิค วิธีการในการทำให้เกิดภาพ ภาพประกอบในนิทานส่วนสำคัญกับเด็กช่วงอนุบาล ทำให้เด็กเกิดความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นนิทาน โดยกิจกรรมศิลปะ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์

เอกสาร (2553) การศึกษาผลของการจัดประสบการณ์การเล่นนิทานโดยใช้ภาพประกอบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบ 3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานโดยใช้กิจกรรมศิลปะและการเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่านิทานโดยใช้กิจกรรมศิลปะและการเล่านิทาน โดยใช้ภาพประกอบกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 มี การศึกษา 2549 โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้แผนจัดประสบการณ์การเล่านิทานโดยใช้กิจกรรมศิลปะ แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ โดยอาศัยรูปภาพ แบบ ก ของทรอแรนซ์ แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเล่านิทาน โดยใช้กิจกรรมศิลปะและการเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบ สรุปผลการวิจัยพบว่า หลังจากที่ได้เด็กปฐมวัยได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานโดยใช้กิจกรรมศิลปะ โดยภาพรวมเด็กปฐมวัยมีคะแนนความคอดสร้างสรรค์สูงขึ้นทางสถิติที่ระดับ .05

2.8.11 พัทธา พุ่มพชาติ (2552) การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 หากเด็กปฐมวัยได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัย และธรรมชาติ การเรียนรู้ย่อมส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญา มีความเหมาะสม วัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย 4) เพื่อประเมินประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง เด็กปฐมวัย 3-6 ปี ชั้นอนุบาล 1-2 และ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 78 คน ครูปฐมวัย จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หลังจากการจัดประสบการณ์สูงกว่า ก่อนจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับดีมาก มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ และมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยตามแบบการจัดประสบการณ์

2.8.12 ทรรคมณ ศิริมงคล (2548) การออกแบบเรขศิลป์ในหนังสือภาพสำหรับเด็กปฐมวัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หนังสือสำหรับเด็ก นอกจากสร้างความสนุกสนานให้แก่เด็กแล้ว ยังเป็นสื่อเตรียมความพร้อมที่สำคัญในการปูพื้นฐานชีวิต การสร้างทัศนคติค่านิยมที่ดี และบ่มเพาะนิสัยรักการอ่านอีกทางหนึ่งด้วย การจัดทำหนังสือสำหรับเด็กให้มีความน่าสนใจ ภาพประกอบในหนังสือก็มีส่วนสำคัญ เพราะเป็นองค์ประกอบที่ดึงดูดความสนใจเด็กได้ง่ายที่สุด เพราะเด็กในช่วงปฐมวัยจะชอบเรียนรู้เกี่ยวกับภาพ เพราะรูปภาพช่วยในการตอบสนองความต้องการด้านอารมณ์และเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดเป็นอย่างดี การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อค้นหารูปแบบการออกแบบไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพประกอบในหนังสือภาพ สำหรับเด็กปฐมวัยที่เด็กชื่นชอบมากที่สุด โดยศึกษาในด้านการใช้ของภาพประกอบที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและการจับคู่สี แบบสีกลมกลืนและสีตัดกันที่เด็กชื่นชอบมากที่สุด 2) เพื่อค้นคว้ารูปแบบการออกแบบจัดหน้าของหนังสือภาพสำหรับเด็กปฐมวัยที่ดึงดูดความสนใจและเด็กชื่นชอบที่สุด กลุ่มประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ เด็กนักเรียนชาย-หญิง ระดับชั้นอนุบาล 1-3 อายุ 3-5 ปี ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล โรงเรียนอนุบาล ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนอนุบาลสังกัดในกระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนอนุบาลในสังกัดคณะกรรมการศึกษาเอกชน จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ชุดแผ่นภาพ ชุดคำถาม แผ่นภาพ โดยพิจารณาวิเคราะห์ทางสถิติ และคิดค่าเฉลี่ยเป็นเปอร์เซ็นต์ ผลสรุปวิจัย พบว่า การใช้สีในภาพประกอบที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการผจญภัยที่ใช้สีแท้หรือสีที่มีระดับสดเข้มมากที่สุด ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการผจญภัย ชีวิตสัตว์ หรือความรัก แสดงให้เห็นว่าเด็กชอบภาพสะดุดตา การจับคู่สีที่เด็กชอบมากที่สุด ได้แก่ สีตัดกัน 50:50 การออกแบบหน้าหนังสือชอบหน้าคู่มากกว่าหน้าเดี่ยว เพราะเด็กสามารถวาดสายตาไปซ้ายขวาได้กว้างกว่า

2.8.13 ศรีนิวล รัตนานันท์ (2540) ผลการจัดประสบการณ์หน่วยเน้นวิทยาศาสตร์นอกชั้นเรียนที่มีต่อทักษะการสังเกตของเด็กปฐมวัย,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษานอกห้องเรียนมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก เพราะเด็กเรียนรู้จากของจริงในสภาพที่เป็นจริงและยังได้เรียนรู้ถึงกระบวนการที่จะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการศึกษาดลอดชีวิตของเด็กวิทยาศาสตร์เป็นหนึ่งฝึกให้เด็กมีการสังเกต และเป็นพื้นฐานสำคัญ นอกจากนี้การที่เด็กได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ นั้นยังได้ฝึกการคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหา วัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการสังเกตของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์หน่วยเน้นวิทยาศาสตร์นอกชั้นเรียนก่อนและหลังทดลอง 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการสังเกตของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์หน่วยเน้นวิทยาศาสตร์แบบปกติก่อนและหลังการทดลอง 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการสังเกตของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์หน่วยเน้นวิทยาศาสตร์นอกชั้นเรียนกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์หน่วยเน้นวิทยาศาสตร์แบบปกติ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ชั้นอนุบาลที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนวัดวังกุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างง่าย จำนวน 30 คน จับฉลากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดประสบการณ์และแบบประเมินทักษะการสังเกต สรุปผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์เน้นวิทยาศาสตร์แบบปกติมีทักษะการสังเกตสูงขึ้นกว่าก่อนทดสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด มุ่งเน้นศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลแนวคิดในการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนั้นในการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กจะแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี

3.2 ขั้นตอนที่ 2 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

3.3 ขั้นตอนที่ 3 เพื่อประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัด ร้อยเอ็ด ก่อนและหลังเรียน

3.4 ขั้นตอนที่ 4 เพื่อประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริม การจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอนดังนี้

- (1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- (2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- (4) การวิเคราะห์ข้อมูล
- (5) ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กรณีศึกษา ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 ท่าน โดยเลือก ผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ในด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไม่ต่ำกว่า 10 ปี ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. นางสาวพัชราภิวรรณ ดวงแก้ว นักวิชาการเทศบาลตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

2. นางบุหลัน ใจฉะ ผู้ช่วยนักวิชาการเทศบาลตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการของเด็ก จำนวน 3 ท่าน โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ในด้านพัฒนาการของเด็กไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีดังนี้

1. นางลัดดา คงศรี ตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก
2. นางจิราลักษณ์ สุขหนองบัว ตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก
3. นางสาวยนต์ อวยชัย ตำแหน่งผู้ดูแลเด็ก

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด มีเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสอบถาม และการสังเกต จากการสัมภาษณ์ สอบถามจากครูผู้ดูแล และนักวิชาการ โดยใช้การบันทึกภาพถ่ายในการเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้นไป

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สำหรับการลงพื้นที่การสัมภาษณ์และการสังเกตเกี่ยวกับพัฒนาการพฤติกรรมของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด จากครูผู้ดูแลเด็กภายในศูนย์เด็กเล็ก และเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาจากนักวิชาการเทศบาลตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

2. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและพฤติกรรมของเด็กจากการสังเกตการเรียนรู้ในห้องเรียน การเล่นเกมของเด็ก กิจกรรมต่าง ๆ ของเด็ก และมีการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการเรียนการสอนพัฒนาการของเด็กแต่ละด้าน การสังเกตพฤติกรรมของเด็กใช้ระยะเวลาหลายสัปดาห์ โดยมีการบันทึกข้อมูลจากการจดบันทึก และภาพถ่าย

3. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและการประเมินผลของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากการสัมภาษณ์นักวิชาการและผู้ช่วยนักวิชาการเทศบาลตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งการควบคุมดูแลของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหลักสูตรสำหรับเด็ก โดยการสัมภาษณ์ใช้การจดบันทึก และถ่ายภาพ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กทั้งในท้องตลาด และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ซึ่งผลิตภัณฑ์ในท้องตลาดได้ศึกษาจากแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และการสำรวจผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กจากอุทยานการเรียนรู้ (TK PARK) ศูนย์หนังสือต่าง ๆ และ IKEA โดยการนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมและทำการวิเคราะห์ในขั้นต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลการเก็บรวบรวมจากการลงพื้นที่สังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็ง จากการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแล และการสัมภาษณ์นักวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ในการสอนเด็ก การประเมินผลด้านต่างๆ ทั้งเรื่องพัฒนาการเด็กและประเมินครูผู้ดูแล ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนและนักวิชาการได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการบรรยายสรุปจากการสัมภาษณ์ มีการใช้ภาพถ่ายประกอบเพื่อความชัดเจนของข้อมูลที่ได้ไปศึกษา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลของผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผลิตภัณฑ์ในท้องตลาด และผลิตภัณฑ์ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็ง ซึ่งนำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้หลักของ SWOT นำมาวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

3.1.5 ตัวแปรที่ศึกษา หน่วยการเรียนรู้บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก

3.2 ขั้นตอนที่ 2 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็ง ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กรณีศึกษา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบกราฟิก จำนวน 3 ท่าน โดยเลือกมีประสบการณ์ในด้านกราฟิกไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีดังนี้

1. ดร.บุญชู บุญลิขิตศิริ อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณ วานิชกร สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์มณวดี ศิริเปรมฤดี อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 3 ท่าน โดยเลือกมีประสบการณ์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีดังนี้

1. ดร. ซอ มียอง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. อาจารย์ดารณี ธนวัฒน์ อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์การออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. อาจารย์รสา สุนทรายุทธ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก จำนวน 3 ท่าน โดยเลือกมีประสบการณ์ในด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็กไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีดังนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. นางสาวพัชราภิวรรณ ดวงแก้ว นักวิชาการเทศบาลตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. นางจิตลักษณ์ สุขหนองบัว ตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น
3. นางสาวยนต์ อวยชัย ตำแหน่งผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญทั้งด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ด้านกราฟิก และด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก โดยมีการตรวจความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1.1 ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.2 ผศ.ดร. ศิริรัตน์ เพชรแสงสี อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.3 ดร.ธนิษฐ์ รัตนโอฬาร อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. แบบการแปลงหน้าที่ผลิตภัณฑ์เชิงคุณภาพให้เป็นแนวทางปฏิบัติ (QFD) เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ความต้องการของผู้ดูแลเด็กกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้อจำกัดหรือข้อขัดแย้งในการออกแบบผลิตภัณฑ์

3. แบบการแก้ปัญหาเชิงประดิษฐ์คิดค้น (Triz 40) เป็นเครื่องมือที่ใช้แก้ปัญหาจากความหาความขัดแย้ง และความต้องการของผู้ดูแลเด็ก เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาในการออกแบบผลิตภัณฑ์

4. แบบการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์หาแบบร่าง วิเคราะห์ร่วมกับหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กตามกรอบแนวคิด

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สำหรับขอความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินแบบสอบถามการพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็กเพื่อหาความต้องการของการพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก และนำมาใช้วิเคราะห์กับแบบการแปลงหน้าที่ผลิตภัณฑ์เชิงคุณภาพให้เป็นแนวทางปฏิบัติ (QFD) เพื่อหาความต้องการ และข้อขัดแย้งในการออกแบบผลิตภัณฑ์ นำมาข้อมูลจากการแปลงหน้าที่ผลิตภัณฑ์เชิงคุณภาพให้เป็นแนวทางปฏิบัติ (QFD) มาหาวิธีการแก้ปัญหาเชิงประดิษฐ์คิดค้น (Triz40) ซึ่งจะหาวิธีการแก้ปัญหาจากความต้องการของครูผู้ดูแลเด็กกับข้อขัดแย้งทางเทคนิคที่เป็นตัวจำกัดการออกแบบ โดยจะได้การแก้ไขปัญหาในการออกแบบ

3. การรวบรวมข้อมูลจากการประเมินแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกราฟิก และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก ซึ่งการรวบรวมผลการประเมินจากแบบสอบถามคิดเป็นค่าคะแนน โดยมีระดับคะแนนดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.51-5.00 หมายถึง ผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ผลประเมินอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ผลประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ผลประเมินอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ผลประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมผลการประเมินจากแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกราฟิก และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก โดยมีการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ระดับคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด.2545:7) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.5 ตัวแปรที่ศึกษา ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย (3-5 ปี)

3.3 ขั้นตอนที่ 3 เพื่อประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ก่อนและหลังเรียน

3.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กรณีศึกษา ได้แก่ เด็กอายุ 3-5 ปี ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2560 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 28 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง

ครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 2 ท่าน โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีดังนี้

1. นางจิราลักษณ์ สุขหนองบัว ตำแหน่งครูผู้ดูแล
2. นางสาวนันท อวยชัย ตำแหน่งผู้ดูแลเด็ก

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังเรียน โดยการสร้างแบบประเมินประสิทธิภาพมีการตรวจความเที่ยงตรง (IOC) ของแบบประเมิน ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบประเมินจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

เอกสาร เป็นของอาจารย์ประจำโรงเรียนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. ผศ.ดร. ศิริรัตน์ เพชรแสงสี อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3. ดร.ธนิษฐ์ รัตน์โอฬาร อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิใช้เกณฑ์ดังนี้ +1 หมายถึง ข้อความหรือข้อคำถามนั้นใช้ได้มีความเหมาะสมตรงกับเนื้อหาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

0 หมายถึง ข้อความหรือข้อคำถามนั้นไม่แน่ใจว่ามีความเหมาะสมตรงกับเนื้อหาตามกรอบแนวคิดในการวิจัยหรือไม่

-1 หมายถึง ข้อความหรือข้อคำถามนั้นยังไม่ตรงหรือไม่เหมาะสมกับเนื้อหาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น จำนวน 28 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง และ ครูผู้ดูแล จำนวน 2 คน โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญจากประสบการณ์ทำงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี เพื่อนำไปประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังเรียน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ ซึ่งการเก็บข้อมูลก่อนเรียนจากการเรียนรู้ของเด็กตามปกติในสัปดาห์ที่ 1 และเก็บข้อมูลหลังเรียนในสัปดาห์ที่ 2 หลังจากการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย เพื่อวัดผลการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์สำหรับส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย

3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมแบบประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยการวัดจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวกัน 2 ครั้ง ก่อนและหลัง ซึ่งการประเมินผลจะหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า T-Test for dependent simple มีการคิดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด.2545:7) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยมีสูตรการคำนวณ T-Test for dependent simple ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545:109) ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}; df = n-1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t - distribution
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนคู่ของคะแนนหรือจำนวนนักเรียน
	$\sum D$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการ

ทดลอง

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนก่อนและหลัง

การทดลอง

3.3.5 ตัวแปรที่ศึกษา คือ ประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

3.4 ขั้นตอนที่ 4 เพื่อประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิน ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

3.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กรณีศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิน ปีการศึกษา 2560 จำนวน 28 คน และครูผู้ดูแล จำนวน 2 คน โดยเลือกจากการสุ่มแบบเจาะจง

3.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งมีการตรวจค่าความเที่ยง (IOC) ของแบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจ โดยตรวจสอบค่าความเที่ยงของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. ผศ.ดร. ศิริรัตน์ เพชรแสงสี อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ดร.ธนินทร์ รัตนโอฬาร อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง ปีการศึกษา 2560 จำนวน 28 คน โดยเลือกจากการสุ่มแบบเจาะจง และครูผู้ดูแลจำนวน 2 คน โดยเลือกจากที่มีต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งมีการคิดเป็นค่าคะแนน 5 ระดับ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

3.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูผู้ดูแลที่มีต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งเก็บรวบรวมโดยหาค่าทางสถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การประเมินคิดเป็นค่าคะแนน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด.2545:7) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

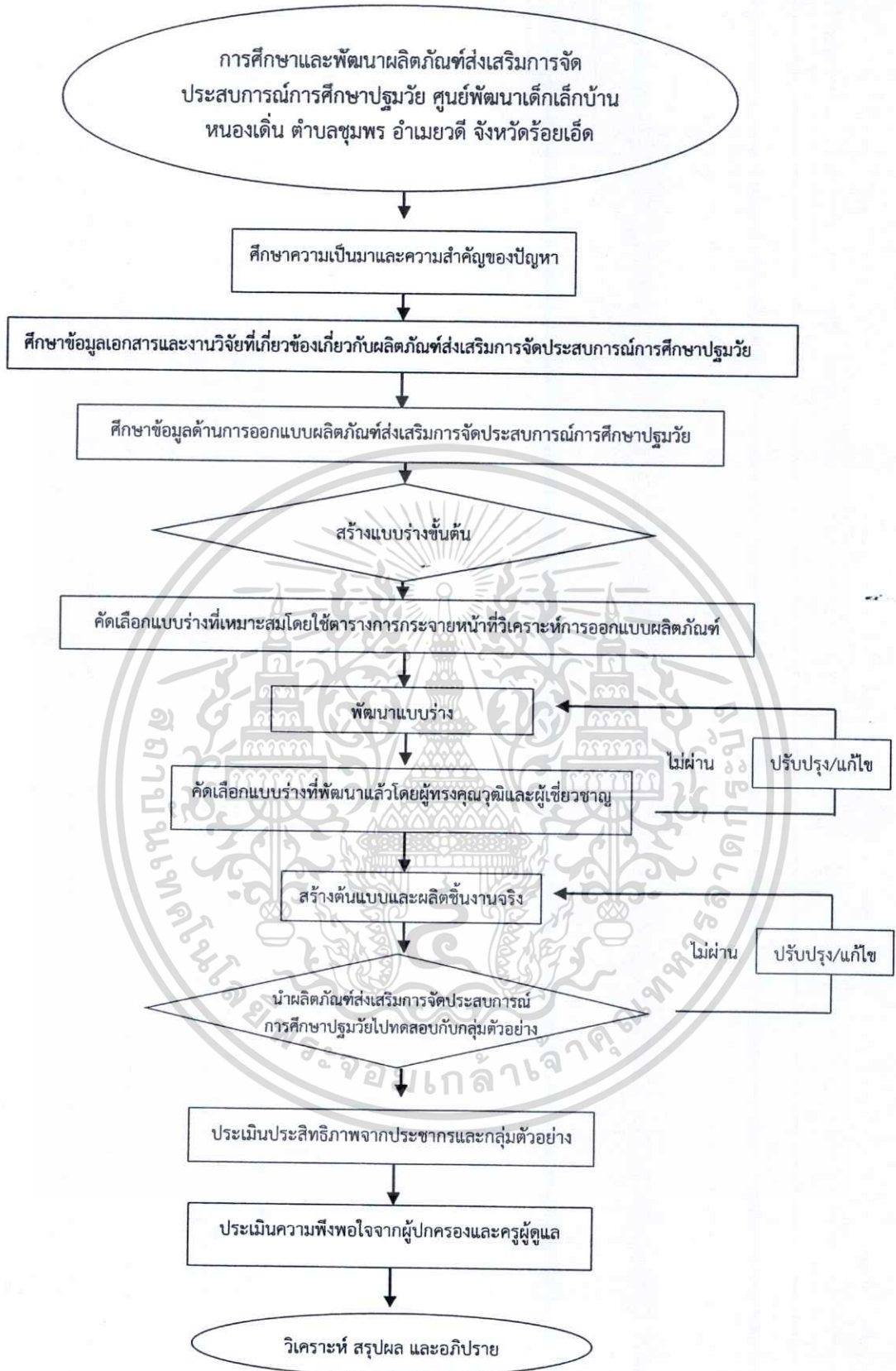
2.51-3.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.5 ตัวแปรต้น คือ ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูผู้ดูแล

ภาพที่ 3.1 แสดงแผนผังขั้นตอนการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิน ตำบลชุมพร อำเภอยาวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งสามารถนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ตามลำดับดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ก่อนและหลังเรียน

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี

4.1.1 ผลการวิเคราะห์จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ครูผู้ดูแล นักวิชาการเทศบาลตำบลชุมพร และการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จากการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็ก โดยจำนวนเด็กที่เข้ารับการดูแลภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปีการศึกษา 2560 มีจำนวน 28 คน ซึ่งแบ่งเป็นช่วงอายุตั้งแต่ 2-5 ปี ซึ่งช่วงอายุระหว่าง 2-3 ปี จำนวน 14 คน เด็กอายุระหว่าง 4-5 ปี จำนวน 14 คน ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กจะแบ่งตามช่วงอายุของเด็ก ช่วงอายุ 2-3 ปี ครูสายันต์ อวยชัย เป็นผู้รับผิดชอบดูแลเด็ก และเด็กช่วงอายุ 4-5 ปี ครูจิตพิลาลักษณ์ สุขหนองบัว เป็นผู้ดูแลเด็ก ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีการบันทึกข้อมูล เพื่อใช้ในการประเมินผลประจำปี การบันทึกกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การบันทึกการตรวจสุขภาพของนักเรียน การบันทึกการรับบริการอาหารเสริมนม บันทึกการจัดกิจกรรมประจำสัปดาห์ บันทึกการแปร่งฟันของนักเรียน การบันทึกการจัดประสบการณ์ประจำวัน การบันทึกการเยี่ยมบ้าน และบันทึกการมีส่วนร่วมกับชุมชน การบันทึกกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องรายงานกับนักวิชาการเทศบาลตำบลชุมพร เพื่อใช้ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละปี และรายงานผลพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ภาพที่ 4.1 การเยี่ยมบ้านเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น

ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2559)

ในการบันทึกการจัดกิจกรรมประจำสัปดาห์ เป็นการบันทึกกิจกรรมที่ทำแต่ละสัปดาห์ โดยมีการบันทึกการตรวจสอบคุณภาพของนักเรียนจะมีการตรวจในตอนเช้าหลังเคารพธงชาติ มีการตรวจฟัน ตรวจเล็บ การแต่งกาย เป็นต้น จะต้องลงบันทึกการตรวจสอบคุณภาพของเด็ก เพราะเด็กบางคนอาจจะป่วย ครูผู้ดูแลจะต้องดูแลและแยกเด็ก เพื่อไม่ให้มีการติดต่อกับเด็กคนอื่น การบันทึกการจัดกิจกรรมประจำสัปดาห์เป็นการอธิบายกิจกรรมที่เด็กได้เรียนแต่ละวัน และปัญหาที่พบกับการจัดกิจกรรมแต่ละประเภท ซึ่งจะบันทึกทุกสัปดาห์ใช้ในการประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนด้วย การบันทึกการเยี่ยมบ้านจะมีการออกไปเยี่ยมบ้านเด็กในช่วงปิดเทอม โดยครูผู้ดูแลเด็กจะจัดแผนการเยี่ยมบ้านเด็กแต่ละคน โดยการเยี่ยมบ้านเพื่อลงไปพบกับผู้ปกครอง สอบถามความเป็นอยู่ของเด็ก ขณะอยู่ที่บ้าน และมีการบันทึกข้อมูลของผู้ปกครอง การอยู่อาศัย อาชีพ การดูแลเด็กเมื่ออยู่ที่บ้าน และเป็นการแนะนำผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กอย่างเหมาะสม การบันทึกการมีส่วนร่วมกับชุมชน ในการจัดกิจกรรมภายในชุมชนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน เช่น กิจกรรมกีฬาชุมชน กิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ภายในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.2 การเรียนการสอนในห้องเรียนของเด็กอายุ 4-5 ปี
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2559)

การเรียนการสอนเด็กจะแบ่งห้องเป็นตามช่วงอายุของเด็ก เพื่อให้การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับช่วงวัย เด็กในช่วงวัยนี้จะมีสมาธิจดจ่อในการทำกิจกรรมน้อย ถ้ามีสิ่งเร้าที่ทำให้เด็กสนใจจะทำให้เด็กขาดสมาธิในการเรียนทันที ช่วงอายุจึงมีส่วนสำคัญในการเรียนรู้ของเด็ก การแบ่งห้องเรียนตามช่วงอายุจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นกับตัวเด็ก และครูผู้สอนจะสามารถควบคุมและสอนได้อย่างเหมาะสม ในการเรียนการสอนครูจะคอยดูแล และแนะนำเด็กในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ สอดแทรกการเรียนการสอนกับการเล่น การเรียนรู้ของเด็กจะเรียนรู้พร้อมกับการเล่นหรือมีกิจกรรมเสริมนอกจากการสอนของครู เพราะฉะนั้นครูจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนให้เด็กสนใจ การเรียนรู้นอกห้องเรียน การเรียนสิ่งที่อยู่รอบตัวเด็ก การเรียนรู้ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเป็นการเรียนรู้เบื้องต้น ซึ่งเป็นพื้นฐานที่เด็กจะต้องเรียนรู้ เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่ ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เพื่อเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ขั้นต่อไปในอนาคต แต่ละสัปดาห์จะต้องทำกิจกรรมการเรียนรู้ซ้ำ ๆ เพื่อให้เด็กเกิดการจดจำและพัฒนาการเรียนรู้อันของเด็ก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของเด็กด้วย ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริม ครูผู้ดูแลจะอธิบายกิจกรรมที่เด็กได้ทำในแต่ละวัน เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กได้เมื่ออยู่ที่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.3 การสัมภาษณ์คุณครูจิราลักษณ์ สุขหนองบัว ครูผู้ดูแลประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น
ภาพโดย : สายันต์ อวยชัย (2559)

จากการสัมภาษณ์ครูจิราลักษณ์ สุขหนองบัว ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น รับผิดชอบดูแลเด็กช่วงอายุ 4-5 ปี ซึ่งจากการสัมภาษณ์ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กจะต้องมีเทคนิคการสอนที่น่าสนใจ และผลิตภัณฑ์สื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนจะต้องมีความน่าสนใจ เด็กสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย ในการสอนของครูแต่ละคนก็จะมีเทคนิคที่แตกต่างกัน เพราะเด็กจะมีความสนใจในสิ่งเร้าได้ง่าย การเรียนการสอนให้เด็กเป็นศูนย์กลาง เด็กในช่วงวัยนี้จะมีการตอบสนองของสิ่งเร้าต่าง ๆ ซึ่งในการเรียนจะต้องทำให้เด็กมีสมาธิจดจ่อกับการเรียน โดยการใช้เทคนิคการสอน การใช้ผลิตภัณฑ์สื่ออุปกรณ์ที่น่าสนใจ การทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กในวิธีต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครูแต่ละคน ในประเมินผลของเด็ก ประเมินเป็นรายบุคคล ซึ่งจะมีการบันทึกประจำวัน ความเป็นสัปดาห์ และรวมผลการประเมินเป็นเดือน โดยการประเมินผลของเด็กมี 3 ระดับ ได้แก่ ระดับ 3 คือ ดี มีความคล่องแคล่ว แม่นยำ ระดับ 2 คือ บางครั้งคล่องแคล่ว หรือไม่มั่นคง และระดับ 1 คือ ควรส่งเสริม น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐาน การวัดผล 3 ระดับ รวมไปถึงการวัดโดยรวมของเด็กทั้งหมด พัฒนาการของเด็ก น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ การประเมินพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านสังคม ด้านอารมณ์ จิตใจ และด้านร่างกาย ซึ่งครูผู้ดูแลจะเป็นผู้ประเมินในตัวเด็กเป็นรายบุคคล การประเมินได้จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะที่เรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์ สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอนเด็กจะต้องมีความน่าสนใจ มีความปลอดภัยกับเด็ก และสามารถใช้ในการสอนได้หลากหลายรูปแบบ

จากการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลคุณครูสายันต์ อวยชัย ครูผู้ดูแลเด็กประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ดูแลรับผิดชอบเด็กช่วงอายุ 2-3 ปี การเรียนการสอนของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในช่วงอายุของเด็กยังไม่สามารถอ่านหรือเขียนได้ จึงต้องใช้สัญลักษณ์แทนการเขียนชื่อ เพื่อให้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด็กได้จดจำง่าย การใช้สื่ออุปกรณ์การสอนจะมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมของกิจกรรม ซึ่งในบางหน่วยการเรียนรู้ไม่มีสื่ออุปกรณ์ครูผู้ดูแลจะต้องจัดทำขึ้นเอง เพื่อใช้ประกอบการสอนเด็กภายในศูนย์ โดยจะจัดทำสื่ออุปกรณ์จากวัสดุที่อยู่ภายในชุมชน หรือวัสดุเหลือใช้ นำมาประยุกต์ใช้ทำเป็นสื่ออุปกรณ์การสอนให้กับเด็ก สื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนสำหรับเด็กจะต้องมีความปลอดภัย พัฒนาการเรียนรู้ของเด็กอย่างเหมาะสม กิจกรรมของเด็กส่วนมากเป็นการทำกิจกรรมร่วมกัน มีการเรียนบางประเภทที่จะแยกกัน การที่ทำกิจกรรมร่วมกันเนื่องจากช่วงอายุของเด็กที่ใกล้เคียงกัน ส่วนเด็กที่ไม่ทำกิจกรรม ครูผู้ดูแลก็จะปล่อยให้เล่นอิสระ ไม่บังคับให้เด็กทำกิจกรรมที่เด็กไม่สนใจ ปัญหาที่พบจากการที่สัมภาษณ์ครูผู้ดูแลคือ สื่ออุปกรณ์ที่ไม่เพียงพอ ด้วยงบประมาณที่ไม่มีเพียงพอ ครูผู้ดูแลจึงจะต้องจัดทำสื่ออุปกรณ์ขึ้นเอง จากการประชุมอบรมแลกเปลี่ยนการจัดทำสื่อการสอนกับครูผู้ดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อื่น ๆ และสื่ออุปกรณ์ในการเรียนรู้การสอนมีลักษณะรูปแบบเดิม ไม่มีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะกับยุคสมัย ในหน่วยการเรียนรู้บางหน่วยมีไม่มีสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งทำให้เด็กไม่เข้าใจ เพราะในเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่การใช้ภาพประกอบหรือสื่ออุปกรณ์ประกอบการสอนจะทำให้เด็กมีความสนใจและเข้าใจมากขึ้น

ภาพที่ 4.4 การสัมภาษณ์ คุณพัชราภีวรรณ ดวงแก้ว นักวิชาการเทศบาลตำบลชุมพร
ภาพโดย : เกษมศรี บำรุงรส (2559)

จากการสัมภาษณ์ คุณพัชราภีวรรณ ดวงแก้ว ตำแหน่งนักวิชาการเทศบาลตำบลชุมพร และคุณบุหพันธ์ ใจฉวะ ตำแหน่งผู้ช่วยนักวิชาการเทศบาลตำบลชุมพร ซึ่งได้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และการประเมินผลภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กจะปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งยึดการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้สอดคล้องในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้มีความต่อเนื่องกัน หลักสูตรที่ใช้กับเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะจัดตามกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยมีหนังสือเอกสารจำนวน 3 เล่ม ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยแบ่งการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำมาใช้จะต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนเป็น 2 ภาคเรียน การประเมินภายในศูนย์จะประเมินปีละ 1 ครั้ง นักวิชาการมีหน้าที่ในการประเมินภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตรับผิดชอบของเทศบาล ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กที่เทศบาลตำบลชุมพรรับผิดชอบมีทั้งหมด 4 แห่ง ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านชุมพร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยทราย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสี ในการประเมินจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะประเมินในทุก ๆ ด้าน ทั้งการบริหารจัดการ มาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 23 ข้อ พัฒนาการของเด็ก จะมีการประเมินเพื่อสรุปมาตรฐานของศูนย์ในแต่ละปี ในด้านสื่อการเรียนการสอนจะได้งบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ เด็ก 1 คน ได้เงินสนับสนุน 1,700 บาทต่อปี ในการเลือกสื่อการเรียนการสอนก็จะมีกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกสื่อที่เหมาะสมกับเด็ก และส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กจะต้องมีจุดประสงค์ในการผลิต ผลิตภัณฑ์จะต้องมีความปลอดภัย ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เมื่อสื่อการเรียนเกิดปัญหาจะต้องมีวิธีการแก้ไข มีการประเมินของสื่อการเรียน การวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อย ปัญหา และอุปสรรค เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหา การเลือกสื่อการเรียนจะต้องมีความเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก

ภาพที่ 4.5 กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็ง
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กภายในห้องเรียน เด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีช่วงอายุ 2-5 ปี ซึ่งจะแบ่งการเรียนรู้เป็นช่วงอายุ และการเรียนรู้ตามช่วงวัย โดยครูผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบจำนวน 3 ท่าน การเรียนรู้ของเด็กจะเรียนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กิจกรรมหลักที่เด็กจะได้เรียนรู้มีทั้งหมด 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และเกมการศึกษา ซึ่งทั้ง 6 กิจกรรมจะใช้ในหน่วยสาระการเรียนรู้ทั้ง 4 หน่วย ได้แก่ หน่วยสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวกับตัวเด็ก หน่วยสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก หน่วยสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด็ก และหน่วยสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ในการเรียนการสอนครูจะเป็นผู้จัดเตรียมการสอน และอุปกรณ์ในการสอนแต่ละกิจกรรม โดยแต่ละวันจะจัดกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมหลัก ซึ่งแบ่งเรียนตามหน่วยสาระการเรียนรู้ที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดให้ โดยหน่วยสาระการเรียนรู้แบ่งเป็น 2 ภาคเรียน กิจกรรมในแต่ละวันจะมีความแตกต่าง ขึ้นอยู่การจัดเตรียมของครูผู้ดูแล และตัวเด็ก

4.1.2 การวิเคราะห์สรุปพฤติกรรมของเด็กในการเรียนรู้กิจกรรม

กิจกรรมที่เด็กจะต้องเรียนรู้ตามหลักสูตรมี 6 กิจกรรมหลัก ซึ่งได้แก่ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมสร้างสรรค์ และ กิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งจากการลงพื้นที่สังเกตและสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละกิจกรรมผ่านการเล่นและการเรียนรู้ของเด็ก โดยสรุปพฤติกรรมของเด็กในการเรียนรู้กิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมได้ดังนี้

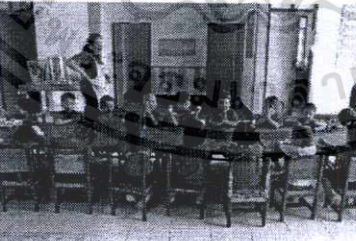
ตารางที่ 4.1 สรุปพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กในกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม

กิจกรรมหลัก	กิจกรรมการเรียนรู้	พฤติกรรมกรเรียนรู้และการเล่นของเด็ก
กิจกรรมเสรี	-การเล่นตามมุม 	เด็กจะเน้นการเล่นแบบอิสระ เลือกการเล่นตามที่ตัวเองสนใจ เด็กจะมีสมาธิจดจ่อในการเล่นของตัวเองเมื่อเล่นคนเดียว สามารถเล่นได้ทั้งแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม
	-การเล่นมุมของเล่น 	เด็กจะสนใจในมุมของเล่นมากกว่ามุมอื่นๆ เนื่องจากมีของเล่นหลากหลาย ให้เด็กสามารถเลือกเล่นเองได้ ทั้งเล่นเป็นกลุ่มและแบบเดี่ยว เช่น การเล่นบทบาทสมมติ มีอุปกรณ์สมมติให้เล่น เด็กจะเล่นได้ทั้งกลุ่มและเดี่ยว การเล่นบล็อกไม้ ต่อตัวต่อภาพ เป็นการเสริมสร้างจินตนาการในการเล่นของเด็ก
	-การเล่นมุมศิลปะ 	การวาดภาพระบายสี เด็กจะชอบในการวาดภาพระบายสี จะทำให้เด็กมีสมาธิจดจ่อในการระบายสี และฝึกด้านจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์โดยโรงเรียนเทศบาลนครเชียงใหม่ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ใดๆ ได้จากการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กิจกรรมหลัก	กิจกรรมการเรียนรู้	พฤติกรรมการเรียนรู้และการเล่นของเด็ก
	<p>-การร้องเพลงประกอบท่าทาง</p> 	<p>เด็กจะมีความสุขสนุกสนานเมื่อทำกิจกรรมประกอบท่าทางตามจังหวะเพลง ส่วนใหญ่จะเป็นการทำกิจกรรมแบบกลุ่ม เกิดการเรียนรู้ด้านพัฒนาการทั้งด้านสังคม และด้านร่างกาย เด็กจะได้เรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในห้องเรียนด้วย</p>
<p>กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ</p>	<p>-การเคลื่อนไหวตามคำสั่ง การเคลื่อนไหวอยู่กับที่</p> 	<p>เด็กจะได้ทำกิจกรรมตามคำสั่งของครูผู้ดูแลในการกำหนดการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น การลุก-นั่ง การยืนหันซ้าย-ขวา เด็กจะได้เรียนรู้จากการปฏิบัติตามคำสั่งที่ครูผู้ดูแลเป็นการเรียนรู้แบบกลุ่มและแบบเดี่ยว มีการทดสอบการปฏิบัติตามคำสั่งรายบุคคล ซึ่งจะเป็นการวัดการเรียนรู้และความเข้าใจของเด็กด้วย</p>
	<p>-การอ่านคำคล้องจอง</p> 	<p>การเรียนรู้คำคล้องจองของเด็กจะมีในการเรียนทุกกิจกรรม ทั้งการเรียนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การเรียนรู้คำคล้องจองทำให้เด็กจดจำได้ดี เช่น การท่องคำคล้องจองก่อนรับประทานอาหาร เด็กจะเรียนรู้จากการจดจำจากการฟังซ้ำ ๆ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการฟัง ทำให้เด็กสามารถเข้าใจการเรียนรู้ในห้องเรียนได้มากขึ้น เพราะเด็กในช่วงวัยนี้ยังไม่สามารถอ่านตัวหนังสือได้ จะใช้การจดจำจากการฟังคำคล้องแทน</p>

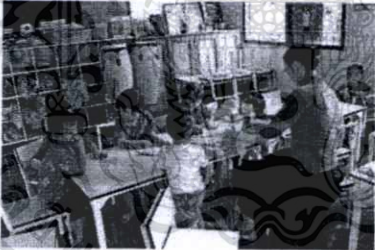

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กิจกรรมหลัก	กิจกรรมการเรียนรู้	พฤติกรรมการเรียนรู้และการเล่นของเด็ก
กิจกรรมเสริม ประสบการณ์	-การเขียนตามรอยปะ 	การเขียนตามรอยปะเป็นการฝึกฝนการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ให้เด็กเริ่มจับดินสอ เพื่อขีดเขียนจะเป็นแบบฝึกหัดการเขียนตามเส้นปะ รูปร่างรูปทรงต่าง ๆ ในการเรียนรู้การขีดเขียนตามรอยปะเป็นการเรียนรู้แบบเดี่ยว การเสริมสร้างทักษะรายบุคคล ในเด็กช่วงวัยเดียวกันจะมีการพัฒนาการที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับพัฒนาการการเรียนรู้ของแต่ละคน
	การเล่า-ฟังนิทาน 	เป็นกิจกรรมที่เด็กมีความสนใจ นิทานทำให้เด็กได้เรียนรู้จากการฟัง และมีสมาธิในการจดจำเรื่องราว ภาพประกอบมีสำคัญในนิทานที่ทำให้เด็กสนใจการฟังนิทาน นิทานมีทั้งเป็นหนังสือ ภาพประกอบนิทาน และแผ่น DVD นิทาน เรื่องราวต่าง ๆ ทำให้เด็กสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น
กิจกรรมกลางแจ้ง	-การละเล่นต่าง ๆ และการเล่นเกม 	เด็กจะชอบในการเล่นและการละเล่นที่บ้านมาก เช่น การเล่นเกมปริศนา การเล่นเกมซ่อนผ้า และการวิ่งไล่จับ ซึ่งเด็กมีความสุขสนุกสนานในการเล่นมาก เพราะได้เล่นร่วมกับเพื่อนๆ ในห้อง เด็กจะได้พัฒนาการทางด้านสังคม และพัฒนาการด้านร่างกาย ในการเล่นเกมหรือการละเล่นจะเล่นแบบเป็นกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กิจกรรมหลัก	กิจกรรมการเรียนรู้	พฤติกรรมการเรียนรู้และการ เล่นของเด็ก
กิจกรรมกลางแจ้ง	การเล่นเครื่องเล่นสนาม 	เด็กมีความสุขกับการเลือกเล่น เครื่องเล่นสนาม เด็กจะมีอิสระใน การเล่น และเลือกเครื่องเล่น เด็ก จะเล่นกับเพื่อน ๆ และเด็กบาง คนเล่นคนเดียว เด็กจะได้ พัฒนาการด้านร่างกาย
	-การเล่นทราย ก่อทราย 	เด็กจะชอบการเล่นทราย และมี อุปกรณ์ในการเล่นทราย เด็กเล่น ทั้งแบบกลุ่มและเล่นแบบเดี่ยว เด็กจะใช้จินตนาการในการเล่น กับอุปกรณ์ต่าง ๆ เด็กจะมีความ สนุกสนานในการเล่นมาก
กิจกรรมสร้างสรรค์	-การปะติด 	เด็กชอบกิจกรรมศิลปะ การปะ ติดทำให้เด็กได้มีจินตนาการ การ ใช้กระดาษหลากหลายสีทำการ ปะติด ตามรูปแบบรูปร่างที่ครู กำหนดให้ เด็กจะสนุกสนานใน การปะติด
	-การระบายสี 	เด็กส่วนใหญ่มีความสุขในการ ระบายสี และเด็กจะเลือกการ ระบายสี และรูปร่างที่อยากจะ ระบายสี เด็กจะมีจินตนาการใน การระบาย จินตนาการเรื่องของ สีต่าง ๆ ส่วนใหญ่การระบายสี เด็กจะทำกิจกรรมแบบเดี่ยว เด็ก บางคนจะมีสมาธิในการระบายสี มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กิจกรรมหลัก	กิจกรรมการเรียนรู้	พฤติกรรมการณ์การเรียนรู้และการเล่นของเด็ก
กิจกรรมสร้างสรรค์	การร้อยลูกปัด 	เด็กจะได้พัฒนาการด้านสมาธิ มีสมาธิในร้อยลูกปัด และได้เรียนรู้เรื่องขนาด รูปร่าง รูปทรงของลูกปัด เพราะลูกปัดที่ใช้ร้อยเป็นลักษณะรูปทรงที่หลากหลาย
กิจกรรมเกมการศึกษา	-การเรียงลำดับ 	เด็กจะเรียงลำดับของรูปร่างรูปทรงขนาดของรูปทรงต่าง ๆ จากใหญ่ไปเล็ก และจากเล็กไปใหญ่ ซึ่งจะมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ของเด็กทั้งตัวเลข รูปทรง เด็กเรียนรู้จากการอธิบายของครูก่อน เด็กจะเริ่มจดจำและเรียนรู้จากการฟังจากครู
	-การจับคู่ภาพ 	เด็กจะได้เรียนรู้การจับภาพที่เหมือนกัน ภาพที่มีความสัมพันธ์กัน ภาพที่มีความแตกต่างกัน โดยใช้การเรียนรู้แบบการเล่น เกม ทั้งการเล่นแบบกลุ่มและการเล่นแบบคู่ พัฒนาการของเด็กจะมีความแตกต่างกัน ในเด็กบางคนจะสนุกกับการเล่นเกม ภาพประกอบ สีสันทที่ใช้ก็มีส่วนสำคัญในการเรียนรู้ของเด็ก จะทำให้เด็กเกิดความสุขสนาน

จากการสังเกตพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้และการเล่นของเด็กภายในศูนย์เด็กเล็กระหว่างการทำกิจกรรมหลัก ทั้ง 6 กิจกรรม พบว่า เด็กมีพฤติกรรมการณ์เรียนรู้ของเด็กจะมีการเลียนแบบการเล่น การเล่นเป็นกลุ่ม การเล่นร่วมกับเพื่อนในห้อง และกิจกรรมส่วนใหญ่มักจะเป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกัน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม การรู้จักความเป็นระเบียบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่นยังไม่สามารถอ่านหรือสะกดคำได้ สื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ของเด็กส่วนใหญ่จะเป็นภาพประกอบ ใช้ภาพเป็นสัญลักษณ์ เพื่อให้เด็กได้จดจำได้ง่าย เด็กบางคนไม่สนใจในการเรียน ครูผู้สอนก็จะปล่อยให้เล่นอิสระ ไม่บังคับเด็กในการเรียนที่เด็กไม่สนใจ ส่วนใหญ่สื่ออุปกรณ์ไม่ว่ากรรมใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่เด็กสนใจจะเป็นจำพวก หนังสือที่มีภาพประกอบ ของเล่นที่มีสีสันสดใส ซีดีเพลงที่มีภาพประกอบ ภาพประกอบและสีสันจึงมีส่วนในการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น วิธีการเล่นหรือวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างจากการเรียนในห้องทั่วไป ทำให้เกิดเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เด็กสนใจเรียนรู้มากขึ้น

4.1.3 การสรุปผลวิเคราะห์ของสาระการเรียนรู้และความสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ในการจัดการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เด็กได้เรียนรู้จาก 4 สาระการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก และ เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ในแต่ละสาระการเรียนรู้จะมีหน่วยการจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับ 6 กิจกรรมหลัก ได้แก่ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งได้แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 2 ภาคเรียนการศึกษา สรุปสาระการเรียนรู้และหน่วยจัดประสบการณ์ดังนี้

ตารางที่ 4.2 สาระการเรียนรู้และความสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

สาระการเรียนรู้	ความสำคัญ	หน่วยจัดประสบการณ์
เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับตัวเด็ก การรู้จักชื่อ-สกุล รู้จักอวัยวะต่าง ๆ ภายในร่างกาย การช่วยเหลือตัวเองในเรื่องต่าง ๆ เช่น การรับประทานอาหาร การเข้าห้องน้ำ การแต่งตัว เป็นต้น	-หน่วยจัดประสบการณ์ชื่อหนูก็มี -หน่วยจัดประสบการณ์เด็กดีมีวินัย -หน่วยจัดประสบการณ์สุขสดใสในร่างกาย -หน่วยจัดประสบการณ์แสนสบายกินดีมีสุข -หน่วยจัดประสบการณ์ทุกวันนี้ออกกำลังกาย -หน่วยจัดประสบการณ์ความปลอดภัยมีมาก -หน่วยจัดประสบการณ์สัมผัสกายทั้งห้า -หน่วยการจัดประสบการณ์หนูจำหนูทำได้ -หน่วยจัดประสบการณ์เปล่งประกายหนูน้อย
เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	เด็กจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก และสถานที่ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก การรู้จักบุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน อาชีพต่าง ๆ ที่เด็กควรเรียนรู้ เด็กจะได้รับรู้ถึงความสำคัญของบุคคลและสถานที่แวดล้อมตัวเด็ก	-หน่วยจัดประสบการณ์บ้านสุขสันต์ -หน่วยจัดประสบการณ์ครอบครัวพระราชา -หน่วยจัดประสบการณ์เพื่อนบ้านของหนู -หน่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้จังหวัด -หน่วยจัดประสบการณ์ที่พักอุ่นใจ -หน่วยจัดประสบการณ์สายใยชุมชน -หน่วยจัดประสบการณ์ชื่นชมอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สาระการเรียนรู้	ความสำคัญ	หน่วยจัดประสบการณ์
เรื่องราวธรรมชาติรอบตัวเด็ก	เด็กจะได้เรียนรู้และรู้จักสิ่งมีชีวิต ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติที่อยู่รอบตัวที่จะต้องเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้เวลากลางวัน กลางคืน ฤดูกาล เป็นต้น	-หน่วยจัดประสบการณ์ชีวิตน่ารู้-หน่วยจัดประสบการณ์ฤดูกาลหรรษา -หน่วยจัดประสบการณ์วัน-คืนขึ้นอุรา -หน่วยจัดประสบการณ์นานาชาติทั่วโลก -หน่วยจัดประสบการณ์ต้นไม้เร่จร้า -หน่วยจัดประสบการณ์ดอกไม้งามตา -หน่วยจัดประสบการณ์สรรพหมีเสื่อ -หน่วยจัดประสบการณ์ขยับเหลือใจมัดน้อย -หน่วยจัดประสบการณ์อร่อยผักผลไม้-หน่วยจัดประสบการณ์เติบโตเพราะเมล็ดข้าว -หน่วยจัดประสบการณ์โลกเราน่าอยู่
เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	เด็กจะได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว เรียนรู้เกี่ยวกับโลกของเรา รู้จักสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว เช่น สิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน พัดลม ตู้เย็น โทรทัศน์ เป็นต้น	-หน่วยจัดประสบการณ์สี่สวยสดใส -หน่วยจัดประสบการณ์เดินทางทั่วไทย -หน่วยจัดประสบการณ์โลกไร้พรมแดน -หน่วยจัดประสบการณ์สิ่งของเครื่องใช้ -หน่วยจัดประสบการณ์หัวใจนักคิด -หน่วยจัดประสบการณ์นักประดิษฐ์ตัวน้อย

จากตารางสรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย มีสาระการเรียนรู้ 4 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก และเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ในแต่ละสาระการเรียนรู้มีหน่วยจัดประสบการณ์ที่เด็กจะต้องเรียนรู้แบ่งย่อยเป็นหน่วยจัดประสบการณ์ต่าง ๆ สาระการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยมีความสนใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หน่วยจัดประสบการณ์คือ สาระการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ซึ่งจากการลงพื้นที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็นท์ หน่วยเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเป็นหน่วยจัดประสบการณ์ที่กล่าวถึงบุคคลและสถานที่ที่อยู่รอบใกล้ตัวเด็ก ซึ่งในการเรียนรู้สำหรับเด็กจะต้องมีผลิตภัณฑ์หรือสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้สำหรับเด็ก จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในหน่วยจัดประสบการณ์บุคคลและสถานที่ มีสื่ออุปกรณ์ที่เป็นแผ่นภาพรวมเพียงอย่างเดียวที่ใช้ประกอบในการสอนสำหรับเด็ก และในหน่วยจัดประสบการณ์มีหน่วยย่อยที่เด็กจะต้องเรียนรู้ จึงจำเป็นต้องมีผลิตภัณฑ์หรือสื่ออุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กที่ตรงและหลากหลายกับหน่วยจัดประสบการณ์ที่เด็กจะต้องเรียนรู้ เพราะในแต่ละหน่วยจัดประสบการณ์จะมีรายละเอียดความสำคัญของแต่ละหน่วย เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ได้ครบตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เมื่ออนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ตามการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตร ผลิตภัณฑ์หรือสื่ออุปกรณ์จึงมีความสำคัญในการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้เด็กเข้าใจและสามารถเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์

4.1.4 การสรุปผลการวิเคราะห์หน่วยจัดประสบการณ์บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก

การวิเคราะห์หน่วยจัดประสบการณ์สาระการเรียนรู้บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กมีการวิเคราะห์ตามหน่วยจัดประสบการณ์ 7 หน่วย ได้แก่ หน่วยจัดประสบการณ์บ้านสุขสันต์ ครอบครัว เพื่อนบ้านของหนู การเรียนรู้จังหวัด ที่พักผ่อนใจ และสายใยชุมชน ซึ่งในแต่ละหน่วยจัดประสบการณ์จะมีความสำคัญที่เด็กจะต้องเรียนรู้ และสิ่งที่เด็กควรรู้ โดยในหน่วยจัดประสบการณ์ สาระการเรียนรู้บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กจะเน้นให้ความสำคัญเรื่องราวของบุคคลที่อยู่รอบตัวเด็ก และสถานที่สำคัญที่อยู่รอบตัวเด็ก เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับบุคคล ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและอาชีพ สถานที่สำคัญที่อยู่ใกล้ตัว ซึ่งได้สรุปหน่วยจัดประสบการณ์ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.3 สรุปหน่วยจัดประสบการณ์เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก

หน่วยจัดประสบการณ์	รายละเอียดความสำคัญ	สิ่งที่เด็กต้องรู้	สิ่งที่เด็กควรรู้
-หน่วยจัดประสบการณ์บ้านสุขสันต์	การเรียนรู้ความสำคัญและประโยชน์ของบ้านพักอาศัย ส่วนประกอบต่างๆ ภายในบ้าน ห้อง พื้นที่ และบริเวณโดยรอบ การให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับบ้านที่อยู่อาศัย การรักษา การดูแลบ้านให้น่าอยู่	-การทำบ้านให้น่าอยู่ -การอยู่ร่วมกัน	-ความหมายและประโยชน์ของบ้าน -ส่วนประกอบ พื้นที่และบริเวณโดยรอบ -ห้องต่าง ๆ -การรักษาความสะอาด
-หน่วยจัดประสบการณ์ครอบครัวหรรษา	การเรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคลในครอบครัว หน้าที่และการปฏิบัติตนต่อบุคคลในครอบครัว การทำให้เด็กรู้จักครอบครัวของตนเอง หน้าที่ของแต่ละบุคคลในครอบครัว	-การปฏิบัติตนต่อบุคคลในครอบครัว -สิ่งจำเป็นสำหรับครอบครัว	-ความเกี่ยวข้องของบุคคล และหน้าที่ของคนในครอบครัว -การปฏิบัติต่อสมาชิกในครอบครัว -การมีส่วนร่วมในครอบครัว -สิ่งที่จำเป็นสำหรับครอบครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

หน่วยจัด ประสบการณ์	รายละเอียดความสำคัญ	สิ่งที่เด็กต้องรู้	สิ่งที่เด็กควรรู้
-หน่วยจัด ประสบการณ์เพื่อน บ้านของหนู	การเรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ ร่วมกัน ระหว่างตัวเด็กและ เพื่อนบ้านใกล้เคียง การสร้าง ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน การปฏิบัติตนต่อเพื่อนบ้าน การรู้จักบุคคลที่อยู่ใกล้เคียง รอบตัวเด็ก	-เพื่อนบ้าน	-บ้านใกล้เคียง - การปฏิบัติตนต่อ เพื่อนบ้าน -การช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน -การอยู่ร่วมกันอย่างมี ความสุข -ประโยชน์ของเพื่อน บ้าน
-หน่วยจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้จังหวัด	การเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับ จังหวัด สัญลักษณ์ประจำ จังหวัด สถานที่สำคัญ อาชีพ ที่อยู่ในท้องถิ่น และบุคคล สำคัญที่เด็กจะต้องรู้ ให้เด็ก สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับ จังหวัดของตนเอง	-คำขวัญจังหวัด -สัญลักษณ์ของ จังหวัด -อาชีพภายใน ท้องถิ่น -ศาสนาของคนใน ท้องถิ่น -สถานที่สำคัญใน ท้องถิ่น	-ชื่อจังหวัด-คำขวัญ จังหวัด สัญลักษณ์ จังหวัด -อาชีพของบุคคลใน ท้องถิ่น -ศาสนาที่บุคคลใน จังหวัดนับถือ -สถานที่สำคัญใน ท้องถิ่น
-หน่วยจัด ประสบการณ์ที่พัก อุ่นใจ	การเรียนรู้เกี่ยวกับ ความสำคัญ ที่ตั้ง บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ภายในศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก เช่น ครูผู้สอน ผู้ดูแลเด็ก เป็นต้น การรู้จักสถานที่ และ ห้องต่างๆ ภายในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	-การปฏิบัติตน ภายในศูนย์ฯ	-ชื่อที่ตั้ง ความสำคัญ ของศูนย์ฯ -บุคคลต่าง ๆ ภายใน ศูนย์ฯ -ห้องภายในศูนย์ -สถานที่ต่าง ๆ ในศูนย์ -การดูแลรักษา
-หน่วยจัด ประสบการณ์สายใย ชุมชน	การเรียนรู้เกี่ยวกับ ความสำคัญของคุณค่าและ สถานที่ภายในชุมชน ความสำคัญของชุมชนที่อยู่ อาศัย และการมีส่วนร่วม ภายในชุมชน	-ความสำคัญของ สถานที่ วัด: ทำบุญ ตลาด: ซื้อของ	-ความสำคัญ ของ สถานที่ในชุมชน -การช่วยกันรักษา -การปฏิบัติตนและมี ส่วนร่วมในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

หน่วยจัดประสบการณ์	รายละเอียด ความสำคัญ	สิ่งที่เด็กต้องรู้	สิ่งที่เด็กควรรู้
-หน่วยจัดประสบการณ์ ชื่นชมอาชีพ	การเรียนรู้เรื่องราวของ หน้าที่ การแต่งกาย ความสัมพันธ์ของอาชีพ ต่าง ๆ เครื่องมือที่ใช้ใน การประกอบอาชีพ การ ให้เด็กได้เรียนรู้อาชีพที่ อยู่รอบตัว	-แต่ละ อาชีพ มี หน้าที่อะไร	-ความฝันของหนู -การแต่งกายแต่ละ อาชีพ -สถานที่ทำงานของแต่ละ อาชีพ -หน้าที่ของ แต่ละ อาชีพ-เครื่องมือใช้ใน การประกอบอาชีพ

จากการสรุปหน่วยจัดประสบการณ์สาระการเรียนรู้บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ซึ่งในหน่วยการจัดประสบการณ์อยู่ในสาระการเรียนรู้ที่ 2 เริ่มต้นเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 14-21 มีการประเมินผลในสัปดาห์ที่ 20 โดยในสาระการเรียนรู้นี้มีหน่วยจัดประสบการณ์ย่อยอีก 7 หน่วย ซึ่งได้แก่ หน่วยจัดประสบการณ์บ้านสุขสันต์ หน่วยจัดประสบการณ์ครอบครัวธรรมชาติ หน่วยจัดประสบการณ์เพื่อนบ้านของหนู หน่วยจัดประสบการณ์เรียนรู้จังหวัด หน่วยจัดประสบการณ์ที่พักผ่อนใจ หน่วยจัดประสบการณ์สายใยชุมชน และหน่วยจัดประสบการณ์ชื่นชมอาชีพ ในแต่ละหน่วยจัดประสบการณ์มีความสำคัญที่แตกต่างกัน โดยมีการกำหนดสิ่งที่เด็กต้องกรู้ และสิ่งที่เด็กควรเรียนรู้ของแต่ละหน่วย เพื่อเป็นตัวกำหนดในการเรียนรู้ของเด็ก และสามารถใช้เป็นเกณฑ์การประเมินวัดผลสำหรับเด็กได้ ในหน่วยสาระการจัดประสบการณ์บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กเนื้อหาจะเป็นการให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องราวของบุคคล ทั้งบุคคลในครอบครัว บุคคลภายในโรงเรียน บุคคลสำคัญที่อยู่รอบตัวเด็ก และการเรียนรู้เรื่องราวของสถานที่สำคัญต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสถานที่ ความสัมพันธ์ของเด็กกับครอบครัว โรงเรียน และชุมชน รวมถึงการเรียนรู้เรื่องราวสำคัญของสถานที่สำคัญ อาชีพต่าง ๆ ภายในท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ทุกๆ หน่วยการเรียนรู้จะให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่รอบตัวเด็ก เพื่อเด็กจะได้เข้าใจจากประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้

4.1.5 ผลการวิเคราะห์การเรียนรู้และการเล่นของเด็กเพื่อใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก

จากการศึกษาข้อมูล ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเรียนรู้และการเล่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 3-5 ปี ซึ่งระยะเวลาที่เด็กมีสมาธิในการเรียนรู้ และทำกิจกรรมของเด็กในแต่ละวันต่างกัน ซึ่งเด็กอายุ 3 ขวบ ระยะเวลาประมาณ 8 นาที เด็ก 4 ขวบ ระยะเวลาประมาณ 12 นาที และเด็กอายุ 5 ขวบ ระยะเวลาประมาณ 15 นาที และการทำกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด กลุ่มใหญ่และเล็กไม่ควรเกิน 20 นาที และกิจกรรมที่เด็กเลือกเล่นแบบอิสระใช้ระยะเวลาประมาณ 40-60 นาที การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เล่นของเด็กช่วยเสริมพัฒนาการด้านสังคม ซึ่งได้สรุปทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเล่นสำหรับเด็ก ช่วงอายุ 3-5 ปี ไว้ดังนี้

1. ขั้นการเล่นแบบต่างคนต่างเล่น เป็นระยะที่เด็กสังเกตคนอื่นเล่น เริ่มสนใจคนอื่นเล่นแต่ไม่เล่นด้วย บางทีเล่นเหมือน ๆ กัน ทำตามกันอย่างกัน แต่ไม่แบ่งปันของเล่นกัน ปัญหาจึงมีเกิดขึ้น คือ การแย่งของเล่นชนิดเดียวกัน จะเป็นเด็กในช่วง 2-4 ปี

2. ขั้นการเล่นด้วยกันได้จับคู่เล่นได้ เด็กวัยนี้จะอยู่ในช่วงอายุ 4-6 ปี เด็กเริ่มมีพัฒนาการทางสังคมมากขึ้นรู้จักการถ้อยที่ถ้อยอาศัย พุดคุยกัน ปรีกกากัน จะทำอะไรด้วยกัน แบ่งปันของเล่น รวมกัน เป็นการนำไปสู่ความร่วมมือในการเล่นเป็นหมู่คณะ หรือเป็นกลุ่ม อาจเป็นกลุ่มย่อย ๆ 2-3 คน 3-4 คน 4-5-6 คน แต่ในกรณีกลุ่มใหญ่ก็อาจจะเล่นในลักษณะนำไปสู่การเล่นเชิงร่วมมือ ซึ่งนำไปสู่กฎเกณฑ์กติกาเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการเล่นเกมชนิดต่าง ๆ กับเพื่อน ๆ

ในการทฤษฎีของเพียเจต์(Piaget:1962) ได้อธิบายถึงขั้นตอนพัฒนาการการเล่นของเด็ก ในช่วง 4-7 ขวบคือเป็นการเล่นโดยใช้สัญลักษณ์ เมื่อเด็กพัฒนาในด้านสติปัญญาเพิ่มขึ้น เด็กจะมีความสามารถในการตอบสนองความกระตือรือร้น ใครรู้ใครเรียน การมีมโนภาพ และจินตนาการ ในระยะ 4-7 ขวบ จึงเป็นระยะที่ความคิดในด้านสัญลักษณ์ของเด็กจะก่อและพัฒนาขึ้น เด็กจะเอาใจใส่กับการเล่นที่มีการสมมติหรือกำหนดให้สิ่งเร้าต่าง ๆ รวมทั้งวัตถุของเล่นและตัวบุคคลมีฐานะเป็นตัวแทนสิ่งของและสถานที่เป็นจริงในชีวิต

เด็กปฐมวัยเป็นวัยแห่งธรรมชาติของการเรียนรู้ เด็กสามารถสังเกต และสะสมประสบการณ์การเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ถ้ามีวิธีการสอนที่ถูกต้องและสอดคล้องกับวัย เด็กจะเรียนรู้และพัฒนาสติปัญญาได้รวดเร็วขึ้น เด็กจะได้เรียนรู้จากการสัมผัส การเห็นตัวแบบ การซึมซับจากประสบการณ์โดยเฉพาะจากการทำงานคือ การเล่นของเด็กซึ่งการสอนและการฝึกที่ถูกต้องจะเป็นตัวเสริมพัฒนาการของเด็กได้มีศักยภาพ

4.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูลของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมสำหรับเด็กภายในท้องตลาด

การวิเคราะห์ข้อมูลของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมสำหรับเด็กภายในท้องตลาด ซึ่งในการวิเคราะห์ใช้หลัก SWOT ในการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ โดยวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค นำมาวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ เพื่อนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กขั้นต่อไป ซึ่งในการนำผลิตภัณฑ์มาวิเคราะห์ ได้จากการสำรวจผลิตภัณฑ์จาก TK PARK อุทยานการแห่งเรียนรู้ IKEA (อีเกีย) ร้านหนังสือต่าง ๆ และจากการค้นหาจากข้อมูลออนไลน์ โดยผลิตภัณฑ์ที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย เช่น ผลิตภัณฑ์ของเล่น หนังสือ ผลิตภัณฑ์เสริมทักษะต่าง ๆ เป็นต้น

สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในท้องตลาด ซึ่งผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดที่มีความหลากหลาย และจุดประสงค์สำคัญของผลิตภัณฑ์คือ การส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก การส่งเสริมการเรียนรู้ ประสบการณ์ของเด็กอย่างเหมาะสม ทั้งผลิตภัณฑ์หนังสือและของเล่นก็เป็นสื่อที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาการที่ดีต่อเด็ก ครู ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลต้องช่วยในการส่งเสริมการเล่นหรือการอ่านอย่างเหมาะสม โดยการเลือกผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก จะเป็นประโยชน์ต่อตัวเด็กเป็นอย่างมาก และพัฒนาการของเด็กจะได้มีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น ในปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์หลากหลายที่ออกแบบมาเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ สิ่งที่สำคัญในการเลือกผลิตภัณฑ์ให้กับเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น การนำเอกสารนี้ไปใช้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ควรมีความปลอดภัย สามารถทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความสนใจ วัสดุที่ใช้ต้องปลอดภัย โครงสร้างหรือเนื้อหาต้องเหมาะสมกับเด็ก โดยแต่ละผลิตภัณฑ์จะส่งเสริมในแต่ละด้านหรือส่งเสริมทุก ๆ ด้าน การนำผลิตภัณฑ์มาผสมผสานให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการอย่างมีประสิทธิภาพได้ ทำให้มีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กมากขึ้น

ในการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายสำหรับเด็กในท้องตลาดมีจำนวนมาก และมีจุดเด่นจุดด้อยที่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กจะเน้นสีสัน ภาพประกอบที่น่าสนใจ ใช้วัสดุที่แข็งแรงทนทาน วิธีการเล่นที่หลากหลายมากขึ้น มีองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์มากขึ้น ทำให้เกิดความน่าสนใจในตัวผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบจะขึ้นอยู่กับยุคสมัยหรือเทรนด์ของผลิตภัณฑ์ในแต่ละปี ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์ ทั้งด้วยวิธีการเล่น วิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กมากขึ้น และส่วนใหญ่เรื่องราวที่จะนำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กจะมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว การเรียนรู้เรื่องราวของธรรมชาติรอบตัว เป้าหมายสำคัญของการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กคือ การพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถสร้างประสบการณ์เรียนรู้ใหม่ ๆ ให้กับเด็กได้

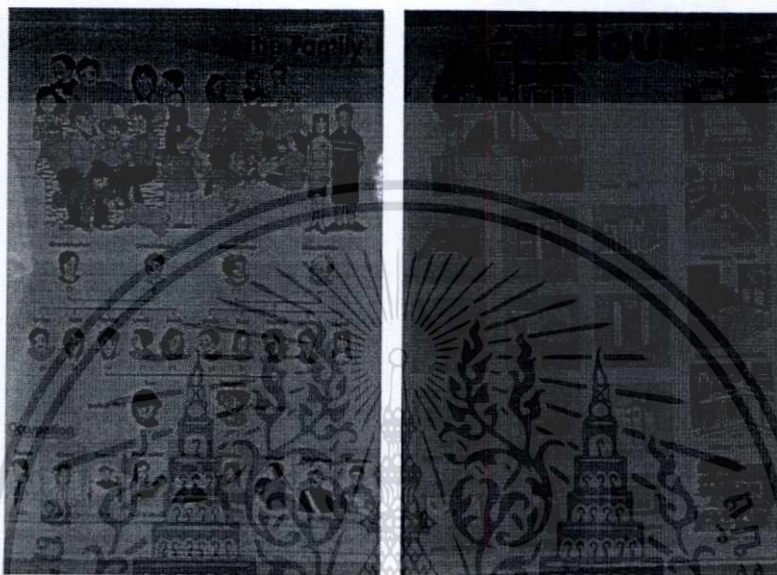
4.1.7 การวิเคราะห์ข้อมูลของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมสำหรับเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น

การวิเคราะห์ข้อมูลของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมสำหรับเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น โดยใช้หลัก SWOT ในการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค นำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบจากผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ของเด็กจากเดิม เพื่อใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยให้มีความเหมาะสมกับเด็ก และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การสรุปการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็นโดยใช้หลักการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ SWOT สรุปได้ว่า ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่จะเป็นการกำหนดโดยกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ใช้การสอนสอดคล้องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ซึ่งในแต่ละสาระการเรียนรู้ก็จะมีหน่วยจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งการเรียนรู้ออนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะแบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษา ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ของเด็กส่วนใหญ่เป็นของเล่นที่ช่วยฝึกทักษะพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ครูใช้ในการสอนเด็กจะเป็นผลิตภัณฑ์ที่ช่วยเสริมทักษะทางด้านต่าง ๆ ให้เด็กเกิดการพัฒนาการที่ดีขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครูผู้สอนและคนที่จะมีการสอนที่แตกต่างกัน ผลิตภัณฑ์เป็นเครื่องมือในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น วัสดุที่ใช้จะเป็นไม้ กระดาษ โฟม EVA พลาสติก เป็นต้น ซึ่งวัสดุจะต้องมีความปลอดภัยต่อเด็ก ผลิตภัณฑ์จะใช้ภาพประกอบ สีสัน เนื้อหาที่จะดึงดูดความสนใจของเด็ก ซึ่งในผลิตภัณฑ์มีภาพประกอบที่ไม่น่าสนใจไม่ดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้เด็กไม่อยากจะเรียน และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการสอนจะมีขนาดใหญ่ ไม่สามารถนำมาเล่นหรือประกอบกิจกรรมอื่น ๆ นอกจากการเรียนการสอนได้ ชุดอุปกรณ์บางชนิดมีความซับซ้อนในการเล่นและการเรียนรู้ ซึ่งเด็กในวัยนี้อาจจะยังไม่เข้าใจ ส่วนใหญ่เด็กจะสามารถเรียนรู้จากการใช้สัญลักษณ์ ภาพประกอบต่างๆ ในการเรียนรู้ เพราะในช่วงวัยนี้ยังไม่มี

เอกสารถิ่นใช้ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถอ่านตัวอักษรได้ จึงเน้นการใช้ภาพประกอบ สัญลักษณ์ สี สันที่ดึงดูดความสนใจของเด็กมากกว่าการใช้ตัวอักษร และเน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และผลิตภัณฑ์เดิมที่ใช้ภายในการเรียนรู้หน่วยจัดประสบการณ์บุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็กจะเป็นประเภทแผ่นผังภาพ ซึ่งมีขนาดใหญ่ใช้แขวนตามผนังห้องเรียน ใช้ประกอบการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว

ภาพที่ 4.6 ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนรู้หน่วยจัดประสบการณ์เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่

ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

จากการศึกษาและสังเกตผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนรู้สำหรับเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดประสบการณ์เรื่องราวของบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก พบว่า ผลิตภัณฑ์หรือสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้สำหรับเด็กมีลักษณะเป็นแผ่นภาพ ซึ่งมีแผ่นใหญ่ใช้แขวนในการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว ผู้วิจัยจึงอยากจะทำพัฒนาให้มีผลิตภัณฑ์ที่สามารถทั้งเรียนรู้และเล่นได้ เพื่อให้เด็กเข้าใจและรับรู้ได้มากขึ้น โดยการใช้ภาพประกอบ สี สัน สัญลักษณ์ต่าง ๆ มาใช้ในงาน และพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับหน่วยจัดประสบการณ์บุคคลและสถานที่ เพื่อใช้ในการเรียนรู้และการเล่นทั้งในห้องเรียนและเป็นกิจกรรมเสริม

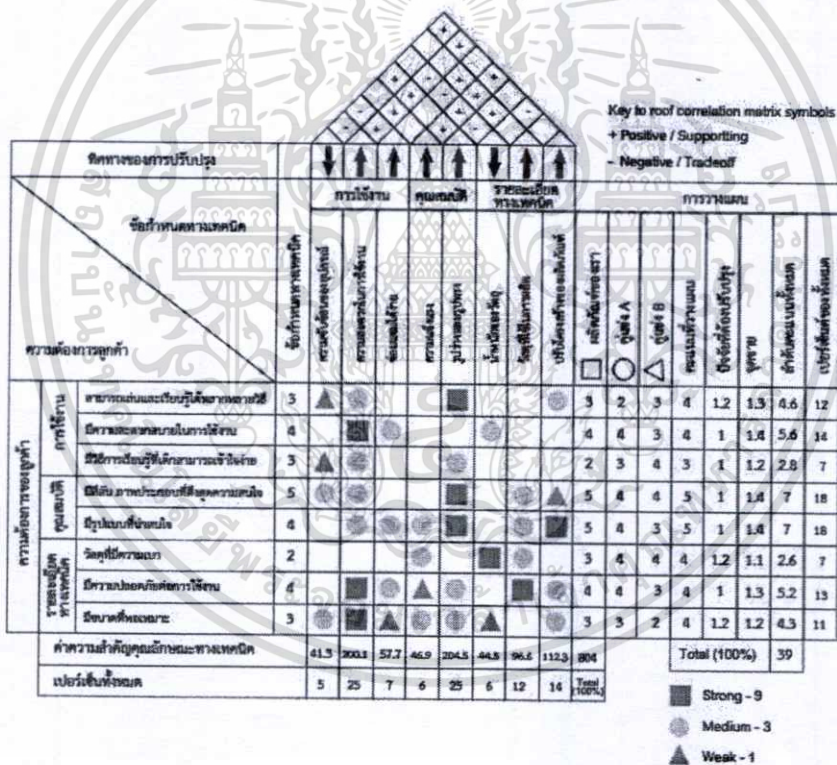
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็ง ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

4.2.1 ผลการวิเคราะห์หลักการในแก้ไขปัญหาการออกแบบผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ปฐมวัย

จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ปฐมวัย โดยกระบวนการ
ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์มีการนำหลักของ Quality Function Deployment (QFD), วิธีการแก้ปัญหา
เชิงประดิษฐ์คิดค้น Triz40 (Theory of Inventive Problem Solving) และ การกระจายหน้าที่การ
วิเคราะห์เชิงออกแบบ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ขั้นตอนในการออกแบบ

ตารางที่ 4.4 ตารางหลักการ Quality Function Deployment (QFD)

จากตารางการวิเคราะห์ พบว่า ความต้องการของลูกค้ามีมากที่สุดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์
ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ปฐมวัย คือ สีสันและภาพประกอบที่ดึงดูดความสนใจ และ
รูปแบบที่น่าสนใจ ซึ่งมีระดับความต้องการที่เท่ากัน มีความสะดวกในการใช้ มีความปลอดภัย
สามารถเล่นได้และเรียนรู้ได้หลากหลายวิธี มีขนาดที่เหมาะสม เด็กสามารถเข้าใจง่าย และวัสดุที่มี
น้ำหนักเบาตามลำดับ

หลักการ TRIZ เรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ หรือวิธีการแก้ปัญหาเชิงประดิษฐ์คิดค้น
(Theory of Inventive Problem Solving)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 สรุปความต้องการของลูกค้

ความต้องการของลูกค้	ข้อกำหนดทางเทคนิค					
	ปรับโครงสร้างของผลิตภัณฑ์	รูปร่างและรูปทรง	วัสดุที่ใช้ในการผลิต	ความสะดวกในการใช้งาน	ซ่อมแซมได้ง่าย	ความแข็งแรง
1. มีขนาดที่พอเหมาะ ไม่เล็กเกินไป	☒	☐	☐	☐	☐	☐
2. มีรูปแบบที่น่าสนใจ	☐	☒	☐	☐	☐	☐
3. มีความปลอดภัยต่อการใช้งาน	☐	☐	☒	☐	☐	☐
4. สามารถเล่นและเรียนรู้ได้หลากหลายวิธี	☐	☐	☐	☒	☐	☐
5. มีสีสัน ภาพประกอบที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก	☐	☒	☐	☐	☐	☐
6. มีวิธีการเรียนรู้ที่เด็กสามารถเข้าใจง่าย	☐	☒	☐	☐	☐	☐
7. มีความสะดวกสบายในการใช้งาน และเก็บรักษา	☐	☐	☐	☒	☐	☐
8. วัสดุที่มีความเบา ไม่หนักเกินไป	☐	☐	☐	☐	☐	☒

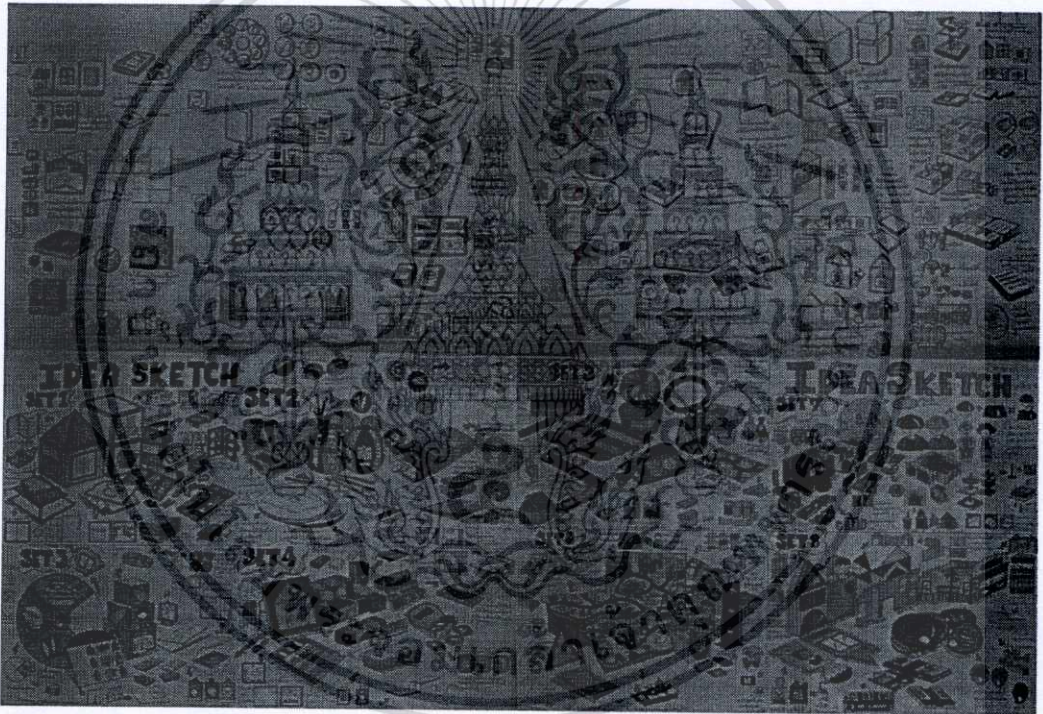
ตารางที่ 4.6 ตารางแมทริกซ์ความขัดแย้งทางเทคนิค

รูปร่างและรูปทรง		หลักการต่าง ๆ จากเครื่องมือของ TRIZ ที่น่าจะนำมาใช้แก้ปัญหา					
ปัจจัยอันตรายที่วัสดุสร้างขึ้น (31)	(ความขัดแย้งเชิงเทคนิค)	☒	35	1	-	-	
ความสะดวกในการใช้(33)		15	☒	35	15	26	-
ความสามารถในการปรับตัวได้ (35)		15	☒	1	15	29	-
ความซับซ้อนของการควบคุม(37)		15	☒	15	13	39	-

จากตารางพบว่าความต้องการของลูกค้กับข้อกำหนดทางเทคนิคที่มีความสอดคล้องกันมากที่สุดคือ รูปร่างและรูปทรง รองลงมาคือ ความสะดวกในการใช้งาน โดยนำข้อกำหนดทางเทคนิคมาวิเคราะห์ความขัดแย้งทางเทคนิคตามหลักทฤษฎี (TRIZ40) หลักการที่มีความสัมพันธ์กับรูปร่างและรูปทรง ประกอบด้วย ปัจจัยอันตรายที่วัสดุสร้างขึ้น ความสะดวกในการใช้งาน ความสามารถในการปรับตัวได้ และความซับซ้อนของการควบคุม ซึ่งหลักการในเชิงประดิษฐ์คิดค้นได้จากทฤษฎี (TRIZ40) คือหลักการ ความเป็นพลวัต (Dynamicty) ผลิตภัณฑ์สามารถปรับเปลี่ยน รูปแบบวิธีการเล่นหรือการใช้งานที่หลากหลายได้ตลอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2 ผลการพัฒนาแบบร่างผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย
 แนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยลักษณะ
 แนวทางของ Flat Design ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์แบบเรียบ ๆ สามารถเข้าใจได้ง่าย เป็นการลดทอน
 สิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดภาพ 3 มิติ (3D) ลงไป การใช้สีพื้นสีเดียว ลวดกราฟิกที่มีพื้นผิวต่าง ๆ ให้น้อยลง
 การใช้ตัวอักษรที่อ่านง่าย และเลือกสีที่เป็นสีด้านมากกว่าสีเงา ซึ่ง Flat Design เป็นแนวทางที่
 สอดคล้องกับหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจต์ (Piaget:1962) ได้อธิบายถึงขั้นตอนพัฒนาการการ
 เล่นของเด็กในช่วง 4-7 ขวบคือเป็นการเล่นโดยใช้สัญลักษณ์ เด็กจะมีความสามารถในการตอบสนอง
 ความกระตือรือร้น ใคร่รู้ใคร่เรียน การมีมโนภาพ และจินตนาการ เป็นระยะที่ความคิดในด้าน
 สัญลักษณ์ของเด็กจะก่อและพัฒนาขึ้น และการนำหลักการในเชิงประดิษฐ์คิดค้นได้จากทฤษฎี
 (TRIZ40) มาใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อให้ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และสามารถใช
 งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

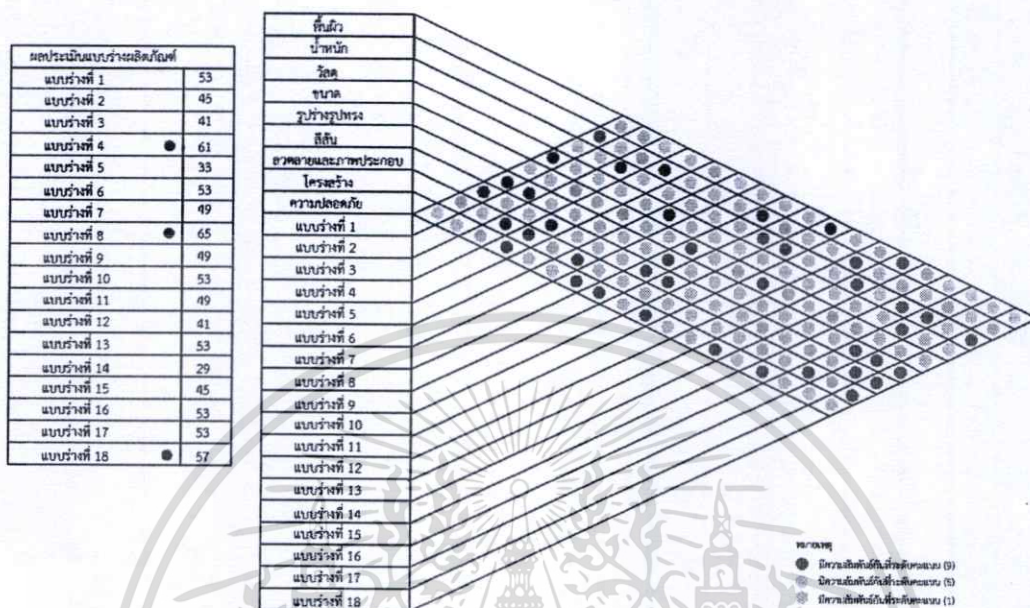
ภาพที่ 4.7 แบบร่างขั้นต้นของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย
 ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงการออกแบบ
 ผลิตภัณฑ์ โดยการวิเคราะห์จากหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ของพรเทพ เลิศเทวศิริ (2536:105) ซึ่งมี
 หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก ได้แก่ วัสดุ ขนาด รูปร่างรูปทรง สี สัน ลวดลายและ
 ภาพประกอบ โครงสร้าง และความปลอดภัย ประเมินกับแบบร่างผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัด
 ประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยจำนวน 18 แบบ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 ตารางการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงการออกแบบ

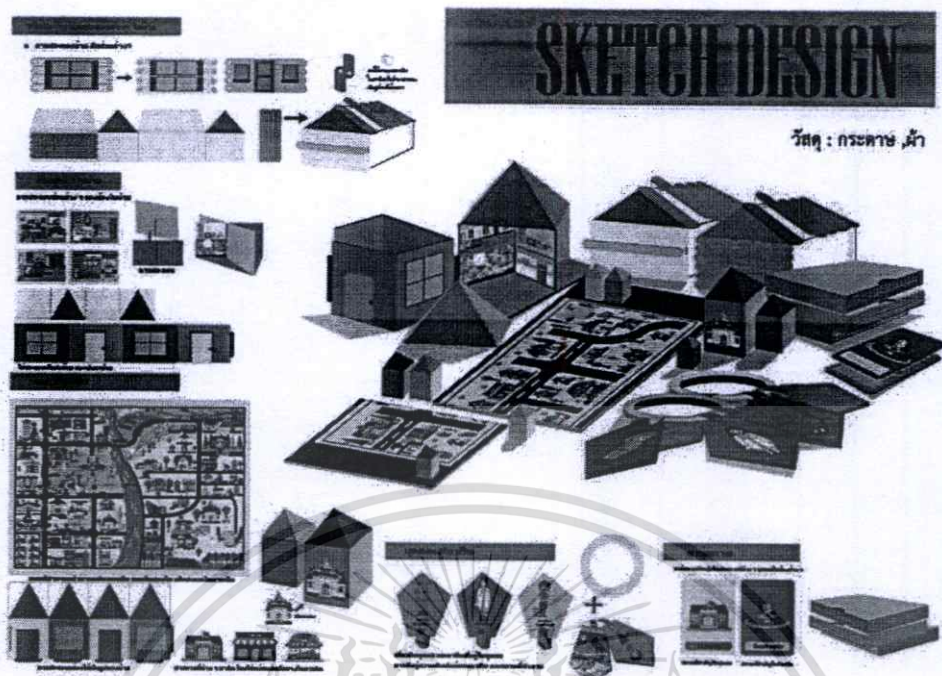
ตารางกระจายหน้าที่การวิเคราะห์ออกแบบผลิตภัณฑ์

ผลจากการประเมินแบบร่างจากตารางการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์การออกแบบผลิตภัณฑ์พบว่า แบบร่างที่ได้ค่าคะแนนสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ แบบร่างที่ 4 ความสำคัญของค่าคะแนนที่ 61 แบบร่างที่ 8 มีความสำคัญของค่าคะแนนที่ 65 และแบบร่างที่ 18 มีความสำคัญของค่าคะแนนที่ 57 เป็นการวิเคราะห์สรุปผลการแบบร่างของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย เพื่อใช้ในการพัฒนาในขั้นต่อไป

แนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย โดยการนำรูปทรงเรขาคณิต รูปทรงลักษณะของบ้านเพื่อเป็นการสื่อสารถึงบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กที่ใช้ในการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ เน้นการใช้ภาพประกอบ สีสันทัน และสัญลักษณ์ที่ชัดเจน เพื่อให้เด็กสามารถรับรู้และเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น และสามารถส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

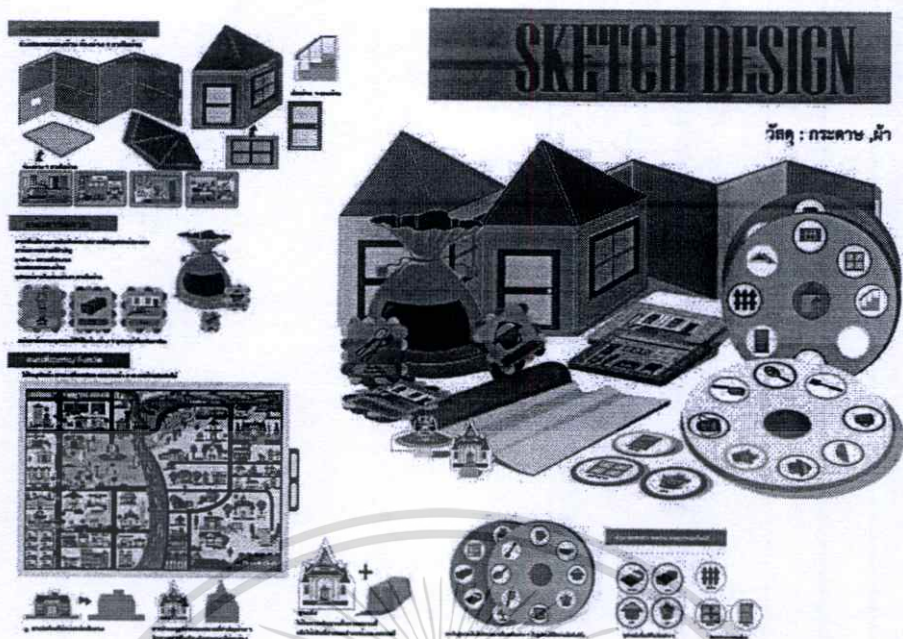

ภาพที่ 4.8 แบบร่างที่ 1
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

ภาพที่ 4.9 แบบร่างที่ 2
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.10 แบบร่างที่ 3
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

ผลการประเมินแบบร่างผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบกราฟิก การออกแบบผลิตภัณฑ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก โดยประเมินจากแบบร่างที่พัฒนาจำนวน 3 แบบ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 ผลการประเมินแบบร่างผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย

	รูปแบบที่ 1			รูปแบบที่ 2			รูปแบบที่ 3		
	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น
ผลิตภัณฑ์ใช้วัสดุที่เหมาะสมกับการเรียนรู้	3.77	0.44	เหมาะสมมาก	4.11	0.60	เหมาะสมมาก	3.66	0.50	เหมาะสมมาก
ผลิตภัณฑ์มีขนาดที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก	4.11	0.33	เหมาะสมมาก	4.33	0.50	เหมาะสมมาก	3.77	0.44	เหมาะสมมาก
ผลิตภัณฑ์มีรูปร่างรูปทรงที่น่าความสนใจของเด็กในการเรียนรู้	3.88	0.60	เหมาะสมมาก	3.77	0.44	เหมาะสมมาก	3.77	0.44	เหมาะสมมาก
ผลิตภัณฑ์ใช้สีสันที่ดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ของเด็ก	4.00	0.50	เหมาะสมมาก	4.22	0.44	เหมาะสมมาก	4.11	0.60	เหมาะสมมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

	รูปแบบที่ 1			รูปแบบที่ 2			รูปแบบที่ 3		
	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น
ผลิตภัณฑ์ใช้ภาพและ ลวดลายที่น่าสนใจ และ เหมาะสมกับเด็ก	4.30	0.50	เหมาะสม สมมาก	4.55	0.52	เหมาะสม สมมาก ที่สุด	4.11	0.78	เหมาะสม สมมาก
ผลิตภัณฑ์มีโครงสร้างที่ แข็งแรง และเหมาะสมกับ การเรียนรู้	4.00	0.50	เหมาะสม สมมาก	3.77	0.44	เหมาะสม สมมาก	4.00	0.50	เหมาะสม สมมาก
ผลิตภัณฑ์มีความ ปลอดภัยในการใช้งาน	4.11	0.33	เหมาะสม สมมาก	4.11	0.33	เหมาะสม สมมาก	4.00	0.50	เหมาะสม สมมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.03	0.47	เหมาะสม สมมาก	4.12	0.52	เหมาะสม สมมาก	3.92	0.54	เหมาะสม สมมาก

จากการสรุปผลการพัฒนาแบบร่างผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย โดยประเมินแบบร่างผลิตภัณฑ์จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน พบว่ารูปแบบของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยที่มีระดับค่าคะแนนสูงสุดคือ รูปแบบที่ 2 อยู่ในระดับที่เหมาะสมมาก ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.12$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.52) โดยในรูปแบบที่ 2 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การใช้ภาพ ลวดลายที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.55$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.52) ซึ่งอยู่ในระดับที่เหมาะสมมากที่สุด ลำดับรองลงมาคือ ขนาดที่มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.33$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. =0.50) อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมมาก สีเส้นที่ดึงดูดความสนใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.22$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.44) ด้านความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.11$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.60) และมีค่าเท่ากับด้านความปลอดภัยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.11$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.33) ด้านรูปร่างทรงค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.00$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.50) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านโครงสร้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.77$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.44)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัด ประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ก่อนและหลังเรียน

การประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยตามกรอบแนวคิดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 3-5 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ.2547:3) ซึ่งกำหนดแนวคิดได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก และแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม ผู้วิจัยได้ทำการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยจากเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน อายุ 3-5 ปี จำนวน 28 คน และครูผู้ดูแล จำนวน 2 คน โดยได้ทำการประเมินประสิทธิภาพทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน โดยระยะเวลาในการวัดผลการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ ซึ่งแบ่งการวัดประเมินผลก่อนเรียนในสัปดาห์ที่ 1 โดยการวัดผลจากการเรียนรู้จากผลิตภัณฑ์เดิมที่ใช้ในการเรียนการสอน และประเมินผลหลังเรียนในสัปดาห์ที่ 2 โดยวัดจากการนำผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยมาทดลองใช้ในการเรียนรูขงเด็ก เพื่อวัดผลจากการเรียนรู้ของเด็กที่มีต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์เรื่องราวของบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ซึ่งสรุปผลการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยได้ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ผลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย
ต่อพัฒนาการของเด็กก่อนเรียนและหลังเรียน

พัฒนาการของเด็ก	ผลการประเมินประสิทธิภาพ					
	n=28					
	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับ ความเห็น	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับ ความเห็น
ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทางด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่	2.50	0.50	ความเหมาะสมปานกลาง	3.50	0.50	ความเหมาะสมมาก
ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทางด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก	2.78	0.41	ความเหมาะสมปานกลาง	3.67	0.47	ความเหมาะสมมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

พัฒนาการของเด็ก	ผลการประเมินประสิทธิภาพ					
	n=28					
	ก่อนเรียน		ระดับ ความเห็น	หลังเรียน		ระดับ ความเห็น
	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.		ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมพัฒนาการการทำงานสัมพันธ์กันระหว่างมือกับตาให้กับเด็กได้	2.64	0.48	ความเหมาะสมปานกลาง	4.17	0.61	ความเหมาะสมมาก
ผลิตภัณฑ์สามารถเสริมสร้างให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินในการใช้	2.32	0.54	ความเหมาะสมน้อย	3.53	0.50	ความเหมาะสมมาก
ผลิตภัณฑ์สามารถทำให้เกิดสมาธิจดจ่อกับการเรียนรู้ได้ดีขึ้น	2.14	0.44	ความเหมาะสมน้อย	3.57	0.50	ความเหมาะสมมาก
ผลิตภัณฑ์ทำให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ของการเรียนรู้ในเด็กปฐมวัยกับบุคคลอื่นมากขึ้น	2.50	0.50	ความเหมาะสมน้อย	3.50	0.50	ความเหมาะสมปานกลาง
เด็กสามารถเรียนรู้การแบ่งปันสิ่งต่าง ๆ กับผู้อื่น การเรียนรู้เป็นกลุ่ม จากการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย	2.35	0.55	ความเหมาะสมน้อย	3.60	0.49	ความเหมาะสมมาก
ผลิตภัณฑ์สามารถสร้างเสริมจินตนาการให้กับเด็ก	2.39	0.49	ความเหมาะสมน้อย	3.60	0.49	ความเหมาะสมมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

พัฒนาการของเด็ก	ผลการประเมินประสิทธิภาพ					
	n=28					
	ก่อนเรียน		ระดับ ความเห็น	หลังเรียน		ระดับ ความเห็น
	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.		ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
ผลิตภัณฑ์สามารถ ทำให้เกิดความคิด สร้างสรรค์จาก สิ่งแวดล้อมรอบตัว ให้แก่เด็กปฐมวัย	2.53	0.57	ความ เหมาะสม ปานกลาง	3.64	0.48	ความ เหมาะสม มาก
ผลิตภัณฑ์สามารถ ส่งเสริมให้เด็ก ปฐมวัยมีการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ได้จากการเรียนรู้ ผลิตภัณฑ์	2.50	0.57	ความ เหมาะสม ปานกลาง	3.57	0.50	ความ เหมาะสม มาก
ทำให้สามารถเข้าใจ เกี่ยวกับบุคคลและ สิ่งแวดล้อมรอบตัว จากการเรียนรู้จาก ผลิตภัณฑ์ส่งเสริม การจัดประสพ- การณ์การศึกษา ปฐมวัย	2.10	0.31	ความ เหมาะสม น้อย	3.67	0.47	ความ เหมาะสม มาก
ผลิตภัณฑ์สามารถ เสริมสร้างทักษะ การเรียนรู้ของ บุคคลและ สิ่งแวดล้อมรอบตัว เด็กได้เพิ่มมากขึ้น	1.96	0.18	ความ เหมาะสม น้อย	3.57	0.50	ความ เหมาะสม มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางสรุปผลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ การศึกษาปฐมวัยที่มีต่อการพัฒนาการของเด็กทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลการประเมิน ประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการพัฒนาการของเด็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การส่งเสริมพัฒนาการของ เด็กทางด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.78$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.=0.41) ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในค่าเฉลี่ยหลังเรียนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.67$) ค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.47) อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินหลังเรียนมีค่าเพิ่มมากขึ้นจาก ก่อนเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และค่าคะแนนที่สูงที่สุดของการประเมินประสิทธิภาพหลัง เรียนคือ การส่งเสริมพัฒนาการการทำงานสัมพันธ์กันระหว่างมือกับตา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.17$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.= 0.47) ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยก่อนเรียน อยู่ที่ ($\bar{X} = 2.64$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.= 0.48) ผลการประเมินอยู่ในระดับปาน กลาง ซึ่งผลการประเมินหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .05

ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ที่มีต่อการเรียนรู้ของเด็กก่อนเรียนและหลังเรียน

การเรียนรู้ของเด็ก	ผลการประเมินประสิทธิภาพ					
	n=28					
	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับ ความเห็น	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับ ความเห็น
ผลิตภัณฑ์ทำให้เด็ก เกิดพัฒนาการ เรียนรู้ที่มีความ เหมาะสมตามช่วง วัย	2.64	0.48	ความ เหมาะสม ปานกลาง	3.82	0.39	ความ เหมาะสม มาก
ผลิตภัณฑ์ทำให้เด็ก สามารถถ่ายทอด ความรู้สึกลงจากสิ่งที่ สัมผัสไปสู่การคิด และการเรียนรู้ของ เด็ก	2.53	0.50	ความ เหมาะสม ปานกลาง	3.46	0.50	ความ เหมาะสม มาก
ผลิตภัณฑ์ทำให้เด็ก สามารถแยกแยะ จำแนกประเภทได้	2.57	0.50	ความ เหมาะสม ปานกลาง	3.60	0.49	ความ เหมาะสม มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การเรียนรู้ของเด็ก	ผลการประเมินประสิทธิภาพ					
	n=28					
	ก่อนเรียน		ระดับ ความเห็น น้อย	หลังเรียน		ระดับ ความเห็น
	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.		ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
ผลิตภัณฑ์ทำให้ เด็กมีความ สามารถในการ เรียงลำดับ	2.39	0.49	ความ เหมาะสม น้อย	3.64	0.48	ความ เหมาะสม มาก
ผลิตภัณฑ์ทำให้ เด็กเกิดปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลอื่น	2.39	0.49	ความ เหมาะสม น้อย	3.42	0.50	ความ เหมาะสม ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์ทำให้ เด็กเกิดประสม การณ์ในการเรียนรู้ จากรื่องราวของ บุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก	2.32	0.47	ความ เหมาะสม น้อย	3.50	0.50	ความ เหมาะสม ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์ทำให้ เด็กสามารถเข้าใจ เรื่องราวของบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก	2.57	0.53	ความ เหมาะสม ปานกลาง	3.67	0.47	ความ เหมาะสม มาก
ผลิตภัณฑ์ทำให้ เด็กมีความสนใจใน การเรียนรู้เรื่องราว ของบุคคลและ สถานที่แวดล้อม เด็กมากขึ้น	2.25	0.44	ความ เหมาะสม น้อย	3.47	0.47	ความ เหมาะสม ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การเรียนรู้ของเด็ก	ผลการประเมินประสิทธิภาพ					
	n=28					
	ก่อนเรียน		ระดับ ความเห็น	หลังเรียน		ระดับ ความเห็น
	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.		ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
ผลิตภัณฑ์มีเนื้อหา ในการเรียนรู้ที่ เหมาะสมกับเด็ก	2.39	0.49	ความ เหมาะสม น้อย	3.46	0.50	ความ เหมาะสม ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์ทำให้ เกิดพัฒนาการ เรียนรู้ในการจัด ประสบการณ์ หน่วยบุคคลและ สถานที่แวดล้อม เด็กมากขึ้นจากเดิม	2.35	0.48	ความ เหมาะสม น้อย	3.47	0.50	ความ เหมาะสม ปานกลาง

จากการสรุปผลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยที่มีต่อการเรียนรู้ของเด็กก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการเล่นของเด็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนคือ เด็กเกิดพัฒนาการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมตามช่วงวัยก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.64$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.= 0.48) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงสุดอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.82$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.=0.39) อยู่ในระดับมาก และค่าคะแนนที่มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนน้อยสุดคือ เด็กมีความสนใจในการเรียนรู้เรื่องราวของบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กมากขึ้น ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.25$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.44) อยู่ในระดับน้อย และค่าเฉลี่ยหลังเรียนที่น้อยที่สุด คือ ทำให้เด็กเกิดปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.42$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.= 0.50) อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลรวมการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการเรียนรู้ค่าคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นจากก่อนเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 ผลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย
ที่มีต่อการเรียนรู้ของเด็กก่อนเรียนและหลังเรียน

การเล่นของเด็ก	ผลการประเมินประสิทธิภาพ					
	n=28					
	ก่อนเรียน		ระดับ ความเห็น	หลังเรียน		ระดับ ความเห็น
	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.		ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
ผลิตภัณฑ์ สามารถทำให้ เกิดพัฒนาการ การเรียนรู้ผ่าน การเล่นของเด็ก	2.71	0.46	ความ เหมาะสม ปานกลาง	3.89	0.31	ความ เหมาะสม มาก
ผลิตภัณฑ์ทำให้ เกิดการเรียนรู้ และการรับรู้จาก ประสาทสัมผัส ทั้งห้า	2.60	0.49	ความ เหมาะสม ปานกลาง	3.35	0.48	ความ เหมาะสม ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ทำ ให้เด็กเกิด จินตนาการจาก การเรียนรู้	2.42	0.50	ความ เหมาะสม น้อย	3.60	0.49	ความ เหมาะสม มาก
ผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ทำ ให้เด็กเกิด ความคิด สร้างสรรค์จาก การเรียนรู้	2.60	0.49	ความ เหมาะสม ปานกลาง	3.64	0.48	ความ เหมาะสม มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การเล่นของเด็ก	ผลการประเมินประสิทธิภาพ					
	n=28					
	ก่อนเรียน		ระดับ ความเห็น	หลังเรียน		ระดับ ความเห็น
	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.		ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
ผลิตภัณฑ์มีวิธีการ เล่นที่ดึงดูดความ สนใจของเด็ก	2.25	0.44	ความ เหมาะสม น้อย	3.39	0.49	ความ เหมาะสม ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์สามารถ เสริมสร้าง ประสบการณ์การ เรียนรู้ของบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็กได้	2.39	0.49	ความ เหมาะสม น้อย	3.75	0.44	ความ เหมาะสม มาก
ผลิตภัณฑ์ทำให้เกิด ประสบการณ์ใน การเรียนรู้ใหม่ สำหรับเด็ก	2.35	0.48	ความ เหมาะสม น้อย	3.50	0.50	ความ เหมาะสม ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์การจัด ประสบการณ์ทำให้ เกิดปฏิสัมพันธ์กัน ระหว่างบุคคล และ สิ่งแวดล้อมรอบตัว เด็กเพิ่มมากขึ้น	2.25	0.44	ความ เหมาะสม น้อย	3.64	0.48	ความ เหมาะสม มาก
ผลิตภัณฑ์สามารถ ทำให้เด็กเกิด กระบวนการคิด แก้ไขปัญหาจาก การจัด ประสบการณ์	2.39	0.49	ความ เหมาะสม น้อย	3.60	0.49	ความ เหมาะสม มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การเล่นของเด็ก	ผลการประเมินประสิทธิภาพ					
	n=28					
	ก่อนเรียน		ระดับ ความเห็น	หลังเรียน		ระดับ ความเห็น
	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.		ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
ผลิตภัณฑ์สามารถ ส่งเสริมการเรียนรู้ ผ่านการเล่นของ เด็กได้	2.14	0.35	ความ เหมาะสม น้อย	3.50	0.50	ความ เหมาะสม ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์ทำให้เกิด การเรียนรู้ในการ เล่นร่วมกับผู้อื่น ความสัมพันธ์ของ บุคคลและสถานที่ แวดล้อมตัวเด็ก	2.35	0.48	ความ เหมาะสม น้อย	3.39	0.49	ความ เหมาะสม ปานกลาง

จากการสรุปผลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยที่มีต่อการเล่นของเด็ก พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการเล่นของเด็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนคือ ทำให้เกิดพัฒนาการการเรียนรู้ผ่านการเล่นของเด็ก ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.71$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.= 0.46) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงสุดอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.89$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.=0.31) อยู่ในระดับมาก และผลการประเมินประสิทธิภาพที่มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนคือ การเรียนรู้ผ่านการเล่นของเด็กได้ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.14$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.= 0.35) อยู่ในระดับน้อย และค่าเฉลี่ยหลังเรียนที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ทำให้เกิดการเรียนรู้และการรับรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.35$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.=0.48) อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการเล่นมีค่าคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นจากก่อนเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 ผลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ที่มีต่อวัฒนธรรมและสังคมก่อนเรียนและหลังเรียน

วัฒนธรรมและสังคม	ผลการประเมินประสิทธิภาพ					
	n=28					
	ก่อนเรียน		ระดับ ความเห็น	หลังเรียน		ระดับ ความเห็น
	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.		ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
ผลิตภัณฑ์สามารถ ทำให้เด็กสามารถ เรียนรู้วัฒนธรรม รอบตัวได้	1.82	0.39	ความ เหมาะสม น้อย	2.78	0.41	ความ เหมาะสม ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์สามารถ ทำให้เด็กสามารถ เรียนรู้บริบททาง สังคมรอบตัวได้	1.82	0.39	ความ เหมาะสม น้อย	2.57	0.63	ความ เหมาะสม ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์ทำให้เด็ก เกิดประสบการณ์ ในการเรียนรู้ของ วัฒนธรรมและ สังคมที่อยู่อาศัย จากหน่วยการ เรียนรู้ บุคคลและ สถานที่แวดล้อม เด็กได้มากขึ้น	1.82	0.39	ความ เหมาะสม น้อย	2.60	0.49	ความ เหมาะสม ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์ทำให้เด็ก สามารถเข้าใจ วัฒนธรรม วิถีความ เป็นอยู่ทางสังคม ของบุคคล และ สิ่งแวดล้อมรอบตัว เด็ก	1.83	0.35	ความ เหมาะสม น้อย	2.78	0.49	ความ เหมาะสม ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีก้นำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

วัฒนธรรมและสังคม	ผลการประเมินประสิทธิภาพ					
	n=28					
	ก่อนเรียน		ระดับ ความเห็น	หลังเรียน		ระดับ ความเห็น
	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.		ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
ผลิตภัณฑ์ทำให้เด็ก รู้จักหน้าที่ของ ตนเอง และบุคคล อื่น ๆ ในสังคมที่ เด็กอยู่อาศัย	1.64	0.48	ความ เหมาะสม น้อย	2.60	0.49	ความ เหมาะสม ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์ทำให้เด็ก สามารถเรียนรู้การ อยู่ร่วมกันของคน ในสังคมได้	1.94	0.18	ความ เหมาะสม น้อย	2.71	0.46	ความ เหมาะสม ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์ส่งเสริม การเรียนรู้ด้าน วัฒนธรรมและ สังคมให้กับเด็ก	1.78	0.41	ความ เหมาะสม น้อย	2.89	0.49	ความ เหมาะสม ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์มีเนื้อหา ความสอดคล้องการ เรียนรู้ วัฒนธรรมและ สังคมตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย	1.82	0.39	ความ เหมาะสม น้อย	2.60	0.49	ความ เหมาะสม ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์ส่งเสริม ให้เด็กเกิด ประสบการณ์ใน การเรียนรู้เพิ่มมาก ขึ้น	1.75	0.44	ความ เหมาะสม น้อย	2.71	0.65	ความ เหมาะสม ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

วัฒนธรรมและสังคม	ผลการประเมินประสิทธิภาพ					
	n=28					
	ก่อนเรียน		ระดับ ความเห็น	หลังเรียน		ระดับ ความเห็น
	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.		ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
ผลิตภัณฑ์ทำให้เด็ก ได้รับประโยชน์จาก การเรียนรู้การจัด ประสบการณ์ เกี่ยวกับบุคคลและ สถานที่แวดล้อม เด็ก	2.00	0.00	ความ เหมาะสม น้อย	2.82	0.47	ความ เหมาะสม ปานกลาง

จากการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยที่มีต่อวัฒนธรรมและสังคม พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีต่อวัฒนธรรมและสังคมที่มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนสูงสุดคือ ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 1.94$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.=0.18) อยู่ในระดับน้อย และค่าเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.71$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.= 0.46) อยู่ในระดับปานกลาง และผลการประเมินประสิทธิภาพหลังเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมและสังคมให้กับเด็ก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.89$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.49) อยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยก่อนเรียนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 1.78$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.41) อยู่ในระดับน้อย ซึ่งผลรวมการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีต่อวัฒนธรรมและสังคมมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนเพิ่มมากขึ้นจากก่อนเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 สรุปผลรวมการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัย ก่อนเรียนและหลังเรียน

การประเมิน	ผลรวมการประเมินประสิทธิภาพ						
	n=28						
	ก่อนเรียน		ระดับ ความเห็น	หลังเรียน		ระดับ ความเห็น	t
	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D		ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D		
เกี่ยวกับพัฒนาการ ของเด็ก	2.39	0.52	ความ เหมาะสม น้อย	3.63	0.52	ความ เหมาะสม มาก	22.07*
เกี่ยวกับการเรียนรู้ ของเด็ก	2.45	0.49	ความ เหมาะสม น้อย	3.60	0.49	ความ เหมาะสม มาก	49.17*
เกี่ยวกับการเล่น ของเด็ก	2.50	0.49	ความ เหมาะสม ปานกลาง	3.57	0.49	ความ เหมาะสม มาก	28.28*
เกี่ยวกับวัฒนธรรม และสังคม	1.82	0.37	ความ เหมาะสม น้อย	2.71	0.52	ความ เหมาะสม ปานกลาง	34.50*

จากการสรุปผลรวมการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัย ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า การประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์จากกรอบ
แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก การเรียนรู้ของเด็ก การเล่นของเด็ก และวัฒนธรรมและสังคม ซึ่ง
สามารถสรุปผลการประเมินตามลำดับที่มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนสูงสุดคือ การเล่นของเด็ก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่
($\bar{X} = 2.50$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D=0.49) อยู่ระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยหลังเรียน
อยู่ที่ ($\bar{X} = 3.57$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D= 0.49) อยู่ในระดับมาก ลำดับรองลงมาเกี่ยวกับ
การเรียนรู้ของเด็กค่าคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.45$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่
(S.D= 0.49) อยู่ในระดับน้อย และค่าเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.60$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่
(S.D=0.49) อยู่ในระดับมาก ลำดับต่อมาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ที่
($\bar{X} = 2.39$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D=0.52) อยู่ในระดับน้อย และค่าเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย
อยู่ที่ ($\bar{X} = 3.63$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D=0.52) อยู่ในระดับมาก และผลการประเมิน
ประสิทธิภาพหลังเรียนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ที่
ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 2.00 และค่าเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ที่ 2.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 2.00
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

($\bar{X} = 1.82$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D=0.37) อยู่ในระดับน้อย และค่าเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.71$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D=0.52) อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลรวมจากการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นจากก่อนเรียนโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

การประเมินความพึงพอใจจากผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย โดยประเมินตามกรอบแนวคิดของสมพงษ์ เกษมสิน (2530:89-96) ได้แก่ ความต้องการดำรงอยู่ ความต้องการด้านร่างกายและด้านความปลอดภัย ความต้องการด้านความสัมพันธ์ การสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม และความต้องการด้านความก้าวหน้า การได้รับการยกย่องและความสำเร็จ ซึ่งนำมาประเมินความพึงพอใจกับผู้ปกครองของเด็กอายุ 3-5 ปี ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น จำนวน 28 คน และครูผู้ดูแลจำนวน 2 คน รวมทั้งหมดจำนวน 30 คน โดยการประเมินจากแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูผู้ดูแลเด็กต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ดังนี้

ตารางที่ 4.14 ผลการประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย

	ผลการประเมินความพึงพอใจ		
	n=30		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความพึง พอใจ
ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก การสัมพันธ์กันระหว่างมือกับตา	4.40	0.49	พึงพอใจมาก
ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมจินตนาการและ ความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้	4.46	0.50	พึงพอใจมาก
ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์กับ บุคคลอื่นในการเล่น	3.96	0.61	พึงพอใจมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 ผลการประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย

	ผลการประเมินความพึงพอใจ		
	n=30		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับความ คิดเห็น
ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การจำแนก และการแก้ไขปัญหา	4.33	0.47	พึงพอใจมาก
ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรงและความปลอดภัย ในการใช้งาน	3.80	0.48	พึงพอใจมาก
ผลิตภัณฑ์มีความสอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย	4.43	0.50	พึงพอใจมาก
ผลิตภัณฑ์สามารถพัฒนาการเรียนรู้ในหน่วย การเรียนรู้ของบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	4.36	0.49	พึงพอใจมาก
ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ในการ เรียนรู้ของเด็ก	4.40	0.50	พึงพอใจมาก
ผลิตภัณฑ์สามารถเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ ของเด็ก	4.23	0.43	พึงพอใจมาก

จากการสรุปผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูผู้สอนที่มีต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยจำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็นผู้ปกครองของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 28 คน และครูผู้ดูแล จำนวน 2 คน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยที่มีค่าสูงสุดคือ ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในการเล่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (\bar{X} =4.46) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.= 0.50) อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ลำดับรองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (\bar{X} =4.43) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.=0.50)ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก การสัมพันธ์กันระหว่างมือกับตาและผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ของเด็ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากันอยู่ที่ (\bar{X} =4.40) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานแตกต่างกัน ซึ่งการพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กมีความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.=0.49) และการส่งเสริมการจัดประสบการณ์ของเด็กมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.=0.50) ซึ่งความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรงและความปลอดภัยในการใช้งาน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (\bar{X} =3.80) มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.=0.48) มีความพึงพอใจอยู่ระดับมาก ผลจากการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำมาใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก
โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะของงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัยการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

5.1.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี

5.1.1.1 จากการลงพื้นที่สังเกต สัมภาษณ์ครูผู้ดูแลและนักวิชาการ จากการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการเล่นของเด็กภายในศูนย์เด็กเล็กระหว่างการทำกิจกรรมหลัก ทั้ง 6 กิจกรรม พบว่า เด็กมีพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กจะมีการเลียนแบบการเล่น การเล่นเป็นกลุ่ม การเล่นร่วมกับเพื่อนในห้อง และกิจกรรมส่วนใหญ่มักจะเป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกัน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม การรู้จักความเป็นระเบียบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่นยังไม่สามารถอ่านหรือสะกดคำได้ สื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ของเด็กส่วนใหญ่จะเป็นภาพประกอบ ใช้ภาพเป็นสัญลักษณ์ เพื่อให้เด็กได้จดจำได้ง่าย เด็กบางคนไม่สนใจในการเรียน ครูผู้สอนก็จะปล่อยให้เล่นอิสระ ไม่บังคับเด็กในการเรียนที่เด็กไม่สนใจ ส่วนใหญ่สื่ออุปกรณ์ที่เด็กสนใจจะเป็นจำพวก หนังสือที่มีภาพประกอบ ของเล่นที่มีสีสันสดใส ซีดีเพลงที่มีภาพประกอบ ภาพประกอบและสีสันทึ่มมีส่วนในการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น วิธีการเล่นหรือวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างจากการเรียนในห้องทั่วไป ทำให้เกิดเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เด็กสนใจเรียนรู้อีกมากขึ้น

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนและนักวิชาการ พบว่า เด็กจะสามารถเข้าใจจากการเรียนรู้ผ่านการเล่น การเรียนรู้จากภาพประกอบ สัญลักษณ์ต่าง ๆ เนื่องด้วยเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่สามารถอ่านตัวหนังสือได้ จะเน้นเป็นการจดจำจากภาพประกอบและสัญลักษณ์แทน เพื่อให้เด็กสามารถเข้าใจและรับรู้ได้ การมีสิ่งเร้าต่าง ๆ ทำให้เด็กมีสมาธิในการเรียนรู้ที่ลดลง เช่น ภายในห้องเรียนมีการเรียนร่วมกับเด็กที่อายุต่ำกว่า 3 ปี จะมีการเรียนรู้ที่ต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีการแบ่งการเรียนรู้อตามช่วงอายุ เพื่อให้เด็กเรียนรู้ตามพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงอายุได้อย่างเหมาะสม วิธีการสอนของครูแต่ละคนก็จะมี ความแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับเด็กว่าเด็กจะมีความสนใจด้านใด ให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เน้นเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งในการเรียนจะต้องทำให้เด็กมีสมาธิจดจ่อกับการเรียน โดยการใช้เทคนิคการสอน การใช้ผลิตภัณฑ์สื่ออุปกรณ์ที่น่าสนใจ การทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการ

กระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กในวิธีต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครูแต่ละคน ในประเมินผลของเด็ก ประเมินเป็นรายบุคคล ซึ่งจะมีการบันทึกประจำวัน รวมเป็นสัปดาห์ และรวมผลการประเมินเป็น เดือน โดยการประเมินผลของเด็กมี 3 ระดับ ได้แก่ ระดับ 3 คือ ดี มีความคล่องแคล่ว แม่นยำ ระดับ 2 คือ บางครั้งคล่องแคล่ว หรือไม่มั่นคง และระดับ 1 คือ ควรส่งเสริม น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐาน การ ประเมินพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านสังคม ด้านอารมณ์ จิตใจ และด้าน ร่างกาย

5.1.1.2 จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ในการจัดการเรียนการสอนของเด็ก ปฐมวัย กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เด็กได้เรียนรู้จาก 4 สาระการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ เรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัว เด็ก และเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ในแต่ละสาระการเรียนรู้มีหน่วยจัดประสบการณ์ที่ เด็กจะต้องเรียนรู้แบ่งย่อยเป็นหน่วยจัดประสบการณ์ต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับ 6 กิจกรรม หลัก ได้แก่ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรม เสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งได้แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 2 ภาคเรียน การศึกษา สาระการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยมีความสนใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หน่วยจัดประสบการณ์คือ สาระการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ซึ่งในหน่วยการจัดประสบการณ์อยู่ใน สาระการเรียนรู้ที่ 2 เริ่มต้นเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 14-21 มีการประเมินผลในสัปดาห์ที่ 20 โดยใน สาระการเรียนรู้นี้มีหน่วยจัดประสบการณ์ย่อยอีก 7 หน่วย ซึ่งได้แก่ หน่วยจัดประสบการณ์บ้านสุข สันต์ หน่วยจัดประสบการณ์ครอบครัวหรรษา หน่วยจัดประสบการณ์เพื่อนบ้านของหนู หน่วยจัด ประสบการณ์เรียนรู้จังหวัด หน่วยจัดประสบการณ์ที่พักอุ่นใจ หน่วยจัดประสบการณ์สายใยชุมชน และหน่วยจัดประสบการณ์ชื่นชมอาชีพ ในแต่ละหน่วยจัดประสบการณ์มีความสำคัญที่แตกต่างกัน โดยมีการกำหนดสิ่งที่เด็กต้องการรู้ และสิ่งที่เด็กควรเรียนรู้ของแต่ละหน่วย เพื่อเป็นตัวกำหนดในการ เรียนรู้ของเด็ก และสามารถใช้เป็นเกณฑ์การประเมินวัดผลสำหรับเด็กได้ ในหน่วยสาระการจัด ประสบการณ์บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กเนื้อหาจะเป็นการให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องราวของบุคคล ทั้ง บุคคลในครอบครัว บุคคลภายในโรงเรียน บุคคลสำคัญที่อยู่รอบตัวเด็ก และการเรียนรู้เรื่องราวของ สถานที่สำคัญต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสถานที่ ความสัมพันธ์ ของเด็กกับครอบครัว โรงเรียน และชุมชน รวมถึงการเรียนรู้เรื่องราวสำคัญของสถานที่สำคัญ อาชีพ ต่าง ๆ ภายในท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ทุกๆ หน่วยการเรียนรู้จะให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่รอบตัวเด็ก เพื่อเด็ก จะได้เข้าใจจากประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้

จากการศึกษาข้อมูล ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเรียนรู้และการเล่นสำหรับเด็ก ในช่วงอายุ 3-5 ปี พบว่า ระยะเวลาที่เด็กมีสมาธิในการเรียนรู้ และทำกิจกรรมของเด็กในแต่ละวัน ต่างกัน ซึ่งเด็กอายุ 3 ขวบ ระยะเวลาประมาณ 8 นาที เด็ก 4 ขวบ ระยะเวลาประมาณ 12 นาที และ เด็กอายุ 5 ขวบ ระยะเวลาประมาณ 15 นาที และการทำกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด กลุ่มใหญ่และ เล็กไม่ควรเกิน 20 นาที และกิจกรรมที่เด็กเลือกเล่นแบบอิสระใช้ระยะเวลาประมาณ 40-60 นาที การ เล่นของเด็กช่วยเสริมพัฒนาการด้านสังคม กิจกรรมที่เด็กจะต้องเรียนรู้ทั้ง 6 กิจกรรม กิจกรรมเน้น การเรียนรู้จากการเล่น ซึ่งได้สรุปทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเล่นสำหรับเด็กช่วงอายุ 3-5 ปี ในการทฤษฎี เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของเพียเจต์ ได้อธิบายถึงขั้นตอนพัฒนาการการเล่นของเด็กในช่วง 4-7 ขวบคือ เป็นการเล่นโดยใช้สัญลักษณ์ เมื่อเด็กพัฒนาในด้านสติปัญญาเพิ่มขึ้น เด็กจะมีความสามารถในการตอบสนองความกระตือรือร้น ใครรู้ใครเรียน การมีมโนภาพ และจินตนาการ ในระยะ 4-7 ขวบ จึงเป็นระยะที่ความคิดในด้านสัญลักษณ์ของเด็กและพัฒนาขึ้น เด็กจะเอาใจใส่กับการเล่นที่มีการสมมติหรือกำหนดให้สิ่งเร้าต่าง ๆ รวมทั้งวัตถุของเล่นและตัวบุคคลมีฐานะเป็นตัวแทนสิ่งของและสถานที่เป็นจริงในชีวิตองค์ประกอบในการเรียนรู้ของเด็ก ส่วนหนึ่งมาจากสื่อการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ขั้นต้นในการเรียนรู้สำหรับเด็ก เด็กจะได้จากการฟัง การสัมผัส เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก สื่ออุปกรณ์เป็นตัวช่วยที่เด็กสามารถเรียนรู้เข้าใจอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับวัย

5.1.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีลักษณะการเล่นหรือการเรียนรู้ในลักษณะคล้ายกัน เรียนรู้หรือเล่นคล้ายกัน มีวิธีการเล่นแบบเดียว ผลิตภัณฑ์ไม่มีความแตกต่างกัน เน้นการเรียนรู้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของภาพ การจับคู่ภาพ การต่อตัวต่อภาพ วัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นประเภทไม้ ที่มีน้ำหนักเบา และเน้นความปลอดภัยสำหรับเด็ก และผลิตภัณฑ์เดิมที่ใช้ภายในการเรียนรู้หน่วยจัดประสบการณ์บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กจะเป็นประเภทแผนผังภาพซึ่งมีขนาดใหญ่ใช้แขวนตามผนังห้องเรียน ใช้ประกอบการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว และมีการเล่นเสริมจากของเล่นที่เป็นตัวต่อ การจับคู่ภาพ แต่จะมีเนื้อหาที่เป็นโดยรวมเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก จะเสริมด้านสถานที่เพียงเล็กน้อย

การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ในท้องตลาด พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายสำหรับเด็กในท้องตลาดมีจำนวนมาก และมีจุดเด่นจุดด้อยที่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กจะเน้นสีสันภาพประกอบที่น่าสนใจ ใช้วัสดุที่แข็งแรงทนทาน วิธีการเล่นที่หลากหลายมากขึ้น มีองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์มากขึ้น ทำให้เกิดความน่าสนใจในตัวผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบจะขึ้นอยู่กับยุคสมัยหรือเทรนด์ของผลิตภัณฑ์ในแต่ละปี ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์ ทั้งด้วยวิธีการเล่น วิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กมากขึ้น และส่วนใหญ่เรื่องราวที่จะนำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กจะมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว การเรียนรู้เรื่องราวของธรรมชาติรอบตัว เป้าหมายสำคัญของการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กคือ การพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถสร้างประสบการณ์เรียนรู้ใหม่ ๆ ให้กับเด็กได้

5.1.2 สรุปผลจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดีจังหวัดร้อยเอ็ด

5.1.2.1 จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย โดยกระบวนการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์มีการนำหลักของ Quality Function Deployment (QFD), วิธีการแก้ปัญหาเชิงประดิษฐ์คิดค้น Triz40 (Theory of Inventive Problem Solving) และ การกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงออกแบบมาใช้ในกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยมีแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยลักษณะแนวทางของ Flat Design ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์แบบเรียบ ๆ สามารถเข้าใจได้ง่าย เป็นการลดทอนสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดภาพ 3 มิติ ไม่วุ่นวายเกินไป อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มิติ (3D) ลงไป การใช้สีพื้นสีเดียว ลดกราฟิกที่มีพื้นผิวต่าง ๆ ให้น้อยลง การใช้ตัวอักษรที่อ่านง่าย ซึ่ง Flat Design เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจต์ (Piaget:1962) ได้อธิบายถึงขั้นตอนพัฒนาการการเล่นของเด็กในช่วง 4-7 ขวบคือเป็นการเล่นโดยใช้สัญลักษณ์ เด็กจะมีความสามารถในการตอบสนองความกระตือรือร้น ใครรู้ใครเรียน การมีมิโนภาพ และจินตนาการ เป็นระยะที่ความคิดในด้านสัญลักษณ์ของเด็กจะก่อและพัฒนาขึ้น และการนำหลักการในเชิงประดิษฐ์คิดค้นได้จากทฤษฎี (TRIZ40) มาใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อให้ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.2.2 จากการสรุปผลการพัฒนาแบบร่างผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย โดยประเมินแบบร่างผลิตภัณฑ์จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน พบว่า รูปแบบของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยที่มีระดับค่าคะแนนสูงสุดคือรูปแบบที่ 2 อยู่ในระดับที่เหมาะสมมาก ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.12$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD=0.52$) โดยในรูปแบบที่ 2 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การใช้ภาพ ลวดลายที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.55$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D. = 0.52$) ซึ่งอยู่ในระดับที่เหมาะสมมากที่สุด

5.1.3 สรุปผลจากการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ก่อนเรียนและหลังเรียน

5.1.3.1 การประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งประเมินกับเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่นอายุ 3-5 ปี จำนวน 28 คน พบว่า การประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์จากกรอบแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก การเรียนรู้ของเด็ก การเล่นของเด็ก และวัฒนธรรมและสังคม ซึ่งสามารถสรุปผลการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนสูงสุดคือ การเล่นของเด็ก มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.50$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ ($S.D.=0.49$) อยู่ระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.57$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.= 0.49$) อยู่ในระดับมาก ค่าที (t -test dependent for simple) อยู่ที่ 28.28 ลำดับรองลงมาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กค่าคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.45$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ ($S.D.= 0.49$) อยู่ในระดับน้อย และค่าเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ที่ ($\bar{X} =3.60$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ ($S.D.=0.49$) อยู่ในระดับมาก ลำดับต่อมาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.39$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ ($S.D.=0.52$) อยู่ในระดับน้อย และค่าเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.63$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ ($S.D.=0.52$) อยู่ในระดับมาก และผลการประเมินประสิทธิภาพหลังเรียนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ที่ ($\bar{X} = 1.82$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ ($S.D.=0.37$) อยู่ในระดับน้อย และค่าเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ที่ ($\bar{X} =2.71$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ ($S.D.=0.52$) อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลรวมจากการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นจากก่อนเรียนโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

5.1.3.2 ผลจากการนำผลิตภัณฑ์ประเมินประสิทธิภาพกับเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น พบว่า เนื่องจากตัวผลิตภัณฑ์ติดแผ่นแม่เหล็กยางจึงทำให้มีน้ำหนัก การยึดติดไม่ค่อยดีเท่าที่ควร จึงมีข้อเสนอแนะในการทำให้ชิ้นงานมีน้ำหนักที่เบามากขึ้น สามารถใช้กับผลิตภัณฑ์ชิ้นอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำเอกสารไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สามารถใช้งานได้หลากหลาย วิธีการเรียนรู้ที่เด็กสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้เพิ่มมากขึ้นจากการเล่น การเพิ่มระดับพัฒนาการของเด็กจากการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์

5.1.4 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูผู้สอนที่มีต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี

5.1.4.1 จากการสรุปผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูผู้สอนที่มีต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยที่มีค่าสูงสุดคือ ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในการเล่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.46$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ ($S.D. = 0.50$) อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ผลจากการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $.05$

5.2 อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้นำอภิปรายผล โดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.2.1 การอภิปรายผลจากการศึกษาหน่วยจัดประสบการณ์บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา วิชาการ กระบวนการศึกษาธิการ. (2547) ในการเรียนรู้ของเด็กที่มีการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กที่เหมาะสมกับวัย สารการเรียนรู้ที่เด็กจะต้องเรียนรู้จะมีการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในพัฒนาการแต่ละด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่เด็กควรจะได้รับอย่างเหมาะสม ซึ่งมีแนวทางในการจัดประสบการณ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2547) ที่เน้นให้มีความสอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ ลักษณะการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ เด็กสามารถริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือปฏิบัติ การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ผู้ปกครอง และชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอนเด็ก สื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็ก ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พัทธา พุ่มพชาติ (2552) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัยและธรรมชาติ การเรียนรู้ย่อมส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญา และมีความเหมาะสมกับช่วงวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้จึงมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย และสรุปได้ว่า เด็กสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์จากการเล่น

การรับรู้สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก ครอบครัว ชุมชน สังคม และวัฒนธรรมความเป็นอยู่ โดย
 มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัย และ
 ผลิตภัณฑ์หรือสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ก็มีส่วนสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กเช่นกัน
 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำแผนประสบการณ์
 สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดธาตุประสิทธิ์ เทศบาลตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า จังหวัด
 นครพนม ได้กล่าวถึงการจัดผลิตภัณฑ์หรือสื่ออุปกรณ์ที่ไม่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็ก เนื่องจาก
 ครูผู้ดูแลยังยึดติดอยู่กับปฏิบัติแบบเดิม คือ ยังคงเป็นลักษณะการรับเลี้ยงดูเด็ก การจัดกิจกรรมที่ดี
 ไม่ได้จัดทำแผนการจัดประสบการณ์อย่างเป็นระบบ ไม่สอดคล้องกับการพัฒนาของเด็ก เนื่องจาก
 ไม่ได้จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาผ่านการเล่นและผ่านสื่อวัสดุ อุปกรณ์ และสภาพที่เน้นเกิดทักษะด้าน
 ต่าง ๆ แต่เด็กไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ส่งผลถึงการเรียนรู้ของเด็กด้วย การเรียนรู้ของเด็กในช่วง
 วัย 3-5 ปี จะเน้นการเรียนรู้จากภาพประกอบ สีเส้น ลวดลาย หรือวิธีการเล่นที่น่าสนใจ โดยสอดคล้อง
 กับหลักทฤษฎีของเพียเจต์จาก สურงค์ โคว์ตระกูล (2541) ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ เด็ก
 เริ่มเข้าใจเรียนรู้ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็น
 เนื่องมาจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ การถ่ายทอดความรู้ทางสังคมมาจากบุคคลที่
 อยู่รอบตัวเด็ก ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่เน้น
 การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก ทั้งธรรมชาติ บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ทำให้เด็กเกิดการ
 เรียนรู้จากประสบการณ์ที่พบเห็น เกิดพัฒนาการทางด้านสังคม ซึ่งมีความสัมพันธ์กันกับงานวิจัยเรื่อง
 การเล่นเกมแบบกึ่งชี้แนะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่ได้กล่าวถึงประสบการณ์
 ในวัยเด็กมีความสำคัญเพราะเด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยผ่านการเล่น นอกจากความสนุกสนาน ยังทำให้
 เด็กเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวเด็ก รวมทั้งพัฒนาการของเด็กในด้าน
 ต่าง ๆ เป็นงานวิจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก ซึ่งเด็กจะได้พัฒนาการเรียนรู้จาก
 ประสบการณ์ ทั้งการเล่น การสัมผัส การพบเจอสิ่งต่าง ๆ รอบตัว การที่จะให้เด็กเกิดพัฒนาการ
 เรียนรู้ที่ดีจะต้องพัฒนาทั้งการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาที่กำหนดให้มีความเหมาะสมกับ
 ช่วงวัย ผลิตภัณฑ์หรือสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ของเด็กที่เด็กสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย
 ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้ดียิ่งขึ้นเพื่อส่งผลต่อการเรียนรู้ในขั้นต่อไปในอนาคต

การพัฒนาพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์
 พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอมะนัง จังหวัดร้อยเอ็ด คือ ชุดผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการ
 จัดประสบการณ์ศึกษาปฐมวัย ซึ่งประกอบไปด้วย การ์ดภาพ ตัวต่อภาพ การจำแนกอุปกรณ์การใช้
 งานกับส่วนต่างๆของบ้าน และแผนที่ชุมชน โดยมีแนวคิดในการออกแบบมาจากวัฒนธรรมและวิถี
 ชีวิตในชุมชน ตามกรอบแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กของ พรเทพ เลิศเทวศิริ
 (2536:105) ซึ่งประกอบด้วยด้านวัสดุ วัสดุที่ใช้หลักคือ กระดาษ แผ่นพาสวูด และแผ่นแม่เหล็กยาง
 ด้านขนาด จะต้องมีความเหมาะสมกับเด็ก โดยผู้วิจัยนำหลักการยศาสตร์ในการกำหนด
 ขนาด เพื่อให้มีขนาดที่เหมาะสมกับการใช้งานของเด็ก ด้านรูปร่างรูปทรง การนำรูปทรงเรขาคณิตมาใช้
 เนื่องจากเป็นพื้นฐานรูปร่างรูปทรงที่เด็กจะได้เรียนรู้ ด้านสีเส้น การใช้สีเส้นในการจำแนกประเภทของ
 งาน เพื่อให้เด็กสามารถจำแนกแยกแยะได้ ด้านลวดลายและภาพประกอบ การออกแบบลวดลายและ
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพประกอบให้มีความชัดเจน เด็กสามารถเข้าใจง่าย ด้านโครงสร้าง การทำให้โครงสร้างมีความแข็งแรง ทนทานต่อการใช้งาน และด้านความปลอดภัย การหลีกเลี่ยงมุมแหลมและคม ทำให้ผู้มีความโค้งมน เพื่อความปลอดภัยในการใช้งานสำหรับเด็ก

ผลการประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ก่อนและหลังเรียน ซึ่งประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์กับเด็ก อายุ 3-5 ปี ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น จำนวน 28 คน ตามกรอบแนวคิดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 3-5 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547:3) ด้านแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ทั้งพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผลการประเมินก่อนเรียนอยู่ในระดับความเหมาะสมน้อย และผลการประเมินหลังเรียนอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ซึ่งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กมีระดับความเหมาะสมจากหลังเรียนเพิ่มมากขึ้นจากก่อนเรียน ด้านแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก เด็กสามารถเรียนรู้และรับรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้าได้จากการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ ผลการประเมินก่อนเรียนอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย และผลการประเมินหลังเรียนอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ซึ่งผลการประเมินการเรียนรู้ของเด็กมีระดับความเหมาะสมจากหลังเรียนเพิ่มมากขึ้นจากก่อนเรียน ด้านแนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก ผลิตภัณฑ์สามารถสอดแทรกการเรียนรู้ผ่านการเล่น ซึ่งเด็กจะได้พัฒนาการเล่นร่วมกับผู้อื่น ผลการประเมินก่อนเรียนอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง และผลการประเมินหลังเรียนอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ซึ่งผลการประเมินด้านการเล่นของเด็กมีระดับความเหมาะสมจากหลังเรียนเพิ่มมากขึ้นจากก่อนเรียน ด้านแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม การที่เด็กสามารถเรียนรู้บริบททางสังคม ชุมชน วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวเด็ก ผลการประเมินก่อนเรียนอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย และผลการประเมินหลังเรียนอยู่ในระดับความเหมาะสมปานกลาง ซึ่งผลการประเมินด้านวัฒนธรรมและสังคมมีระดับความเหมาะสมจากหลังเรียนเพิ่มมากขึ้นจากก่อนเรียน

ผลการประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองของเด็กอายุ 3-5 ปี ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น จำนวน 28 คน และประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนจำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 30 คน ตามกรอบแนวคิดประเมินความพึงพอใจของ สมพงษ์ เกษมสิน (2530:89-96) ด้านความต้องการดำรงอยู่ ความต้องการด้านร่างกายและด้านความปลอดภัย มีระดับความพึงพอใจมาก ด้านความต้องการด้านความสัมพันธ์ การสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม มีระดับความพึงพอใจมาก และด้านความต้องการด้านความก้าวหน้า การได้รับการยกย่องและความสำเร็จ มีระดับความพึงพอใจมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งนี้

5.3.1.1 การจัดวางผังเมืองหรือหลักการออกแบบผังเมือง การจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนที่ การให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลากหลายมากขึ้นจากผลิตภัณฑ์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.1.2 คู่มือควรมีคู่มือแยกความรู้ เช่น คู่มือเกี่ยวกับอาชีพ คู่มือเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ เป็นต้น เพิ่มเติมการประเมินผลในการเล่มคู่มือของเด็ก

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

5.3.2.1 ผลผลิตภัณฑ์สามารถเรียนรู้ได้หลายช่วงวัย กำหนดการเรียนรู้ของแต่ละช่วงวัย และเพิ่มระดับความซับซ้อนตามช่วงอายุ คู่มือการเรียนรู้ต่างกันตามช่วงวัยหรือการทำคู่มือเป็นหนังสือนอกเวลา

5.3.2.2 คู่มือควรมีคู่มือทั้งของครูผู้สอน และของเด็ก เด็กอาจจะเน้นคู่มือเป็นภาพที่เข้าใจง่าย ส่วนของครูจะต้องมีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น การอ้างอิงแหล่งข้อมูลเพื่อให้สามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้

5.3.2.3 พัฒนาผลิตภัณฑ์สามารถให้เด็กได้พัฒนาการเรียนรู้กับการฝึกการพูด การอธิบาย สัญลักษณ์หรือภาพเป็นประโยค

5.3.2.4 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เข้ากับเทคโนโลยีกับการเรียนรู้ของเด็ก โดยนำเทคโนโลยีการเรียนรู้มาผสมผสานเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ของเด็ก

บรรณานุกรม

กมลวรรณ อังศรีสุพร. 2554. “การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
กิจกรรมตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสื่อ.” การศึกษามหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย.สาขาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551. รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ : เบริน-เบส บัค
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2547. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.
กรุงเทพฯ:

กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น. แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2558-2560)
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ.

จินตนา ไบกาชุยี่. 2542. เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก.พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.

จินตนา ไบกาชุยี่. 2534. การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุวีริยาสาสน์.
ฉวีวรรณ จึงเจริญ. ม.ป.ป. เข้าใจวัยก่อนเรียน.เอกสารอัดสำเนา.

ฉวีวรรณ จึงเจริญ. 2528. การใช้สื่ออุปกรณ์ของเล่นเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนเด็กระดับก่อน
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.

ทรศมน ศิริมงคล. 2548. “การออกแบบเรขศิลป์ในหนังสือภาพสำหรับเด็กปฐมวัย”
ศิลปกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย.สาขาวิชาานฤมิตศิลป์,จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ทิตนา แชมมณี. 2536. หลักการและรูปแบบพัฒนาเด็กปฐมวัยวิถีชีวิตไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ธวัชชานนท์ สิปปภาคกุล.2548. การยศาสตร์และกายวิภาคเชิงกล. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:
วาดศิลป์จำกัด

นภเนตร ธรรมบวร. 2549. การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิชรา เรืองดารกานนท์. 2551. รายงานการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย
ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ.

นิตยา คชภักดี. 2543. ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิถึง 5 ปี. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.

นิตยา ประพฤติกิจ. 2536. การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

บุสดี ไชยสุโพธิ์. 2553. “การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำแผนประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย -
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดธาตุประสิทธิ์ เทศบาลตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม”
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. 2545. แผนการจัดประสบการณ์ก่อนประถมศึกษาแบบบูรณาการที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : บุก-พอยท์.
- ปฏิญญาณ์ แสงอรุณ. 2556. “ปัจจัยความแตกต่างในการออกแบบกราฟฟิกที่ดึงดูดความสนใจและตอบสนองผู้ซื้อและผู้ใช้ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อ กรณีศึกษาหนังสือสำหรับเด็ก.” คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย.สาขาเทคโนโลยีการออกแบบอุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พัชรา พุ่มพชาติ. 2552. “การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย.” ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต.สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน.บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรจันทร์ จันทิมล. 2534. การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ตะเกียง.
- รัถพร ชังธาดา. 2531. หนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาทีณี บรรจง. 2557. “ผลการจัดประสบการณ์โดยบูรณาการแนวคิดเชิงออกแบบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล” คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย.สาขาหลักสูตรและการสอน,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วินัดดา อุทัยรัตน์. 2555. “การศึกษาและออกแบบหนังสือสามมิติเรื่อง สุดสาคร.” คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. สาขาเทคโนโลยีการออกแบบอุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วิชนาด ทิวะสิงห์. 2556. “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการเรียนรู้เรื่อง “สี” สำหรับเด็กปฐมวัย.” คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วันเพ็ญ บุลพัฒน์. 2539. “การเล่นสมมติแบบกึ่งชี้แนะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย.” การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาเอกการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริจันทร์ ศรีนวนนิต. 2549. “การศึกษาผลของการจัดประสบการณ์การเล่นิทานโดยใช้กิจกรรมศิลปะและการเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย.ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย.สาขาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.”
- ศิริพร ปีเตอร์.2549. การออกแบบกราฟิก. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศรีนวล รัตนานันท์. 2540. “ผลการจัดประสบการณ์หน่วยเน้นวิทยาศาสตร์นอกชั้นเรียนที่มีต่อทักษะการสังเกตของเด็กปฐมวัย” ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุชา จันทร์อม. 2536. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สุรรัตน์ รอดแผ้วพาล. 2547. “การพัฒนาเทปนิทานประกอบหนังสือเพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้าน
ความซื่อสัตย์ในเด็กปฐมวัย.” การศึกษามหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย.
สาขาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมพร จารุณี. 2542. **คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก.** กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2547. **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช
2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี).** พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550. **นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี)
ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559.** พิมพ์ครั้งที่ 1 . กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-
2559).** กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. **รายงานการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เพลินสตูดิโอจำกัด.
- อมลวรรณ วีระธรรมโม. (2549) “การเล่น: กิจกรรมเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย”
วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ.ปีที่ 5 ฉบับที่ 1.
- อันธิชา วิมย์รัตน์ . 2557. “การออกแบบและพัฒนาหนังสือกึ่งของเล่นเพื่อเสริมสร้างและพัฒนา
ทักษะทางความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กอายุ 4-5 ปี” ศิลปะกรรมศาสตรมหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย สาขานวัตกรรมการออกแบบ,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2555. สืบค้นวันที่ 24 กันยายน พ.ศ.2558. **แผนพัฒนา
การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559).** [online]
เข้าถึงได้จาก : www.plan.ru.ac.th/strategy/data/education_velopment_55-59.pdf.
- ไทสร้างสรรค์. 2541. สืบค้นวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2558. **หนังสือภาพ.** [online] เข้าถึงได้จาก:
www.taiwisdom.org/rpactc/rtaactl001.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. สืบค้นวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2558. **นโยบายและแผนการ
ศึกษา.**[online] เข้าถึงได้จาก : <http://e-library.onecapps.org/Home/Index>.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.2551. สืบค้นวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2558. **หนังสืออิเล็กทรอนิกส์.**
[online] เข้าถึงได้จาก: <http://ebooks.dusit.ac.th/>.
- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.สืบค้นวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2558. **คู่มือสื่อพัฒนาการเรียนรู้.**
[online] เข้าถึงได้จาก: <http://arit.chandra.ac.th>.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร.สืบค้นวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2558. **การพัฒนาสื่อนวัตกรรม
และเทคโนโลยีการศึกษา.**[online] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bangkokeducation.in.th/cms/userfile/green/1010/pdf>.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Chaturong Louhapensang .2012. The Development of Instructional Design integrated with TRIZ40principles model for Industrial Product Design Technology in Graduate Study Level. The 10th International Conference on Developing Real-Life Learning Experiences: Education for Sustainable Development As a pathway to ASEAN Community (DRLE2012). Bangkok, Thailand on the 11th of May, 2012. pp 228-234.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการทำวิจัย

ภาคผนวก ข หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือในการวิจัย

ภาคผนวก ค หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ง หนังสือรับรองผลการนำเสนอผลการวิจัย

ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ภาคผนวก ฉ ภาพถ่ายการเก็บข้อมูล

ภาคผนวก ช ภาพถ่ายการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 3871

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง
แผนกคหกรรมฯ เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

14 กันยายน 2559

เรื่อง ขออนุญาตเรขาระให้ให้นักศึกษา

เรียน นางสาวพัชราภรณ์ ดวงแก้ว

ด้วยนางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง การดูแลและรับผิดชอบภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
การจัดหลักสูตรสำหรับเด็ก การประเมินพัฒนาการและประเมินภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อประกอบการ
จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเค็ง ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด"

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าวและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 094-343-5534

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 4031

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๗๒ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน นางลัดดา คงศรี (หัวหน้าครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน)

ด้วยนางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอข้อมูลเกี่ยวกับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบ้านหนอง
เติน , กิจกรรมที่เด็กปฏิบัติ และขอถ่ายภาพบุคคล นักเรียน สถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน และกิจกรรมที่มีใน
ชุมชน เพื่อประกอบรายวิชา ๐๓๕๑๗๕๐๕ "วิทยานิพนธ์ ๑"

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๔-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๔๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๔-๘๕๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๔๗-๓๔๓-๕๕๓๔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 4390 วันที่ / ๕ ตุลาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการ
จัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี
จังหวัดร้อยเอ็ด” โดยมี ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ
ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณา
แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามใจนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจ
ของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัยมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

Smr at

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

Signature

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศบ 0524.04 / 4390 วันที่ 15 ตุลาคม 2559

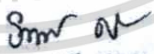
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการ
จัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเค็ง ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี
จังหวัดร้อยเอ็ด” โดยมี ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ
ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณา
แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามใจนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจ
ของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัยมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์
๒๙ ต.ค. ๕๙

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 4390 วันที่ 18 ตุลาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ธนินทร์ รัตนโอหาร

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการ
จัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี
จังหวัดร้อยเอ็ด” โดยมี ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ
ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณา
แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามในนามมีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจ
ของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แบบ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัยมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

Sm AT

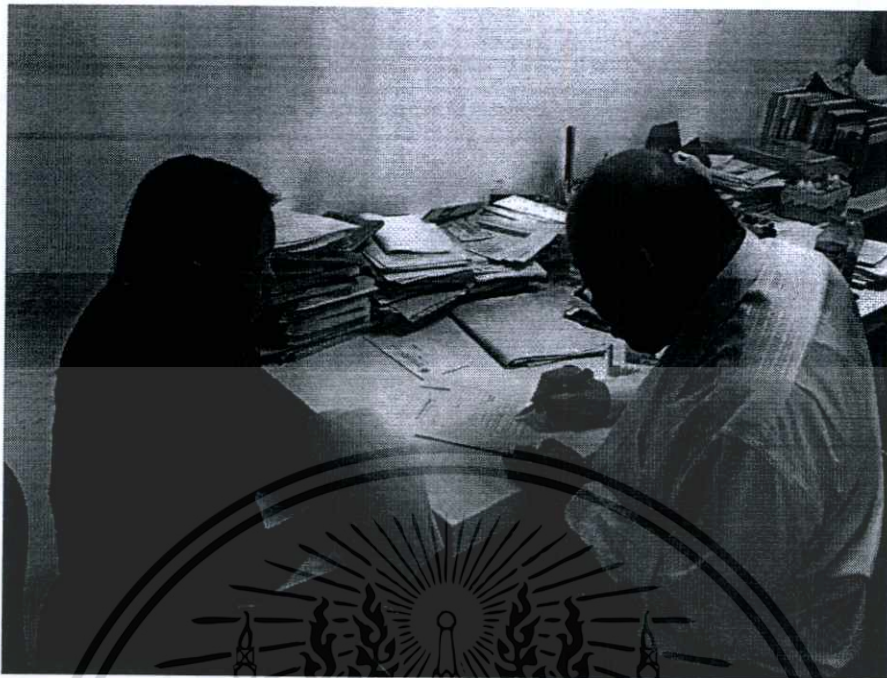
(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

นางจ.เนตรนงนันทน์
ส.ส.
๑/๑๑/๕๙

ภาพที่ ข.1 การตรวจเครื่องมือในการวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาพโดย : มณฑิตา พราหมณ์โชติ (2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1321

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

7 เมษายน 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก

เรียน นางจิน่าลักษณ์ สุขหนองบัว

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด" โดยมี
ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก นางสาวกมลทิพย์
บำรุงรส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.094-343-5534

นางจิน่าลักษณ์ สุขหนองบัว

ที่ ศธ 0524.04/ 1321

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

7 เมษายน 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก

เรียน นางสาวนันท อวยชัย

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็ง ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด” โดยมี
ผศ.ดร.จตุรงค์ เลหาหะเทัญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกอุฉิมวงศา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก นางสาวกมลทิพย์
บำรุงรส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

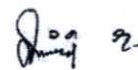
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.094-343-5534

(นางนันท อวยชัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/1321

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

7 เมษายน 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก

เรียน นางสาวพัชราภรณ์ ดวงแก้ว

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด” โดยมี
ผศ.ดร.จตุรงค์ เล่าหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก นางสาวกมลทิพย์
บำรุงรส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

Smr. An
(ดร.ราตรี สิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.094-343-5534

BO

นางสาวพัชราภรณ์ ดวงแก้ว
นักวิชาการศึกษานำวิชาการ

19/04/60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1321

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

7 เมษายน 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์

เรียน ดร.ขอ มียอง

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด” โดยมี
ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี สิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.094-343-5534

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 4683

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์

เรียน อาจารย์รสา สุนทรายุทธ

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการ
จัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็ง ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี
จังหวัดร้อยเอ็ด” โดยมี ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกภูมิงศา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ของ นางสาว
กมลทิพย์ บำรุงรส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

Sinn dt

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 094-343-5534

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 4683 วันที่ 4 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์

เรียน ดร.คารณี ชนวัฒน์

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการ
จัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็ง ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี
จังหวัดร้อยเอ็ด" โดยมี ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเทัญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ของ นางสาว
กมลทิพย์ บำรุงรส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

Sim AK

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ฉันได้เป็นผู้ใช้ระบบ
Onth 8/11/59

ที่ ศธ 0524.04/ 2043

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๙๙ มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบกราฟิก

เรียน ผศ.ดร.อรรณ วานิชกร

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด” โดยมี
ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิก นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.094-343-5534

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศร 0524.04/ 4683

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

14 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกราฟิก

เรียน ดร.บุญชู บุญลิขิตศิริ

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการ
จัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็ง ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี
จังหวัดร้อยเอ็ด” โดยมี ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิมวงศา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกราฟิก ของ นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

Sim ๑๖

(ดร.ราตรี สิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 094-343-5534

นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส
15/11/59
(๑๑.๗๕๕)
23/06/2017

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 2043

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

14 มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบกราฟิก

เรียน นางสาวมณวดี ศิริเปรมฤดี

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด” โดยมี
ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิก นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

Smr Ah
(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

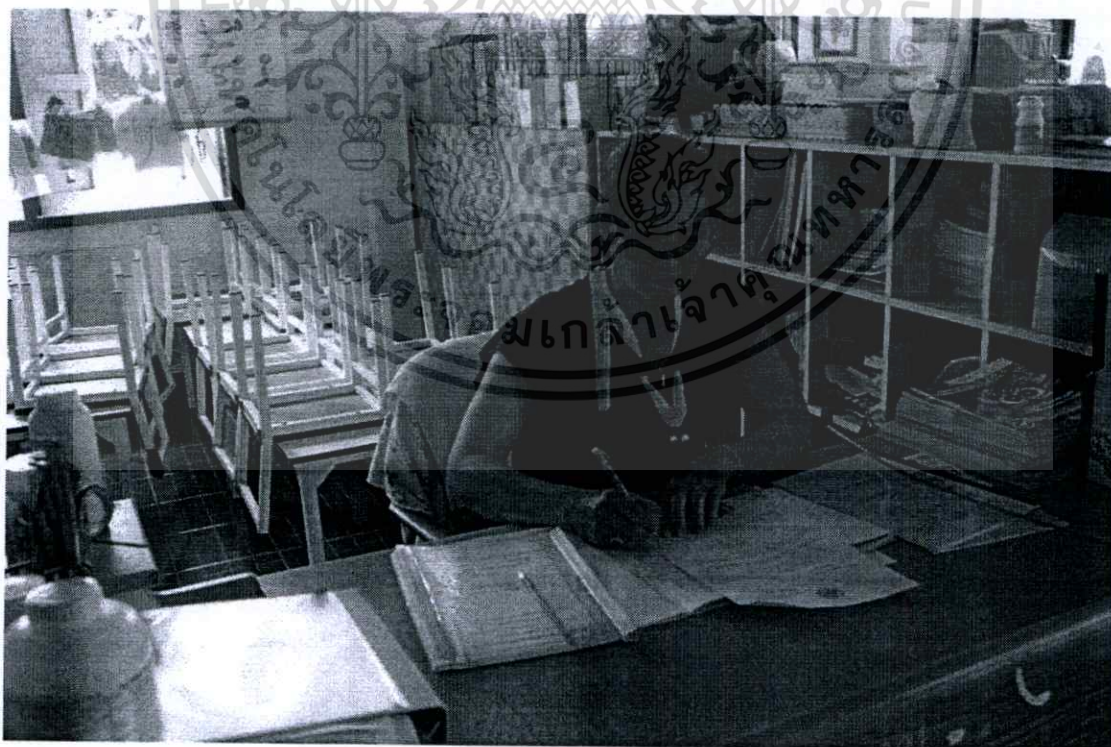
โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.094-343-5534

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.1 การตรวจแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็ก นางสาวอินต์ อวยชัย
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

ภาพที่ ค.2 การตรวจแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็ก นางจิราลักษณ์ สุขหนองบัว
เอกภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560) ซึ่งงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.3 การตรวจแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย นางสาวพัชราภิวรรณ ดวงแก้ว
ภาพโดย : เกษมศรี บำรุงรส (2560)

ภาพที่ ค.4 การตรวจแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ อาจารย์ดารณี ธนวัฒน์
ภาพโดย : กฤติมา กลิ่นสุมาลย์ (2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.5 การตรวจแบบร่างจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ดร.ชอ มียอง
ภาพโดย : กฤติมา กลิ่นสุมาลย์ (2560)

ภาพที่ ค.6 การตรวจแบบร่างจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ อาจารย์รสา สุนทรายุทธ
ภาพโดย : กฤติมา กลิ่นสุมาลย์ (2560)
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.7 การตรวจแบบร่างจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการกราฟิก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรัญ วานิชกร

ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส.(2560)

ภาพที่ ค.8 การตรวจแบบร่างจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการกราฟิก ดร.บุญชู บุญลิขิตศิริ

ภาพโดย : กฤติมา กลิ่นสุมาลย์ (2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/1887

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เลขที่ 1 ซอยฉลองกรุง 1 แขวงลาดกระบัง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

2 มิถุนายน 2560

เรื่อง หนังสือตอบรับเพื่อนำเสนอขอความในการประชุมวิชาการทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 7

เรียน คุณกมลทิพย์ บารุงรส

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความยินดีตอบรับขอความ เรื่อง "การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเติน ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด" เพื่อนำเสนอในการประชุมวิชาการทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 7 "การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริง: Smart Education เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน" ซึ่งจะจัดขึ้นในวันศุกร์ที่ 16 มิถุนายน 2560 ณ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงษ์ ระโน)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 0 2329 8000 ต่อ 3720

โทรสาร. 0 2329 8435

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

07th
การประชุมวิชาการงานการศึกษาระดับชาติ
การนิเทศและเผยแพร่งานวิจัย
**SMART
EDUCATION**
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ใบประกาศนียบัตรการนำเสนอผลงานวิจัย

กมลทิพย์ บำรุงรส จตุรงค์ เล่าหะเพ็ญแสง และ ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา

นำเสนอบทความเรื่อง

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็ง
ตำบลชุมพร อำเภอหนองบัว จังหวัดร้อยเอ็ด

THE STUDY AND DEVELOPMENT OF PRODUCTS PROMOTING THE EXPERIENCE OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION
CHILD DEVELOPMENT CENTER BAN NONG-DOEN SUB-DISTRICT CHUMPHON MOEWADI DISTRICT ROR-ET PROVINCE

ณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
วันศุกร์ที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2560

(รองศาสตราจารย์ ดร. สิริพงศ์ ชนเฒ่า)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

ประธานกรรมการประชุมวิชาการงานการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 7

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
THE STUDY AND DEVELOPMENT OF PRODUCTS PROMOTING THE EXPERIENCE OF
EARLY CHILDHOOD EDUCATION CHILD DEVELOPMENT CENTER BAN NONG-DOEN
SUB-DISTRICT CHUMPHORN MOEIWADI DISTRICT ROI-ET PROVINCE

กมลทิพย์ บำรุงรส¹ อรุณงค์ เลาหะเพ็ญแสง² และทรงวุฒิ เอกภูมิจวงศา³

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรี ค.อ.ม. (เทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม)

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ³รองศาสตราจารย์ ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
kamontip25gle@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี 2) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี การดำเนินการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กอายุ 3-5 ปี ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ปีการศึกษา 2559 จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การแปลงหน้าที่ผลิตภัณฑ์เชิงคุณภาพให้เป็นแนวทางปฏิบัติ (QFD) แบบการแก้ปัญหาเชิงประดิษฐ์คิดค้น (TRIZ40) แบบการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

จากการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า การเรียนรู้ของเด็กในช่วงวัยนี้ เน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่น การทำกิจกรรม ซึ่งจะต้องมีผลิตภัณฑ์ที่สามารถเรียนรู้ได้หลากหลาย และมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับช่วงวัย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยได้แนวคิดจากวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับหน่วยจัดประสบการณ์บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก โดยผู้วิจัยได้พัฒนาแบบร่างของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยจากการวิเคราะห์การแปลงหน้าที่ผลิตภัณฑ์เชิงคุณภาพให้เป็นแนวทางปฏิบัติ (QFD) การวิเคราะห์ตามหลักการการแก้ปัญหาเชิงประดิษฐ์คิดค้น (TRIZ 40) ซึ่งได้หลักการแก้ปัญหาในหลักการที่ 15 ความเป็นพลวัต และหลักการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงการออกแบบผลิตภัณฑ์ใช้ในการวิเคราะห์แบบร่างกับหลักการการออกแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะได้นำมาประเมินแบบร่างจากผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญ โดยผลประเมินแบบร่างจากผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.11$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.55) อยู่ในระดับที่เหมาะสมมาก

คำสำคัญ: การจัดประสบการณ์, เด็กปฐมวัย, ประสบการณ์บุคคล, สถานที่แวดล้อมเด็ก

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to study the learning about the people and places surrounding the child. And promote early childhood education 3-5 years experience. 2) to develop products to promote early childhood education experience, age 3-5 years at Child Development Center Ban Nong-doen Chumphom Moelwadi district Roi-et province. The research Population and sample are 28 children, age 3-5 years in Child development centers Nong doen, in the academic year 2016 by using purposive sampling.

The instruments used in this research include observation, interviews, questionnaires, Theory of Inventive Problem Solving (TRIZ40) Distributed Functional Analysis of Product Design. The results were as follows.

The study of the child learning experience within the Child Development Center. The observation of children's learning behavior and the expert interview found that children's learning in this age focus on Learning through play, activities, which requires a product that can learn a variety and consistent with the early childhood curriculum. To develop learning to suit the age range. The product developments promoting early childhood learning experience some ideas from local culture and way of life, which corresponding to the individuals experience and the environmental. The researcher has developed a draft of product to promote early childhood education experience from analyzing the principle to Quality Function Deployment (QFD) Theory of Inventive Problem Solving (TRIZ40) and the distribution function analysis of product design. This will be evaluated by the qualified experts. By the expert judgment, the highest mean was ($\bar{X} = 4.11$), the standard deviation (S.D. = 0.55) was at the most appropriate level.

Keywords: The experience, early childhood, individual experience, the environmental.

1. ความเป็นมาของปัญหา

การพัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่เกิดจนไปถึงตลอดชีวิต โดยมีการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับตามช่วงวัยช่วงอายุของมนุษย์ วัยเด็กก็มีส่วนสำคัญในการพัฒนา ใน ทุก ๆ ด้าน เพื่อจะส่งผลต่อพัฒนาการในอนาคต เด็กในแต่ละช่วงวัยก็จะมีกิจกรรมที่มีพัฒนาการที่แตกต่างกัน การเรียนรู้ เกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้เรียนรู้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และให้เด็กได้เกิดการ เรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ในการพัฒนาเด็กให้มีความรู้ที่ก้าวหน้า โดยเรียนรู้วัฒนธรรม สังคมที่อยู่อาศัย เพื่อสร้างพื้นฐานและ คุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่เด็ก [1] กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยช่วงวัย 0-5 ปี ทุกคน อย่างมีคุณภาพ และ เต็มศักยภาพ มีครอบครัวเป็นแกนหลัก และมีหน้าที่ดูแลเด็กและทุกภาคส่วนของสังคม การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นกลไก และกระบวนการธรรมชาติ ซึ่งเด็กจะสามารถเรียนรู้ได้เข้าใจได้จากประสบการณ์ และการสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัว เด็กได้ เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ การเรียนรู้ส่วนใหญ่เกิดจากการสัมผัส เด็กจะสนใจทุกสิ่งรอบตัว องค์ประกอบในการเรียนรู้ของเด็ก ส่วนนี้มาจากสื่อการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ขั้นต้นในการเรียนรู้สำหรับเด็ก เด็กจะได้จากการเล่น การสัมผัส หยิบ จับ เป็นการ กระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก สื่ออุปกรณ์เป็นตัวช่วยที่เด็กสามารถเรียนรู้เข้าใจอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับวัย [2]

แหล่งเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่เป็นตัวช่วยในการเรียนรู้ที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับช่วงวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็น แหล่งเรียนรู้สำคัญของเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในชุมชน เป็นสถานที่ขั้นต้นในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ทั้งทางด้าน ร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้รับความรู้และสามารถพัฒนาการเรียนรู้ไปสู่อื่นต่อไปได้ ดียิ่งขึ้น ในการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนมากเด็กที่เข้ามาจะเป็นเด็กในชุมชนหรือเด็กที่ไม่ค่อยมีฐานะ หรือแม้กระทั่ง เด็กที่พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาดูแล เพราะเนื่องด้วยสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องทำงานหาเงินเพื่อมา เลี้ยงดูครอบครัว เลี้ยงดูลูก ให้การศึกษา ด้วยเหตุนี้เด็กจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ในสถาบันการเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชนหรืออยู่ใกล้ ชุมชน และมีค่าใช้จ่ายน้อย [2] และศูนย์การเรียนรู้ตามชุมชนในต่างจังหวัดจะมีความแตกต่างจากการเรียนรู้ภายในชุมชน เมือง เช่น ผลิตภัณฑ์หรือสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ สิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลกับพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก เป็นอย่างมาก โอกาสของเด็กในชุมชนจะได้เรียนรู้ก็จะเริ่มต้นจากการเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรัฐบาลสนับสนุนในการ จัดการศึกษา และให้การยกย่องหรือสนับสนุนหรือสนับสนุนให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาได้ในระดับใดระดับหนึ่งตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น [3] ซึ่ง สอดคล้องการแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559 การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนใน ครอบครัว ชุมชน สังคม โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการศึกษา และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 สาระสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กให้ครอบคลุมทุกประเภท การศึกษายึดเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทชุมชน สังคม และวัฒนธรรม มีการร่วมมือกับครอบครัว ชุมชน และ สถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก [4]

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยได้มีความสนใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดประสบการณ์สามารถทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากครอบครัว ชุมชน สังคม ซึ่งเป็นสาระสำคัญในการศึกษาปฐมวัย เด็กสามารถการเรียนรู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ชุมชน สังคม และวัฒนธรรมได้ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ของเด็ก โดยเด็กจะสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากประสบการณ์ การเล่น การสัมผัส ผลิตภัณฑ์หรือสื่ออุปกรณ์จึงมีส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้ดียิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ซึ่งแบ่งขั้นตอนการดำเนินการไว้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

3.1 เพื่อศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ เด็กอายุ 3-5 ปี ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ปีการศึกษา 2559

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กอายุ 3-5 ปี ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ปีการศึกษา 2559 จำนวน 28 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลได้จากการสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก และการสัมภาษณ์จากผู้ดูแล และนักวิชาการ โดยใช้การบันทึกภาพถ่าย และจดบันทึก

วิเคราะห์ข้อมูล จากการเก็บรวบรวมจากการสังเกตที่ และการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หน่วยจัดประสบการณ์ การสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น โดยเก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ผู้ดูแล และการสัมภาษณ์นักวิชาการ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้สอนและนักวิชาการได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการบรรยายเชิงคุณภาพเทียบกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของบรูเนอร์ ที่เชื่อว่าทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็กเกิดจากกระบวนการภายใน เน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก เด็กจะพัฒนาได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษาเกี่ยวกับหน่วยจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนางานวิจัยชิ้นต่อไป

3.2 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก จำนวน 3 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแปลงหน้าที่ผลิตภัณฑ์เชิงคุณภาพให้เป็นแนวทางปฏิบัติ (QFD) การแก้ปัญหาเชิงประดิษฐ์คิดค้น (TRIZ40) ใช้เครื่องมือในการนำมาแก้ปัญหาในการออกแบบผลิตภัณฑ์ และแบบสอบถามแบบร่างผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

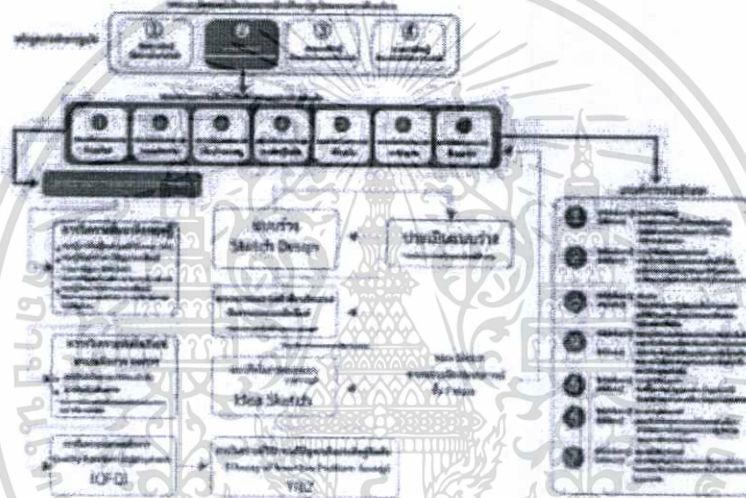
การวิเคราะห์ข้อมูลของผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผลิตภัณฑ์ในห้องทดลอง และผลิตภัณฑ์ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ซึ่งนำมาห้การวิเคราะห์โดยใช้หลักของ SWOT นำมาวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก

วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อใช้ในการการพัฒนา การแปลงหน้าที่ผลิตภัณฑ์เชิงคุณภาพให้เป็นแนวทางปฏิบัติ (OFD) และวิเคราะห์ข้อมูลจากการแก้ปัญหาเชิงประดิษฐ์คิดค้น (TRIZ40) หาความขัดแย้งทางเทคนิค เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาของการออกแบบผลิตภัณฑ์ และสรุปแบบร่างจากตารางการกระจายหน้าที่วิเคราะห์การออกแบบผลิตภัณฑ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมผลการประเมินจากแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบบสอบถามผ่านหาค่าความเที่ยงตรง (IOC) ของแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบร่าง โดยมีการวิเคราะห์ทหาคณิต (X) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ระดับคะแนน

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และหน่วยจัดประสบการณ์บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก

จากการศึกษาข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจ ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้สรุปผลการวิจัยไว้ดังนี้

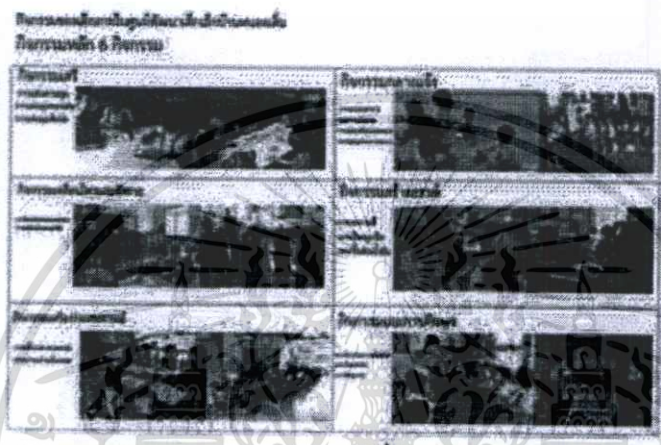

รูปที่ 1

สรุปกรอบแนวคิดของแผนการจัดการประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย

จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ในการจัดการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เด็กได้เรียนรู้จาก 4 สาระการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก และเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ในแต่ละสาระการเรียนรู้มีหน่วยจัดประสบการณ์ที่เด็กจะต้องเรียนรู้แบ่งย่อยเป็นหน่วยจัดประสบการณ์ต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับ 6 กิจกรรมหลัก ได้แก่ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งได้แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 2 ภาคเรียนการศึกษา สาระการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยมีความสนใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หน่วยจัดประสบการณ์คือ สาระการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ซึ่งในหน่วยการจัดประสบการณ์อยู่ในสาระการเรียนรู้ที่ 2 เริ่มต้นเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 14-21 มีการประเมินผลในสัปดาห์ที่ 20 โดยในสาระการเรียนรู้นี้มีหน่วยจัดประสบการณ์ย่อยอีก 7 หน่วย ซึ่งได้แก่ หน่วยจัดประสบการณ์บ้านสุขสันต์ หน่วยจัดประสบการณ์ครอบครัวหรรษา หน่วยจัดประสบการณ์เพื่อนบ้านของหนู หน่วยจัดประสบการณ์เรียนรู้จังหวัด หน่วยจัดประสบการณ์ที่รักอุ่นใจ หน่วยจัดประสบการณ์สายใยชุมชน และหน่วยจัดประสบการณ์ชื่นชมอาชีพ ในแต่ละหน่วยจัดประสบการณ์มีความสำคัญที่แตกต่างกัน โดยมีการกำหนดสิ่งที่เด็กต้องการรู้ และสิ่งที่เด็กควรเรียนรู้ของแต่ละหน่วย เพื่อเป็นตัวกำหนดในการเรียนรู้ของเด็ก และสามารถใช้เป็นเกณฑ์การประเมินวัดผลสำหรับเด็กได้ ในหน่วยสาระการจัดประสบการณ์บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กเนื้อหาจะเป็นการให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องราวของบุคคล ทั้งบุคคลในครอบครัว บุคคลภายในโรงเรียน บุคคล

สำคัญที่อยู่รอบตัวเด็ก และการเรียนรู้เรื่องราวของสถานที่สำคัญต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสถานที่ ความสัมพันธ์ของเด็กกับครอบครัว โรงเรียน และชุมชน รวมถึงการเรียนรู้เรื่องราวสำคัญของสถานที่สำคัญ อาชีพต่าง ๆ ภายในท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ทุกๆ หน่วยการเรียนรู้จะให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่รอบตัวเด็ก เพื่อเด็กจะได้เข้าใจจากประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของบรูเนอร์[5] ที่เชื่อว่าพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเกิดจากกระบวนการภายใน เน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก และคล้ายคลึงกับพัฒนาการด้านสติปัญญาของเพียเจต์ [5] ที่มีหลักโครงสร้างพัฒนาการการเรียนรู้เกี่ยวกับเด็ก คือ การเรียนรู้จากการกระทำ การสัมผัส การคิดการจินตนาการ การใช้สัญลักษณ์และความคิดรวบยอด ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก

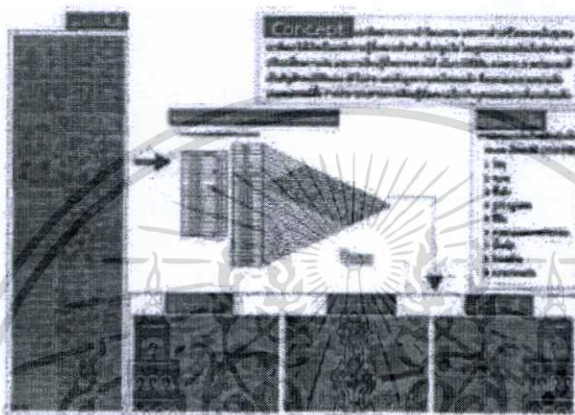

รูปที่ 2
กิจกรรมของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเค็ง ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

จากการศึกษา ข้อมูล ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเรียนรู้และการเล่นสำหรับเด็กในช่วงอายุ 3-5 ปี ซึ่งระยะเวลาที่เด็กมีสมาธิในการเรียนรู้ และทำกิจกรรมของเด็กในแต่ละวันต่างกัน ซึ่งเด็กอายุ 3 ขวบ ระยะเวลาประมาณ 8 นาที เด็ก 4 ขวบ ระยะเวลาประมาณ 12 นาที และเด็กอายุ 5 ขวบ ระยะเวลาประมาณ 15 นาที และการทำกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด กลุ่มใหญ่และเล็กไม่ควรเกิน 20 นาที และกิจกรรมที่เด็กเลือกเล่นแบบอิสระให้ระยะเวลาประมาณ 40-60 นาที การเล่นของเด็กช่วยเสริมพัฒนาการด้านสังคม กิจกรรมที่เด็กจะต้องเรียนรู้ทั้ง 6 กิจกรรม กิจกรรมเน้นการเรียนรู้จากการเล่น ซึ่งได้สรุปทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเล่นสำหรับเด็กช่วงอายุ 3-5 ปี ในการทฤษฎีของเพียเจต์[5] ได้อธิบายถึงขั้นตอนพัฒนาการการเล่นของเด็กในช่วง 4-7 ขวบคือ เป็นการเล่นโดยใช้สัญลักษณ์ เมื่อเด็กพัฒนาในด้านสติปัญญาเพิ่มขึ้น เด็กจะมีความสามารถในการตอบสนองความกระตือรือร้น ใครรู้ใครเรียน การมีมโนภาพ และจินตนาการ ในระยะ 4-7 ขวบ จึงเป็นระยะที่ความคิดในด้านสัญลักษณ์ของเด็กและพัฒนาขึ้น เด็กจะเอาใจใส่กับการเล่นที่มีการสมมติหรือกำหนดให้สิ่งเร้าต่าง ๆ รวมทั้งวัตถุของเล่น และตัวบุคคลมีฐานะเป็นตัวแทนสิ่งของและสถานที่เป็นจริงในชีวิต องค์ประกอบในการเรียนรู้ของเด็ก ส่วนหนึ่งมาจากสื่อการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ขั้นต้นในการเรียนรู้สำหรับเด็ก เด็กจะได้จากการฟัง การสัมผัส เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก สื่ออุปกรณ์เป็นตัวช่วยที่เด็กสามารถเรียนรู้เข้าใจอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับวัย

จากการศึกษาข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก และสภาพแวดล้อมเด็ก ซึ่งมีส่วนสำคัญในการเรียนรู้ของเด็ก จากวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนส่วนใหญ่เด็กจะสามารถมีประสบการณ์การเรียนรู้จากบุคคลที่อยู่ใกล้ตัวเด็กทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง และสภาพแวดล้อมในชุมชน ซึ่งวิถีชีวิตของคนในชุมชนและสภาพแวดล้อมในชุมชนจะเป็นวิถีชีวิตของเกษตรกร การทำนา ทำไร่ ทำสวน อาชีพส่วนใหญ่ของคนในชุมชนจะเป็นเกษตรกร เด็กจะเรียนรู้จากสิ่งที่พบเห็นประสบการณ์จากครอบครัวแต่ละครอบครัว การดำเนินชีวิตของบุคคลต่างๆ ในครอบครัวส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเรียนรู้ของเด็กส่วนใหญ่เน้นการให้เด็กมีประสบการณ์โดยตรง ซึ่งครูผู้ดูแลเน้นการให้เด็กพบเห็นสภาพแวดล้อม สถานที่จริง และจะมีการจัดการเดินสำรวจภายในชุมชน ไปตามสถานที่สำคัญในชุมชน สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน เด็กจะสามารถมีประสบการณ์การเรียนรู้โดยตรงจากการสำรวจ

การออกแบบแบบร่าง (Sketch) ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย โดยมีขั้นตอนกระบวนการในการออกแบบแบบร่างจากหน่วยจัดประสบการณ์บุคคลและสถานที่แวดล้อม ซึ่งนำหลักการแก้ไขปัญหาเชิงประดิษฐ์คิดค้น TRIZ40 (Theory of Inventive Problem Solving) คือ หลักการที่ 15 ความเป็นพลวัต (Dynamicty) ผลิตภัณฑ์ที่สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเล่นหรือการใช้งานที่หลากหลายได้ตลอด ซึ่งนำหลักการการแก้ไขปัญหาที่ได้มาพัฒนาเป็นแนวคิดในการออกแบบที่ได้แนวคิดมาจากวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในชุมชน ให้พัฒนาสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์

รูปที่ 5

สรุปแบบร่างผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย

จากการใช้หลักการกระจายการออกแบบเชิงคุณภาพตามหลักการออกแบบ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ในหน่วยบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ซึ่งการวิเคราะห์หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ตามกรอบแนวคิดได้แก่ ด้านวัสดุ ขนาด พื้นผิว รูปร่างทรง สี สีสัน ลวดลายและภาพประกอบ น้ำหนัก โครงสร้าง และความปลอดภัย จากแบบร่างผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย จำนวน 18 แบบ วิเคราะห์ผลตามค่าคะแนน ให้เหลือ 3 แบบ ได้แก่ รูปแบบที่ 4 ความสำคัญของค่าคะแนนที่ 61 รูปแบบที่ 8 มีความสำคัญของค่าคะแนนที่ 65 และรูปแบบที่ 18 มีความสำคัญของค่าคะแนนที่ 57 เป็นการวิเคราะห์สรุปผลการแบบร่างของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย เพื่อใช้ในการพัฒนาในขั้นต่อไป

ตารางที่ 1 สรุปผลแบบร่างผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย

	รูปแบบที่ 1			รูปแบบที่ 2			รูปแบบที่ 3		
	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น
ผลิตภัณฑ์ใช้วัสดุที่เหมาะสมกับการเรียนรู้	3.83	0.40	เหมาะสมมาก	3.66	0.51	เหมาะสมมาก	3.83	0.40	เหมาะสมมาก
ผลิตภัณฑ์มีขนาดที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก	4.16	0.40	เหมาะสมมาก	4.50	0.54	เหมาะสมมากที่สุด	3.66	0.51	เหมาะสมมาก
ผลิตภัณฑ์มีรูปร่างทรงที่น่าสนใจของเด็กในการเรียนรู้	4.00	0.63	เหมาะสมมาก	4.00	0.63	เหมาะสมมาก	3.83	0.40	เหมาะสมมาก
ผลิตภัณฑ์ใช้สีสันทัดจุดความสนใจในการเรียนรู้ของเด็ก	4.16	0.40	เหมาะสมมาก	4.00	0.00	เหมาะสมมาก	4.33	0.51	เหมาะสมมาก
ผลิตภัณฑ์ใช้ภาพและลวดลายที่น่าสนใจและเหมาะสมกับเด็ก	4.50	0.54	เหมาะสมมากที่สุด	4.66	0.51	เหมาะสมมากที่สุด	4.50	0.54	เหมาะสมมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะต้องเรียนรู้จะมีการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในพัฒนาการแต่ละด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่เด็กควรจะได้รับอย่างเหมาะสม ซึ่งมีแนวทางในการจัดประสบการณ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 [4] ที่เน้นให้มีความสอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ ลักษณะการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ เด็กสามารถริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือปฏิบัติ การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ผู้ปกครอง และชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอนเด็ก สื่อหรือแหล่งการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็ก ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย[6] ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัยและธรรมชาติ การเรียนรู้ย่อมส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญา และมีความเหมาะสมกับช่วงวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้จึงมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย และสรุปได้ว่า เด็กสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์จากการเล่น การรับรู้สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก ครอบครัว ชุมชน สังคม และวัฒนธรรมความเป็นอยู่ โดยมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัย และผลิตภัณฑ์หรือสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ก็มีส่วนสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กเช่นกัน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำแผนประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดธาตุ ประสิทธิ์ เทศบาลตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม [7] ได้กล่าวถึงการจัดผลิตภัณฑ์หรือสื่ออุปกรณ์ที่ไม่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็ก เนื่องจากครูผู้ดูแลยังยึดติดอยู่กับปฏิบัติแบบเดิม คือ ยังคงเป็นลักษณะการรับเลี้ยงดูเด็ก การจัดกิจกรรมที่ได้ไม่ได้จัดทำแผนการจัดประสบการณ์อย่างเป็นระบบ ไม่สอดคล้องกับการพัฒนาของเด็ก เนื่องจากไม่ได้จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นและผ่านสื่อวัสดุ อุปกรณ์ และสภาพที่เน้นเกิดทักษะด้านต่าง ๆ แต่เด็กไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ส่งผลถึงการเรียนรู้ของเด็กด้วย การเรียนรู้ของเด็กในช่วงวัย 3-5 ปี จะเน้นการเรียนรู้จากภาพประกอบ สี สัน ลวดลาย หรือวิธีการเล่นที่น่าสนใจ โดยสอดคล้องกับหลักทฤษฎีของเพียเจต์ [9] ที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ เด็กเริ่มเข้าใจเรียนรู้ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็น เนื่องจากจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ การถ่ายทอดความรู้ทางสังคมมาจากบุคคลที่อยู่รอบตัวเด็ก ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่เน้นการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก ทั้งธรรมชาติ บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่พบเห็น เกิดพัฒนาการทางด้านสังคม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับงานวิจัยเรื่องการเล่นสมมุติแบบกึ่งขึ้นและที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย [8] ที่ได้กล่าวถึงประสบการณ์ในวัยเด็กมีความสำคัญเพราะเด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยผ่านการเล่น นอกจากความสนุกสนาน ยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวเด็ก รวมทั้งพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ เป็นงานวิจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก ซึ่งเด็กจะได้พัฒนาการการเรียนรู้จากประสบการณ์ ทั้งการเล่น การสัมผัส การพบเจอสิ่งต่าง ๆ รอบตัว การที่จะให้เด็กเกิดพัฒนาการการเรียนรู้ที่ดีจะต้องพัฒนาทั้งการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาที่กำหนดไว้มีความเหมาะสมกับช่วงวัย ผลิตภัณฑ์หรือสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ของเด็กที่เด็กสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย ส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กให้ดียิ่งขึ้นเพื่อส่งผลการเรียนรู้ในขั้นต่อไปในอนาคต

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยได้นำหลักการวิเคราะห์ในขั้นตอนกระบวนการออกแบบและพัฒนา ซึ่งใช้หลักการ Quality Function Deployment (QFD) [9] และหลักการการแก้ปัญหาเชิงประดิษฐ์คิดค้น (TRIZ40) [9] นำมาใช้ในการวิเคราะห์แก้ปัญหาในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ซึ่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการของลูกค้า วิเคราะห์ผลิตภัณฑ์คู่แข่ง และวิเคราะห์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยใช้หลักการแก้ปัญหาเชิงการออกแบบ คือหลักการที่ 15 ความเป็นพลวัต เป็นการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์หรือการใช้งานได้หลากหลาย ซึ่งนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในการออกแบบ การพัฒนาแบบร่างผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยได้นำแนวคิดของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตในชุมชนมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ ซึ่งผลจากการพัฒนาแบบร่าง และวิเคราะห์จากตารางการกระจายหน้าที่การวิเคราะห์เชิงออกแบบได้แบบร่างที่มีค่าคะแนนสูงสุดมา 3 แบบร่าง ซึ่งได้นำมาประเมินผลการออกแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญในการประเมินแบบร่างทั้งหมด โดยแบบร่างของผลิตภัณฑ์ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมมาก เน้นการใช้ภาพประกอบและลวดลายที่เหมาะสมกับเด็ก มีขนาดที่เหมาะสมไม่เล็กหรือใหญ่เกินไป และมีความปลอดภัยในการใช้งาน ให้เด็กสามารถเล่นได้ทั้งเป็นกลุ่มและเดี่ยว แนวคิดในการออกแบบสอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตในชุมชน ซึ่งจากการประเมินแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิและ

ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการออกแบบผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องเน้นการใช้สัญลักษณ์หรือภาพประกอบที่ชัดเจน เด็กสามารถเรียนรู้และเข้าใจง่าย และมีความสอดคล้องกับหลักสูตรที่เด็กจะต้องเรียนรู้

6. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550. นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี)ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559. พิมพ์ครั้งที่ 1 . กรุงเทพฯ. (หน้า 17-18)
- [2] กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551. รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ : เบริน-เบส บุ๊ค (หน้า 36-41)
- [3] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559). กรุงเทพฯ. (หน้า 1)
- [4] กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2547. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ.
- [5] สุรางค์ ไคว่ตระกูล.2541. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (หน้า 35-36)
- [6] พัชรา รุ่งพชาติ .2552. การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย. ปรินญาปริชญาคุณูปบัณฑิต.สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [7] บุสดี ไชยสุโพธิ์ .2553. การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำแผนประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดธาตุประสิทธิ์ เทศบาลตำบลนาหว้า อำเภอวานรนิวาส จังหวัดนครพนม.ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [8] วันเพ็ญ บุสพันธ์ .2539. การเสวนาแบบกึ่งชี้แนะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย. การศึกษามหบัณฑิต. สาขาเอกการศึกษาปฐมวัย.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [9] Chaturong Louhapensang and Somchai Seviset.2014. Integration Quality Function Deployment (QFD) and TRIZ40 principles model for Design Education program in Undergraduate Study Level. The 3rd International Conference on Industrial Design and Mechanics Power (ICIDMP2014).Beijing, China:21-22 June 2014. Applied Mechanics and Materials Vol. 620 (2014), pp 93-99
- [10] Chaturong Louhapensang .2012. The Development of Instructional Design integrated with TRIZ40 principles model for Industrial Product Design Technology in Graduate Study Level. The 10th International Conference on Developing Real-Life Learning Experiences: Education for Sustainable Development As a pathway to ASEAN Community (DRLE2012). Bangkok, Thailand On the 11th of May, 2012. pp 228-234.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท: การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษา
ปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็นตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ชื่อนักศึกษา : นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ก่อนและหลังเรียน
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

วัตถุประสงค์ในการสอบถามในครั้งนี้

1. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการประเมินจะพิจารณาเป็นรายข้อ ซึ่งแต่ละข้อจะมีรายละเอียดสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยแบบสอบถามชนิดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามการพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย (3-5 ปี)

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดินตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง การประเมินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย (3-5 ปี)
เพื่อใช้ในสรุปผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
แต่ละด้าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

มีความเชี่ยวชาญด้าน.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์

คำอธิบาย

รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 5 ชิ้น ดังนี้

ชิ้นที่ 1 คือการประกอบส่วนต่าง ๆ ของบ้าน ใช้กระดุมพลาสติกในการติดประกอบใช้วัสดุ

เป็นผ้า ประกอบตามรูปแบบตัวอย่าง ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้นที่ 2 เป็นการประกอบห้องต่าง ๆ ในบ้าน ลักษณะคล้ายกับการเล่นบทบาทสมมติหรือตุ๊กตาบ้าน โดยใช้วัสดุเป็นกระดาษ นำมาประกอบกันเป็นฉากต่าง ๆ ในห้องแต่ละห้อง

ชั้นที่ 3 การดัดบุคคลและอาชีพต่าง ๆ ในท้องถิ่น มีลักษณะเป็นรูปทรงห้าเหลี่ยมใช้กระดาษพลาสติกเป็นตัวเปิด - ปิด มีความหนา 2 มิลลิเมตร เพื่อใช้ติดกับห่วงวงกลม การเรียนรู้เป็นการจับคู่ความสัมพันธ์ของบุคคลกับสถานที่

ชั้นที่ 4 แผนที่ในชุมชน เป็นการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมและสถานที่ในชุมชน โดยใช้ร่วมกับการ์ดภาพสถานที่สำคัญต่าง ๆ ในชุมชน และจังหวัด เพื่อบอกตำแหน่งสำคัญต่าง ๆ ตามคำสั่งของครูผู้สอน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้สถานที่สำคัญต่าง ๆ

ชั้นที่ 5 การ์ดภาพ มีลักษณะการ์ดภาพแผ่นสี่เหลี่ยมมุมมนที่แหลมออก เพื่อความปลอดภัย มีความหนา 1 มิลลิเมตร โดยแบ่งหมวดหมู่ต่าง ๆ การแยกหมวดหมู่จากสีเส้นต่าง ๆ เพื่อให้เด็กสามารถจำแนกได้ชัดเจน ซึ่งหมวดหมู่ที่ใช้กับการ์ดภาพ ได้แก่ เกี่ยวกับสถานที่ในจังหวัด สถานที่ในชุมชน อุปกรณ์เครื่องมือในการทำงานของอาชีพต่าง ๆ อุปกรณ์ที่ใช้กับห้องต่าง ๆ ในบ้าน ส่วนประกอบต่าง ๆ ในบ้าน

ข้อ	รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ผลิตภัณฑ์ใช้วัสดุที่เหมาะสมกับการเรียนรู้					
2.	ผลิตภัณฑ์มีขนาดที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก					
3.	ผลิตภัณฑ์มีน้ำหนักที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก					
4.	ผลิตภัณฑ์มีรูปร่างรูปทรงที่นำความสนใจของเด็กในการเรียนรู้					
5.	ผลิตภัณฑ์ใช้สีเส้นที่ดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ของเด็ก					
6.	ผลิตภัณฑ์ใช้ภาพและลวดลายที่น่าสนใจ และเหมาะสมกับเด็ก					
7.	ผลิตภัณฑ์มีพื้นผิวสัมผัสสำหรับการเรียนรู้สำหรับเด็ก					
8.	ผลิตภัณฑ์มีโครงสร้างที่แข็งแรง ทนทาน และเหมาะสมกับการเรียนรู้					
9.	ผลิตภัณฑ์มีความปลอดภัยในการใช้งาน					

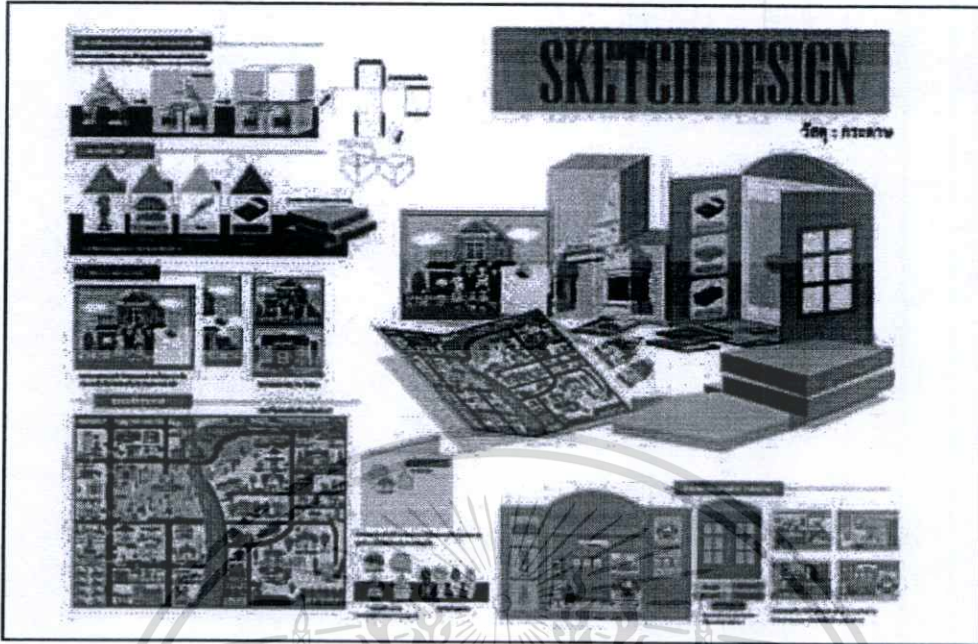
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบที่ 2

คำอธิบาย

รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 5 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การเรียนรู้เกี่ยวกับจังหวัด มีลักษณะเป็นกล่อง นำมาประกอบเป็นภาพสถานที่สำคัญในจังหวัด และสัญลักษณ์สำคัญเกี่ยวกับจังหวัดที่เด็กจะต้องเรียนรู้ โดยวัสดุทำจากกระดาษที่มีความแข็งแรง เพื่อให้เด็กได้พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อและพัฒนาการด้านสติปัญญา

ชั้นที่ 2 การ์ดภาพ มีลักษณะรูปทรงเป็นรูปบ้าน เน้นการแยกหมวดหมู่จากสีเส้นต่าง ๆ การ์ดภาพใช้กับบุคคล อาชีพ สถานที่สำคัญทั้งในชุมชนและจังหวัด และอุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้านและห้องต่าง ๆ การ์ดภาพจะมีคำอธิบายประกอบภาพสัญลักษณ์ในแต่ละหมวดหมู่

ชั้นที่ 3 ตัวต่อลักษณะเป็นจิ๊กซอ ใช้ในการเรียนรู้กับจับภาพความสัมพันธ์ของบุคคลและสถานที่ที่มีความสัมพันธ์กัน ทั้งอาชีพกับสถานที่ทำงาน อาชีพกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน

ชั้นที่ 4 การจำแนกอุปกรณ์เครื่องใช้ในห้องต่าง ๆ ทั้งภายในบ้านและโรงเรียน ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้การจำแนกประเภทความสัมพันธ์ของห้องต่าง ๆ กับอุปกรณ์เครื่องใช้ ลักษณะรูปทรงสีเหลี่ยมผลิตภัณฑ์สามารถพับเก็บได้ โดยนำแม่เหล็กหรือแผ่นแม่เหล็กมาใช้งาน เพื่อใช้ติดบนกระดานภาพสามารถดึง ถอด ออกได้ หรือนำมาประกอบกันได้ ให้มีความสัมพันธ์กัน

ชั้นที่ 5 แผนที่ชุมชน มีลักษณะรูปทรงสี่เหลี่ยมพื้นผ้า สามารถพับเก็บได้ สัญลักษณ์ที่ใช้ในแผนที่เป็นสัญลักษณ์ที่จำลองคล้ายกับสภาพชุมชนที่อยู่อาศัยของเด็ก สถานที่สำคัญภายในชุมชนสามารถเล่นได้ 2 รูปแบบ คือ การนำตัวแผ่นภาพสถานที่สำคัญติดไปบนกระดานแผนที่ ซึ่งจะมีภาพสัญลักษณ์ ให้เด็กได้สังเกตและนำภาพไปติดให้ถูกต้อง ด้านหลังจะติดแม่เหล็กหรือแผ่นแม่เหล็กยางไว้ เพื่อใช้ในการติด และการเล่นแบบที่ 2 คือ การนำภาพสถานที่ตั้งตามจุดตำแหน่งตามคำสั่งของครูผู้ดูแล เช่น ความสัมพันธ์ของสถานที่และอาชีพภายในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ผลิตภัณฑ์ใช้วัสดุที่เหมาะสมกับการเรียนรู้					
2.	ผลิตภัณฑ์มีขนาดที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก					
3.	ผลิตภัณฑ์มีน้ำหนักที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก					
4.	ผลิตภัณฑ์มีรูปร่างรูปทรงที่นำความสนใจของเด็กในการเรียนรู้					
5.	ผลิตภัณฑ์ใช้สีสันท่ดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ของเด็ก					
6.	ผลิตภัณฑ์ใช้ภาพและลวดลายที่น่าสนใจ และเหมาะสมกับเด็ก					
7.	ผลิตภัณฑ์มีพื้นผิวสัมผัสสำหรับการเรียนรู้สำหรับเด็ก					
8.	ผลิตภัณฑ์มีโครงสร้างที่แข็งแรง ทนทาน และเหมาะสมกับการเรียนรู้					
9.	ผลิตภัณฑ์มีความปลอดภัยในการใช้งาน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

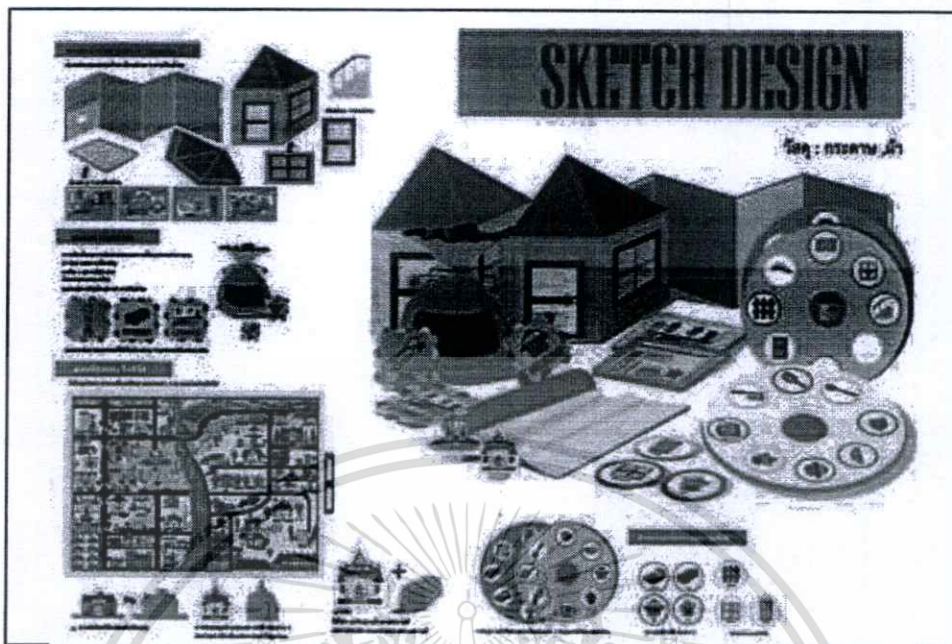
.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบที่ 3

คำอธิบาย

รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 5 ชิ้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การประกอบส่วนต่าง ๆ ของบ้าน โดยมีลักษณะสีเหลี่ยม สามารถถอดเก็บได้ วัสดุเป็นผ้า ภาพสัญลักษณ์ที่ใช้การปริ้นสกรีนลงบนผ้า การยัดติดโดยใช้เมจิกเทป (ตีนตุ๊กแก) โดยเรียนรู้เกี่ยวกับบ้าน และห้องต่าง ๆ ภายในบ้าน การเล่นลักษณะการจำลองห้องต่าง ๆ ภายในบ้าน

ขั้นที่ 2 แผ่นการ์ดภาพ เน้นการใช้สีเส้นสดใส เพื่อจำแนกหมวดหมู่ต่าง ๆ การ์ดภาพจะมีคำอธิบายของภาพแต่ละหมวดหมู่ แผ่นการ์ดอาชีพ บุคคล สถานที่สำคัญในชุมชนและจังหวัด ใช้ในการเรียนรู้ การอธิบายจากภาพ หรือใช้การ์ดกับการเล่นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่อยู่ในชุดเดียวกัน

ขั้นที่ 3-4 แผนที่ชุมชนและจังหวัด การเรียนรู้สถานที่สำคัญภายในชุมชนและจังหวัด โดยการนำภาพสัญลักษณ์บอกตำแหน่งสถานที่ตามที่ครูผู้ดูแลสั่ง เพื่อให้เด็กได้สังเกตภาพสัญลักษณ์ที่มีลักษณะคล้ายกัน วัสดุส่วนของฐานทำจากผ้า ใช้การปริ้นสกรีนลงบนผ้า และส่วนของภาพสถานที่ทำจากกระดาษ การเก็บรักษาโดยการม้วนเก็บ

ขั้นที่ 5 แผ่นการจำแนกความสัมพันธ์ของสถานที่หรือห้องต่าง ๆ กับอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องต่าง ๆ โดยรูปแบบมีลักษณะเป็นวงกลม แยกเป็นแผ่นฐาน และแผ่นภาพวงกลมของอุปกรณ์ ซึ่งใช้เรียนรู้การจำแนกอุปกรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับห้องต่าง ๆ หรือการเรียนรู้อาชีพกับเครื่องมือที่ใช้ในการทำงาน การติดแผ่นภาพกับฐานโดยใช้แมกเน็ตหรือแผ่นแม่เหล็กยาง เพื่อสะดวกในการติด วัสดุเป็นกระดาษที่มีความหนา และความแข็งแรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ผลิตภัณฑ์ใช้วัสดุที่เหมาะสมกับการเรียนรู้					
2.	ผลิตภัณฑ์มีขนาดที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก					
3.	ผลิตภัณฑ์มีน้ำหนักที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก					
4.	ผลิตภัณฑ์มีรูปร่างรูปทรงที่น่าความสนใจของเด็กในการเรียนรู้					
5.	ผลิตภัณฑ์ใช้สีสันทัดจุดความสนใจในการเรียนรู้ของเด็ก					
6.	ผลิตภัณฑ์ใช้ภาพและลวดลายที่น่าสนใจ และเหมาะสมกับเด็ก					
7.	ผลิตภัณฑ์มีพื้นผิวสัมผัสสำหรับการเรียนรู้สำหรับเด็ก					
8.	ผลิตภัณฑ์มีโครงสร้างที่แข็งแรง ทนทาน และเหมาะสมกับการเรียนรู้					
9.	ผลิตภัณฑ์มีความปลอดภัยในการใช้งาน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส
นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสาร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

การประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท: การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษา
ปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็นตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ชื่อนักศึกษา : นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ก่อนและหลังเรียน
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

วัตถุประสงค์ในการสอบถามในครั้งนี้

1. เพื่อประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ก่อนและหลังเรียน

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการประเมินจะพิจารณาเป็นรายข้อ ซึ่งแต่ละข้อจะมีรายละเอียดสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยทำเครื่องหมาย (√) ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยแบบสอบถามชนิดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นการประเมินประสิทธิภาพ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 รายละเอียดข้อมูลทั่วไปของตอบแบบสอบถาม : โปรดกรอกข้อมูลของท่าน

ชื่อ.....นามสกุล..... ชื่อเล่น.....

อายุ..... เพศ.....

อาศัยอยู่กับ.....

ตอนที่ 2 แบบประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น และหากมีข้อคิดเห็นเสนอแนะเพิ่มเติมโปรดระบุ

ข้อ	รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก					
	1.1 ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทางด้านกล้ามเนื้อใหญ่					
	1.2 ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทางด้านกล้ามเนื้อเล็ก					
	1.3 ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมพัฒนาการการทำงานสัมพันธ์กันระหว่างมือกับตาให้กับเด็กได้					
	1.4 ผลิตภัณฑ์สามารถเสริมสร้างให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินในการใช้					
	1.5 ผลิตภัณฑ์สามารถทำให้เกิดสมาธิจดจ่อกับการเรียนรู้ได้ดีขึ้น					
	1.6 ผลิตภัณฑ์ทำให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ของการเรียนรู้ในเด็กปฐมวัยกับบุคคลอื่นมากขึ้น					
	1.7 เด็กสามารถเรียนรู้การแบ่งปันสิ่งต่าง ๆ กับผู้อื่น การเรียนรู้เป็นกลุ่ม จากการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย					
	1.8 ผลิตภัณฑ์สามารถสร้างเสริมจินตนาการให้กับเด็ก					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	1.9 ผลลัพธ์สามารถทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้แก่เด็กปฐมวัย					
	1.10 ผลลัพธ์สามารถส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาได้จากการเรียนรู้ผลลัพธ์					
	1.11 ทำให้สามารถเข้าใจเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กได้จากการเรียนรู้จากผลลัพธ์ส่งเสริมการ จัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย					
	1.12 ผลลัพธ์สามารถเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กได้เพิ่มมากขึ้น					
2.	เกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก					
	2.1 ผลลัพธ์ทำให้เด็กเกิดพัฒนาการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมตามช่วงวัย					
	2.2 ผลลัพธ์ทำให้เด็กสามารถถ่ายทอดความรู้สึกจากสิ่งที่สัมผัสไปสู่การคิด และการเรียนรู้ของเด็ก					
	2.3 ผลลัพธ์ทำให้เด็กสามารถแยกแยะ จำแนกประเภทได้					
	2.4 ผลลัพธ์ทำให้เด็กมีความสามารถในการเรียงลำดับ					
	2.5 ผลลัพธ์ทำให้เด็กเกิดปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น					
	2.6 ผลลัพธ์ทำให้เด็กเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากขึ้น					
	2.7 ผลลัพธ์ทำให้เด็กเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้จากเรื่องราวของบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก					
	2.8 ผลลัพธ์ทำให้เด็กสามารถเข้าใจเรื่องราวของบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก					
	2.9 ผลลัพธ์ทำให้เด็กมีความสนใจในการเรียนรู้เรื่องราวของบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กมากขึ้น					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	2.10 ผลลัพธ์ที่มีเนื้อหาในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก					
	2.11 ผลลัพธ์ทำให้เกิดพัฒนาการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์หน่วยบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กมากขึ้นจากเดิม					
3.	เกี่ยวกับการเล่นของเด็ก					
	3.1 ผลลัพธ์สามารถทำให้เกิดพัฒนาการการเรียนรู้ผ่านการเล่นของเด็ก					
	3.2 ผลลัพธ์ทำให้เกิดการเรียนรู้และการรับรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้า					
	3.3 ผลลัพธ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากการเรียนรู้					
	3.4 ผลลัพธ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการเรียนรู้					
	3.5 ผลลัพธ์มีวิธีการเล่นที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก					
	3.6 ผลลัพธ์สามารถเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ของบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กได้					
	3.7 ผลลัพธ์ทำให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ใหม่สำหรับเด็ก					
	3.8 ผลลัพธ์การจัดประสบการณ์ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กเพิ่มมากขึ้น					
	3.9 ผลลัพธ์สามารถทำให้เด็กเกิดกระบวนการคิดแก้ไขปัญหาจากการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย					
	3.10 ผลลัพธ์สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นของเด็กได้					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	3.11 ผลลัพธ์ทำให้เกิดการเรียนรู้ในการเล่นร่วมกับผู้อื่น ความสัมพันธ์ของบุคคลและสถานที่แวดล้อมตัวเด็ก					
4.	เกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม					
	4.1 ผลลัพธ์สามารถทำให้เด็กสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมรอบตัวได้					
	4.2 ผลลัพธ์สามารถทำให้เด็กสามารถเรียนรู้บริบททางสังคมนรอบตัวได้					
	4.3 ผลลัพธ์ทำให้เด็กเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ของวัฒนธรรมและสังคมที่อยู่อาศัย จากหน่วยการเรียนรู้ บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กได้มากขึ้น					
	4.4 ผลลัพธ์ทำให้เด็กสามารถเข้าใจวัฒนธรรม วิถีความเป็นอยู่ทางสังคมของบุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก					
	4.5 ผลลัพธ์ทำให้เด็กรู้จักหน้าที่ของตนเอง และบุคคลอื่น ๆ ในสังคมที่เด็กอยู่อาศัย					
	4.6 ผลลัพธ์ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมได้					
	4.7 ผลลัพธ์ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมและสังคมให้กับเด็ก					
	4.8 ผลลัพธ์มีเนื้อหาความสอดคล้องการเรียนรู้วัฒนธรรมและสังคมตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย					
	4.9 ผลลัพธ์ส่งเสริมให้เด็กเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น					
	4.10 ผลลัพธ์ทำให้เด็กได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้การจัดประสบการณ์เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส
 นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

การประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูผู้ดูแลที่มีต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี
จังหวัดร้อยเอ็ด

วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท: การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษา
ปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่นตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ชื่อนักศึกษา : นางสาวมลทิพย์ บำรุงรส

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อประเมินประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ก่อนและหลังเรียน
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัด
ร้อยเอ็ด

วัตถุประสงค์ในการสอบถามในครั้งนี้

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัด
ร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์
การศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดย
การประเมินจะพิจารณาเป็นรายข้อ ซึ่งแต่ละข้อจะมีรายละเอียดสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจัยตามวัตถุประสงค์ ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

โดยทำเครื่องหมาย (v) ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 4.51-5.00 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง ประเมินผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยแบบสอบถามชนิดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นการประเมินประสิทธิภาพ
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูที่มีต่อผลิตภัณฑ์
ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย (3-5 ปี)

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเต็งตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง การประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูที่มีต่อผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย (3-5 ปี) เพื่อใช้ในสรุปผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง
และครูผู้ดูแลที่มีต่อผลิตภัณฑ์การจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย

ตอนที่ 1 รายละเอียดข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ครูผู้ดูแล)

ชื่อ.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....อายุการทำงาน.....

รับผิดชอบดูแลเด็กช่วงอายุ.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นการประเมินประสิทธิภาพ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น และหากมีข้อคิดเห็นเสนอแนะเพิ่มเติม
โปรดระบุ

ข้อ	รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก การ สัมพันธ์กันระหว่างมือกับตา					
2.	ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมจินตนาการและความคิด สร้างสรรค์ในการเรียนรู้					
3.	ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์กับบุคคล อื่นในการเล่น					
4.	ผลิตภัณฑ์สามารถส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การ จำแนก และการแก้ไขปัญหา					
5.	ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรงและความปลอดภัยในการ ใช้งาน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
6.	ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมให้มีความเข้าใจในการเรียนรู้เรื่องราวของบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก					
7.	ผลิตภัณฑ์มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย					
8.	ผลิตภัณฑ์สามารถพัฒนาการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ของบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก					
9.	ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ของเด็ก					
10	ผลิตภัณฑ์สามารถเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ของเด็ก					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวกมลทิพย์ บำรุงรส

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ฉ.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร อำเภอเมวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2559)

ภาพที่ ฉ.2 การเรียนการสอนภายในห้องเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเดิ่น ตำบลชุมพร
อำเภอเมวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

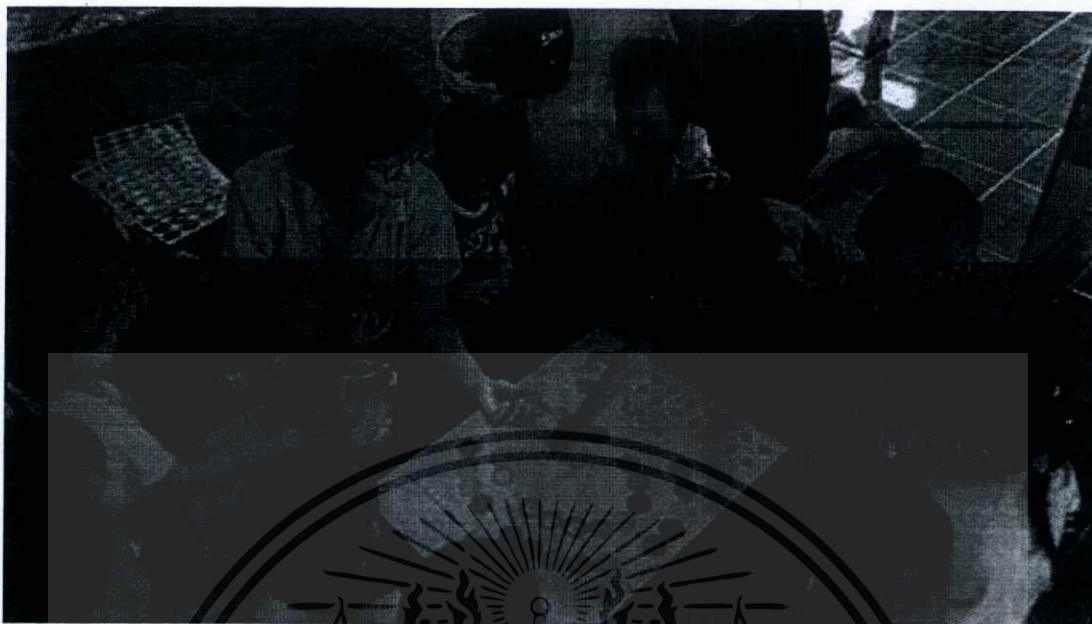

ภาพที่ ฉ.3 กิจกรรมสร้างสรรค์ การวาดภาพพระบายสี
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

ภาพที่ ฉ.4 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ฉ.5 กิจกรรมเกมการศึกษา
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

ภาพที่ ฉ.6 กิจกรรมเสรี การเล่นตามมุมการเรียนรู้
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

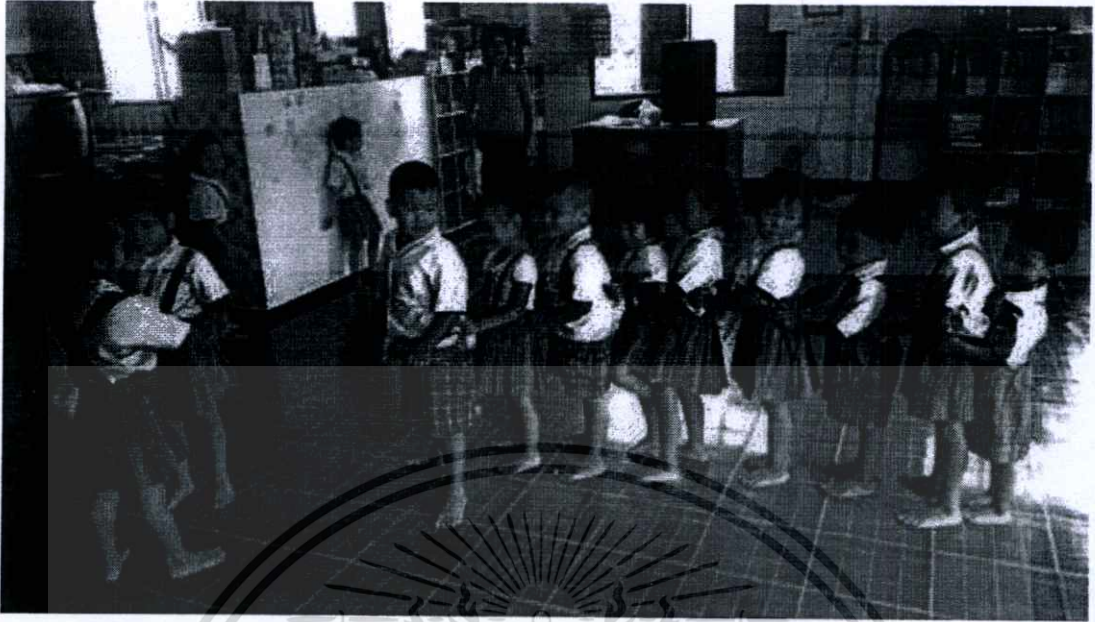

ภาพที่ ฉ.7 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ การเรียนรู้ขนาดจากรูปทรงเรขาคณิต
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

ภาพที่ ฉ.8 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ การเขียนตามรอยเส้นปะ
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ฉ.9 กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ การเล่นพื้นบ้าน
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

ภาพที่ ฉ.10 กิจกรรมเกมการศึกษา การต่อบล็อก การจับคู่ภาพ
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ฉ.11 การสำรวจพื้นที่ภายในชุมชน การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ภายในชุมชนที่อยู่อาศัยของเด็ก
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

ภาพที่ ฉ.12 การสำรวจพื้นที่บริเวณโดยรอบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เอกสารนี้โดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560) ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.1 ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย
ภาพโดย : มณฑิตา พราหมณ์โชติ (2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.2 การประเมินประสิทธิภาพของการ์ดภาพ
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

ภาพที่ ข.3 การเรียนรู้การ์ดภาพ การ์ดภาพอาชีพต่าง ๆ สถานที่ทั้งในชุมชนและสถานที่ในจังหวัด
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.4 การประเมินประสิทธิภาพของตัวต่อภาพ
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

ภาพที่ ข.5 การเล่นตัวต่อภาพ ได้ฝึกพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็ก

ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.6 การประเมินประสิทธิภาพของ แผ่นภาพส่วนประกอบต่าง ๆ ของบ้าน
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

ภาพที่ ข.7 การจำแนกประเภทของสิ่งของภายในห้องต่าง ๆ
เอกสารที่โดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560) ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.8 การประเมินประสิทธิภาพแผนที่ชุมชน
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

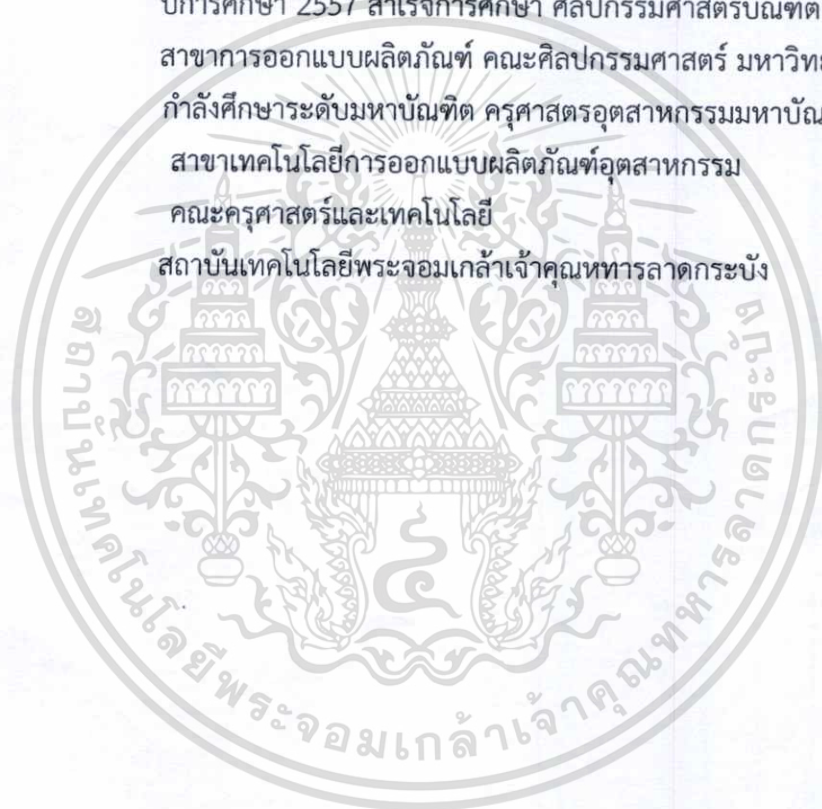

ภาพที่ ข.9 การเล่นเกมแผนที่ชุมชน
ภาพโดย : กมลทิพย์ บำรุงรส (2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	กมลทิพย์ บำรุงรส
วัน-เดือน-ปีเกิด	12 สิงหาคม 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดร้อยเอ็ด
ที่อยู่ปัจจุบัน	107 หมู่ที่ 3 ตำบลชุมพร อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด 45250
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2556 2552 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลาย โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย ปีการศึกษา 2557 สำเร็จการศึกษา ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ) สาขาการออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ปัจจุบัน	กำลังศึกษาระดับมหาบัณฑิต ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้